ISSN: 2249-2429 Volume : 12, Issue : 2, Pages 84, 7th September 2022 Annual Subscription ₹.750/-

RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಶಿಕ್ಷಣ ಸೌಧ

ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಪತ್ರಿಕೆ

SHIKSHAN SOUDHA *A Quarterly Education and Research Journal*

Listed in U.G.C. Care List

APPROVED BY UGC CARE

ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನ

ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ

ಶಿಕ್ಷಣ ಸೌಧ

ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನ ಪತ್ರಿಕೆ

U.G.C. Care Listed Journal

7ನೇ ಸೆಪ್ಟಂಬರ 2022 ಸಂಪುಟ : 12 ಸಂಚಿಕೆ : 2

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಜಯದೇವ ಮೈ. ಮೆಣಸಗಿ

ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಗದಗ

ಮಾಜಿ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಸದಸ್ಯರು, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.

ಸಂಪಾದಕರು :

ಡಾ. ಎಸ್. ಬಿ. ಯಾದವಾಡ

ಸಹಸಂಪಾದಕರು :

ಡಾ. ಪ್ರಕಾಶ ಕೆ. ಬಡಿಗೇರ

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ

- **ಪ್ರೊ. ಎಸ್.ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ**
  ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಶಿಕ್ಷಣ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,
  ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ
- **ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎಲ್. ಲಕ್ಕಣ್ಣವರ**
  ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಶಿಕ್ಷಣ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,
  ಕ.ರಾ.ಅ.ಮ.ವಿ,ವಿಜಯಪುರ ಮತ್ತು ಕುಲಸಚಿವರು, ಕ.ರಾ.ಗ್ರಾ.ಅ.
  ಮತ್ತು ಪಂ.ರಾ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಗದಗ.
- **ಪ್ರೊ. ಕೆ.ಎಂ. ಮೇತ್ರಿ**
  ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,
  ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.
- **ಡಾ. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀ**
  ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಶಿಕ್ಷಣ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,
  ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮೈಸೂರು.
- **ಡಾ. ಜಗನ್ನಾಥ ಕೆ. ಡಾಂಗೆ**
  ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಶಿಕ್ಷಣ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,
  ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ
- **ಡಾ. ರಾಜಪ್ಪ ದಳವಾಯಿ**
  ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ,
  ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- **ಡಾ. ಭೀಮಪ್ಪ ರಂಗಣ್ಣವರ**
  ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಶಿಕ್ಷಣ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,
  ಮೌಲಾನಾ ಆಜಾದ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
  ಶಿ. ಶಿ. ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೀದರ.
- **ಡಾ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ**
  ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,
  ದಾವಣಗೆರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ದಾವಣಗೆರೆ.

Shikshan Soudha

A Quarterly Education and Research Journal

VIDYANIDHI PRAKASHANA®

Since:1973

SRI SIVAKUMAR AGENCY®

Station Road, Near Mahendrakar Circle,
GADAG-582 101 Dist. : Gadag
Karnataka State (India)
Phone : 08372-200527, 277527
email : shikshansoudha@gmail.com

The views expressed in the articles side are the individual opinions of the authors and they in no way represent or reflect the opinion of SHIKSHAN SOUDHA nor does SHIKSHAN SOUDHA subscribe to these views in no way. All disputes are subject to the jurisdiction of Gadag court only.

ಅಂತರಂಗ Inside

ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ (Articles)

05 ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ –ರುದ್ರೇಶ ಎಸ್.

10 ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಕೊಡುಗೆಗಳು – ಡಾ. ವರುಣ್. ಎಂ.

13 ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ವಿಶೇಷತೆ ಕುರಿತು ಒಂದು ಅವಲೋಕನ – ಡಾ. ಆರ್. ರುದ್ರಾರಾಧ್ಯ, ಸತೀಶ್ ಎಸ್.

15 ಅಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟತೆಗಳು : ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ – ಶಶಿಕಾಂತ ಕ. ಬಾಗೇವಾಡಿ

17 ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸ – ವೆಂಕಟೇಶ ಕೆ.

20 2020 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ – ನಿಂಗಪ್ಪ ದುಂಡಪ್ಪ ಶಿವಬಸಣ್ಣವರ

23 ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯ – ಮೂಲ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅದರ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳು – ಅರ್ಚನಾ ವಿ. ಪತ್ತಾರ, ಡಾ. ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಅಗಡಿ

26 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು : ಹಣಕಾಸು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ – ರಾಜು ಕೆ.ಬಿ., ಡಾ. ಎಂ. ವೆಂಕಟೇಶ್

30 ಕನಕದಾಸರ ಪೌರಾಣಿಕ ಮುಂಡಿಗೆಗಳು – ಶಿವಮೂರ್ತೆಪ್ಪ ಕುರೇರ

33 ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೇಷ್ಮೆ ರೈತರ ಹೋರಾಟಗಳು : ಒಂದು ಅವಲೋಕನ – ಡಾ. ಸ್ಮಿತಾ ಎಂ. ಭಾವಿಕಟ್ಟಿ

39 ವಯೋವೃದ್ಧರ ಆರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು – ಹುಸೇನಸಾಬ ವಣಗೇರಿ, ಡಾ. ರೇಣುಕಾ ಈ. ಅಸಗಿ

41 ಕುವೆಂಪು ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂವೇದನೆ – ಡಾ. ಎಂ. ಕೆಂಪಮ್ಮ ಕಾರ್ಕಹಳ್ಳಿ

45 ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲಕರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಮನೋಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು – ಅಶೋಕ ಎಸ್. ಕೋರಿ, ಡಾ. ರೇಣುಕಾ ಈ. ಅಸಗಿ

47 ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಧೋರಣೆ : ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ – ಡಾ. ಶರಣಪ್ಪ ಸೈದಾಪೂರ

53 ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದಲಾವಣೆ : ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ – ಮನೋಜ್‌ನಾಯ್ಕ ಹೆಚ್.ಎಲ್., ಡಾ. ಉದ್ದಗಟ್ಟಿ ವೆಂಕಟೇಶ್

56 ಬಿದರೆ ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ತೀರ್ಥಂಕರ ಮೂರ್ತಿಯ ಪಾದಪೀಠ ಶಾಸನ – ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಎ.ಜಿ.

57 ತತ್ವಪದಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವಿಗಳ ಗುರುಭಕ್ತಿ – ಸತೀಶ ಪಿ. ಶಿವಪ್ಪಯ್ಯನಮಠ, ಡಾ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂ.

59 ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಪ್ರದೇಶದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಂಶಗಳು – ರಮೇಶ

62 ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ – ಕೆ.ಪಿ. ನಾಗಭೂಷಣಶೆಟ್ಟಿ

65 ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳ ವಿನಯತೆ : ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ – ಡಾ. ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಸಂಡೂರ

69 ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ 2005ರ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ –ಡಾ. ದೀಪಕ್‌ಕುಮಾರ್

ಸಂಶೋಧನೆ (Reserch)

73 ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ; ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮಗಳು – ಪ್ರೊ. ಜಿ. ವಿ. ರಾಜಣ್ಣ

ಸೂಚನೆ : ಲೇಖನ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವವರು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆದವರಾಗಿರಬೇಕು. ಲೇಖನವಾದಲ್ಲಿ 1500 ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಮೀರಬಾರದು ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನವಾದಲ್ಲಿ 2000 ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಮೀರಿರಬಾರದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿರಿ. ಉತ್ತಮ ಲೇಖನ ಅಥವಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿರಿ.

78 ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಅರಸ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ನಡುವಿನ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಾನ –ಮಾನ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳು: ಒಂದು ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ
– ಅರುಣಕುಮಾರ ಪಿ., ಡಾ. ಮೌನೇಶ್ವರ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ್

ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು (Education Thinkers)

81 ಗುರುಕುಲತಿಲಕ ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ – ಜಯದೇವ ಎಂ. ಮೆಣಸಗಿ

ಶಿಕ್ಷಣ ಸೌಧ

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ(HEI)ಗಳನ್ನು ಬಹುಶಿಸ್ತೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು ಬಹುಶಿಸ್ತಿಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗದ ಸ್ಥಾಪನೆ

ಈ ವರ್ಷ ಯು.ಜಿ.ಸಿ.ಯು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನಾಚರಣೆಯ ನಿಮಿತ್ಯವಾಗಿ ಸೆಪ್ಟಂಬರ್ 2 ರಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೂಚನೆಯೊಂದಿಗೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ (HEI) ಗಳನ್ನು ಬಹುಶಿಸ್ತೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿದೆ. ಈ ನಡೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ನೂತನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ 2020 ರ ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರ್ವ ಆರಂಭವಾಗಲಿದೆ.

ಬಹುಶಿಸ್ತೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗದ ಸ್ಥಾಪನೆ

NEP-2020 ಬಹುಶಿಸ್ತೀಯ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಲು ಹಾಗೂ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲು ಕಾಲೇಜುಗಳು/ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು/HEI ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗದ ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಇದು ಶಿಕ್ಷಣ/ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ನೀಡಲಿದೆ.

NEP-2020 ಯು ವಿಭಾಗ–15ರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತದೆ.

1. ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಲು,
2. ಬಹುಶಿಸ್ತೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಾಸ್ತವೀಕರಣವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಮತ್ತು
3. ಶಿಸ್ತುಗಳಾದ್ಯಂತ ಬಹುಶಿಸ್ತೀಯ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಲು.

NEP-2020 ಯ ವಿಭಾಗ–15.6 ಹಾಗೂ ವಿಭಾಗ–15.9ರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗದ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗಗಳು/ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗಳು HEI ನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಭಾಗಗಳಾದ್ಯಂತ ಬಹುಶಿಸ್ತಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವುದು, ತನ್ನದೇ ಆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ HEIಯ ಬಹುಶಿಸ್ತೀಯ ಪರಿಸರದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವುದು ಮತ್ತು NEP-2020 ರಲ್ಲಿ ದೃಶ್ಯೀಕರಿಸಿದಂತೆ ಬಹುಶಿಸ್ತೀಯ ಬೋಧನೆ–ಕಲಿಕೆಗೆ (ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ಶಿಕ್ಷಣಶಾಸ್ತ್ರ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ–ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದ ಸಂಯೋಜಿತ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಇತ್ಯಾದಿ.) ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವುದು ಹಾಗೂ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ತಜ್ಞರನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗಗಳು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೂರು ರಚನಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲಸದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿವೆ–

1. ಶಿಕ್ಷಣ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು (MA ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಪಿಎಚ್‌ಡಿ) ವಿಶಾಲ ಶಿಸ್ತು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ–ಆಧಾರಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾಗಿ ನೀಡುವುದು.
2. ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ (M.Ed., B.Ed., ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ, ಕಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ, ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಶಾಲಾಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ, ಅಂತರ್ಗತ ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು Ph.D.) ಕೋರ್ಸ್/ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೇವಾಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಸೇವಾನಿರತ ಶಿಕ್ಷಕರ/ಪ್ರಶಿಕ್ಷಕರ ವೃತ್ತಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.
3. ಮೇಲಿನ ಎರಡು ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲದೆ, ವಿವಿಧ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ (ಉದಾ. ಒಡಿಶಾ, ಜಮ್ಮು, ಕಾಶ್ಮೀರ, ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳು, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ದೆಹಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕೆಲವು ಕಾಲೇಜುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ) ಇವುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು Honours ಪದವಿಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ಅದೇ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೋಧನೆ–ಕಲಿಕೆ ಕೇಂದ್ರಗಳು (TLCs) ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಅದೇ PMMMNMTT ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. PMMMNMTT ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತರ–ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು (IUCTE) ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (R & D) ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಯು.ಜಿ.ಸಿ. ಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಂತಸವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದೆ.

– ಡಾ. ಎಸ್.ಬಿ. ಯಾದವಾಡ

ಸಂಪಾದಕರು

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ

✍ **ರುದ್ರೇಶ ಎಸ್.** ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ, ಕರ್ನಾಟಕ.

ಕಿರುನೋಟ

ಭಾರತವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿರೋಧಾಭಾಸದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೂಚಕಗಳ ಮಿಶ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚಕಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಗಳು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿವೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಧ್ಯಯನವು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಸಮಂಜಸ ಚಿತ್ರಣದ ಹಿಂದಿನ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಉದ್ಯೋಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಅವಕಾಶದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರ ಅರಿವಿನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜನರುಗಳಿಸಿದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನವು ಜನರಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸೂಚಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸರಿಯಾದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಪರಿಣಾಮಕತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು : ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಕೌಶಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರು

1. ಪೀಠಿಕೆ

ಭಾರತವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿರೋಧಾಭಾಸದಲ್ಲಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕ್ರಮಗಳು ದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲುವಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತೋರುತ್ತಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವೇಗವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಜಾಗತಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚಕಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಕಳಪೆ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. (ಒಟ್ಟು 186 ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವು 131 ನೇ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ) ಹಾಗೆಯೇ ಜಾಗತಿಕ ಹಸಿವು ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ ಅಂತಹದ್ದೇ ಸ್ಥಿತಿ ಹೊಂದಿದೆ (ಒಟ್ಟು 116 ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ 101 ನೇ ಶ್ರೇಯಾಂಕ ಪಡೆದಿದೆ).

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೋವಿಡ್–19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪಥವನ್ನು ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಿವೆ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ, ಬಡವರ ಮತ್ತು ಇತರ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಯ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ಹಾನಿಕಾರಕ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಈ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವು ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಗಾರರು ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ ಜನರ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ವಿಭಿನ್ನ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರಿದೆ. ಆಕ್ಸ್‌ಫ್ಯಾಮ್‌ನ ಇತ್ತೀಚಿನ **"ಅಸಮಾನತೆ ಕೊಲ್ಲುತ್ತದೆ"** ವರದಿಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಚೇತರಿಕೆ **'ಕೆ'** ಆಕಾರದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಬಡವರ್ಗಗಳ ಆದಾಯವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗಗಳ ಆದಾಯವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಭಾರತವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚಕಗಳಲ್ಲಿ ಕುಸಿತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು ಎಂದಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಸಮಾಜದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ಸ್ತರಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಹಲವಾರು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದು ಇನ್ನು ಸತ್ಯ.

ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಾಜದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಬಲ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಸೂಚಕಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯು ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಬಹುಮುಖಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸೂಚಕವೆಂದರೆ ಅದರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಉದ್ಯೋಗದ ಮಟ್ಟ. ದುಡಿಯುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಉದ್ಯೋಗದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ದೇಶದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟದಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟವು ದೇಶದ ಕೌಶಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವುದರಿಂದ ದೇಶದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. **"ದಿ ಫ್ಯೂಚರ್ ಆಫ್‌ಜಾಬ್ಸ್ 2018"** ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ವರ್ಲ್ಡ್ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಫೋರಮ್ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಭವಿಷ್ಯದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು 2022ರ ವೇಳೆಗೆ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರತೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಮರು ಕೌಶಲದ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ನೀತಿಗಳು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿವೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಡಿ.ಪಿ.ಇ.ಪಿ. ಆಪರೇಷನ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಬೋರ್ಡ್, ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ, ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೆಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ1968. 1986 ಮತ್ತು 2020, ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ 2009, ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಆಯೋಗಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವಲ್ಲದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಣ್ಗಾವಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಿಷನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಹಲವು ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ತರಬೇತಿ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕೌಶಲ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆ, ದೀನ್‌ದಯಾಲ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೌಶಲ ಯೋಜನೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನೋಪಾಯ ಮಿಷನ್, ಸಿಲ್ಕ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮಿಷನ್, ಮೇಡ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮಿಷನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದೆ.

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಬಹು ವಿಧದ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳೆರಡರ ಬೃಹತ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೂಡಿಕೆಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಜನರನ್ನು ತಲುಪುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮದ ಅಗಾಧ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ.

ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುದನೂರು ಕೆ. ಮತ್ತು ವಜ್ಜಲ್‌ನ ಆಯ್ದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ.

2. ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಅಂತರವಿದೆ ಎಂದು ವಿವಿಧ ಸಂಶೋಧಕರು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶೃತಿ ಅಂಬಾಸ್ಟ್(2010) ಅವರ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ 2009 ನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಕಾರಣವಾದ ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಂತರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾರ್ವತ್ರೀಕರಣ ದತ್ತ ತೀರ್ವವಾದ ಚಾಲನೆಯನ್ನು ಕಂಡಿದೆ. ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ಅನುದಾನದ ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (ಡಿಪಿಇಪಿ) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾರ್ವತ್ರೀಕರಣದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರಕಾರವು ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ (ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎ) ವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ 2009 ರ ಅನುಷ್ಠಾನವು 6–14 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವ ಹಾಗೂ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸಂಯೋಜಿತ ಶಾಸನಬದ್ಧ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿತು. ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ದಾಖಲಾತಿಯ ಸಾರ್ವತ್ರೀಕರಣದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಆರ್. ಗೋವಿಂದ್, ಎ. ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ (2018) ಅವರು ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೇ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಸೀಮಿತ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರವೇಶಾತಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಮತ್ತು ಕಾಯ್ದೆಯ ನಂತರದ ಚರ್ಚೆಗಳು, ಸಂವಾದಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವತ್ತ ಗಮನವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಗಾರ್ಗ್ ಎಸ್. ಬೇಬರ್ಟ ಕೆ.ಕೆ. ಮತ್ತು ತ್ರಿಪಾಠಿ ಎನ್. (2020) ಇವರ ಪ್ರಕಾರ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರಗೊಂಡ "ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಜನ ಆರೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆ" (ಪಿ.ಎಂ.ಜೆ.ಎ.ವೈ.) ಯೋಜನೆಯು 'ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮಾ ನಿಧಿ' (ಪಿ.ಎಫ್.ಎಚ್.ಐ.) ಯೋಜನೆಯ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಲು ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಡದಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂದಿದೆ. ಇದು ಜನರ ಕುಟುಂಬದ ಮೇಲಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿನ ಆರೈಕೆಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ತಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕುಟುಂಬ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ–5, (ಎನ್.ಎಫ್.ಎಚ್.ಎಸ್–5 2019–20) ಹಾಗು ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆಯು ವರದಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೇರಳ, ಮಣಿಪುರ, ಮಿಜೋರಾಂ, ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿಂ ನಲ್ಲಿ 100% ಶೌಚಾಯಲದ ಬಳಕೆ ಇದೆ ಆದರೆ ಬಿಹಾರ, ಗುಜರಾತ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಂತಹ ರಾಜ್ಯಗಳ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 80ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ಬಳಕೆ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ.

ಆಯ್ದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭೀಮಾ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಪಾಯದ ರಕ್ಷಣೆ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಭಾವ ಇವುಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಸೌಮಿತ್ರ ಘೋಷ್ ಹಾಗೂ ನಬನಿತದತ್ತಾ ಗುಪ್ತಾ (2020) ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಸುಮಾರು 11% ಫಲಾನುಭವಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ಮಾತ್ರ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಮೇಲೆ ಇವೆ ಎಂದು ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಉದ್ಯೋಗದ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಎಂ.ಕೆ. ಗಣೇಶನ್ ಹಾಗು ವೇತಿರಾಜನ್ ಸಿ (2020) ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಉದ್ಯೋಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಅಡಚಣೆಯೆಂದರೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೌಶಲಗಳ ಕೊರತೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ (ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ) 80 ಪ್ರತಿಶತಃದಷ್ಟು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿವಿಧ ಕೌಶಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಭಾರತವನ್ನು ಕೌಶಲ್ಯಪೂರ್ಣ ಮಾನವ ಶಕ್ತಿಯ ಜಾಗತಿಕ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ, ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಯೊಂದಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಬಡವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ (ಸ್ವಪ್ನಿಲ್ ಗುಪ್ತಾ, 2019). ಉತ್ತಮ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳಿಲ್ಲದ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅದು ಅನಪೇಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ. 2030ರ ವೇಳೆಗೆ ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಕಿರಿಯರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಲಿದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ತ್ವರಿತ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಯು ದೇಶಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕಡಿಮೆ ಕೌಶಲ್ಯ, ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಹಾಗು ಕಡಿಮೆ ವೇತನದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನೀಯವಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಬಡತನವನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಇದು ಅಸಮರ್ಪಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಳಪೆ ತರಬೇತಿ, ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಕಳಪೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಹಾಗೂ ಕಡಿಮೆ ವೇತನದಕೆಟ್ಟ ವೃತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದು ದುಡಿಯುವ ಬಡವರನ್ನು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ದೂಡುತ್ತದೆ.

3. ಸಂಶೋಧನ ವಿಧಾನ

ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಯುವ ಕೌಶಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ದೇಶದಎಲ್ಲಾ ಮೂಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸರಕಾರವು ಅನೇಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಈ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಫಲಿತಾಂಶವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಗರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಡುವೆದೊಡ್ಡ ಅಸಮಾನತೆಗಳಿವೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಥವಾ ಯೋಜನೆಯ ಯಶಸ್ಸು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿರುವ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದಸರಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿನ ಮತ್ತು ಅವರ ಯೋಜನೆಯ ಲಾಭ ಜನರು ಪಡೆದಿರುವ ಮಟ್ಟವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

- ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ಜನರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ತಿಳಿಯುವುದು

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಬಗ್ಗೆ ಜನರ ಅರಿವಿನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು
- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಕುರಿತಾದ ಸರಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಜನರು ಪಡೆದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುದನೂರು ಕೆ. ಮತ್ತು ವಜ್ಜಲ ಎಂಬ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಮಾನದಂಡವೆಂದರೆ, 1985ರಿಂದ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆ ಇದ್ದು, ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸುತ್ತ ಮತ್ತಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮದ 35–50 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಜನರನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಸರಕಾರದ ಬಹುಪಾಲು ಯೋಜನೆಗಳ ಸಂಭಾವ್ಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು 654 ಜನರಲ್ಲಿ 35–50 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ 66 (10%) ಜನರನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆಗೆ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿಯ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

4. ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಹಾಗೂ ಚರ್ಚೆ

ಅ. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ವಿವರಣೆ : ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎರಡೂ ಗ್ರಾಮಗಳಾದ ಮುದೆನೂರು ಕೆ. ಮತ್ತು ವಜ್ಜಲ ತಾಲೂಕಿನಿಂದ 30 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸುಮಾರು 75 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸರಾಸರಿ ವಯಸ್ಸು (ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ) 41 ವರ್ಷಗಳು. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ 8% ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗ, 12% ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, 20% ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, 40% ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ ಹಾಗು 20% ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ 60% ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಉಳಿದ 40% ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲಿ 20% ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಅಥವಾ ಅರೆಕಾಲಿಕ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು, ಅವರಲ್ಲಿ 60% ಕೃಷಿ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು/ ಸಣ್ಣರೈತರು, 40%ಕುಶಲಕಾರ್ಮಿಕರು, 8% ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಉಳಿದ 8% ಭೂಮಾಲಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ 24% ಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಲಾಗಿಲ್ಲ. ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ 28% ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲೇ ಶಾಲೆ ತೊರೆದಿದ್ದಾರೆ, 16% ಹಿರಿಯ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು 28% ಪದವಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂದಿಸಿದಂತೆ, 60% ಕುಟುಂಬದ ತಿಂಗಳ ಸರಾಸರಿ ಆದಾಯರೂ. 11,707 ಆಗಿದೆ, 16% ಕುಟುಂಬಗಳು ರೂಪಾಯಿ 3900 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಗಳಿಸುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡ 16ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೆ 30,000 ಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಮೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಜನರು ಕುಪ್ಪುಸ್ವಾಮಿಯವರ ಸಾಮಾಜಿಕ–ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಮಾಪಕ (2019 ರ ಪ್ರಕಾರ) ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

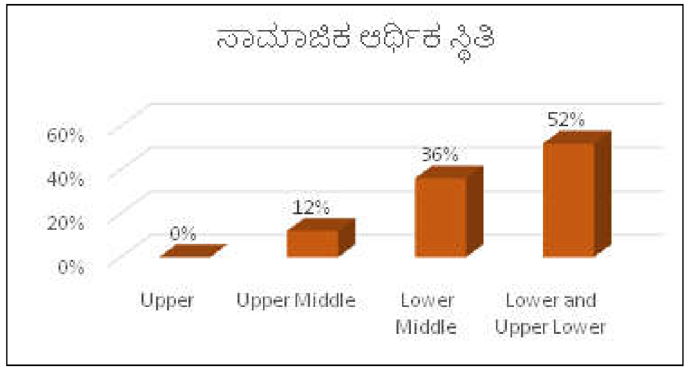

ಆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕುರಿತಾದ ಅರಿವು ಹಾಗೂ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದ ಮಟ್ಟ

ಸಮೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಜನರಲ್ಲಿ 24% ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಿದ್ದು, ಶೇಕಡ 48ರಷ್ಟು ಜನರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ತೊರೆದವರು. 58% ಜನರು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯಲು ಬಡತನ ಕಾರಣವಾದರೆ, 24% ಜನರು ಅದರಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೊರಗುಳಿಯಲು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು. ಅದರಲೂ 12% ಜನರು ಶಾಲೆ ತೊರೆಯಲು ಕಾರಣ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಭಯವೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಲಾದವರಲ್ಲಿ 76% ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಬದುಕು ಉತ್ತಮವಾಗಲು ಶಿಕ್ಷಣವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರೆಲ್ಲರೂ ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ 44% ಜನರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದರೆ, ಶೇಕಡ 28 ರಷ್ಟು ಜನರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ತಮ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಾಗೂ ಶೇಕಡ 28 ರಷ್ಟು ಜನರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಇನ್ನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಿದಾಗ ಶೇಕಡ 96ರಷ್ಟು ಜನರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 4 ರಷ್ಟುಜನರು ಹೈಸ್ಕೂಲು ಹಂತದವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮುಖ್ಯಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಯಾಕೆ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಗೌರವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂದು 40% ಜನರು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಸುರುಳಿಯಾಕಾರದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಅವಳ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂದು 38% ಜನರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 16% ಜನರು ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಶೇಕಡ 12ರಷ್ಟು ಜನರು ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 40% ಜನರು ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮಟ್ಟದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವು ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ 60% ಜನರು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವು ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಮೌಲ್ಯಯುತಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

2009ರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಜಾಗೃತಿ ಅಭಿಯಾನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 28% ಜನರು ಮಾತ್ರ RTE ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 16% ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ 25% ಸೀಟುಗಳ ಮೀಸಲಾತಿ ಇದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಉಳಿದ 16% ಜನರಿಗೆ ಕಾಯ್ದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಅದರ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ 12% ಜನರು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಸಿ/ಎಸ್‌ಟಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೋಟ್ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹಾಗೂ ಬ್ಯಾಗ್‌ಗಳಂತಹ ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ 96% ಜನರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ 12ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣವಿದೆ ಎಂದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ 68% ಜನರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರಿ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದು, ಅವರಲ್ಲಿ 17% ಜನರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮೊರಾರ್ಜಿ, ನವೋದಯ ಹಾಗೂ ಕಿತ್ತೂರ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ದಾಖಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದ ಮಟ್ಟ

ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ 56% ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹತ್ತಿರದ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ಖಾಸಗಿ ಕ್ಲಿನಿಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಶೇಕಡ 36ರಷ್ಟು ಜನರು ಮಾತ್ರ ಸರಕಾರಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ 20% ಜನರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಕೇಂದ್ರ ಎಂದು ರೇಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಶೇಕಡ 48 ರಷ್ಟು ಜನರು ಕೆಟ್ಟದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹಗಳ ತಡೆ ಕಾಯ್ದೆಯ ಜಾರಿಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಸಮೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾದ 68% ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು 18 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹದಿಹರೆಯದವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಹದಿಹರೆಯದವರಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆಯ ಕೊರತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹದಿಹರೆಯದವರಿಗೆ ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಸ್ನೇಹ ಕ್ಲಿನಿಕ್‌ಗಳಿದ್ದರೂ ಸಮೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ 90% ಪುರುಷರಿಗೂ ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಹಿಳೆಯರು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹದಿಹರೆಯದ ಕುರಿತ ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 18 ರಷ್ಟು ಜನರು ತಮ್ಮ ಮೊದಲ ಮಗುವನ್ನು 18 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಗರ್ಭಧರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿನ ತೊಡಕುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಆರೋಗ್ಯದ ಕುರಿತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ನೀತಿಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ. ತಾಯಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕುರಿತ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಬಳಕೆ

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ 32% ಜನರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಹೆರಿಗೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ, 68% ಜನರು ಮಕ್ಕಳ ಜನನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದರೆ. ಕಳೆದ ದಶಕದ NFHS ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಹೆರಿಗೆಯ ಆದ್ಯತೆಯ ಗಮನಾರ್ಹ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಗರ್ಭಾವಸ್ಥೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 70% ದಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಮಾಸಿಕ ತಪಾಸಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ 60% ದಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 40% ಮಹಿಳೆಯರು ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದವರು ಅಲ್ಲಿನ ಹೆರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ.

ಉ. ಮನೆಯ ಸ್ತ್ರೀ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು–ಅರಿವು ಮತ್ತು ಬಳಕೆ

ಸಬ್ಸಿಡಿ ಸಹಿತ LPG ಯೋಜನೆಯು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಲಭ್ಯವಿದ್ದರೂ 60% ಕುಟುಂಬಗಳು ಅಡುಗೆಗಾಗಿ ಘನ ಇಂಧನ (ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಗೂ ಆಕಳ ಸೆಗಣಿ) ವನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 40% ಜನರು ಮಾತ್ರ LPG ಜೊತೆಗೆ ಘನ ಇಂಧನವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ 60% ಜನರಿಗೆ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮನೆಗಳಿಗೆ LPG ಒದಗಿಸಲು **ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಉಜ್ವಲ ಯೋಜನೆ** ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಕೇವಲ 32%ದಷ್ಟು ಜನರು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತ್ಯೋದಯ ಮತ್ತು ಬಿಪಿಎಲ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸುಮಾರು 66% ಜನರಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ.

ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಬಯಲು ಮಲವಿಸರ್ಜನೆ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 64% ಜನರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 75% ಶೌಚಾಲಯಗಳು ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಸಹಿತ ಆರೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಅಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 44% ಜನರು ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಉಚಿತ ಆರೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗು ಅವರು ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಡ್‌ನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ರೋಗಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಮಿತಿ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಕಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಅಷ್ಟೇನೂ ಬಳಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 20 ರಷ್ಟು ಜನರು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದರೆ ಶೇಕಡ 33 ರಷ್ಟು ಜನರು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ಶೇಕಡ 46 ರಷ್ಟು ಜನರು ಬಳಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಊ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದ ಮಟ್ಟ

ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಮಾಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯು MGNREG ಉದ್ಯೋಗ ಬಯಸುವವರಿಗೆ 100 ದಿನಗಳ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಯಶಸ್ಸು ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 60% ಜನರು ಮಾತ್ರ MGNREG ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ 22% ಜನರು ಉದ್ಯೋಗದ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ರೋ ಪಾಲಿಟನ್ ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಕೆಲಸ ಆಧಾರಿತ ವಲಸೆಗಾರರು. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ 60% ಜನರು ಸಣ್ಣರೈತರು ಅಥವಾ

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ 50% ಜನರು MGNREG ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ 30 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ಪಡೆದರು. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಜಾಬ್ ಕಾರ್ಡ್ ಪಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹಲವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೫. ಉದ್ಯೋಗ ಕೌಶಲಗಳ ಅರಿವು ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದ ಮಟ್ಟ

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 4% ಜನರು ಕೌಶಲ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೇವಲ 4% ಜನರು TRYSEM ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 40% ಜನರು ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಯುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರಲ್ಲಿ 52% ಜನರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಯುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು/ಯೋಜನೆಗಳು ಯುವ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಸಿಲ್ಕ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಮೇಕ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಫಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾದಂತಹ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ.

1. ತೀರ್ಮಾನ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾ ನಂತರ ಸರಕಾರಗಳ ಭಾರಿ ಹೂಡಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಸುಧಾರಣೆ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಅರಿವು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಜನರು ಪಡೆಯುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಗಾಧ ಕಂಧಕಗಳಿವೆ. ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳು ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಸುಧಾರಣೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಅದೆಂದರೆ, ಪ್ರತೀ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಹ ಮಕ್ಕಳ ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉಪಕ್ರಮಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಜನರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಇರುವುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ದಾಖಲಾತಿ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದು, ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಮತ್ತು ಗೌರವಯುತ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಜನರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರುವುದು ಹೃದಯ ಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕಳವಳವೆಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆ. ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೇ ಇರುವುದು ಹಾಗು ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಳಸದೇ ಇರುವುದು ಆಗಿದೆ. ಕಸ್ತೂರಬಾ ಗಾಂಧಿ ಬಾಲಕಿಯರ ಶಾಲೆ, ಮೊರಾರ್ಜಿದೇಸಾಯಿ ವಸತಿ ಶಾಲೆ, ಕಿತ್ತೂರರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮ ಶಾಲೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸರಕಾರವು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಾಯಿಯ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳು ಕಳೆದ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಮಗುವಿನ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಹೆರಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು, ಗರ್ಭಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ತಪಾಸಣೆ ಮುಂತಾದ ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಗರ್ಭಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸವಪೂರ್ವ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ತಾಯಿಯ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಳಕೆ, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಹೆರಿಗೆಯನ್ನು ಇನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವು ಅತ್ಯಂತ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಯುವ ಕೌಶಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತೃತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಅಧ್ಯಯನ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಮತ್ತು ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸುಲಭ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕುರಿತು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪರಿಣಾಮ ಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸಂಶೋಧಕರು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಮುದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬಗಳು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮರುಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮರು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **Bandgar Vilas (2021) :** Implementation of RTE Regulations challenges Faced in Universalizing Elementary Education in India.. 21. 33- 34. Retrieved from
- **Singh Bhim (2018) :** Different Schemes Launched by the Government for Achieving the Aims of Universalization of Elementary Education. *Journal of Advances and Scholarly Research in Allied Education*. Vol. XV, Issue No. 3, May 2018.
- **Chandrika Singh, Saumya Shrivastava, Gaurav Singh, Nilachala Acharya (2019) :** Fiscal Bottlenecks in Purnea, Bihar, Delivering Nutrition to Pregnant Women. *Economic & Political weekly.* Vol. 54, Issue No. 20, May 2019
- **Ganeshan M. K. & C. Vethirajan (2020) :** Skill Develoment Initiatives and Employment and Employment Opportunity in India, *Universe International Journal of Interdisciplinary Research.* Vol. 1, August 2020. DOI Link.
- **Garg S., Bebarta K. K. & Tripathi N. (2020) :** Performance of India's national publicly funded health insurance scheme, Pradhan Mantri Jan Arogaya Yojana (PMJAY), in improving access and financial protection for hospital care: findings from household surveys in Chhattisgarh state. BMC Public Health 20, 949 (2020). Retrieved from
- **Govinda R. Mathew A. (2018) :** Universalisation of Elementary Education in India, Story Missed Targets and Unkept Promises. Council for Social Development. Working paper. CSD 1/2018
- **Gupta, Swapnil. (2019):** Employment and Skill Development in India. ResearchGate. March 2019.https://www.researchgate.net/publication/331870037_Employment_ and_Skill_Development_in_India
- **International Institute for Population Sciences (2021):** National Family Health Survey – 5, 2019-21, India Fact Sheet. IIPS. Ministry of Health and Family Welfare 2021

– 12ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರೆದುದು

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಕೊಡುಗೆಗಳು

✍ **ಡಾ. ವರುಣ್. ಎಂ., ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಶಂಕರಗೌಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮಂಡ್ಯ.**

ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಮರಣೀಯವಾದ ಅಧ್ಯಾಯ ಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾಹಿತದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೊಟ್ಟ ಅವರ ಆಡಳಿತವು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಸಂಗೀತ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ನಾಟಕ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ನಾಲ್ವಡಿಯವರ ಅನವರತ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವು ದೇಶದಲ್ಲೇ 'ಆದರ್ಶ ರಾಜ್ಯ'ವೆಂಬ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆದುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು 'ಮಾದರಿ ಸಂಸ್ಥಾನ'ವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದ ನಾಲ್ವಡಿಯವರನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು, ಇತಿಹಾಸಕಾರರು **'ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾನೂನುಗಳ ಹರಿಕಾರ'** ಎಂದೇ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಜೂನ್ 4, 1884ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅವರು, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಒಡೆಯರ್ ರಾಜಸಂತತಿಯ 24ನೇ ರಾಜರು. ಇವರು 1895ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತರಾದರೂ ಸಹ, ಕೇವಲ 10 ವರ್ಷದ ಬಾಲಕರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರ ತಾಯಿಯವರಾದ ಮಾತೃಶ್ರೀ ಕೆಂಪರಾಜಮ್ಮಣ್ಣಿ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೂಕ್ತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಆಡಳಿತ ತರಬೇತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಮಹಾರಾಣಿಯವರೇ ತೀವ್ರ ನಿಗಾವಹಿಸಿ ನಡೆಸಿದುದರ ಫಲವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಸಮರ್ಥ ಆಡಳಿತಗಾರನಾಗಿ ನಾಲ್ವಡಿಯವರು ರೂಪುಪಡೆದರು. 1902ರ ಆಗಸ್ಟ್ 8ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ನೇರ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ ಸುಪರ್ದಿಗೆ ಬಂದಿತು. ತಕ್ಷಣದಿಂದಲೇ ಅವರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಂಕಣಬದ್ಧರಾದರು. ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥಾನವೂ ಕಾಣದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವು ಕಂಡುದರಿಂದ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ **'ಮಾದರಿ ಮೈಸೂರು', 'ಸುವರ್ಣ ಮೈಸೂರು'** ಎಂಬ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕೊಡುಗೆಗಳು

'ವಿದ್ಯಾವಂತ ಪ್ರಜೆಗಳೇ ದೇಶದ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭ'ಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದ ನಾಲ್ವಡಿಯವರು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದರು. ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಮಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಓದು-ಬರಹ ಬರುತ್ತಿತ್ತೆಂಬ ಸಂಗತಿಯು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಅನೇಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ವಡಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಯಿತು. ಆ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಕಾರಣರಾದರು.

'ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಿಂದುಳಿಯಲು ಕಾರಣ ಅವಿದ್ಯೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತ, ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಪ್ರಜೆಗಳೇ ದೇಶದ ಆಸ್ತಿ. ದೇಶದ ಶಕ್ತಿ' ಎಂಬುದಾಗಿ ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ನಾಲ್ವಡಿಯವರು, ರಾಜ್ಯದುದ್ದಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹಂತ-ಹಂತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಅವರು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದರಲ್ಲದೆ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಸ್ತರಣೆಗೂ ಕ್ರಮಕೈಗೊಂಡರು. ಪರಿಣಾಮ 1901ರಲ್ಲಿ ಬರೀ 1946 ಇದ್ದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 1941ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ 6505 ಆಯಿತು. 65,493 ಇದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 2,74,454ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ 13,375ರಿಂದ 35,219ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಉದ್ದಾಮ ಪಂಡಿತರನ್ನು ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯೇ ಸಂಭವಿಸಿತು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಾಲ್ವಡಿಯವರು ನೀಡಿರುವ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

- ಖ್ಯಾತ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳಾದ ಜೆ.ಎನ್.ಟಾಟಾರವರು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ನಾಲ್ವಡಿಯವರು ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದರು. ತತ್ಫಲವಾಗಿ **'ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ'** ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 1905ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಅರಸರು ಇದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ 372 ಎಕರೆ ವಿಶಾಲವಾದ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರಲ್ಲದೆ, ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 50,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ನೀಡಲು ಒಪ್ಪಿದರು.
- ದೇಶೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೇ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ 1916ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಸ್ವತಃ ನಾಲ್ವಡಿಯವರೇ ಇದರ ಮೊದಲ ಕುಲಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಮದ್ರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ನಡೆಸುವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೂರಬೇಕಿತ್ತು. ಪದವಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಕೂಡ ಮದ್ರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವೇ. ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಮದರಾಸಿನ ಪ್ರಬಲ ವಿರೋಧವಿದ್ದರೂ, ಮಹಾರಾಜರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ. ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಮುಂದಾದುದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮಹತ್ವದ ಘಟನೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ.ಯ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಘಟಿಕೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮಾತನಾಡಿದ ನಾಲ್ವಡಿಯವರು 'ಶಿಕ್ಷಣವು ಕೆಲವೇ ಅದೃಷ್ಟಶಾಲಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯಲಿ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ.ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ದೇಶದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ, ಹಿಂದುಳಿದ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರುಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡ 85ರಷ್ಟಿರುವ ಹಿಂದುಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯದವರಿಗೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಬೋಧಕರು ಅವರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು' ಕರೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಮುಂದುವರಿದು 'ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಬರೇ ಬೌದ್ಧಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಗಮನ ಕೊಡದೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದೈಹಿಕ, ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು

ಗಮನಿಸಬೇಕು' ಎಂದಿದ್ದರು. ನಾಲ್ವಡಿಯವರ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಹಿಂದಿರುವ ಆಶಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

- ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಮದನ ಮೋಹನ ಮಾಳವೀಯರು ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯುವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಯೋಚಿಸಿದಾಗ, ನಾಲ್ವಡಿಯವರು ಅವರಿಗೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಧನ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಿದರಲ್ಲದೇ, ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 12,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಭಾರತೀಯರ ಸ್ವ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವ ಈ ಪ್ರಥಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಭದ್ರವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ವಡಿಯವರು ಈ ರೀತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಾಯವನ್ನು, ನೈತಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ನಾಲ್ವಡಿಯವರೇ ಈ ಕಾಶಿ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಥಮ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗುವ ಗೌರವವನ್ನು ಪಡೆದರು.

1919ರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಥಮ ಘಟಿಕೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಪದವೀಧರರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ 'ಜ್ಞಾನವೇ ಭೂಷಣ, ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಪಾಪ ಉಂಟಾದರೆ, ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ವಿಮೋಚನೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸಂಕಲ್ಪಶಕ್ತಿ, ಕಾರ್ಯಸಾಧನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವೇ ಸಾಕ್ಷಿ' ಎಂದು ನಾಲ್ವಡಿಯವರು ಪ್ರೌಢ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಇದೇ ವಿ.ವಿ. ತನ್ನ 20ನೇ ಘಟಿಕೋತ್ಸವದಂದು 1937ರ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವಡಿಯವರಿಗೆ 'ಡಾಕ್ಟರೇಟ್' ಪದವಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿತು.

- 'ಜಾತಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾರನ್ನೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ದೂರವಿಡುವ ಪರಿಪಾಠಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರಿಗೆ ಆದಾಯದಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಹ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ರೈಲು ಪ್ರಯಾಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೂ ಲಭ್ಯವಾಗಬೇಕು' ಎಂದು ಗೆಜೆಟ್ ಹೊರಡಿಸಿದ ನಾಲ್ವಡಿಯವರು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನೀಡಲು ಆದೇಶ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ 1914ರಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಜಾತಿ ಪರಿಗಣನೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದರು. ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪಾಲಕರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನವನ್ನು ನೀಡಿದರು. 1919ರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಆಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರೆಡ್ಡಿ ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಸರಕಾರಿ ಮತ್ತು ಅನುದಾನಿತ ಶಾಲೆಗಳು ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ನಾಲ್ವಡಿಯವರು ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. 1915ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ, 1916ರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ, 1918ರಲ್ಲಿ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ವಸತಿ ಗೃಹಗಳನ್ನು ತೆರೆದರು. 1917ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಹಾಗೂ ಶೋಷಿತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಧನ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಿದರಲ್ಲದೆ,

ರಾಜ್ಯದ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಒಂದು ಲಕ್ಷದಿಂದ ಎರಡು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದರು. ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ತೆರಳುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವನ್ನು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವೆಲ್ಲವು ನಾಲ್ವಡಿಯವರು ವಿದ್ಯಾಪ್ರೇಮಿಯಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರಿಸುತ್ತವೆ.

- ನಾಲ್ವಡಿಯವರ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ 1936 ಜುಲೈ 7ರಂದು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಣಿ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. 1914ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ವಸತಿ ನಿಲಯಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಯಿತು. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುವಂತಾಗಬೇಕು, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಆಶಿಸಿದ್ದ ನಾಲ್ವಡಿಯವರು ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ.ಯ ಪ್ರಥಮ ಘಟಿಕೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ 'ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಆಶೆ. ಈ ದಿನ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಬ್ಬರಲ್ಲ ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಮಹಿಳಾ ಪದವೀಧರರು ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಇರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ' ಎಂದಿದ್ದರು. ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕಡೆ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಒಲವನ್ನು, ಯುವಜನಾಂಗದ ಭವಿಷ್ಯದತ್ತ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಇದು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ 1923ರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರೀಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದ್ದರು.
- 1915ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 'ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತ'ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳ್ಳಲು ಕರೆಕೊಟ್ಟರು.
- ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಸಾರಂಗ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲು ನಾಲ್ವಡಿಯವರೇ ಕಾರಣಕರ್ತರು. ಆ ಮೂಲಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ತಲುಪಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.
- 1911-12ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು.
- ತಾಂತ್ರಿಕ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಲವು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಅದರಂತೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು (1917ರಲ್ಲಿ), ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನ್ನು (1903ರಲ್ಲಿ), ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ವಾಣಿಜ್ಯ ಶಾಲೆಯನ್ನು(1902ರಲ್ಲಿ), ಹೆಬ್ಬಾಳದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜನ್ನು-1913(ಮುಂದೆ ಇದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು), ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜೇಂದ್ರ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು, ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು, ಪಶುವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ವ್ಯವಸಾಯ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ವಾಣಿಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ನಾಲ್ವಡಿಯವರು ಉದಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು.

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

- ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ನೀಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ನಾಲ್ವಡಿಯವರು, ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಿದರು.
- ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ನೇಮಕಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸಲು **'ಸೆಂಟ್ರಲ್ ರಿಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್'**ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ಬುಡಕಟ್ಟು, ಗಿರಿಜನ, ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು.
- 1906ರಲ್ಲಿ ಕುರುಡ ಹಾಗೂ ಮೂಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು.
- 1911ರಲ್ಲಿ SSLC ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು.
- 1912ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಆಂಧೋಲನ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, 7000 ಸಾಕ್ಷರತಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅನುದಾನ ನೀಡಿದರು.
- 1918ರಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಿದರು.
- 1919ರಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದರು.
- ಸಂಸ್ಕೃತದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- 'ಬಾಲಚಮೂ' ಎಂಬ ಸ್ಕೌಟ್ ದಳದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಕೌಟ್ ದಳಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಆ ಮೂಲಕ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತು, ದೇಶಭಕ್ತಿ, ಸೇವೆ, ಸತ್ಯ, ಪ್ರೇಮಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಡಲಾಯಿತು.
- 1927ರಲ್ಲಿ ಅಂಧ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಬ್ರೈಲ್ ಅಕ್ಷರ ವಿನ್ಯಾಸದ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರು.

ಹೀಗೆ ನಾಲ್ವಡಿಯವರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಒತ್ತು ನೀಡಿ ಅನೇಕ ಶಾಲಾ–ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು, ವಿಶೇಷ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಗಳ ನೇಮಕಾತಿಯಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಮರಣೀಯ ಘಟನೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ವಡಿಯವರು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ್ದ ಆದ್ಯತೆಯು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲೇ ಒಂದು ಮಹತ್ತರ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಯದುವಂಶದ ಅರಸರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವಡಿಯವರ ಹೆಸರು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ, ಕಲಾಭಿಮಾನದಲ್ಲಿ, ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನನುಕರಣೀಯರು. 38 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ 'ಜನತೆಯ ಹಿತವೇ ರಾಜ್ಯದ ಅಪೇಕ್ಷೆ' ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದ ನಾಲ್ವಡಿಯವರು **'ಧರ್ಮಪ್ರಭು'** ಎಂದು ಜನತೆಯಿಂದ ಶ್ಲಾಘಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರಿಂದ **'ರಾಜರ್ಷಿ'** ಎಂದು ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರು ಕೂಡ 'ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1881 ರಿಂದ 1940ರ ಅವಧಿಯ ವರ್ಷಗಳು ಮೈಸೂರಿನ ಸುವರ್ಣಯುಗ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಾಗಲಾರದು' ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಒಟ್ಟು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ದೀರ್ಘ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವಡಿಯವರ ಅಮೋಘ ಸೇವೆ ಸ್ಮರಣಾರ್ಹವಾದುದು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **ಡಾ. ಎಸ್. ಎನ್. ಶಿವರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ (2002)** : ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರೌಢ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತಿಪಟೂರು ಮೈಸೂರು ಪೌರಸ್ತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಡಾ. ಎಲ್. ಜಿ. ಭಟ್ (2002–03)** : ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಗದಗ ವಿಜಯ ಬುಕ್ ಡಿಪೋ.
- **ಪ್ರೊ. ಪಿ. ವಿ. ನಂಜರಾಜ ಅರಸು (2006)** : ಮರೆಯಲಾಗದ ಮಹಾಚೇತನ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು
- **ಸಿ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್** : ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಮಹಾಶಿಲ್ಪಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಗಾಂಧಿನಗರ ಐ.ಬಿ.ಎಚ್. ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್ (2014)** : ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಇತಿಹಾಸ ಬೆಂಗಳೂರು ಎಂ.ಸಿ.ಸಿ. ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್.
- **ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಆರ್ ರಂಗಸ್ವಾಮಯ್ಯ (1992)** : ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಚರಿತ್ರೆ ಮೈಸೂರು ಅನಂತ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಡಾ. ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ (ಪ್ರ.ಸಂ) (2005)** : ಕನ್ನಡ ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ (ಪರಿಷ್ಕೃತ) ಸಂಪುಟ–1, ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ.

■■

– 9ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರೆದುದು

- **Mitul Surana, Ambrish Dongre (2020) :** Private Healthcare Sector and Caesarean Sections in India. *Economic & Political weekly*. Vol. 55, Issue No. 35, 29 Aug, 2020
- **Malik (2015) :** RTE and Marginal Communities: A Perspective from the Field. *Economic and Political Weekly*, Vol l No. 5
- **Nath Anita (2008) :** Health Ecnomics : Importance For Public Health In India. *JK Science : Journal of Medical Education & Research.*
- **Sasmita Patnaik, Saurabh Tripathi and Abhishek Jain (2018) :** Roadmap for Access to Clean Cooking Energy in India. Asian Journal of Public Affairs. 2018
- **Soumitra Ghosh, Nabanita Datta Gupta (2017):** Targeting and Effects of RashtriyaSwasthyaBima Yojana on Access to Care and Financial Protection. Economic & Political weekly. Vol. 52, Issue No. 4, 28 Jan, 2017.
- **Sarangapani P. (2010) :** 'Notes on Quality in Education', (Unpublished paper) presented atWorkshop on Quality in Education on December 17-18. Mumbai : Tata Institute of Social Sciences.

■■

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ವಿಶೇಷತೆ ಕುರಿತು ಒಂದು ಅವಲೋಕನ

✍ **ಡಾ. ಆರ್. ರುದ್ರಾರಾಧ್ಯ,** ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು, ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ತುಮಕೂರು.
✍ **ಸತೀಶ್ ಎಸ್.,** ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರು, ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ತುಮಕೂರು.

ಪೀಠಿಕೆ

ಇಂದು ನಾವು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಯುಗದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಐಸಿಟಿಯು ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಕೆಲಸದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ತುಂಬಾ ಪ್ರಭಾವಿಸಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮಾಹಿತಿ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ವಿಕಸನಗೊಂಡಿವೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಜನರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರವಿದ್ದಂತೆ. ಇತಿಹಾಸ, ಭೂಗೋಳ, ಅಥವಾ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ಆಗಿರಲಿ, ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನೀವು ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಲೇಖನವು ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ತನ್ನ ಓದುಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಒದಗಿಸುವ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೀವರ್ಡ್‌ಗಳು : ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿ, ICT, ಶಿಕ್ಷಣ, ಜ್ಞಾನ ಸಮಾಜ, ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೇವೆಗಳು.

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಣೆ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಸಮಾಜದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಶಿಕ್ಷಣ, ವಿರಾಮ ಮತ್ತು ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಹಿಂದಿನ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಲವು ದಶಕಗಳವರೆಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. "ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಜನರು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಅಥವಾ ಸರಳವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳವೆಂದು ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ" (ಹೆಂಡ್ರಿಕ್ಸ್, 1998). ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ತನ್ನ ಬಳಕೆದಾರರ ಅಗತ್ಯತೆ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಸಿಗದಿರುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕಾಣಬಹುದು.

ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಇತಿಹಾಸ

ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಸರ್ ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯರ್ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಹಾಲ್ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಬ್ಬನ್ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನ ದಿವಾನರಾದ ದಿವಾನ್ ಸರ್ ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯರ್ ಅವರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಟ್ಟಡದ ರಚನೆಯು ಟಸ್ಕನ್ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾರಿಂಥಿಯನ್ ಅಂಕಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಕ್ಲಾಸಿಕ್ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರೆಸಿಡೆಂಟ್, ಡೊನಾಲ್ಡ್ ರಾಬರ್ಟ್‌ಸನ್ ಅವರು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 15, 1903 ರಂದು ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಿದರು ಮತ್ತು 1908ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಣ ಪಾವತಿಸಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ನಂತರ ಅದನ್ನು 1920ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು 4,750 ಪುಸ್ತಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮತ್ತು 215 ಸದಸ್ಯರು. ಸರ್ಕಾರ, ಪುರಸಭೆ ಮತ್ತು ಸಿವಿಲ್ ಮತ್ತು ಮಿಲಿಟರಿ ಸ್ಟೇಷನ್ ಪುರಸಭೆಗಳು 1943ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ ಅನುದಾನವನ್ನು ನೀಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು.

ಸ್ಟೇಟ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯನ್ನು (ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ) 1986ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 1 ರಂದು ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅದರ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪರಾಮರ್ಶಿಸಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹದೊಂದಿಗೆ ಓದುಗರ ಸ್ವರ್ಗವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನದಂತಹ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳ ದೊಡ್ಡ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಹಿಂದಿ, ಮಲಯಾಳಂ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಸಹ ಒದಗಿಸಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಹಿಂದಿ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ಉರ್ದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗಿಸಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಬೃಹತ್ ಸಂಖ್ಯೆಯ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಇಂದಿರಾ ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ ಮಕ್ಕಳ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮಕ್ಕಳ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿದೆ, ಇದನ್ನು ಆಗಸ್ಟ್ 24, 1994 ರಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು 60–70 ವರ್ಷಗಳ ಹಳೆಯ ಪಾರಂಪರಿಕ ಕಟ್ಟಡವಾಗಿದೆ. ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ, 14 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಾಗಿದೆ.

ಪುಸ್ತಕ ನೋಂದಣಿ ವಿಭಾಗ

ಸಾಹಿತ್ಯ, ರಂಗಭೂಮಿ, ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೇ ನಕಲು, ರೂಪಾಂತರ, ಮರುಪ್ರಕಟಣೆ, ಪ್ರದರ್ಶನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಅದರ ಕರ್ತೃದಾರರಿಗೆ ಕಾನೂನು ರೀತಿ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಗ್ರಂಥಸ್ವಾಮ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗೊಳ್ಳುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ ನೋಂದಣಿ ಈ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಹಕ್ಕುಸ್ವಾಮ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಗಳ ರಾಜ್ಯ ಬ್ಯೂರೋ

ಪ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ನೋಂದಣಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಕಾಯಿದೆ, 1967 (1867 ರ ಕೇಂದ್ರ ಕಾಯಿದೆ 25) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಹೊಸದಾಗಿ ನೋಂದಣಿಯಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳ 3 ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಓದುಗರು ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಪರಾಮರ್ಶಿಸಬಹುದು. ಕೃತಿಸ್ವಾಮ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂಪತ್ತು.

ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಳು

1. ಪುಸ್ತಕಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ : 3, 59,448
2. ಪುಸ್ತಕಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ (ಹಕ್ಕುಸ್ವಾಮ್ಯ ವಿಭಾಗ): 2,12,364
3. ಬ್ರೈಲ್ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ : 802
4. ಇಂದಿರಾ ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ ಮಕ್ಕಳ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಒಟ್ಟು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 5000
5. ಚಂದಾದಾರರಾದ ಸುದ್ದಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ : 296

ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಸೇವೆಗಳು

1. ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ ಸೇವೆಗಳು : ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ತನ್ನ ಬಳಕೆದಾರರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಆಗತಾನೇ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದವರಿಗೆ, ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೂಚನಾ ಫಲಕದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು IAS, IPS, KAS, ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಪ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ನೋಂದಣಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಕಾಯಿದೆ, 1967 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸ್ವಂತ ಬಜೆಟ್‌ನಿಂದ ಕೂಡ ಖರೀದಿಸುತ್ತದೆ.

2. ಅಂತರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಎರವಲು ಸೇವಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು : ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಂದ ಅಥವಾ DELNET ಮೂಲಕ ಅದರ ಬಳಕೆದಾರರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಗ್ರಂಥಸೂಚಿ ಸೇವೆಗಳು : ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ತನ್ನ ಶಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಖರೀದಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಪುಸ್ತಕದ ವಿಷಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಗ್ರಂಥಸೂಚಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

4. ರೆಪ್ರೊಗ್ರಾಫಿಕ್ ಸೇವೆಗಳು : ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ತನ್ನ ಓದುಗರಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ 30 ಪುಟಗಳಿಗೆ ಕೈಗೆಟುಕುವ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಜೆರಾಕ್ಸ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

5. ಅಪರೂಪದ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಗ್ರಹ : ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಅಪರೂಪದ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಕೆಲವು ಉತ್ತಮವಾದ ಮುದ್ರಣ ಪುಸ್ತಕಗಳು, 17 ಮತ್ತು 18ನೇ ಶತಮಾನದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಾನೂನು, ವಿಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಸೇವೆಯು ಓದುಗರಿಗೆ ಬೇರೆಡೆ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. 1970 ರ ನಂತರ, ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪುಸ್ತಕದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

6. ಮಾಹಿತಿ ಸೇವೆಗಳು : ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬಳಕೆದಾರರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿ ಅಥವಾ ಇಮೇಲ್ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ.

7. ಆಡಿಯೋ–ವಿಷುಯಲ್ ಸೇವೆಗಳು : ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಅಆ, ಆಗಿಆ ಗಳಂತಹ ಮಲ್ಟಿಮೀಡಿಯಾ ವಸ್ತುಗಳ ದೊಡ್ಡ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಮಾಡಲಾದ ಸಿಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕೆಲವು ಆಡಿಯೋ–ದೃಶ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗಾಗಿ ಬ್ರೈಲ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿದೆ.

8. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸೇವೆಗಳು : ಪುಸ್ತಕಗಳ ಗ್ರಂಥಸೂಚಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಡಿಜಿಟೈಜ್ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ತನ್ನ ಬಳಕೆದಾರರಿಗಾಗಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮರುಪಡೆಯಲು OPAC ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇಗದ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಸಂಪರ್ಕದೊಂದಿಗೆ 50 ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳ ಬ್ರೌಸಿಂಗ್ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸೇವೆಗಳು

ಇ–ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ವೀಡಿಯೊಗಳು : ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಮತ್ತು ನಿಖರತೆಯೊಂದಿಗೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಕ್ಕಾಗಿ ವರ್ಧಿತ ಸಂಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಧಾರಣದೊಂದಿಗೆ ಇಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಕಾನ್ಸೆಪ್ಟ್ ವೀಡಿಯೊಗಳು.

ಇ–ಜರ್ನಲ್‌ಗಳು : ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ವಿವಿಧ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಜ್ಞಾನ–ಆಧಾರಿತ ಇ–ಜರ್ನಲ್‌ಗಳು ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ : ಆಳವಾದ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆಗಾಗಿ ಏ–12 ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಹಿತಿಯುಕ್ತ ವಿಷಯದೊಂದಿಗೆ ಬೃಹತ್ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ.

ಸಿಮ್ಯುಲೇಶನ್ ಲ್ಯಾಬ್ : ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ವಿವಿಧ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಾಗಿ ಸಂವಾದಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಿಮ್ಯುಲೇಶನ್ ಲ್ಯಾಬ್‌ಗಳು.

ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆ : ನೀಟ್, ಐಐಟಿ–ಜೆಇಇ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಒಲಿಂಪಿಯಾಡ್ ಮುಂತಾದ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ತಯಾರಿಗಾಗಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಶ್ರೇಣಿ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ : ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ಬಲವಾದ ಕಲಿಕೆಯ ನೆಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಪಾಪ್ ರಸಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಅಭ್ಯಾಸ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು.

ಸಾರಾಂಶ

ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ನೈಜ ಮಾಹಿತಿ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸದೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಖಂಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲದೆ ಅಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತವೆ. ವಿವಿಧ ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ

– 23ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರೆದುದು

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಅಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ವೈಷಿಷ್ಟತೆಗಳು : ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

✍ **ಶಶಿಕಾಂತ ಕ. ಬಾಗೇವಾಡಿ,** ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರು, ಬಂಗೂರ ನಗರ ಕಲಾ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ದಾಂಡೇಲಿ–581325

ಪೀಠಿಕೆ

ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಪುಸ್ತಕ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಓದುಗರ ತ್ರಿವೇಣಿ ಸಂಗಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಗರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಓದುಗರ ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಿಗಳ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಓದುಗರ ಭೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಓದುಗರ ಮೂಲಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅವಶ್ಯಕ ಕಥೆಗಳನ್ನ ಪೂರೈಸುವ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಲಾಬವಲ್ಲದ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ

ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾದಂತಹ ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್, ಪ್ಲೇಟೋ ಮುಂತಾದವರು ಸ್ವಂತ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳೆಂದರೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಸ್ಥಳ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆ ಗ್ರಂಥ ಬಂಢಾರ, ಪುಸ್ತಕ ಬಂಢಾರ, ಶೇಕರಣೆಯ ಸ್ಥಳ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಲೈಬ್ರರಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಓದುಗರ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ವಿಷಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಹೊಂದಿಸುವುದು ಗ್ರಂಥಾಲಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನ ಬಿಂಬಿಸುವ ಮನೋರಂಜನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಪುಸ್ತಕಗಳು ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು ವಿಶ್ವಕೋಶಗಳು, ಪದಕೋಶಗಳು, ನಿಘಂಟುಗಳು, ಡೈರಕ್ಟರಿಗಳು, ಸಿಡಿ, ಗೆಜೆಟಿಯರ್ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳು, ಕೈಪಿಡಿಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬೃಹತ್ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು

21ನೇ ಶತಮಾನದ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಆಸ್ತಿಯಂದರೆ ಮಾಹಿತಿ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಪಾರಮೇಶನ್‌ನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯಗಳ ಶೋಧನೆಯು ಅಂರ್ತಜಾಲದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾಹಿತಿ ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮನುಕುಲದ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಪೂರಕವಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಲಕರಣೆಗಳು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡಿದೆ. ಇಂದಿನ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೀನ ಗಣಕಯಂತ್ರದ ಅವಿಷ್ಕಾರದ ಫಲವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿಯ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಮಾಹಿತಿಯು ಈ–ಮಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಮಯದಿಂದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಗಣಕೀಕೃತಗಳೆಂದು ಈ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಡಿಜಿಟಲ್, ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಕಾಲ್ಪನಿಕ (Virtul) ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಾಗಿ ಬದಲಾವಣಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಓದುಗಾರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಬಳಕೆದಾರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಭಿರುಚಿಗಳ ತಕ್ಕಂತೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ರೂಪಗಳು ಬದಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಎಂದರೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳು ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಮಾಹಿತಿಯ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಓದುಗರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಳಿಯವಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ, ಅಥವಾ ರಿಮೋಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶಗಳು

1) ಮಾಹಿತಿಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ.
2) ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವದು.
3) ಸಂಶೋಧಣೆ ಕುರಿತು ತ್ವರೀತವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿಯುನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
4) ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ದೇಶಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಂವಹನ ಬೆಳೆಸುವುದು.
5) ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಹಿತಿಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು.
6) ಎಲ್ಲಾ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಒದಗಿಸುವುದು.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ವೈಷಿಷ್ಟತೆಗಳು

- ಸಮಯ ಉಳಿತಾಯ
- ಕಡಿಮೆ ಸ್ಥಳ
- ವಿಶ್ವದ ಯಾವುದೆ ಮೂಲದಿಂದ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವೇಗವಾಗಿ ಪಡೆಯುವುದು.
- ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಗಣಕಯಂತ್ರ ಆಧಾರಿತ ಸೇವೆ.
- ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹ.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಕಾರ್ಯಗಳು

1) ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಹಿತಿಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಜೋಡಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದು.
2) ಲಿಖಿತ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಿತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಡಿಜಿಟ್‌ಲ್ ಮಾದ್ಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಹಿತಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಓದುಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು.

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

3) ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
4) ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬೇಕಾದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು

1) ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಒದಗಿಸುವುದು.
2) ಯಾವುದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಡೆತಡೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಜಾಲತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
3) ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.
4) ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಬಹುದು.
5) ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಂದ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಹುಡುಕಬಹುದು ಮತ್ತು ಹಿಂಪಡೆಯಬಹುದು.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ

ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು –

1) ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಓದುಗರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
2) ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಡಮಾಡದೆ ಓದುಗರು ಪಡೆಯಬಹುದು.
3) ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಿಂದ ಓದುಗರಿಗೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಗಣಕಯಂತ್ರ ಅಥವಾ ಮೊಬೈಲನ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.
4) ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ದೃಶ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಬಳಕೆದಾರರು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
5) ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ವದ ಯಾವುದೆ ಭಾಗದಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.
6) ಡಿಜಿಟ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ 24×7 ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಮೂಲ ಪರಿಕರಗಳು

ಡಿಜಿಟ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಮೂಲ ಪರಿಕರಗಳು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ತಂತ್ರಾಂಶ, ಎರಡನೇಯದು ಯಂತ್ರಾಂಶ.

ತಂತ್ರಾಂಶದ ಮೂಲ ಪರಿಕರಗಳು

- ಆಪರೇಟಿಂಗ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ : ಲೀನಿಕ್ಸ ವಿಂಡೋಸ್
- ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ತಂತ್ರಾಂಶ : ಓಪನ್ ಆಡಿಸ್,ಎಮ್ಎಸ್ ಆಪಿಸ್
- ಓಸಿಆರ್ ತಂತ್ರಾಂಶ : ಟಿಕ್ಸಟ್ ಬ್ರಿಜ್, ಪೈನ್ ರಿಡರ್
- ಪೈಲ್ ಪಾರಮೇಟ್ ಕನವರಟರ್ : ಅಡೋಬೆ ಡಿಸ್ಟಿಲಿಕ್
- ವೆಬ್ ಸರ್ವರ್ ತಂತ್ರಾಂಶ : ಅಪಾಚೆ, ಡಿಬ್ಲುಎಸ್ ಆಯ್. ಆಯ್. ಎಸ್
- ಆಂಟಿವೈರಸ್ ತಂತ್ರಾಂಶ : ನಾರಟನ್,ಅವಿಯಾ, ಡಿಜಿಟಲ್
- ಗ್ರಂಥಾಲಯ ತಂತ್ರಾಂಶ : ಡಿಸ್ಪೆಸ್ ಜಿ.ಎಸ್.ಪಿ. ಎಲ್, ಈ ಪ್ರಿಂಟ್, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಯಂತ್ರಾಂಶ ಮೂಲ ಪರಿಕರಗಳು

ಸರ್ವರ್, ನೋಟ್ಸ, ಪ್ರಿಂಟರ್, ಸ್ಕಾನರ್, ಡಿಜಿಟಲ್ ಕ್ಯಾಮರಾ, ವಿಡಿಯೋ ಕ್ಯಾಮರಾ ಮತ್ತು ಆಡಿಯೋ ರೇಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಯಂತ್ರ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು

1) ನ್ಯಾಶನಲ್ ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯ
2) ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯ
3) ಡ್ಯರಕ್ಟರಿ ಆಪ್ ಓಪನ್ ಎಕ್ಸಸ್ ಬುಕ್ಸ
4) ಇನಟರ್ ನೇಟ್ ಆರ್ಂಕವ್ಸ
5) ಬ್ರೀಟಿಷ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆನ್ ಲಾಯಿನ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯ
6) ಶೋದಗಂಗಾ, ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಗಳು ಡಿಜಿಟಲ್ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಮಾಹಿತಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕ್ಷಿಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯು ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ದಿಂದ ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲ ಬಳಕೆದಾರರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಬಳಕೆದಾರ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಸೇವೆಯನ್ನು ವಿಶ್ವದ ಯಾವುದೇ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದು ಗ್ರಂಥಪಾಲಕನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಿಜಿಟ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನನ್ನು ಮಾಹಿತಿಯ ಅಕ್ಷರಸ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಡಿಜಿಟ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಿಂದ ಉದ್ಯಮ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಶಿಕ್ಷಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಡಿಜಿಟಲ್ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ವರ್ತಮಾನ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತ ವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **ಬೋರಪೆ ಪೀಟರ್ (2001) :** ದ ಲೈಬ್ರರಿ ಇನ್ ದ 21ನೇ ಸೆಂಚುರಿ ನ್ಯೂ ಸರ್ವಿಸ್‌ಸ ಪಾರ್ ದ ಇನ್‌ಪಾರಮೇಶನ್, ಪೆ–14–39
- **ಡಾ. ಮಲ್ಲನಾಥ ಕುಂಬಾರ (2018) :** ಮೈಸೂರು ಸ್ಮಾರ್ಟ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು, ಸಂವಹನ, ಪುನಂ. 19 ರಿಂದ 24
- **ಡಾ. ನೂ. ಕೊಟ್ರೇಶ ಉತ್ತಂಗಿ :** ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಬೆಂಗಳೂರು ಸ್ನೇಹ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ, ಪು. ನಂ. 19
- **ಬೊರಕರ ಫಿ. (2001) :** ಏಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಷ ಬುಕ್ಸ ಆಂಡ್ ಲೈಬ್ರರಿಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಪ್ಯೂಚರ್ ಏಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಷ ಲೈಬ್ರರಿ – ಪೆ–110

■■

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸ

✍ **ಡಾ. ವೆಂಕಟೇಶ ಕೆ.,** ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗ, ದಾವಣಗೆರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಶಿವಗಂಗೋತ್ರಿ, ದಾವಣಗೆರೆ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಇರುವ ಸಾಧನವೆಂದರೆ ಭಾಷೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಕೌಶಲಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕೌಶಲವೆಂದರೆ ಓದುವುದು. ಓದುವುದು ಒಂದು ಕಲೆ, ಕೆಲವರು ಓದುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಆಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಓದುವ ಧಾಟಿ ಹಾಗೆ (ಅನುಸೂಯ ಪರಗಿ 1993). ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ, ಸರಳವಾಗಿ, ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಓದುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಓದುವಂತೆಯೇ ಬಾಳುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಬಾಳುವಂತೆ ಓದುತ್ತೇವೆ (ಅನಂತರಾಮ ಪಿ. 1981). ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಮಹತ್ತರವಾದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಓದುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಆಲೋಚನಾಕ್ರಿಯೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಮೂಡಿಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಲೋಚನಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಓದುವನ್ನು ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಹಾಗೂ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಸಾಧನವೆನ್ನಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಕೌಶಲವಾದ ಓದುವಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಬಗೆಗೆ ಇರುವ ತಾತ್ಸಾರ ಮನೋಭಾವ. (ವೇದವಲ್ಲಿ 1953). ಆದ್ದರಿಂದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಧಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಘಟ್ಟವಾದ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಹಂತದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ, ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಓದುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿನ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಿಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ತುಂಬಾ ಕಠಿಣವಾದದ್ದು, ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಹಂತದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದಿನ ಬಗೆಗೆ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮನೋಭಾವ ತಾಳುವುದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬೀಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಮನೋಭಾವ ಹೊಂದಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ನೆರವಾಗಬಲ್ಲದು.

ಅಧ್ಯಯನದ ಸಮರ್ಥನೆ

ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಒಂದು ಮಹತ್ತರವಾದ ಘಟ್ಟ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರೌಢಹಂತದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಓದುವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹಲವು ದೋಷಗಳಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಈ ದೋಷಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಈ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು, ಪದಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ, ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗಾಗಿ, ವಿಷಯ ಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧತೆಯಾಗಲು, ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಯೋಚನಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕನ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ

ಸಂಬಂಧಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಾವಲೋಕನ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಭಾರತೀಯ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶಿಯರು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಅಧ್ಯಯನದ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿನೋಟವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಲೇನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಹ್ಯೂವರ್ (1941)ರವರ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ವೃತ್ತಿಗಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸವು ಒಂದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ವಿಟ್ಟನ್ ಬಾರ್ನ್ (1945)ರವರ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಕಂಡು ಬಂದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಅವರ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಹಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಎರಡು ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ಫ್ರೆಂಚ್ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ, ಪ್ರಾನ್ಸಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ವೇದವಲ್ಲಿ (1953) "ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪಾತ್ರ" ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಅಭ್ಯಾಸವು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ವಿಜಯೇಂದ್ರ (1963)ರವರು ಮಾಡಿದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಧನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಸಾಧನಮಟ್ಟಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ ಗಮನಾರ್ಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಸಾದ್ (1971)ರವರ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇವರ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮತ್ತು

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮಟ್ಟ ಸರಿಸುಮಾರಾಗಿ ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿತ್ತು. ತಂದೆಯ ಕೆಲಸ, ಆದಾಯ, ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿರುವುದು.

ರಾಜಶೇಖರ್ (1981)ರವರ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರೀಕ್ಷಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು.

ಹರಬನ್ ಸಿಂಗ್(1971)ರವರ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಏನೆಂದರೆ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಸ್ವಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೂ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯದಿಂದ, ಸಮಸ್ಯಾ ಪರಿಹಾರದಿಂದ, ಚರ್ಚಾಸ್ಪರ್ಧೆಯಿಂದ, ಪ್ರಬಂಧ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸ್ವಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ನಾಗರಾಜು (1991)ರವರ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಧನಮಟ್ಟಕ್ಕೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಸಾಧನಮಟ್ಟಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಗಮನಾರ್ಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರಲಿಲ್ಲ.

ತಾಸಿನ್ ತಾಜ್ (1992)ರವರ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ, ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಮಾಡಿದ ಪಾಠದಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯವಾದಂತಹ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನೇ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ.

ಶಿವಕುಮಾರ್ (1996)ರವರ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರೀಕ್ಷಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಿಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು.

ಪರಶುರಾಮ್ (2002)ರವರ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮಟ್ಟ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿತ್ತು. ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ನೇಹಿತರ ಜೊತೆ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು.

ಸಂಶೋಧನಾ ಶೀರ್ಷಿಕೆ

ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿತ ಕೆಲವು ಚಲಕಗಳು.

ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪ

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ವರ್ಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವಾದ ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿನ ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿತ ಕೆಲವು ಚಲಕಗಳು ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಟ್ಟದ ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ತುಲಾನಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದು ವರ್ಣಾನಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಗುರಿಗಳು

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಗಳು ಯಾವುವುವೆಂದರೆ –

- ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ವಿವಿಧ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದು.
- ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.
- ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.
- ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಬುದ್ದಿಶಕ್ತಿಗೂ ಇರುವ ಸಹಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆಗಳಿಗಿರುವ ಸಹಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿನ ಬುದ್ದಿಶಕ್ತಿಗೂ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆಗಳಿಗಿರುವ ಸಹಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಾಕಲ್ಪನೆಗಳು

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಾಕಲ್ಪನೆಗಳು ಯಾವುವುವೆಂದರೆ :–

- ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ.
- ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವೆ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ.
- ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಬುದ್ದಿಶಕ್ತಿಗೂ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.
- ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆಗೂ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.
- ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿನ ಬುದ್ದಿಶಕ್ತಿಗೂ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆಗೂ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳ ಸಂಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮೂರು ಚಲಕಗಳಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದು ಅವುಗಳೆಂದರೆ –

- ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸ
- ಬುದ್ದಿಶಕ್ತಿ
- ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆ

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾಗುವಂತಹ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಓದುವುದು, ಮಗು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ, ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದೇ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸ.

ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾದ ಮತ್ತು ಚಿಂತನಾತ್ಮಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ಬುದ್ದಿಶಕ್ತಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು.

ಅಧ್ಯಯನದ ಮಿತಿಗಳು

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಮಿತಿಗಳು ಯಾವುವುವೆಂದರೆ –

- ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿನ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ನಮೂನೀಕರಣ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಮೂರು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು ಹೀಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಶಾಲೆಯಿಂದಲೂ 25 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಂತೆ ಒಟ್ಟು 150 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ನಮೂನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ವಿವರವನ್ನು ತಾಲಿಕೆ 4.1 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ತಾಲಿಕೆ : ನಮೂನೆ ವಿವರ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಶಾಲೆಯ ವಿವರ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಗಳು	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಯರು	ಒಟ್ಟು
1.	ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆ ರೈಲ್ವೆ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್, ಮೈಸೂರು	12	13	25
2.	ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುರಂ, ಮೈಸೂರು	10	15	25
3.	ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಅಶೋಕಪುರಂ, ಮೈಸೂರು	13	12	25
4.	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಮೈಸೂರು	13	12	25
5.	ಜೆ.ಎಸ್.ಎಸ್. ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಮೈಸೂರು	10	15	25
6.	ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನಕೇಶವ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಮೈಸೂರು	15	10	25
	ಒಟ್ಟು	73	77	150

ಅಧ್ಯಯನದ ನಮೂನೀಕರಣದ ತಂತ್ರ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ನಮೂನೆ ತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಸಾಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

- ವ್ಯಾಸಂಗ ರೂಢಿ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ : ರಚಿಸಿದವರು ಪರಶುರಾಮ್ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧಕರು.
- ರೇವನ್ಸ್ ಪ್ರೋಗ್ರೇಸಮ್ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಸಿಸ್ : ಜೆ.ಸಿ.ರೇವನ್ಸ್
- ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆ : ಶಾಲಾ ಕ್ರೋಢಿಕೃತ ಅಂಕ ದಾಖಲೆ

ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವಿವರಣೆ

ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪರಶುರಾಮ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧಕರಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಣವು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 45 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಅಂಕವನ್ನು ನಿಗಧಿ ಪಡಿಸಲಾಯಿತು.

ರೇವನ್ಸ್ ರವರ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಮಾತೃಕೆಯ ಪರೀಕ್ಷಣವನ್ನು ಜೆ.ಸಿ.ರೇವನ್ಸ್ ಎಂಬ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿ 1938 ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದರು. ಈ ಪರೀಕ್ಷಣ ವೀಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಲೋಚನೆ ಈ ಎರಡು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಉದ್ದೇಶಿತವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಯಸ್ಕರಿಗೆಂದು ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿವೆ. ಈ R.P.M. ಪರೀಕ್ಷೆಯು A.B.C.D ಮತ್ತು ಇ ಗುಂಪುಗಳಿದ್ದು ಪ್ರತಿಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ 12 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಂತೆ 60 ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಮಗುವಿನ ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಗ್ರಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಅಳೆಯುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ ನಂತರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಶತಾಂಕಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಜೆ. ಸಿ. ರೇವನ್ಸ್ ರವರು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಬಂದ ಶತಾಂಕ ಶ್ರೇಣಿ ಒಟ್ಟು 5 ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೂ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲೇ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಸುಮಾರು 45 ನಿಮಿಷಗಳಷ್ಟು ಕಾಲವನ್ನು 45 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಗಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ನಿಗದಿತ ಸಮಯ ಮುಗಿದ ನಂತರ ವ್ಯಾಸಂಗ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಪತ್ರಿಕೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಬಂಧ 1 ಮತ್ತು 2 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ ನಂತರ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರೇವನ್ಸ್ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸಿವ್ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಸಿನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಎಂಟನೇ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಿರುಪುಸ್ತಕ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. (ರೇವನ್ಸ್ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸಿವ್ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಸಿನ್ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಒಂದು ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಬಂಧ 3ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಒಂದು ಮಾದರಿಯನ್ನು ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದು ವಿವರಿಸಲಾಯಿತು. ನಿಗಧಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರೀಕ್ಷೆ ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿದರು, ನಂತರ ಅವರಿಂದ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕಿರುಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಯಿತು.

ಅಧ್ಯಯನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅರ್ಧ–ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದು ಒಟ್ಟು ಅಂಕಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಶಾಲೆಯ

– 29ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರೆದುದು

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

2020 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ

✍ **ನಿಂಗಪ್ಪ ದುಂಡಪ್ಪ ಶಿವಬಸಣ್ಣವರ,** ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಗದಗ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (ಎನ್‌ಇಪಿ) 2020 ಅನ್ನು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ ಘೋಷಿಸಿತು. ಈ ನೀತಿಯು 21 ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಹೊಸ ನೀತಿಯು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಳಪೆ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು, ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಡ್ರಾಪ್‌ಔಟ್ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು-ಶಿಸ್ತಿನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಈ ನೀತಿಯು ಬಾಲ್ಯದ ಆರೈಕೆ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪುನರಚಿಸುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ; ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗಳು ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು, ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಅವರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಆಧರಿಸುವುದು.

ಎನ್‌ಇಪಿ 2020 ಭಾರತದ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಯಶಸ್ಸು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಭಯ ಸಹಜ. ಅದರಂತೆ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಬರುವ ಮುನ್ನವೇ ಬೇನೆಗೆ ಮದ್ದು ಅರೆಯಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಭರವಸೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅವಕಾಶ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆಯಬೇಕು.

170 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬದಲಾವಣೆ ಕಾಣಲಿದೆ. ಕಾಲಚಕ್ರ ಉರುಳಿದಂತೆ ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವೇಗದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಹಬಾಳ್ವೆ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಯು ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯಗಳಾಗಿವೆ.

2020 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯ ಮಹತ್ವ

- **ರಚನಾತ್ಮಕ ವರ್ಷಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು :** 3 ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ 5+3+3 +4 ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ, ಮಗುವಿನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ 3 ರಿಂದ 8 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ರಚನಾತ್ಮಕ ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀತಿಯು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಸಂಗಮ :** ಯೋಜನೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಶ್ಲಾಘನೀಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಇಂಟರ್ನ್‌ಶಿಪ್‌ನೊಂದಿಗೆ ವೃತ್ತಿಪರ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು. ಇದು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ತಳ್ಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ಇದು ಸ್ಕಿಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮಿಷನ್‌ನ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು :** 18 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕನ್ನು (ಆರ್‌ಟಿಇ) ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಎನ್‌ಇಪಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ವಿಧಾನಗಳ ಬೃಹತ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ನೀತಿಯು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.
- ಈ ನೀತಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಆವರ್ತಕ ಪರಿಶೀಲನೆ, ಪಾರದರ್ಶಕತೆ, ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲಕರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಹಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗಾಗಿ 24×7 ಅನ್ವೇಷಣೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ಅವರ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
- **ವಿದೇಶಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಅನುಮತಿಸುವುದು :** ವಿಶ್ವದ ಅಗ್ರ 100 ರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಪಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ನಾವೀನ್ಯತೆಯ ದ್ರಾವಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಲಿದ್ದು, ಇದು ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ವಾಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಹಿಂದಿ ವಿರುದ್ಧ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವುದು :** ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಎನ್‌ಇಪಿ, ಒಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ, ಕಠಿಣವಾದ ಹಿಂದಿ ವಿರುದ್ಧ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಹೂತು ಹಾಕುತ್ತದೆ; ಬದಲಾಗಿ, ಇದು ಮಾತೃಭಾಷೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ 5ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಎನ್‌ಇಪಿ 2020 ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

- ಜ್ಞಾನ-ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ನೀಡಿರುವ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ನಡುವೆ ನಿರಂತರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದ ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು.
- ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತೆ, ಸೈಬರ್ ಸೇಸ್, ನ್ಯಾನೊಟೆಕ್, ಮುಂತಾದ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮೌನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಎನ್‌ಇಪಿ 2020 ವಿಫಲವಾಗಿದೆ.
- ಅಗಾಧ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಜಿಡಿಪಿಯ 6% ರಷ್ಟು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖರ್ಚಿನ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಡಿಮೆ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಜಿಡಿಪಿ ಅನುಪಾತ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವುದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿದೆ.

ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಹಲವು ತೊಡಕುಗಳು

1. 'ಏಕರೂಪದ ಶಿಕ್ಷಣ ತರವಲ್ಲ' : ನೂತನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಏಕರೂಪದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ಬೋಧನಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವಿಧಾನ ಏಕಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರಲಿದೆ ಎಂದು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಏಕರೂಪದ ಶಿಕ್ಷಣ ತರವಲ್ಲ ಎಂದು ತಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

'ರಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಬೋಧನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಏಕರೂಪದ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಸರ್ಕಾರವು ರಚಿಸಿದ್ದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಸಮಿತಿ ತನ್ನ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

2. ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯಿಲ್ಲ : ನೂತನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳು ಆರೋಪಿಸಿವೆ. 2022–23ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಗುರಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ, ಅದನ್ನುಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಲ್ಲ.

3. ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಧಿಕಾರ ಕಸಿಯುವ ನೀತಿ : ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನೀತಿಗಳು, ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಒಮ್ಮತದ ಮೇರೆಗೆ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸರ್ವಶಿಕ್ಷಣ

ಅಭಿಯಾನ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ರಾಜ್ಯಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು ರಾಜ್ಯಗಳ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ

ಸಹಕಾರಿ ಫೆಡರಲಿಸಂನ ಅವಶ್ಯಕತೆ : ಶಿಕ್ಷಣವು ಏಕಕಾಲೀನ ವಿಷಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ (ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು), ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳು ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕೀಕರಣದತ್ತ ಶ್ರಮಿಸಿ : ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು 'ಸೇರ್ಪಡೆ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ದೇಣಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಲಾಭ ಗಳಿಸುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ನಿಯಂತ್ರಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

ಬಿಡ್ಜಿಂಗ್ ಡಿಜಿಟಲ್ ಡಿವೈಡ್ : ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಬಲ–ಗುಣಕವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಸಮಾನ ಪ್ರವೇಶದೊಂದಿಗೆ ಅದು ಹ್ಯಾವ್ ಮತ್ತು ನೋಟ್ಸ್ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು.

ಹೀಗಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಿಕರಗಳ ಪ್ರವೇಶದಲ್ಲಿನ ಗಮನಾರ್ಹ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯವು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮಧ್ಯಂತರ ಸಮನ್ವಯ : ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿಗೆ ಒತ್ತು ಇದೆ, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿಸಲು, ಶಿಕ್ಷಣ, ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವಾಲಯದ ನಡುವೆ ನಿಕಟ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇರಬೇಕು.

ಹೊಸ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸಾಗುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ

ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು 21ನೇ ಶತಮಾನದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಯುಗಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ ಮಹತ್ವದ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ತರಗತಿ ವರ್ಗೀಕರಣ, ಆರಂಭದ ಕಲಿಕೆ, ಭಾಷೆ, ಕಲಿಕೆ ಜೊತೆ ಕೌಶಲ ತರಬೇತಿ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಪರೀಕ್ಷೆ ಸರಳೀಕರಣದಂತಹ ಹತ್ತಾರು ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಆಶಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಸುಧಾರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ್ದು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿರುವುದು ಆರಂಭಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಮಕ್ಕಳ ಆರಂಭಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಾರ್ವತೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನೀತಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿರುವ ಸುಮಾರು 2 ಕೋಟಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು 2030ರ ವೇಳೆಗೆ ಮರಳಿ ಶಾಲೆಗೆ ಕರೆತರುವ ಮಹತ್ವದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನೀತಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

ಪರೀಕ್ಷಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸುಧಾರಣೆ ಆಗಲಿದೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಹೊಸ ನೀತಿ ನೀಡಿದೆ. 3, 5 ಮತ್ತು 8ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಇರಲಿವೆ. ಇದನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತದೆ. 10 ಮತ್ತು 12ನೇ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಬೋರ್ಡ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಎಂದಿನಂತೆ ಇರಲಿವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದೊಂದಿಗೆ ಮರುವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹುಟ್ಟು ಅಥವಾ ಇತರೆ ಕಾರಣದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಮಗು ಕಲಿಕೆಯಿಂದ ವಿಮುಖವಾಗಬಾರದು ಎಂಬುದು ಹೊಸ ನೀತಿಯಧ್ಯೇಯವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದವರು, ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಒತ್ತು ನೀಡವುದು ನೀತಿಯ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಶಿಕ್ಷಕ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಕ್ರಮ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಘಟಕ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಆರ್‌ಟಿಇ ಅವಕಾಶ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಜಿಡಿಪಿಯ ಶೇ 6ರಷ್ಟು ಹಣ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವ ಗುರಿ. ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ನೀತಿಯು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸದಾಶಯದಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸ್ವರೂಪ ಬದಲಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಆದರೆ, ನೀತಿ ರೂಪಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇವೆಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧತೆ ಬೇಕು, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ನಡುವೆ ಸಮನ್ವಯ ಇರಬೇಕು.

ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅದಕ್ಕಿರುವ ತೊಡಕುಗಳು ಒಂದೆರಡಲ್ಲ. ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮವು ಅವಕಾಶ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಕೊನೇ ಪಕ್ಷ 5ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ, ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ 8ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಹಾಗೂ ಆನಂತರವೂ ಮಾತೃಭಾಷೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಹೇಳಿದೆ. 'ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ' ಎಂಬ ಪದವೇ ಜಾರಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದಶಕಗಳಿಂದ ಹಗ್ಗ ಜಗ್ಗಾಟ ನಡೆದಿದೆ. ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ಮೆಟ್ಟಿಲು

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಹತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಕಲಿಕೆ ಎನ್ನುವುದು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಂದು ಭಾಗ. ಮಗು ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಧರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ, ಅದು ಮಗು ಮತ್ತು ಪೋಷಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯ ಎಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಪೀಠತೀರ್ಪು ನೀಡಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಮನೆ ಭಾಷೆ ಇಲ್ಲವೇ ಪರಿಸರದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವುದರಿಂದ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿ ಒದಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರ ಅಭಿಮತ.

ಆದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಿವಿಗೊಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ವಿರಳಾತಿ ವಿರಳ. ಪರಿಸರದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಗೀಳಿನಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವೇ ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ನೆರೆಯ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದಲೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಅಳವಡಿಸುವ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಪೋಷಕರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸ್ಪಂದಿಸತೊಡಗಿವೆ. ಆಡಳಿತದ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಹಿಡಿಯುವ ಕೈ ಬದಲಾದ ಕೂಡಲೇ ನೀತಿಗಳೂ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಯೋಗ ಪಶುಗಳಾಗುವುದು ಬೇಡ. ಪರಿಸರದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಿಗಬೇಕು ಎಂಬ ಬದ್ಧತೆ ಇದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಡೆತಡೆಯಾಗಿರುವ ಕಾನೂನಿನ ಮತ್ತು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಅಂಶಗಳು ಮೊದಲು ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (ಎನ್‌ಇಪಿ) 2020 ಉತ್ತಮ ನೀತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಮಗ್ರ, ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ, ಬಹುಶಿಸ್ತೀಯವಾಗಿ, 21 ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಗತ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು 2030 ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ನೀತಿಯ ಆಶಯವು ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಅದು ಅನುಷ್ಠಾನವೇ ಅಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸಿನ ಕೀಲಿಯಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ–2020 ಅನ್ನು ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹೆಜ್ಜೆ ಇರಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ.

■■

– 14 ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರೆದುದು

ಸಹಾಯದಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ತನ್ನ ಬಳಕೆದಾರರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಉತ್ತಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ICTಯನ್ನು ಸಹ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. RRRLF ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಇಲಾಖೆಯು ಮಾಹಿತಿ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ನಿಧಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿವೆ, ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಜನರನ್ನು ಜ್ಞಾನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **ಬಾಲಾಜಿ, P., M S, V., & J S, M. R. (2018)** : ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ನೀತಿ ವಿಮರ್ಶೆ. ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಫಾರ್ ಹ್ಯೂಮನ್ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್. https://doi.org/10.24943/prpliwp1.2018
- **ಭಟ್, ಆರ್. ಕೆ., & ಕಂದಸಾಮಿ, ಕೆ. (2020)** : ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನ : ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದ ಅವಧಿ. ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸ. 4467. https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/4467
- **ಕುಂಬಾರ್ ಬಿ.ಡಿ., & ಲಮಾಣಿ ಎಂ.ಬಿ. (2014)** : ಸಮುದಾಯ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಗ್ರಂಥಾಲಯ: ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನ. ಇ–ಲೈಬ್ರರಿ ಸೈನ್ಸ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಜರ್ನಲ್, 2(11), 1–5.
- **ಪಾಢಿ ಎ.ಕೆ. (2020)** : ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೈಬ್ರರಿ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಡಿವೈಡ್ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು. ಸಂಬಲ್ಪುರ ಒಡಿಶಾ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, 175.
- https://www.karnatakadigitalpubliclibrary.org/ (02/01/2022 ರಂದು ಪ್ರವೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ)
- http://www.bangalorebest.com/cityresources/Books_and_Hobbies/cntrllib.php (22/05/2017 ರಂದು ಪ್ರವೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ)

■■

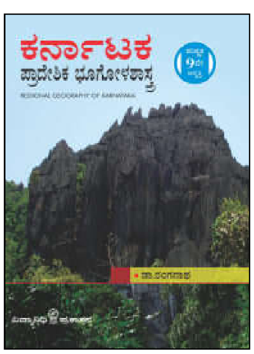

ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ ಪ್ರಕಾಶನ ®

ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಏಜನ್ಸಿ®

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಮಾರಾಟಗಾರರು

ಸ್ಟೇಶನ್ ರೋಡ ಮತ್ತು 'ನನಸು', ಹಳೆ ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಎದುರಿಗೆ,
ಎಸ್.ಪಿ. ಗದಗ ಕಂಪೌಡ, ಜೆ.ಟಿ. ಮಠ ರೋಡ, ಗದಗ-582 101
ದೂರವಾಣಿ : 08372–200527, 277527
e-mail : vidyanidhiprakashana@gmail.com.

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯ – ಮೂಲ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅದರ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳು

✍ **ಅರ್ಚನಾ ವಿ. ಪತ್ತಾರ,** ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಸಂಗೀತ ವಿಭಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.
✍ **ಡಾ. ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಅಗಡಿ,** ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಸಂಗೀತ ವಿಭಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.

ಸಂಗೀತ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಘರಾಣೆಯು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ವಿಶಿಷ್ಟ್ಯ ಗುರುಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಘರಾಣೆಗಳು ಭಾರತದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ, ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೂ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಘರಾಣೆ ಎಂದು ಕರೆದರೆ, ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಂಗೀತದ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಗೂ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಯೇ ಘರಾಣೆಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟತೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಕಲಾಕಾರರಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಕುಸುರಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಘರಾಣೆಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾದವು ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಡಾ. ಶರಶ್ಚಂದ್ರ ಶ್ರೀಧರ ಪರಾಂಜಪೆ, “ಘರಾಣೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ್ಯ ಶೈಲಿಯದ್ಯೋತಕ, ಈ ಶೈಲಿಯು ಯಾವ ಕಲಾಕಾರರಿಂದ ಆವಿಷ್ಕಾರವಾಯಿತೊ ಅವರ ವಾಸಸ್ಥಾನದಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಘರಾಣೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲಕ್ಷಣತೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ ತತ್ವ ಕೂಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಆವಿಷ್ಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಶೈಲಿಯನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸದೇ ಇರುವುದೇ ಘರಾಣೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ. ಈ ಘರಾಣೆ ಪರಂಪರೆ ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಶಿಷ್ಯ ಸಮುದಾಯವಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ, ಇದು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲೆಸುತ್ತದೆ.” ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತದ ಘರಾಣೆ ಗಾಯಕಿ, ತನ್ನದೇ ಆದ ನೈಜ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ವಿಶೇಷತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ನೈಜ ಇದರ ಅರ್ಥ, ಘರಾಣೆ ಪರಂಪರೆ, ಖ್ಯಾಲ ಶೈಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಶೈಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಲಾರದು. “ಘರಾಣೆ” ಪರಂಪರೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಭ್ಯಾಸದ ಕಠಿಣತೆಗೂ ಒಂದು ಶಿಸ್ತು, ಕಟ್ಟು ಪಾಡು ಇದೆ. ಧ್ವನಿ ಹಚ್ಚುವುದರಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಲಕ್ಷಣ ರೇಖೆ ಇದೆ. ಸ್ವೇಚ್ಚಾಚಾರಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಘರಾಣೆಗಳಿವೆ. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಲಯದ ಚಮತ್ಕಾರವಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ತಾನಬಾಜಿ, ಮಗದೊಂದರಲ್ಲಿ ಝುಮ್ರಿ, ಆಲಾಪದ ಮುಖೇನ, ಸಾಗರದ ಗಂಭೀರತೆ, ಇಂಥ ಹಲವಾರು ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಗೀತ ಸೌಂದರ್ಯಯುತ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಎಲ್ಲ ಘರಾಣೆಗಳ ಆಶಯ. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಶೈಲಿಗಳಿವೆ. ಖ್ಯಾಲ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಘರಾಣೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಮೊಗಲರ ದರ್ಬಾರದಲ್ಲಿ ಆವಿಷ್ಕಾರಗೊಂಡಿವೆ. ಸಾಮಂತಶಾಯಿಯ, ಸತ್ಪರಿಣಾಮ ಅಥವಾ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಬಂಧದ ಘರಾಣೆಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಗಾಯಕರ ಲಾಲನೆ, ಪಾಲನೆ, ಪೋಷಣೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸನ್ಮಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳು, ಆ ಕಾಲದ ಬಾದಶಾಹ, ರಾಜರು, ನವಾಬರಿಂದ ಆಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ದೊಡ್ಡ ಪರಿಣಾಮ ಗಾಯಕರ ಶೃಂಖಲೇಯೇ ಜನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆ ಗಾಯಕಿಯ ಸುಗಂಧ ವಾಸನೆ ಕಂಪು ಕಲಾಕಾರರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ತುಂಬಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತವು ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಸಂಗೀತ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಾಚೀನ ಧಾರ್ಮಿಕ ವೈದಿಕ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು, ಬುಡಕಟ್ಟು ಪಟ್ಟಣಗಳು, ಭಕ್ತಿ ದೇವಾಲಯದ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತದಂತಹ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದ ಮೂಲವನ್ನು ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು, ಅವು ಹಿಂದೂ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿವೆ. ಭಾರತೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತವು ಭಾರತೀಯ ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತದಿಂದ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತವು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಸಂಗೀತದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತವು ವಿಸ್ತಾರ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜನೆಗಳ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಗುರುಗಳಿಂದ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆ

ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಐದನೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಗೀತೆಯು ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದೆ. ದ್ರುಪದ್, ಧಮಾರ, ಖ್ಯಾಲ, ದಾದರಾ, ಗಜಲ್ ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಇವುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮೇ ಆದ ಶೈಲಿಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಘರಾಣೆಗಳಿವೆ. ಭಾರತದ ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಘರಾಣೆಗಳು ಎಂಬ ಸಂಗೀತದ ಶಿಸ್ತು ಇತ್ತು. ಘರಾಣೆ ಎಂದರೆ ಕುಟುಂಬ ಎಂದರ್ಥ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸಂಗೀತದ ನಿಷ್ಠುರ ಶೈಲಿಗಳು ಅಥವಾ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತಿ ಪಡೆದಿವೆ. ಈ ಘರಾಣೆಯು ಖ್ಯಾಲ ಗಾಯಕಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಘರಾಣೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯು “ಲಖನೌ ಘರಾಣೆ” ಯೇ ಇದ್ದರೂ, ಲಖನೌ ದರ್ಬಾರದಲ್ಲಿ, ಒಳ್ಳೆ ಪೋಷಣೆ ಸಿಗದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಇವರು ಗ್ವಾಲಿಯರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದುದರ ಪರಿಣಾಮ ಇದು “ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆ” ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಲಖನೌದ ಗುಲಾರಸ್ಸೂಲ ಇದರ ಪ್ರವರ್ತಕರು; ಇವರ ವಾಣಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕವ್ವಾಲಖಾನಿಯಾಗಿತು. ಇವರ ಘರಾಣೆಗೆ “ಕವ್ವಾಲಬಚ್ಚೋಂಕಾ ಘರಾಣೆ” ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಲಖನೌ ಘರಾಣೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಉಳಿದ ಘರಾಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಹೋಯಿತು. ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಶೈಲಿ, “ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆ” ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಘರಾಣೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದಷ್ಟು ಇನ್ನುಳಿದ ಯಾವುದೇ ಘರಾಣೆಗಳು ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯನ್ನು, ಎಲ್ಲಾ ಘರಾಣೆಗಳ “ತಾಯಿ” ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯದು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವಂತಹದ್ದಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ, ಇಂದಿಗೂ ಘರಾಣಾ ಗಾಯಕಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಗೀತ–ಶಾಲೆಯಿಂದ ಸಂಗೀತ ಕಲಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಗುರುಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕಲಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿಭಿನ್ನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಘರಾಣೆ ಶೈಲಿಯ ನಂತರ ರಾಗವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಕಲೆಯು ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಆ ಕಲೆಯು ರಾಜರಿಂದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ. ನಾವು ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಸಂಗೀತದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ದೋಚಿದರೆ, ಸಂಗೀತ ಕಲೆಯು ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ರಾಜರುಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ಆ ರಾಜರು ಸಂಗೀತ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಅಪಾರ ಹಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ರಾಜ ದೌಲತ್ ರಾವ್ ಸಿಂಧಿಯಾ ಖ್ಯಾಲ್ ಗಾಯನವನ್ನು ಪೋಷಿಸಿದಂತೆಯೇ ರಾಜ ಮಾನಸಿಂಗನು ದ್ರುಪದ್ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರು. ಒಬ್ಬ ರಾಜನು ಕಲೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದಾಗ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಆ ಕಲೆಯು ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ದೌಲತ್ ರಾವ್ ಸಿಂಧಿಯ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಲಕ್ನೋದ ಕವಾಲ್ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬಡೆ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಖಾನ್ ಗ್ವಾಲಿಯರ್‌ಗೆ ಬಂದು ರಾಜಮನೆತನದ ಗಾಯಕನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಬಡೇ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಖಾನ್, ಗುಲಾಮ್ ರಸೂಲ್ ಅವರ ಮಗ ಮತ್ತು ಶಕ್ಕರ್ ಖಾನ್ ಅವರ ಶಿಷ್ಯ. ಶಕ್ಕರ್ ಖಾನ್ ಮತ್ತು ಮಖಾನ್ ಖಾನ್ ಸಹೋದರರು ಅಪ್ರತಿಮ ಗಾಯಕರು. ಮಖಾನ್ ಖಾನ್ ಅವರ ಮಗ ನತ್ತನ್ ಪೀರಬಕ್ಷನು ಈ ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದರು. ಇದರ ನಂತರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬಗಳ ಶಿಷ್ಯ ವರ್ಗವು ಈ ಸಂಗೀತ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಗಾಯಕಿಯಲ್ಲಿ ನತ್ತನ್ ಪೀರ್‌ಬಕ್ಷ ದ್ರುಪದದ ಆಳವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾಲ ಗಾಯಕಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರು. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾಲ್ ಗಾಯನದಲ್ಲಿ ಚಂಚಲತೆ ಇತ್ತು, ನತ್ತನ್ ಖಾನ್ ಅವರಿಗೆ ಖಾದಿರ ಬಕ್ಷ ಮತ್ತು ಪೀರ್ ಬಕ್ಷ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು. ಖಾದಿರ್ ಬಕ್ಷ ಅವರನ್ನು ಗ್ವಾಲಿಯರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ದೌಲತ್ ರಾವ್ ಸಿಂಧಿಯ ರಾಜಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಗಾಯಕರಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಅವರು ಸಂಗೀತ ಗುರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಮೂವರು ಸಹೋದರರು ಬಡೇ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಖಾನ್ ಅವರ ಶೈಲಿಯೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ವಿನೂತನ ಶೈಲಿಯ ಗಾಯನವನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ನತ್ತನ ಪೀರಬಕ್ಷರ ಮಗ ಹದ್ದೂಖಾನರ ಶಿಷ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಬುವಾ, ಶಂಕರರಾವ ಪಂಡಿತ, ಜೋಶಿಬುವಾ, ಬಾಲಾಗುರು, ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಬುವಾ ಇಚಲಕರಂಜೀಕರ, ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಬುವಾ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ದಿಗಂಬರ ಪಲೂಸ್ಕರ, ಮಿರಾಶಿಬುವಾ, ಅನಂತಮನೋಹರ ಜೋಯ್ಸಿ, ಅಣ್ಣಾ ನೀಲಕಂಠಬುವಾ ಮಿರಜಕರ. ಹಾಗೂ ವಿ.ಡಿ. ಪಲೂಸ್ಕರರ ಶಿಷ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ, ಓಂಕಾರನಾಥ ಠಾಕೂರ, ಬಿ.ಆರ್. ದೇವಧರ, ವಿನಾಯಕರಾವ ಪಟವರ್ಧನ, ಶಂಕರ ರಾವ ವ್ಯಾಸ, ನಾರಾಯಣ ರಾವ ವ್ಯಾಸ, ಡಿ. ವಿ. ಪಲೂಸ್ಕರ ಇವರು ಹಾಗೂ ನೀಲಕಂಠ ಬುವಾ ಮಿರಜಕರ ಇವರ ಶಿಷ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಪಂ. ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಗವಾಯಿ ಗದಗ, ಪಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮನ್ಸೂರ ಧಾರವಾಡ ಇವರು ಪ್ರಮುಖರು.

ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಗಾಯನದ ಖ್ಯಾಲ ಗಾಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗ್ವಾಲಿಯರ್‌ನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಘರಾಣೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಗೀತ ಘರಾಣೆಗಳು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಘರಾಣೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಖ್ಯಾಲ ಗಾಯನದ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ ಖ್ಯಾತಿಯ ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯು ಸುದೀರ್ಘ ಗುರು–ಶಿಷ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಸಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಗುರುಗಳ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಘರಾಣೆ ಸಂಗೀತ ಅರಳಿದ ಹೂವಿನಂತೆ ಸುವಾಸನೆಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಸಹಿಷ್ಣುವತೆ, ಸದೃಢತೆ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯತೆಗೆ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರ ಪರಂಪರೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಗುರುವಿನಿಂದ ಪಡೆದ ಅಮೂಲ್ಯ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಧಿಯಂತೆ ಕಾಪಾಡುವ ಹೊಣೆ ಶಿಷ್ಯರದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಘರಾಣೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ, ಗುರು ಶಿಷ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಜನ್ಮ ತಾಳಿತು. "ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾಯನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು, ನಾವು ಈ ಘರಾಣೆಯ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪಂಡಿತ್ ಕೃಷ್ಣ ರಾವ್ ಅವರು "ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘರಾಣೆಯು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಆದರೆ, ಈ ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾಲನ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಧಾನ ವಿಶೇಷತೆ ಬೇರೆಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಮರೇಶ್ ಚಂದ್ರ ಚೌಬೆ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, "ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಘರಾಣೆಗಳ ಮೂಲವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ." ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗ್ವಾಲಿಯರ್‌ನ ಖ್ಯಾಲ್ ಗಾಯಕಿಯಲ್ಲಿ ದ್ರುಪದ್, ಟಪ್ಪಾ, ತರಾನಾ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟಪದಿಯ ಆಳವನ್ನು ಬಹಳ ಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಲಯ, ತಾಳ ಮತ್ತು ಸ್ವರಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷ ಗಮನವನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಭಾಗಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನವನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳ ಮೇಲೆ (ಅಷ್ಟಾಂಗ 8 ಭಾಗಗಳು) ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಎಂಟು ಭಾಗಗಳೆಂದರೆ ಆಲಾಪ್, ಬೋಲ್ ಆಲಾಪ್, ಬೋಲ್ತಾನ್, ಮೀಂಡ್, ಗಮಕ್, ಖಟಕಾ, ಮುರ್ಖಿ ಮತ್ತು ಲಯಕಾರಿ. ಈ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯು ಕಳೆದ 300 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಇವು ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಶೈಲಿಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳಾಗಿವೆ.

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಲು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯ ಅಂಶವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯ ಕಲಾವಿದರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗಾಯನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ನಿಗದಿತ ಶಿಸ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಕೃಷ್ಣರಾವ್ ಪಂಡಿತ ಅವರು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯು ತನ್ನ ಸುದೀರ್ಘ ಗುರು–ಶಿಷ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಿಂದಾಗಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ ಎಂಬುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ ಎಂದು ಪಂಡಿತ್ ಅವರು ಮತ್ತಷ್ಟು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವಿಲಂಬಿತ ಲಯದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವಾಗ, ಬಂದಿಶ್ ತನ್ನ ಸೊಬಗನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ, ಆಲಾಪ್, ಬೋಲಾಲಾಪ್, ಭಡತ್, ಲಯಕಾರಿ, ಬೋಲ್ತಾನ್ ಮತ್ತು ತಾನ್ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಗಮನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಮತೋಲಿತ ಗಾಯನ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

1. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯ ರಾಗಗಳನ್ನು ಹಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಮೂರು ಸಪ್ತಕಗಳಿಗೆ ಧ್ವನಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಧಾನ.
3. ಖರಜ್ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತಡವಿದೆ.
4. ನೇರ ತಾನ್, ಪಲ್ಟೆ, ಆರೋಹ, ಅವರೋಹ ತಾನ್ ಮತ್ತು ಫಿರತ್ ತಾನ್ ಅನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸೀದಾ ಹಾಗೂ ಸಪಾಟ ತಾನುಗಳು ಪ್ರಯೋಗ.
5. ಲಯವು ಮಧ್ಯ ವಿಲಂಬಿತ್ ಆಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಅತಿ ವಿಲಂಬಿತ್ ಅಲ್ಲ.
6. ಬೋಲತಾನ್ ಮತ್ತು ಬೋಲಆಲಾಪ್, ಗಮಕ್, ಮೀಂಡ್, ಖಟ್ಕಾ ಮತ್ತು ಮುರ್ಖಿ ಲಯಕಾರಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
7. ರಾಗವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದರ ಅವಿರ್ಭಾವ ಮತ್ತು ತಿರೋಭಾವವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
8. ಗಮಕಗಳ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯ ರಾಗದ ವಿಸ್ತರಣೆ.

ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಾಡುವ ಜನಪ್ರಿಯ ರಾಗಗಳು ಎಂದರೇ, ಅಲ್ಹೈಯಾ ಬಿಲಾವಲ್, ಭೈರವ್, ಯಮನ್,

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಭೂಪಾಲಿ, ಹಮೀರ್, ಕೇದಾರ್, ಕಾಮೋದ್, ಬಸಂತ್, ಪರಾಜ್, ಗೌಡ್ – ಸಾರಂಗ್, ಮಿಯಾ ಮಲ್ಹಾರ್, ಶಂಕರಾ, ಬೃಂದಾವನಿ ಸಾರಂಗ್, ದರ್ಬಾರಿ ಕಾನಾಡಾ, ಬಹಾರ್, ಶ್ರೀ , ಮುಲ್ತಾನಿ, ಗೌಡ್ – ಮಲ್ಹಾರ್, ಬಿಹಾಗ್, ಖಮಾಜ್, ಕಾಫಿ, ತೋಡಿ, ಮಾಲಕೌಂಸ್, ಜೌನ್‌ಪುರಿ, ಸೋಹನಿ, ಭೀಮಪಲಾಸಿ, ಜಯಜಯವಂತಿ ಮತ್ತು ಭೈರವಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ರಾಗಗಳ ನಡವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ರಾಗದ ಆನಂದವನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತಾರೆ. ತೆರೆದ ಗಂಟಲು ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಧ್ವನಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಮುಕ್ತ ಸಹಜ ಕಂಠದ ಧ್ವನಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯೊಂದಿಗೆ ಖ್ಯಾಲ ಹಾಡುವುದು ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಾಗಿದೆ. ಕೃತಕ ಧ್ವನಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಧ್ವನಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. "ಸಂಗೀತ ರತ್ನಾಕರ" ದಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ಗಾಯಕನ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಷಾರಂಗದೇವನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಆಯತ್ ಕಾಂತನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಯತ್ ಕಾಂತ್ ಎಂದರೆ ಗಾಯಕನಿಗೆ ಅವನ ಧ್ವನಿಯ ಮೇಲೆ ಆಜ್ಞೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಬಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದರ್ಥ.

ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಗಾಯಕಿ ಶಕ್ತಿಯುತ ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹಭರಿತವಾಗಿದೆ. 'ಗಾಯಕಿಯಲ್ಲಿ ಮಧುರತೆ ಇರಬೇಕು, ಶಕ್ತಿ ಇರಬೇಕು.' ಎಂದು, ಸುಶೀಲ್ ಕುಮರ್ ಚೌಬೆ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಕೃಷ್ಣರಾವ್ ಶಂಕರ್ ಪಂಡಿತ ಅವರು ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಗಾಯಕಿಯಲ್ಲಿ ಕೃತಕ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅದು ಬಲವಂತವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮೂರು ಸಪ್ತಕಗಳಿಗೆ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಗದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿರಾಮ. ತಮ್ಮ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮೆರುಗುಗೊಳಿಸಲು ಗಾಯಕರು ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಖರಜ್ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಧ್ವನಿಯು, ಮೂರು ಸಪ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿರಬಹುದು ಮತ್ತು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ತೂಕ, ಮಧುರತೆ ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಲತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಗಮನವನ್ನು ಈ ಘರಾಣೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು, ವಿವಿಧ ಸ್ವರಗಳು ಮತ್ತು ಅಲಂಕಾರ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸರಳ ತಾನ್, ಪಲ್ಟೆ, ಆರೋಹ – ಅವರೋಹ, ತಾನ್ ಮತ್ತು ಫಿರತ್ ತಾನ್ ಈ ಘರಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಲಂಕಾರ್ ತಾನ್, ಕೂಟ್ ತಾನ್, ಜೋಡ ತಾನ್ ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ತಾನ್ ಧ್ವನಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಶೈಲಿಯು ಸರಳವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ನೇರವಾದ ತಾನ್ಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಗದ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಗ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೂಪವನ್ನು, ನೇರ ತಾನ್‌ನಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನೇರವಾದ ತಾನ್ ಮಾಡಲು ರಾಗ, ವರ್ಜ್ಯ ಸ್ವರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಪ್ತಕದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಇಂತಹ ತಾನುಗಳು ಮೂರೂವರೆ ಸಪ್ತಕಗಳವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತವೆ. ಈ ತಾನ್‌ಗಳ ಬಳಕೆಯು ಗಾಯಕನ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ರಾಗದಲ್ಲಿ ಆರೋಹ ಮತ್ತು ಅವರೋಹ ಈ ಅನುಕ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ತಾನ್ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ರಾಗವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಎಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ವಕ್ರ ರಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಈ ತಾನ್ಗಳನ್ನು ನುರಿತ ಗಾಯಕರು ರಾಗದ ರೂಪಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಗ–ಭಂಗ್ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಾನುಗಳ ಬಳಕೆಯು ಆಹ್ಲಾದಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ತಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಗ ರೂಪದ ಪ್ರಕಾರ, ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ವರಗಳ ಮೇಲೆ ತೂಕವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಎರಡು – ಎರಡು ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದರಿಂದ ತಾನ್ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೇರವಾದ ತಾನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಡಬಲ್ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಆರೋಹಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಳಸಿದರೆ, ಅದು ಬಲವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅವರೋಹಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವರ ಬಳಕೆಯು ಗಾಯನದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ವಕ್ರ ರಾಗದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಸ್ವರದ ಬಳಕೆಯು, ವರ್ಜ್ಯ ಸ್ವರವನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ತಾಳ ಮತ್ತು ತಾನದಲ್ಲಿ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಗಾಯಕನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅವರೋಹ ನಂತರ ಆರೋಹ ಅನ್ನು ಬಳಸಿದಾಗ, ಅವನು ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾನೆ. ಅದನ್ನು ಪಲ್ಟೆ–ತಾನ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅಂತಹ ತಾನ್ಗಳನ್ನು ಅಂತರಾದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತರಾವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಧ್ಯ ಸಪ್ತಕ ಮತ್ತು ತಾರ್ ಸಪ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಲ್ಟೆಯ ತಾನ್ ಅನ್ನು ಮಧ್ಯದಿಂದ ತಾರ್ ಸಪ್ತಕಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬೋಲ್ ಆಲಾಪ್ ಮತ್ತು ಬೋಲ್ ತಾನ್, ಗಮಕ್, ಮೀಂಡ್, ಖಟ್ಕೆ, ಮುರ್ಖಿಗಳನ್ನು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಲಾಪ್ ಮತ್ತು ಬೋಲ್ ಆಲಾಪಗಳು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಬಹು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಇಲ್ಲ. ರಾಗನ ವಿನ್ಯಾಸವು ಆಲಾಪ್‌ನಿಂದ ಹೆಣೆದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲ ಆಲಾಪ್‌ನಿಂದ ರಾಗ್‌ನ ರೂಪವು ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಗ ಪ್ರಕಾರ, ಅದರ ಸ್ವಭಾವ, ಅದರ ಹರಿವು ಮತ್ತು ವರ್ಜ್ಯ ಸ್ವರವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಆಲಾಪ್ಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೋಲ್ ಆಲಾಪ್ ಅನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಹ್ರಸ್ವ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘ ಸ್ವರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಲಾಪ್ ನಂತರ, ಗಮಕ್ ಅನ್ನು ಬೋಲಆಲಾಪದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಇದು ಗಾಯಕಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮೀಂಡ್, ಖಟ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮುರ್ಖಿಯನ್ನು ಕಲಾತ್ಮಕ ಕಲ್ಪನೆಯ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಂದಿಶ್‌ನ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರಾಗ್‌ನ ವಿಸ್ತರಣೆ

ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣಾದಲ್ಲಿ, ಬಂದಿಶ್ ಪ್ರಕಾರ ರಾಗವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ರಾಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಂದಿಶ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಬಂದಿಶ್ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣಾದ ಗಾಯಕರು ಒಂದು ರಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ 15 ರಿಂದ 20 ಬಂದಿಶ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಡುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಂದಿಶ್ ಅನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ತನ್ನ ಗುರುವು ಕಲಿಸಿದಂತೆ ಕಲಿಯುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಂದಿಶ್ ಅದರ ರಾಗದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಬಂದಿಶ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಗ್‌ನ ಸೌಂದರ್ಯವು ವಿಕಸನಗೊಂಡಂತೆ, ಆ ವೇಗದೊಂದಿಗೆ ಗಾಯನವು ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಬಂದಿಶ್ ಪದಗಳ ಸರಿಯಾದ ಉಚ್ಚಾರಣೆ, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮೀಂಡ್, ಖಟ್ಕೆ, ತಾನ್, ಮುರ್ಖಿ ಮತ್ತು ಗಮಕಗಳ ಸೂಕ್ತ ಬಳಕೆ, ಸ್ಥಾಯಿ ಮತ್ತು ಅಂತರಾವನ್ನು ಹಾಡಿದ ನಂತರ, ಗಾಯಕನು ಉಪಜ್ ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ರಾಗವು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ

– 32ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರೆದುದು

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು : ಹಣಕಾಸು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

✍ **ರಾಜು. ಬಿ. ಕೆ.,** ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಸಂಶೋಧನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.
✍ **ಡಾ. ಎಂ. ವೆಂಕಟೇಶ್,** ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು, ಡಿ.ವಿ.ಎಸ್. ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದು ಯೋಜಿತ ನಗರೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಂಧೂ ಬಯಲಿನ ನಾಗರೀಕತೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉತ್ಖನನ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಹರಪ್ಪ ಮತ್ತು ಮೆಹೆಂಜೋದಾರಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿವೆ. ಮೌರ್ಯರ ರಾಜಧಾನಿ ಪಾಟೀಲಿಪುತ್ರ ನಗರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿದೇಶಿ ಬರಹಗಾರನಾದ ಮೆಗಸ್ತಾನಿಸನು ತನ್ನ ಇಂಡಿಕಾ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪಾಟಲೀಪುತ್ರ ನಗರವನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ನಗರವೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿರುವುದು ಯೋಜಿತ ನಗರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಚೋಳರ ದೊರೆಯಾದ ಒಂದನೇ ಪಾರಂತಕನ ಉತ್ತರ ಮೇರೂರು ಶಾಸನವು ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ 1958 ರಲ್ಲಿ ಮುಖರ್ಜಿಯವರು ಭಾರತದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತ ಅವುಗಳನ್ನು ಪುರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೌರ, ಪುಗ, ಎಂದು ನಗರಾಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನನ್ನು "ಪುರಮುಖ್ಯ" ಮತ್ತು "ನಗರಕ" ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಟ್ರಾಬೋನ್ ಎಂಬ ಚಿಂತಕರು ನಗರಕನು ಐವರ ಮಂಡಳಿಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಶಾತವಾಹನರು ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸಿದರು. ನಂತರ ಇದನ್ನು ಗಂಗರು ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದು ಗಂಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು "ಮಹಾನಗರ" ಎಂದು ಇದರ ನಿರ್ವಾಹಕನನ್ನು "ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆರೋಗ್ಯ, ಮನೆಗಳು, ತೈಲಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ಕುಂಬಾರಿಕೆ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು "ನಕಾರ" ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟೀಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಲಾರ್ಡರಿಪ್ಪನ್ ರವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ "ಲಾರ್ಡರಿಪ್ಪನ್" ನನ್ನು "ಭಾರತದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಪಿತಾಮಹಾ" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬ್ರೀಟಿಷರು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ 1687 ರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತ ಮುಂಬೈಗಳಲ್ಲಿ 1726 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಅನೇಕ ಕಾಯ್ದೆಗಳೆಂದರೆ ಮದ್ರಾಸ್ ನಗರ ಕಾಯ್ದೆ 1899, ಮುಂಬೈ ಜಿಲ್ಲಾ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಕಾಯ್ದೆ 1901, ಕೂರ್ಗ್ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ನಿಯಂತ್ರಣಾ ಕಾಯ್ದೆ 1907, ಬಾಂಬೆ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಬಾರನ್ ಆಕ್ಟ್ 1925, ಮೈಸೂರು ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಆಕ್ಟ್ 1933. ಸ್ವತಂತ್ರ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಆಕ್ಟ್ 1951, ಕರ್ನಾಟಕ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಆಕ್ಟ್ 1964ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದವು. ಆದರೆ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ 74ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ 1992 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನೀಡಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 3ನೇ ಹಂತದ ಸರ್ಕಾರವೆಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಸಮರ್ಪಕ ಅಧಿಕಾರ, ಕಾರ್ಯ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಜವಬ್ದಾರಿ, ಹಣಕಾಸಿನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವತಂತ್ರವನ್ನು ನೀಡಿತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆಗಳ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಹಣಕಾಸು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಗರ ಸರ್ವೋತ್ತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪೌರ ಸಭೆ ಅಧಿನಿಯಮ 3 ಮತ್ತು 9 ರ ಕಲಾಂ ಪ್ರಕಾರ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಅವುಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ 4 ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕ್ರ.ಸಂ.	ನಗರಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ	ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಧ
1.	3 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರದೇಶ	ನಗರ ಪಾಲಿಕೆ
2.	50000 ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ 3 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶ	ನಗರ ಸಭೆ
3.	20000 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು 50000 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶ	ಪುರಸಭೆ
4.	10000 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು 20000 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶ	ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತ್

ಹೀಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು 274 ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ 10 ನಗರ ಸಭೆಗಳು 58, ಪುರಸಭೆಗಳು 116, ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯಿತಿ 90 ಆಗಿವೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಧದ ಪೈಕಿ ಪುರಸಭೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಪುರಸಭೆ ಎಂಬ ಪದವು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿ ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದು ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿ ಎಂಬ ಪದವು ರೋಮ್ ನ "ಮುನ್ಸಿಪಿಯಂ" ಎಂಬ ಪದದ ರೂಪಾಂತರವಾಗಿದ್ದು ಮುನ್ಸಿಪಿಯಂ ಎಂದರೆ "ಶಾಸನದ ಮೂಲಕ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಸ್ವತಂತ್ರ ನಗರ" ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿ : ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದ್ದು ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಬೆಳೆದು "ಕಾಫಿಯ ತವರು" ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯು ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಜಧಾನಿಯಿಂದ 156 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ 2011 ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 1,137,753 ಆಗಿದ್ದು 81% ರಷ್ಟು ಜನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯು ಶೇ 19% ರಷ್ಟು ಜನ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು 8 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 8 ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು (ಹೊಸದಾಗಿ ಉಗಮವಾದ ಅಜ್ಜಂಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ) ಹೊಂದಿದ್ದು. 3 ಪುರಸಭೆಗಳನ್ನು ಕಡೂರು, ಬೀರೂರು, ತರೀಕೆರೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಶೃಂಗೇರಿ, ಕೊಪ್ಪ,

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಎನ್.ಆರ್.ಪುರ, ಮೂಡಿಗೆರೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಒಂದು ನಗರ ಸಭೆಯನ್ನು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಯೂ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಈ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಹಣಕಾಸು ನಿರ್ವಹಣೆ, ಆಯವ್ಯಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ಜೀವ ಪರಿಸರ, ರಸ್ತೆ ಸೇತುವೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಳಿಗೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೇತರ ಆದಾಯ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಗರ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 9 ಇದ್ದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ವರ್ಗವಾರು ನೋಡಿದಾಗ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಗರಸಭೆ, ಕಡೂರು ಬೀರೂರು ತರೀಕೆರೆ ನಗರದಲ್ಲಿ 3 ಪುರಸಭೆಗಳನ್ನು, ಕೊಪ್ಪ ನರಸಿಂಹರಾಜಪುರ ಮೂಡಿಗೆರೆ ಶೃಂಗೇರಿ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು, ಕುದುರೆಮುಖ ಪ್ರದೇಶವು ಒಂದು ಅಧಿಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶ ಸಮಿತಿ NAC-Notified Area Comitee ಒಂದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಯಾದ ನಗರದ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಡೂರು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪುರಸಭೆ ಇದೆ 2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಗರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ (118401) ಇದ್ದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ ಕಡೂರು ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ (56874) ಇದ್ದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಗರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಡೂರು ಪುರಸಭೆಯ ನಗರ ನಿರ್ವಾಹಣೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಣಕಾಸಿನ ನಿರ್ವಾಹಣೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಕಡೂರು ಪುರಸಭೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಮಸ್ಯೆಯ ಹೇಳಿಕೆ : ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಗರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕವು ನಗರೀಕರಣದಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ 7ನೇ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. 2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 36.6ರಷ್ಟು ಜನ (2 ಕೋಟಿ 35 ಲಕ್ಷ ಜನರು) ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ನಗರೀಕರಣಗೊಂಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದ್ದು ಶೇಕಡ 14.61ರಷ್ಟಿದೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಅತೀಹೆಚ್ಚು ನಗರೀಕರಣಗೊಂಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವಾಗಿದ್ದು ಶೇಕಡ 91ರಷ್ಟು ನಗರೀಕರಣಗೊಂಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದೆ

ವರ್ಷ	ರಾಜ್ಯದ ನಗರೀಕರಣ ಶೇಕಡವಾರು	ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ
1951	22.95%	1 ಕೋಟಿ 94 ಲಕ್ಷ
1961	22.33%	2 ಕೋಟಿ 36 ಲಕ್ಷ
1971	24.31%	2 ಕೋಟಿ 93 ಲಕ್ಷ
1981	28.29%	3 ಕೋಟಿ 71 ಲಕ್ಷ
1991	30.91%	4 ಕೋಟಿ 48 ಲಕ್ಷ
2001	33.98%	5 ಕೋಟಿ 27 ಲಕ್ಷ
2011	38.67%	6 ಕೋಟಿ 11 ಲಕ್ಷ

ಮೂಲ : ಜನಗಣತಿ ವರದಿಗಳು 1951 ರಿಂದ

ಹೀಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಗರೀಕರಣ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು 1951ರಿಂದ 2011ರ ವರೆಗೆ ವಿವಿಧ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಠಕದ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

2011ರ ಜನಗಣತಿಯಂತೆ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಗರದ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ತಾಲೂಕುಗಳು	ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ	ನಗರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ರತಿಶತ ನಗರಜನಸಂಖ್ಯೆ
1.	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	305368	118401	38%
2.	ತರೀಕೆರೆ	143426	35942	25%
3.	ಕಡೂರು	270988	56874	20%
4.	ನರಸಿಂಹರಾಜಪುರ	66090	7458	11%
5.	ಶೃಂಗೇರಿ	36539	3922	10%
6.	ಮೂಡಿಗೆರೆ	128134	11918	9%
7.	ಕೊಪ್ಪ	84882	4993	5%

ಮೂಲ : ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದ ವರದಿ

ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಠಕವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಪ್ರತಿ 10 ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ನಗರಗಳಲ್ಲಿನ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ.ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ದಕ್ಷವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಹಣಕಾಸಿನ ಖರ್ಚುಗಳು ಒಂದು ಸವಾಲಾಗಿದೆ. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ತಮ್ಮ ಆದಾಯ ಖರ್ಚುಗಳ ನಡುವೆ ಅಸಮತೋಲನವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಣಕಾಸು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದು, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾದ ನಗರ ಬಡತನ, ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶ, ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ನೀರು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಶೋಚನೀಯವಾಗಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರ ಜೀವನವು ಕಷ್ಟಕರವಾದುದ್ದಾಗಿದೆ. ನಿರ್ಧಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಇನ್ನಿತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಂದರೆ.ಕೆಲವು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಣಕಾಸಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ವಿವಿಧ ನಾಗರೀಕರುಗಳಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ನಗರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಆದಾಯದ ಮೂಲ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ನಗರೀಕರಣದಿಂದ ಜನರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅಸಮರ್ಪಕತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿವೆ ಹಾಗೂ ಕಳಪೆ ಯೋಜಿತವಲ್ಲದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳೆಂದರೆ ಅಸಮರ್ಪಕ ನೀರು, ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು.ನಗರೀಕರಣದಿಂದ ಕೊಳಗೇರಿ ಪ್ರದೇಶದ ಹೆಚ್ಚಳ, ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಒತ್ತಡ, ಅಸಮರ್ಪಕ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇವುಗಳು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು

1. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ವಿವಿಧ ಹಣಕಾಸಿನ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು.

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

2. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು.

ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಾನ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ನೇರವಾಗಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಆಡಳಿತ ಕಛೇರಿಗಳಾದ ಪುರಸಭೆ, ನಗರ ಸಭೆ, ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಗರೀಕರುಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸೌಕರ್ಯದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು. ಈ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶಗಳೆಂದರೆ ಗ್ರಂಥಗಳು, ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆ, ಗೆಜೆಟಿಯರ್, ಇಲಾಖಾ ವರದಿಗಳು, ಆರ್ಥಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳು, ಇಲಾಖಾ ಕೈಪಿಡಿಗಳು, ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಬಂಧಗಳು, ಅಂತರ್ಜಾಲ ತಾಣಗಳು.

ಸಂಶೋಧನಾ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧಗಳು

● ***ಶಾರದಾ ಓ. 'ಟ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಇನ್ ಮುನ್ಸಿಪಾಲ್ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಇನ್ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್'*** **ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ತಿರುಪತಿ 1990 :** ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಹಾ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಪುರಸಭೆಗಳ ಹಣಕಾಸಿನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಇದ್ದು ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಪುರಸಭೆಗಳ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಪುರಸಭೆಗಳ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಆದಾಯದ ಮೂಲ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೇತರ ಮೂಲ ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಪುರಸಭೆಗೆ ನೀಡುವ ಅನುದಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಇದ್ದು, ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೇತರ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

● ***ರೆಡ್ಡಿ ಎನ್. ರಂಗ 'ಅಡ್‌ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಫ್ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಇನ್ ಕರ್ನೂಲ್ ಮುನ್ಸಿಪಾಲ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್'*** **ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಅನಂತಪುರ, 2012 :** ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ನಗರೀಕರಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತ ವಿವಿಧ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಸಭೆಗಳ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಾಗೆ ವಿವರಣೆ ಇದ್ದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಣಕಾಸು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ಹಣಕಾಸು ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪುರಸಭೆಗಳು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯವ್ಯಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 74ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಹಣಕಾಸಿನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತ ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ 74ರ ಪ್ರಕಾರ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಪುರಸಭೆಗೆ ಹಣವು ಬರುವ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಪುರಸಭೆಗಳು ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪುರಸಭೆಗಳ ಆದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಬಂಧದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ನೂಲ್ ಪುರಸಭೆಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯದ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚ ಫಲಿತಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಪುರಸಭೆಗಳ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಫಲಿತಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

● ***ಪ್ರಕಾಶ್ ಶಂಕರ್ ಕಾಂಬ್ಳೆ 'ಫೈನಾನ್ಸ್ ಆಫ್ ಕೊಲ್ಲಾಪುರ್ ಮುನ್ಸಿಪಾಲ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್'*** **ಶಿವಾಜಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರ್ 2001 :** ಈ ಮೇಲಿನ ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುನ್ಸಿಪಾಲ್ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದು ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕಾಲಾವಧಿ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆದ ಪುರಸಭೆಗಳ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದು, ಕೊಲ್ಲಾಪುರ್ ಪುರಸಭೆಯ ಮೇಯರ್ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಇದ್ದು ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅನುದಾನ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೇತರ ಆದಾಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಇದೆ.

● ***ಮುನ್ನಿ ಎಂ.ಎಂ. 'ಆನ್ ಅನಾಲ್ಯಾಟಿಕಲ್ ಸ್ಟಡಿ ಆಫ್ ದಿ ಫೈನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಪೊಜಿಷಿಯನ್ ಆಫ್‌ಮುನ್ಸಿಪಾಲ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ಸ್ ಇನ್ ಕರ್ನಾಟಕ'*** **ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, 2004 :** ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪುರಸಭೆಗಳ ಹಣಕಾಸು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಡಳಿತ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದು ಭಾರತದ ಮುನ್ಸಿಪಾಲ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಉಗಮದ ಇತಿಹಾಸ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಾವಿ ಸಿಟಿ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಮೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಇದ್ದು ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜಿನ ವೆಚ್ಚ ರಸ್ತೆಗಳ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವೆಚ್ಚದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಇದ್ದು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ವೆಚ್ಚದ ಬಗ್ಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

● **ಎನ್. ಆರ್. ರಾವ್** ***'ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು'*** **1972 :** ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಹಣಕಾಸು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲದೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದನ್ನು ಇವರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಮರ್ಪಕ ವಾಗಿ ಬಳಸದೆ ಇರುವ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

● ***ಅಭಿಜಿತ್ ದತ್ 'ಮುನ್ಸಿಪಾಲ್ ಅಂಡ್ ಅರ್ಬನ್ ಇಂಡಿಯಾ'*** **1980 :** ಈ ಮೇಲಿನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮುನ್ಸಿಪಾಲ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗವು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರಿಂದಾಗಿ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದು ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಸಮರ್ಪಕ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬಹುದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ.

● **ರಾಮ್‌ರಾವ್ ಎಸ್ ಮತ್ತು ನಾಗೇಶ್ವರ್ ರಾವ್ ಎಮ್.** ***'ಎಕನಾಮಿಕ್ಸ್ ಆಫ್ ಅರ್ಬನ್ ಲೋಕಲ್ ಸೆಕ್ಟರ್'*** **ಹಿಮಾಲಯ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ಬಾಂಬೆ ಹೌಸ್, 1983 :** ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಗರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿದ್ದು, ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಗರಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ವರ್ಗದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಗಳ ನಗರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಪೂರೈಕೆ ಪ್ರಮಾಣ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಇದ್ದು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

- ***ಜೈ ಭಗವಾನ್ 'ಮುನ್ಸಿಪಾಲ್ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಇನ್ ದ ಮೆಟ್ರೋ ಪಾಲಿಟನ್ ಸಿಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ'* ಕಾನ್‌ಸೆಪ್ಟ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ನವದೆಹಲಿ 1983:** ಈ ಮೇಲಿನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಒರಿಸ್ಸಾ ರಾಜ್ಯದ ನಗರ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಪುರಸಭೆಗಳ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಪುರಸಭೆಗಳ ಆಯವ್ಯಯ ರಚನೆ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ***ಗೌತವ್ ನರೇಶ್ 'ಫೈನಾನ್ಸಿಂಗ್ ಆಫ್ ಲೋಕಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ಸ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ'* ಗಾಯಿತ್ರಿ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ನವದೆಹಲಿ, 1998:** ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ನಗರೀಕರಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **N.R. Rao (1972) : *'Union State Financial Relations in India',*** Research Publications, Series 15, Dharwad Karnataka University.
- **Datta Abhijith (1980) : *'Municipal and Urban in India',*** New Delhi The Indian institute of public Administration.
- **Rama Rao S. and Nageswara Rao M. (1983) : *'Economics of Urban Local Sector",*** Bombay Himalaya Publishing House.
- **Jai Bhagwan (1983) : *'Municipal Finance in the Metropolitan Cities of India',*** New Delhi Concept publishing.
- **Goutham Naresh (1998) : *'Financing of Local Governments in India',*** New Delhi Gayathri Publication.
- **Sharada O. (1990 August) : *'Trends in Municipal Finances in Andra Pradesh',*** Tirupati S.V. University.
- **Ranga Reddy N. (2012 August) : *'Administration of Finances in Kurnool MunicipalCorporation',*** Anantapur Sri Krishnadevaraya University.
- **Prakash Shankar Kamble (2001 June) : *'Finances of Kolhapur Municipal Corporation',*** Kolhapur Shivaji University.

■■

ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ ಪ್ರಕಾಶನ ®
ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಏಜನ್ಸಿ®
ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಮಾರಾಟಗಾರರು
ಸ್ಟೇಶನ್ ರೋಡ ಮತ್ತು 'ನನಸು', ಹಳೆ ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಎದುರಿಗೆ,
ಎಸ್.ಪಿ. ಗದಗ ಕಂಪೌಂಡ, ಜೆ.ಟಿ. ಮಠ ರೋಡ, ಗದಗ-582 101
ದೂರವಾಣಿ : 08372–200527, 277527
e-mail : vidyanidhiprakashana@gmail.com.

–19ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರೆದುದು

ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಮತ್ತು ಸಹ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಯಿತು.

ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಯಿತು.

ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡಂತೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿರುವ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗುವುದು.

- **ಶೇಕಡವಾರು :** ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಶೇಕಡವಾರು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.
- **'t' ಪರೀಕ್ಷೆ :** ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.
- **ಪಿಯರ್ ಸನ್‌ನ ಸಹಸಂಬಂಧ :–** ಎಂಟನೇಯ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗೂ, ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆಗೂ, ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗೂ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆಗೂ ಇರುವ ಸಹಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಪಿಯರ್‌ಸನ್‌ನ ಸಹಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **ಚಂದ್ರಚಾರ ಎಚ್.ಎಂ. (1998) :** "ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ" ರಾಣಿಬೆನ್ನೂರು ಅಶ್ವಿನಿ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಡಾ. ಹಂಪಿಹೊಳೆ (2000) :** "ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ" ಗದಗ ವಿಜಯ ಬುಕ್ ಡಿಪೋ.
- **ಡಾ. ಎಚ್.ಎಂ. ಕಾಶೀನಾಥ (2000) :** "ಬೋಧನಾ ಕಲಿಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ" ಗದಗ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಡಾ. ಎನ್. ಬಿ. ಕೊಂಗವಾಡ (2001–02) :** "ಶಾಲಾ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಸಂಘಟನೆ", ಗದಗ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಎಚ್. ಎಸ್. ಉಮೇಶ (2002) :** "ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ' ಗದಗ ಶಿವಪ್ರಕಾಶ ಪಬ್ಲಿಕೇಶನ್ಸ್.

■■

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಕನಕದಾಸರ ಪೌರಾಣಿಕ ಮುಂಡಿಗೆಗಳು

✍ **ಶಿವಮೂರ್ತೆಪ್ಪ ಕುರೇರ,** ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ನರೇಗಲ್ಲ, ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ.

"ಮುಂಡಿಗೆ ಎಂದರೆ ವಿಶೇಷಾತ್ಮಾನುಭವವನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಒಗಟಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಈ ಮುಂಡಿಗೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ 'ಹೇಳಿಕೆ' ಅಂತಲೂ, ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನದಲ್ಲಿ 'ಪೀಳಿಕೆ ಅಂತಲೂ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ. ಜನಪದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮುಂಡಿಗೆಯು ಒಗಟು ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅಂದರೆ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಒಗಟಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಮುಂಡಿಗೆಗಳೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ, ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಬಳಸಿ ಹೇಳುವಂತೆ, ವೇದ, ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅದರೊಳಗೆ ಅಳವಡಿಸಿ ಚಿಂತನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದೇ 'ಮುಂಡಿಗೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಜನಪದದ ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶೈಲಿಗೆ ಶಿಷ್ಟ ಕವಿಗಳು ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಕನಕದಾಸರ ಮುಂಡಿಗೆಗಳು ಕೂಡ ಅವರ ಸೃಜನಶೀಲತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ.

ಕನಕದಾಸರ ಮುಂಡಿಗೆಗಳು ಅರ್ಥವಾದರೆ ತುಂಬಾ ಸರಳ, ಅರ್ಥವಾಗದಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಜಟಿಲ. ಮುಂಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಅರ್ಥ ಒಂದು ಬಗೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದರ ಒಳಗಿನ ಸತ್ಯರ್ಥ ಮತ್ತೊಂದು ಬಗೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಕಾಣುವ ಅರ್ಥ ಲೌಕಿಕಾರ್ಥವಾದರೆ, ಒಳಗಿನ ಗೂಢಾರ್ಥವು ಅಲೌಕಿಕಾರ್ಥವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂಡಿಗೆಗಳ ಗೂಢಾರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಮೊದಲು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ಹಾಗೂ ಭಾವಗಳ ಮಥನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅವುಗಳ ಸಂಕೇತ – ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ಮುಂಡಿಗೆಯ ಹೊಸದೊಂದು ಅರ್ಥ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಗೋಚರಿಸುವ ಸತ್ಯರ್ಥವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ತೆರನಾದ ಸೋಜಿಗದೊಂದಿಗೆ ಆನಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಇದು ಕನಕದಾಸರ ಮುಂಡಿಗೆಗಳ ಒಂದು ವಿಶೇಷತೆಯಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕನಕದಾಸರ ಮುಂಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಪೌರಾಣಿಕ ಮುಂಡಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಭಾವ ನಿಗೂಢ ಮುಂಡಿಗೆಗಳು ಎಂದು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಕನಕದಾಸರ ಕೆಲವು ಪೌರಾಣಿಕ ಮುಂಡಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕನಕದಾಸರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪೌರಾಣಿಕ ಮುಂಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣ, ಭಾಗವತ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕನಕದಾಸರ ಕೆಲವು ಪೌರಾಣಿಕ ಮುಂಡಿಗೆಗಳು

ಪರಮಪುರುಷ ನೀನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ
ಸರಸಿಯೊಳಗೆ ಕರಿಕೂಗಲುಕಾಯಿ
ಹಿರಿದು ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ನುಗ್ಗೇಕಾಯಿ
ಹರಿ ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನ ಬಾಳೇಕಾಯಿ
ಸರುವ ಜೀವರ್ಗುಣಿಸಿಯುಂ ಬದನೆಕಾಯಿ
ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳೊದಗಿಲಿಕಾಯಿ ॥

ಅರ್ಥ

ನೀನೆಲ್ಲಿ ಕಾಯಿ : ಪರಮಪುರುಷನೇ ನೀನೆಲ್ಲಿದ್ದೀಯ ? ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು.

ಕರಿಕೂಗಲು ಕಾಯಿ : ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಗಜೇಂದ್ರ ಮೊಸಳೆಯ ಬಾಯಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೂಗಿಕೊಂಡಾಗ ಕಾಪಾಡಿದವನು, ಇಲ್ಲಿ ಕರಿ ಎಂದರೆ ಆನೆ.

ನುಗ್ಗೆಕಾಯಿ : ಅಪಾರವಾದ ಪಾಪ ಸಂಚಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನುರಿದು ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ದಯಾನಿಧಿ,

ಬಾಳೇಕಾಯಿ : ಹರಿ ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನವೇ ಉಸಿರಾಗಿ ಬಾಳುವಂತೆ ಮಾಡು.

ಜೀವರಿಗುಣಿಸಿಯುಂ ಬದನೆಕಾಯಿ : ಎಲ್ಲ ಜೀವರಾಶಿಗಳನ್ನೂ ಉಣಿಸಿ ತಣಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವ ನೀನು ಮಾತ್ರ ಉಣ್ಣದವನು.

ಇಲಿಕಾಯಿ : ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳಿಲ್ಲದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸು. ಎಂದರ್ಥ

ಆನೆವಾಹನ ಪಿತನ ತಾಯನಳೆದವನು
ಭಾನುಸುತಗೆ ಶಾಪವನಿತ್ತು ಜರೆದವನು
ಕಾನನವಾಸದಿ ನಿಂದಳಿಗೋಡೆಯ ನಿ
ಧಾನ ಶರಧಿಯಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದವನು

ಅರ್ಥ

ಸುಪ್ರೀತವೆಂಬ ಮದಗಜವನ್ನು ವಾಹನವಾಗಿವುಳ್ಳವನು ಭಗದತ್ತ. ಭಗದತ್ತನ ತಂದೆ ನರಕಾಸುರ. ನರಕಾಸುರನ ತಾಯಿ ಭೂದೇವಿ. ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಪಾದಗಳಿಂದ ಅಳೆದವನೆಂದರೆ ವಾಮನವತಾರಿ. ಸೂರ್ಯನ ಪುತ್ರ ಕರ್ಣ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಶಾಪವಿತ್ತು ಜರಿದವನೆಂದರೆ ಪರಶುರಾಮ. ಅರಣ್ಯಾವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ, ಸೀತೆಗೆ ಪತಿಯಾದವನೆಂದರೆ ರಾಮ. ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಿದವನೆಂದರೆ ಕೃಷ್ಣ, ಎಂದರ್ಥ.

ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ನಾಮಗಳೊಳಗೇಳನು
ತಪ್ಪದೆಣಿಸಿ ಕಳೆದು
ಬಪ್ಪ ಎಂಟನೆಯ ನಾಮದ ಪೆಸರಿನೋಳ್
ಇಪ್ಪ ಕಡೆಯ ಬೀಡಲಿ ಅಪ್ಪ ಜಯದರಸನ ಕೂಡೆ ಜನಿಸಿದ
ಕಪ್ಪು ವರ್ಣದ ಮೈಯಳ
ಅಪ್ಪನ ಮಿತ್ರನ ಮಗನೆಂಬ ಬೊಮ್ಮನ
ಬೊಪ್ಪನ ತೋರೆನಗೆ.

ಅರ್ಥ

ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ನಾಮಗಳು : ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ನಾಮಾವಳಿಗಳು ಇವೆ. ಅವು: ಕೇಶವ, ನಾರಾಯಣ, ಮಾಧವ, ಗೋವಿಂದ, ವಿಷ್ಣು, ಮಧುಸೂದನ, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ, ವಾಮನ, ಶ್ರೀಧರ, ಹೃಷಿಕೇಶ, ಪದ್ಮನಾಭ, ದಾಮೋದರ, ಸಂಕರ್ಷಣ, ವಾಸುದೇವ, ಪದುಮ್ಮ, ಅನಿರುದ್ಧ, ಪುರುಷೋತ್ತಮ, ಅಧೋಕ್ಷಜ, ನಾರಸಿಂಹ,ಅಚ್ಯುತ, ಜನಾರ್ದನ, ಉಪೇಂದ್ರ, ಶ್ರೀಹರಿ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣ ಎಂಬ ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ನಾಮಾವಳಿಗಳು.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಏಳನ್ನು ಕಳೆದರೆ ಬರುವ ಎಂಟನೆಯ ನಾಮ ವಾಮನ. ಈ ಹೆಸರಿನ ಕೊನೆಯ ಅಕ್ಷರ 'ನ'. 'ನ' ದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುವುದು 'ನರಕ'. ಇದು ಪಾಪಿಗಳನ್ನು ದಂಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇರುವ ಯಮಲೋಕ. ಈ ಯಮಲೋಕದ ಒಡೆಯ ಯಮಧರ್ಮ. ಈ ಯಮಧರ್ಮನು ಜಯದರಸನಾದ ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಜ್ಞಾದೇವಿಯ

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಮಗ. ಯಮಧರ್ಮನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಕಪ್ಪು ವರ್ಣದ ಮೈಯವಳು ಯಮುನೆ. ಯಮುನೆಯ ತಂದೆ ಸೂರ್ಯ. ಸೂರ್ಯನ ಮಿತ್ರ ಕಮಲ, ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವನಾದವ ಬ್ರಹ್ಮ (ಬೊಮ್ಮ). ಬ್ರಹ್ಮನು ಜನಿಸಿದ ಕಮಲವು ವಿಷ್ಣುವಿನ ನಾಭಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಗನಾದನು. ಈ ಬ್ರಹ್ಮನ ತಂದೆಯಾದ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಕರೆದು ತೋರೆನಗೆ.

ಮೂರು ಬಟ್ಟೆಯೊಳಿಪ್ಪ ನಾರಿಯ ಗಂಡನ
ವೈರಿಯ ಹಿರಿಯಣ್ಣನ
ಮೂರೊಂದು ಮಾತಿನ ಸಾರವನೇ ಕದ್ದು
ವಾರಧಿಯನೆ ಪೊಕ್ಕನ
ಬೇರೊಂದು ರೂಪದಿ ಜನಿಸಿ ಖಳನ ಕೊಂದು
ಧಾರಿಣಿಸುರರಿಗಿತ್ತನ ಧೀರ ಕಾಗಿನೆಲೆಯಾದಿಕೇಶವ ರಘು
ವೀರನ ಕರೆದು ತೋರೆ.

ಅರ್ಥ

ಮೂರು ಕವಲುಗಳಾಗಿ ಹರಿಯುವ ನಾರಿ ಗಂಗೆ, ಗಂಗೆಯ ಪತಿ ಸಾಗರ. ಸಾಗರನ ವೈರಿ ಲಕ್ಷಣ. ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಹಿರಿಯ ಅಣ್ಣನಾದ ರಾಮನು, ಮೂರು ಮತ್ತು ಒಂದು ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳನ್ನು ಕದ್ದು ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಸೋಮಕನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರವನ್ನು ತಾಳಿ, ಸಾಗರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಅವನನ್ನು ಕೊಂದುನಾಲ್ಕುವೇದಗಳನ್ನು ತಂದು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಇಂತಃ ಧೀರ ಕಾಗಿನೆಲೆಯಾದಿ ಕೇಶವನಾದ ರಘುವೀರನನ್ನು ಕರೆದು ತೋರೆನಗೆ.

ಕಣಿಂದ ಕೇಳುವನ ಹಗೆಯನಾಳುವವನ
ಕಣ್ಣಿಂದ ತಿಳಿದು ಕಲ್ಪಿಸದವನ
ಕಣ್ಮನಿರಿದು ದಾನವ ಬೇಡಿದವನ
ಅಣ್ಣಗಳ ಕಂಗಳ ಕಾಲಲೋದನ.

ಅರ್ಥ

ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೇಳುವುದು ಸರ್ಪ. ಸರ್ಪದ ವೈರಿ ಗರುಡ, ಗರುಡನನ್ನು ವಾಹನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡವನನ್ನು, ಬಾಹ್ಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಗೋಚರಿಸದೆ ಒಳಗಣ್ಣಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುವಂಥವನನ್ನು ಅಂದರೆ ಸೂಲ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ನಿಲುಕಲಾರದಂಥವನನ್ನು, ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯನ ಕಣ್ಮನ್ನು ಚುಚ್ಚಿ ಬಲಿಯಿಂದ ದಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವನನ್ನು ಬೃಗುಮುನಿಯ ಕಾಲುವತ್ತುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಹಂಕಾರದ ಕಣ್ಮನ್ನು ಕಿತ್ತ ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನು ಕರೆದು ತಾರೆ.

ಚಂದ್ರವಂಶದ ರಾಯನನುಜ ಸಖನಾದವನ
ಚಂದ್ರವೈರಿಯ ಮೇಲೆ ಪವಳಿಸಿದನ
ಚಂದ್ರಮನ ಸೋದರಿಯ ಕೈಯ ಪಿಡಿದಂಥವನ
ಚಂದ್ರದಾಮನ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹೆ ಕಮಲಾಕ್ಷಿ,

ಅರ್ಥ

ಚಂದ್ರವಂಶದ ರಾಯ ಧರ್ಮರಾಜ. ಧರ್ಮರಾಜನ ತಮ್ಮ ಅರ್ಜುನ. ಅರ್ಜುನನ ಮಿತ್ರನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಚಂದ್ರನ ವೈರಿ ಹಾವು, ಹಾವಿನ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಚಂದ್ರನ ತಂಗಿ ಲಕ್ಷೀ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ಕೈ ಹಿಡಿದಂಥವನಾದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಚಿನ್ನದ ಚಂದ್ರಹಾರವನ್ನು ಧರಿಸಿದಂಥ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡು.

ಚಿತ್ತಾ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದಾತನ ಸೊಸೆ
ಮೃತ್ಯುವೆಂದೆಣಿಸಿ ಹೊರಡಿಸಿದಾತನ
ಉತ್ತರಾಯಣ ಮಾವನ ಮಗಳಿಗಳುಪಿದವನ
ಹೊತ್ತು ಹೋಗದು ಎನಗೆ ತೋರೆ ತರಳಾಕ್ಷಿ,

ಅರ್ಥ

ಚಿತ್ತಾ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು ಪಾಂಡುರಾಜ. ಪಾಂಡುರಾಜನ ಸೊಸೆ ದೌಪದಿ. ದೌಪದಿಯು ಒಂದು ವೇಳೆ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸವಿದ್ದರೆ ಸಾಯುವಳೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ಅವಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೃಷ್ಣನ ಅತ್ತೆಯಾದ ಕುಂತಿಗೆ ಸೂರ್ಯನ ವರದಿಂದ ಜನಿಸಿದವನು ಕರ್ಣ. ಹೀಗಾಗಿ ಸೂರ್ಯ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಮಾವನಾದಂತಾಯಿತು. ಮಾವನಾದ ಉತ್ತರಾಯಣ (ಸೂರ್ಯ) ನ ಮಗಳಾದ ಕಾಳಿಂಬೆಯನ್ನು ಆಸೆಪಟ್ಟು (ಅಳುಪಿ) ಮದುವೆಯಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಎನಗೆ ತೋರೆ.

ರಾಜವದನೆ ಸುರರಾಜನ ಪುರದೊಳು
ರಾಜಿಸುತಿಹ ಕುಜವ
ರಾಜೀವ ಮುಖಿಯೆನಿಸುವ ಸಖಿಗೊಲಿದಿತ್ತ
ರಾಜನ ತೋರೆನಗೆ.

ಅರ್ಥ

ದೇವೇಂದ್ರನ ಅಮರಾವತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪಾರಿಜಾತ ವೃಕ್ಷವನ್ನೇ ತನ್ನ ಸತಿಯಾದ ಕಮಲಮುಖಿ ಸತ್ಯಭಾಮೆಗೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಚಂದ್ರಮುಖಿಯಾದ ನೀನು ತಂದು ತೊರೆ.

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ತಾರೆಯ ಪೆಸರಾಕೆಯ
ಕನ್ನೆಯಯ್ಯನ ಮನೆಯ
ತನ್ನ ತಾ ಮರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಪ್ಪರಸಿಯ
ಬಣ್ಣವ ಕಾಯಿಹನ
ಪನ್ನಗಶಯನ ಬೇಲಾಪುರದರಸನು
ತನ್ನ ನೆನೆವ ಭಕ್ತನ
ಮನ್ನಿಸಿ ಕಾಯುವ ಚೆನ್ನಾದಿಕೇಶವ ಪು
ಸನ್ನನ ತೋರೆನಗೆ.

ಅರ್ಥ

ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ನಕ್ಷತ್ರದ ಹೆಸರು ಉತ್ತರಾ. ಉತ್ತರಾ ನಕ್ಷತ್ರದ ಹೆಸರಿನವಳೆಂದರೆ ಉತ್ತರಾದೇವಿ. ಉತ್ತರಾದೇವಿಯ ತಂದೆ ವಿರಾಟ. ವಿರಾಟನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೆ ಮರೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅರಸಿ ಗೌಪದಿ (ಸೈರೇಂಧ್ರಿ. ದೌಪದಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾದಾಗ ಭೀಮನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅವಳ ಮಾನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದವನನ್ನು, ಸರ್ಪವನ್ನ ಹಾಸಿಗೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಬೇಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ, ತನ್ನನ್ನು ನೆನೆವ ಭಕ್ತರನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ, ಕಾಯುವ ಶಾಂತ ಚಿತ್ತನಾದ ಚೆನ್ನಕೇಶವನನ್ನು ತಂದು ತೋರೆಲೆ ಚಂದ್ರಮುಖಿ.

ಸೋಮನ ಜನಕನ ಸತಿಯ ಧರಿಸಿದನ
ರೋಮ ಕೋಟಿಯೊಳಿಟ್ಟಿಹನ
ಕಾಮಿನಿ ಸತಿಯ ಕಂದನ ತಮ್ಮಗೊಲಿದನ
ಭಾಮೆ ನೀ ತಂದು ತೊರೆ.

ಅರ್ಥ

ಚಂದ್ರನ ಜನಕ ಸಾಗರ, ಸಾಗರನ ಪತ್ನಿ ಗಂಗೆ, ಗಂಗೆಯನ್ನು ಜಡೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದವನು ಶಿವ. ಶಿವ – ಪಾರ್ವತಿ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ, ಪಾರ್ವತಿಯು ವಾನರ ಯುಗಗಳನ್ನು ಕಂಡು; ಶಿವನ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಗರ್ಭ ಧರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಪಾರ್ವತಿಯು ಅದನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಇದ್ದಾಗ ಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಯ ನಾಭಿಯಿಂದ ಗರ್ಭವನ್ನು ಹೊರ ತೆಗೆಯುತ್ತಾನೆ. ಗೌತಮ ಮುನಿಯ ಪುತ್ರಿ ಅಂಜನೆ. ಅಂಜನೆಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಮರುಳಾದ ವಾಯು, ಆ ಗರ್ಭವನ್ನು ತಂದು ಅಂಜನೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಶಿವ । ಸಂಭೂತನಾದ ವಾಯುಪುತ್ರ ಆಂಜನೆಯನು ಜನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನೆ ಕನಕದಾಸರು ' ರೋಮ ಕೋಟಿಯೊಳಿಟ್ಟವನ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ವಾಯು ಎಂದರ್ಥ. ವಾಯುವಿನ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪುತ್ರ ಭೀಮ. ಭೀಮನ ತಮ್ಮನಾದ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಒಲಿದವನನ್ನು ಭಾಮೆ ನೀ ತಂದು ತೊರೆನಗೆ.

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಅಂಧಕನನುಜನ ಕಂದನ ತಂದೆಯ
ಕೊಂದನ ಶಿರದಲಿ ನಿಂದವನ
ಚಂದದಿ ಪಡೆದವನ ನಂದನೆಯಳ ನಲ
ವಿಂದ ಧರಿಸಿದ ಮುಕುಂದನಿಗೆ
ಮಂಗಳಾರತಿಯ ಪಾಡಿರೆ ಮಾನಿನಿಯರು.

ಅರ್ಥ

ಅಂಧಕ ಎಂದರೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ, ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ತಮ್ಮ ಪಾಂಡುರಾಜ, ಪಾಂಡುರಾಜನ ಮಗ ಧರ್ಮರಾಜ, ಧರ್ಮರಾಜನ ತಂದೆ ಯಮಧರ್ಮ, ಯಮಧರ್ಮನನ್ನು ಕೊಂದವನು ಶಿವ, ಶಿವನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತವನು ಚಂದ್ರ, ಚಂದ್ರನ ತಂದೆ ಸಮುದ್ರರಾಜ, ಸಮುದ್ರರಾಜನ ಮಗಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೈಹಿಡಿದ ಮುಕುಂದನಿಗೆ, ಮಾನಿನಿಯರು ಮಂಗಳಾರತಿಯನ್ನು ಹಾಡಿರಿ.

ಕನಕದಾಸರ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮುಂಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ, ಅವರ ಮುಂಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವ ತೀವ್ರತೆ ಗಿಂತ, ಬುದ್ಧಿ ತೀವ್ರತೆಯೆ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಅಂಶವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಮುಂಡಿಗೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥ ವಿವೇಚನೆಗೆ ನಿಲುಕುವಂತವಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೆ, "ಕನಕನನ್ನು ಕೆಣಕಬೇಡ, ಕೆಣಕಿ ತಿಣುಕಬೇಡ" ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮಾತು ಅವರ ಮುಂಡಿಗೆಗಳ ಕ್ಲಿಷ್ಟತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **ಪ್ರೊ. ಸುಧಾಕರ** : ಕನಕದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಂಡಿಗೆಗಳು.
- **ಡಾ. ಸಿದ್ದಣ್ಣ ಎಫ್. ಜಕಬಾಳ** : ಕನಕದಾಸರ ಮಂಡಿಗೆಗಳು.
- **ಡಾ. ಸಿದ್ದಣ್ಣ ಎಫ್. ಜಕಬಾಳ** : ಕನಕದಾಸರು.

■■

– 25ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರೆದುದು

ಆಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸ್ವರಗಳು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಆಂತರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ತೇವಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಗುರುವಿನೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಯುವುದು ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು 'ಸೀನ – ಬಸೇನ' ತಾಲೀಮು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯಲ್ಲಿ ನೇರ ರೇಖೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಗವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ನೇರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ಕಠಿಣವಾದ ಕೆಲಸ. ನೇರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಲು ಮತ್ತು ಸರಳವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಗವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ನುರಿತ ಗಾಯಕನಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಗಾಯಕಿಯನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಗಾಯಕಿ ಸಹಜವಾಗಿ, ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಸರಳತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾವ ಮತ್ತು ರಸವನ್ನು ಸವಿಯಲು ಅಥವಾ ರಾಗ್‌ನ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪವನ್ನು ದೃಶ್ಯೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರಳ ರೇಖೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುವುದು ಸಂಕೀರ್ಣ ರಚನೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ, ಸರಳ ರೇಖೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಗವು ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ.

ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯು ರಾಗವನ್ನು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಒಂದು ರಾಗವನ್ನು ಹಾಡುವಾಗ, ನಡುವೆ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಸ್ವಭಾವದ ರಾಗದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು 'ತಿರೊಭಾವ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ನಂತರ, ಮುಖ್ಯ ರಾಗದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಒಂದು ರಾಗವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು 'ಅವಿರ್ಭಾವ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಹಿಂದಿನ ಕಾರಣವೆನೆಂದರೆ, ರಾಗ್‌ನ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಇದು ಈ ಘರಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ರಾಗದಲ್ಲಿನ ಆವಿರ್ಭಾವ ಮತ್ತು ತಿರೋಭಾವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನು ರಂಜಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಸಹ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಗ್ ರೂಪವನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದಾಗ ಈ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ತೆಗೆದುಹಾಕುವಿಕೆಯು ಮುಖ್ಯ ರಾಗ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆಗಿದೆ. ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಘರಾಣೆಗಳು ಇದನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ರಾಗ್ ಅನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಈ ವಿಧಾನದಿಂದ ರಾಗ ರೂಪವು ಅಲ್ಪಾವಧಿಗೆ ಸೂಚ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ರಾಗದ ಶುದ್ಧತೆಯಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ, ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಗಾಯಕಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಅಧಿಕೃತ ಘರಾಣೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಘರಾಣೆಗಳು ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯನ್ನು "ಘರಾಣೆಗಳ ತಾಯಿ" ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯ ಗಾಯಕ, ಕೃಷ್ಣರಾವ್ ಪಂಡಿತ್, "ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಖ್ಯಾಲ ಗಾಯಕಿಯನ್ನು, ಧ್ರುಪದ್, ಧಮಾರ್, ಠುಮ್ರಿ, ಟಪ್ಪಾ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವಾಗ ಅದರ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಶೈಲಿಯು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಶೈಲಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಂಯಮ, ಗ್ಲಾಮರ್, ಘನತೆ, ತೂಕ, ಗೌರವ, ಖ್ಯಾತಿ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಘರಾಣೆಯ ಗುಣಗಳು. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಅದರ ಗ್ಲಾಮರ್, ಅದರ ಅನಿಸಿಕೆ, ಅದರ ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ–ಗೌರವದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಗಾಯಕಿಯನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮ, ಗಂಭೀರ ಎಂದು ಸಂಗೀತಗಾರರು ಈ ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಭಾರತೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ (Omenad.net)
- **ಭಾರತಿ ಕೆ. ನಾಯಕ** : ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತ ಘರಾಣೆಗಳ ಔಚಿತ್ಯ: ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ–
- **ಶೈಲಜಾ ಮಂಗಳೂರಕರ** : ಕಲಾನ್ವೇಷಣೆ ಫೆಲೋಶಿಪ್ ಪ್ರಬಂಧಗಳು (ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಘರಾಣೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವ)
- **ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಡಿ. ಪಾಠಕ** : ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತ ಚರಿತ್ರೆ.
- **ಅಶೋಕ ಕುಮಾರ** : ಸಂಗೀತ ರತ್ನಾವಲಿ, "ಯಮನ್"
- **ಭಾಭೆ ನೀತಾ (2011)** : ಸಂಗೀತಾರ್ಯ
- **ಡಾ. ಜ್ಯೋತಿಲಕ್ಷ್ಮೀ ಡಿ. ಪಿ.** : ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಘರಾಣೆಯ ಕೊಡುಗೆ (ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ).
- ಘರಾಣೆ ಅಂಕ – ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಹಾಥರಸ್.

■■

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೇಷ್ಮೆ ರೈತರ ಹೋರಾಟಗಳು : ಒಂದು ಅವಲೋಕನ

✍ ಡಾ. ಸ್ಮಿತಾ ಎಂ. ಭಾವಿಕಟ್ಟಿ, ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ವಿಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪೀಠಿಕೆ

ದೇಶದ ಸಿಲಿಕಾನ್ ಸಿಟಿ ಖ್ಯಾತಿಯ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿರುವ ರಾಮನಗರ 'ಸಿಲ್ಕ್ ಸಿಟಿ' ಎಂದೇ ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಬಹುತೇಕರು ಕೃಷಿಕರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ ಅವಲಂಬಿತರು. ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳು ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ವ್ಯವಸಾಯ, ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡು, ಮಾರಾಟ, ನೂಲು ಬಿಚ್ಚಾಣಿಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ರೇಷ್ಮೆಯ ನಾನಾ ಕಸುಬುಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಜನ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ಶತಮಾನದಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರು ಈ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಏಳು, ಬೀಳುಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ದೇಶದ ಆಮದು, ರಫ್ತು ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಇಲ್ಲಿನ ರೇಷ್ಮೆ ರೈತರ ಮೇಲೆ ನೇರವಾಗಿ, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರಿವೆ. ಈಗಲೂ ಬೀಳುತ್ತಿವೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆಯಷ್ಟು ನುಣುಪಾದ ಜೀವನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ರೇಷ್ಮೆ ರೈತರು ನಡೆಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ರೇಷ್ಮೆ ರೈತರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು, ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟಗಳು, ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳು, ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳ ಕುರಿತು.

ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು 2007ರ ಆಗಸ್ಟ್ 23ರಂದು ವಿಭಜಿಸಿ ಹೊಸದಾಗಿ ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಜಿಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ರಾಮನಗರ, ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ, ಕನಕಪುರ, ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 337.58 ಚ.ಕಿ.ಮೀ. ನಾಲ್ಕು ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು, 22 ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. 18 ಹೋಬಳಿಗಳು, 826 ಗ್ರಾಮಗಳು ಜಿಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 79,776 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ, 3,55,914 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವ್ಯವಸಾಯದ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ಎಲೆಯಾಕಾರದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇದ್ದು, ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ 13,000 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ ಮಾಹಿತಿ

ಜಗತ್ತಿನ ರೇಷ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. 95ರಷ್ಟು ಪಾಲು ಏಷ್ಯಾದ್ದಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ 40 ದೇಶಗಳು ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ ನಡೆಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಚೀನಾ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಭಾರತ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಜಪಾನ್, ಬ್ರೆಜಿಲ್, ಕೊರಿಯಾ ನಂತರದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬರಲಿವೆ.

1980ರ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10,500 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಫಲವಾಗಿ 2015–16ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇದು 28,472 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್‌ಗೆ ಏರಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 12 ಲಕ್ಷ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ, ರೇಷ್ಮೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇ 60ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ವಿಶೇಷ. ರೇಷ್ಮೆ ಮೊಟ್ಟೆ ಉತ್ಪಾದಕರು, ಚಾಕಿ ಸಾಕುವವರು, ರೈತರು, ಕೂಲಿಕಾರರು, ನೂಲು ಬಿಚ್ಚಾಣಿಕೆದಾರರು (ರೀಲರ್‌ಗಳು), ನೂಲು ಮಾರಾಟಗಾರರು, ನೇಕಾರರು, ಕೈಮಗ್ಗ, ಪವರ್ ಲೂಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗ, ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವವರು, ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ ಮಾರಾಟಗಾರರು ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವರು ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆಯು ಕೃಷಿಯೂ ಹೌದು, ಉದ್ಯಮವೂ ಹೌದು. ಇದು ಕೃಷಿ ಮೂಲದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಧಾನ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾದ ಪ್ರಮುಖ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ 2014–15ರ ಅಂಕಿ ಅಂಶದ ಪ್ರಕಾರ ಒಟ್ಟಾರೆ 21,271 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 9645 (ಶೇ 45.3), ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ತೆಲಂಗಾಣದಲ್ಲಿ 6585 (ಶೇ 31), ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ 2450 (ಶೇ 11.5), ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ 1602 (ಶೇ 7.53), ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 186 (ಶೇ 0.87), ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ 12 (ಶೇ 0.06), ಇತರೆ 791 (ಶೇ 3.73) ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿತ್ತು.[1]

ದೇಶದಲ್ಲಿ 2020–21ರಲ್ಲಿ 33,739 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು 2019–20ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಶೇ 5.8ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ. ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶವೂ 2020–21ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಶೇ 0.8ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. 2019–20ರಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ವಿದೇಶಗಳಿಂದ 3,315 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್‌ನಷ್ಟು ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 1,149 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಪಾವತಿಸಿದೆ. ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ, ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲು, ರೇಷ್ಮೆ ಫ್ಯಾಬ್ರಿಕ್ಸ್, ರೇಷ್ಮೆ ಕಾರ್ಪೆಟ್, ರೇಷ್ಮೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡಿ 1745 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯಗಳಿಸಿದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲಿನ ರಫ್ತಿನಿಂದ ದೇಶಗಳಿಸಿರುವ ಆದಾಯ 16.77 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ.

2020–21ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ 33.739 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 11,292, ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.[2]

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ದೇಶದ ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಶೇ 80ರಷ್ಟು ಪಾಲು ಕರ್ನಾಟಕದ್ದಾಗಿದೆ. 17ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದರೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಹುಲಿ ಖ್ಯಾತಿಯ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಗೆ ರಾಜಾಶ್ರಯ ನೀಡಿ ಪ್ರೋತಾಹಿಸಿ, ಬೆಳೆಸಿದನು. 1780–90ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಟಿಪ್ಪು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು.

'ಸುಲ್ತಾನಿ ಕಡ್ಡಿ' ಎಂಬ ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ತಳಿಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ಟಿಪ್ಪುವೇ ತರಿಸಿ ಮಳವಳ್ಳಿ ಬಳಿಯ ಧನಗೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತಿಳಿ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮೈಸೂರು ರೇಷ್ಮೆ

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ತಳಿಯನ್ನು ಟಿಪ್ಪು ಚೀನಾದ ಕಾಂಟನ್ ಅಥವಾ ಗ್ವಾಂಗ್‌ಝೂ ನಿಂದ ತರಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆಯಾದರೂ, ಈ ತಳಿಯು ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿ ಮೈಸೂರು ತಳಿಯೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬ ವಾದಗಳೂ ಇವೆ.

ನಂತರ ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅವರು ಮೈಸೂರು ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಒಡೆಯರ್ ಇಂಗಿತದಂತೆ ದಿವಾನ್ ಪೂರ್ಣಯ್ಯ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಸ್ಥಾನದ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರ ಪೀರ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಅವರಿಗೆ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪೀರ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಅವರಿಗೆ ಈಗಿನ ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದಿಂದ 8 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದ ಮೊಗೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜಮೀನನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಧನಗರಿನಿಂದ ಸುಲ್ತಾನಿ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ತಂದು ಕ್ರಿ. ಶ. 1800ರಲ್ಲಿ ಮೊಗೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಪೀರ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಅವರು ಮೊಗೇನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ 1820ರಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿ, ಚನ್ನಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ರೇಷ್ಮೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ.

1845–46, 1865–67 ಹಾಗೂ 1876–77ರ ಬರಗಾಲಗಳು ಜನರ ಜೀವನವನ್ನು ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಅಪಾರ ಸಾವು, ನೋವುಗಳನ್ನು ತಂದಿತ್ತು. ಇದರ ನಡುವೆಯೂ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಕರು, ನೂಲು ಬಿಚ್ಚಾಣಿಕೆದಾರರು, ರೇಷ್ಮೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಜೀವನ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಚೇತರಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞರನ್ನು ಚಕಿತಗೊಳಿಸಿತು.

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿವಿಧೆಡೆ ರೇಷ್ಮೆ ಕೋಠಿಗಳು ಆರಂಭವಾದವು. 1865ರಲ್ಲಿ ಇಟಲಿಯ ಮೇಜರ್ ಡಿಇ ವೀಚೆ ಅವರು ಕೆಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಫಿಲೇಚರ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಇಟಲಿ ದೇಶದ ರೇಷ್ಮೆ ತಳಿಗಳನ್ನ ಕೂಡಾ ಸಾಕಾಣಿಕೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಅಂದು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ತಳಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಇಟಲಿ ದೇಶದ ಬೈವೋಲ್ಟಿನ್ ಮತ್ತು ಯೂನಿವೋಲ್ಟಿನ್ ತಳಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮಡಗಾಸ್ಕರ್ ತಳಿಗಳೂ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿತ್ತೆಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. 1866ರಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಭಾರಿ ಸಂಕಷ್ಟ ಎದುರಾಗಿತ್ತು. ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳುಗಳು ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದವು. ಜತೆಗೆ ಬೆಳೆಗಳು ನಾಶವಾಗ ತೊಡಗಿದವು. ಆಗ ಜಪಾನ್ ದೇಶದ ರೇಷ್ಮೆ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಉದ್ಯಮ ಮತ್ತೆ ಚೇತರಿಕೆ ಕಂಡಿತು. 1890ರ ನಂತರ ಪುನಃ ಸ್ವದೇಶಿ ಮೈಸೂರು ತಳಿ ವಿಜೃಂಬಿಸಿತು. ವಿದೇಶಿ ಹುಳುಗಳು ಮಾಯವಾದವು.

ಭಾರತದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪಿತಾಮಹ ಜೆಮ್‌ಶೆಡ್ ಟಾಟಾ ಅವರು ಮೈಸೂರಿನ ದಿವಾನ್ ಕೆ. ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯರ್ ಅವರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ರೇಷ್ಮೆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ದಿವಾನರು ಟಾಟಾ ಅವರಿಗೆ ಬಸವನಗುಡಿಯ ಯಡಿಯೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 20 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರು. ಟಾಟಾ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಕೋಠಿ, ಫಿಲೇಚರ್ ಸೇರಿದಂತೆ "ಟಾಟಾ ಸಿಲ್ಕ್ ಫಾರಂ' ಅನ್ನು 1896ರಲ್ಲಿ ಯಡಿಯೂರಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 50,000 ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳದೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

ಸರ್.ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ದಿವಾನರಾಗಿದ್ದಾಗ 1913ರಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ, ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ (ಈಗಿನ ಮುಂಬೈ) ಇಟಾಲಿಯನ್ ಕೌನ್ಸಲ್ ಜನರಲ್ ಆಗಿದ್ದ ಬಿ.ಜೆ. ಗೋರಿಯೊ ಅವರ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆದು ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಅಗತ್ಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಸಲು ಕೋರಿದರು.

ಇಟಲಿಯ ಆಸ್ಕೋಲಿ ಪಿಶೆನೋ ರೇಷ್ಮೆ ಮೊಟ್ಟೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪಾಲುದಾರರಾಗಿದ್ದ ಹಾಗೂ ರಾಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಸೆನೋರ್ ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಮಾರಿ ಅವರನ್ನು "ರೇಷ್ಮೆ ತಜ್ಞ"ರನ್ನಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಿಸಿತು. 1914–15ರ ವೇಳೆಗೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿತ್ತು. ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಕೇವಲ 25,000 ಎಕರೆಗೆ ಇಳಿದು ಕಳವಳ ಮೂಡಿಸಿತ್ತು. ರೆಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಲಾಖೆ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಇದು ಬಲವಾದ ಕಾರಣವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಹೀಗಾಗಿ 1914ರಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ಸೆನೋರ್ ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಮಾರಿ ಎಂಬುವರು 1913ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ 26ರಂದು ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ "ಸಿಲ್ಕ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್' ಆಗಿ ವರದಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಇಲ್ಲಿನ ಹೆದ್ದಾರಿ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಫಾರಂ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕಟ್ಟಡಗಳೊಂದಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದ ಆಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮಿ ಮಹಮ್ಮದ್ ಹೈದರ್ ಅವರು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ಮಾರಿಯವರ ನಂತರ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮುದಲಿಯಾರ್ ಅವರು ರೇಷ್ಮೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಕಾರ್ಯ ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಇಟಲಿ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಮೈಸೂರು ತಳಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಒತ್ತು ನೀಡಿದರು. ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಮಾದರಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಮುದಲಿಯಾರ್ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರೂ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರು.

ಇದೆಲ್ಲ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ಪರಿಣಾಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. 2015–16ರ ಅಂಕಿ ಅಂಶದ ಪ್ರಕಾರ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ಪ್ರದೇಶ 87,598 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಸಾಕಾಣೆ ಕುಟುಂಬ 1,23,442 ರಷ್ಟಿದೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ 70,436 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್‌ನಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದೆ. ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲು 9,823 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್‌ನಷ್ಟಿದೆ.

ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ

ರೇಷ್ಮೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿರುವ ರಾಮನಗರದಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಕಾಲದಿಂದಲೇ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಯ ಪರಿಚಯವಾಗಿದೆ. ಆಗಿನಿಂದಲೂ ಈ ಭಾಗದ ಜನರ ಜೀವನಾಡಿಯಾಗಿ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಸುಮಾರು 12 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ ಮೊದಲನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ 2015–16ರ ಅಂಕಿ ಅಂಶದ ಪ್ರಕಾರ 26,074 ರೈತ ಕುಟುಂಬಗಳು ನೇರವಾಗಿ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಮನಗರ, ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ, ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ 15,829 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು "ರೇಷ್ಮೆ ಸೀಡ್ ಏರಿಯಾ"ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯದ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 16 ಸಾವಿರ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ರೇಷ್ಮೆಗೂಡು ಉತ್ಪಾದನೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾಲು ಶೇ. 60ರಷ್ಟಿದೆ. ರಾಮನಗರದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯೊಂದರಲ್ಲೇ ವಾರ್ಷಿಕ ರೂ 400 ಕೋಟಿ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳು ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ತುಸುವೂ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದಂತೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ವಾರಗಟ್ಟಲೆ ತಿಂದು ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಎನ್ನದೇ ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಶ್ರಮಿಸಿ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲೇ ಗೂಡು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದು, ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳುವಿನ ರೂಪಾಂತರದ ಕಾಲ. ತನ್ನದೇ ಎಂಜಲಿನಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡ ನುಣುಪಾದ ನೂಲಿನೆಳೆಯನ್ನೇ ಬದುಕಿನ ಪರಿವರ್ತನೆಗಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳು ಒಳಗೆ ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಗೆ ಜಾರುತ್ತದೆ. ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆಯೇ ತನ್ನ ಮೃದುವಾದ ದೇಹವನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಬದಲಿಸುತ್ತಾ ಪತಂಗವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ, ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡುಬಿಟ್ಟರೆ ಮಾನವರಿಗೆ ನುಣುಪಾದ ರೇಷ್ಮೆಯ ವಸ್ತ್ರ ದೊರೆಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳು ತನ್ನ ಸುತ್ತ ಎಳೆಎಳೆಯಾಗಿ ಗೂಡು ನೇಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಾ ಕೂರುವ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಗಾರ, ಗೂಡಿನ ನೇಯ್ಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ತಡಿಕೆಯಿಂದ ಕಿತ್ತು ಚೀಲಕ್ಕೆ ತುಂಬಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಧಾವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಆತನ ಬದುಕಿನ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ. ಅದುವೇ ಅವನ ದುಡಿಮೆಯ ಹಾದಿ.

ಈ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳುವಿನಂತೆಯೇ. ಬೆಳೆಗಾರರು ಪಂತಂಗ ಇರಿಸಿದ ರೇಷ್ಮೆ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಚಾಕಿ ಮಾಡಿ ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳುವನ್ನು ಬಿದಿರಿನ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿ, ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕಿ ಜೋಪಾನವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ವಾರಗಳ ಕಾಲ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಅವರ ತಿಂಗಳ ಶ್ರಮವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ರೇಷ್ಮೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಎಂಬ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಜಾಲವು ಒಂದೇ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ನೀರಿಗೆ ಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿಗೆ ತಕ್ಕನಾದ ಬೆಲೆಯೇ ಸಿಗದಂತಾಗಿ ರೈತನ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬದ ಶ್ರಮವೆಲ್ಲಾ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂದರೆ, ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಬದುಕೂ ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳುವಿನ ಅಲ್ಪಾಯು ಬದುಕಿನಂತೆಯೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಧೋರಣೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಆಮದು ಸುಂಕದಲ್ಲಿನ ಏರಿಳಿತ, ಜತೆಗೆ ಹವಾಮಾನ ವೈಪರಿತ್ಯದಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಕರ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮದಲ್ಲದ ತಪ್ಪಿಗೆ ರೇಷ್ಮೆ ರೈತರು ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕೈದು ದಶಕಗಳಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ರೇಷ್ಮೆ ಬೇಸಾಯದಿಂದಲೇ ಅವರು ವಿಮುಖರಾಗಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ದಲ್ಲಾಳಿಗಳ ಕಾಟ

1970ರ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ ರಾಮನಗರದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆಗೂಡು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಮೂರು ಖಾಸಗಿ ಮಾರಾಟ ಕೇಂದ್ರಗಳಿದ್ದವು. ರೇಷ್ಮೆಗೂಡನ್ನು ರೈತ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆಂದು ತರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ದಲ್ಲಾಳಿಗಳು, ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು, ರೀಲರ್‌ಗಳು ಒಂದಿಷ್ಟು ಭಾಗದ ಗೂಡನ್ನು 'ದೇವರಗೂಡು' ಎಂದು ತೆಗೆದು ಇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ತೂಕದಲ್ಲಿಯೂ ಮೋಸ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ದಲ್ಲಾಳಿಗಳೇ ಬೆಲೆ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹರಾಜುದಾರ ಕೊಟ್ಟಾಗಲೆ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇವುಗಳಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಲಾರದ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೈತ ಮುಖಂಡರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಸರ್ಕಾರವೇ ಹರಾಜಿನ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತಿತು. ಖಾಸಗಿ ಕೇಂದ್ರದವರ ಅಸಹಕಾರ ಹೆಚ್ಚಲಾಗಿ ಹರಾಜಿನ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು–ಮೈಸೂರು ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಪ್ರಸಾದ್‌ರ ತೋಟದ ದಾನದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲಾಯಿತು. ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.[3]

2015ನೇ ಸಾಲಿನ ಮೇ 3ರಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೇಷ್ಮೆ ರೈತರ ಆಕ್ರಂದನ ತೀವ್ರವಾಗಿತ್ತು. ರಾಮನಗರ, ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ, ಕನಕಪುರದ ಸರ್ಕಾರಿ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ರೇಷ್ಮೆ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಸಿತ ದಾಖಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೂ ರೂ 10 ಮತ್ತು ರೂ 20ರ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಕೆ.ಜಿಗೆ ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕುಸಿತ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ರೈತರು ದಿಕ್ಕು ತೋಚದಂತಾಗಿದ್ದರು.

2015ರ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡು (ಮಿಶ್ರ ತಳಿ) ಕೆ.ಜಿಗೆ ರೂ 337ರಷ್ಟು ಗರಿಷ್ಠ ಧಾರಣೆಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಕಳೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಧಾರಣೆ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿತ್ತು. ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೆ.ಜಿಗೆ ರೂ 118ಕ್ಕೆ ಇಳಿಕೆ ದಾಖಲಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ದಿಢೀರ್ ಎಂಬಂತೆ ರೂ 200ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಕುಸಿದಿದ್ದರಿಂದ ರೈತರು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದರು.

ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ರೈತರಿಗೆ ರೂ 368 ವೆಚ್ಚ ತಗಲುತ್ತದೆ ಎಂದು ರಾಮನಗರ ರೇಷ್ಮೆ ಹಿತರಕ್ಷಣಾ ಸಮಿತಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದೆ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ, ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ಮನೆ ಮಂದಿಯೆಲ್ಲಾ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಬೆಳೆದ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡನ್ನು ಕೆ.ಜಿಗೆ ರೂ 110ರಿಂದ ರೂ 120ರ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಾರಬೇಕಾದಂತಹ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಬೆಳೆಗಾರರು ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇವುಗಳ ಜತೆಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಗೂಡುಕಳ್ಳರ ಉಪಟಳವೂ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು. ಗೂಡನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ತಂದ ರೈತರು ಸ್ವಲ್ಪ ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿದರೂ ಅವರ ಗೂಡು ಕಳವಾಗುವುದು ಖಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕುರಿತು ದೂರುಗಳ ಬಂದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ 2016ರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಿ.ಸಿ.ಟಿ.ವಿ ಕ್ಯಾಮೆರಾಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಕಟ್ಟೆಚ್ಚರವಹಿಸಲಾಯಿತು. ಇ–ಹರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಧಾರಣೆ ಕುಸಿತ– ಎಲ್‌ಪಿಜಿ ಪರಿಣಾಮ

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು ದಶಕದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ, ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಪೆಟ್ರೋಲ್, ಡೀಸೆಲ್ ಬೆಲೆಯೂ 30ರಿಂದ 40 ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಅಗತ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಯೂ ದುಬಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರ ವರ್ಗ, ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ವೇತನ ಹಲವು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ರೇಷ್ಮೆ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಪ್ರಮಾಣದ ಏರಿಕೆ ದಾಖಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಳವಳ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಹಿತರಕ್ಷಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಸಂಚಾಲಕ ಸಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.

1991ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿ ಆಗಿದ್ದ ಪಿ.ವಿ.ನರಸಿಂಹರಾವ್ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವು, 1991ರ ಜುಲೈ 24ರಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ ಉದಾರೀಕರಣ, ಖಾಸಗೀಕರಣ, ಜಾಗತೀಕರಣದಿಂದ (ಎಲ್‌ಪಿಜಿ) ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದ ಮುಕ್ತ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ, ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತ ವಾಣಿಜ್ಯ ನೀತಿ ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತ ಆಮದು ನೀತಿಗಳು ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಧಾರಣೆಯ ಮೇಲೂ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದವು. ಇದರಿಂದ ಗೂಡಿನ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಕುಸಿತವೂ ಆಯಿತು. ಇತರ ಕೃಷಿಗಿಂತ ಈ ನೀತಿಗಳಿಂದ ರೇಷ್ಮೆಗೆ ಭಾರಿ ಹೊಡೆತ ಬಿದ್ದಿದೆ.

1991ರಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರತಳಿ (ಸಿಬಿ) ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಬೆಲೆಯು ಸರಾಸರಿ ಕೆ.ಜಿಗೆ ರೂ 126 ಇತ್ತು. ಅದು 2006–07ರಲ್ಲಿ ರೂ 123 ಮತ್ತು 2007–08ರಲ್ಲಿ ರೂ 114ಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿತ್ತು. 2015ರಲ್ಲಿ ಅದು ರೂ 204ಕ್ಕೆ ಏರಿತ್ತು. ಅಂದರೆ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಳಿಕೆಯೇ ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಆಗೊಮ್ಮೆ, ಈಗೊಮ್ಮೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ರೂ 200ರ ಗಡಿ ದಾಟಿರುವುದೂ ಉಂಟು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರಣೆ ಏರಿಕೆಯನ್ನೂ ಕಂಡಿದ್ದು, ಸರಾಸರಿ 300, 400ರ ಗಡಿಯನ್ನೂ ದಾಟಿದೆ.

ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಅದಾಗಲೇ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಚೀನಾ ದೇಶವು ತನ್ನ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇದೇ ವೇಳೆಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೇಕಾರರು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು, ಅವರಿಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ರೇಷ್ಮೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನೆಪವೊಡ್ಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಚೀನಾ ರೇಷ್ಮೆಗೆ ರತ್ನಗಂಬಳಿಯ ಸ್ವಾಗತ ನೀಡಿತು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಮದು ಸುಂಕ ವಿಧಿಸಿ ದೇಶದ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ವಿದೇಶಿ ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲಿಗೆ ಕೇವಲ ಶೇ 35ರಷ್ಟು ಆಮದು ಸುಂಕ ವಿಧಿಸಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ 1991ರ ತರುವಾಯ ರೇಷ್ಮೆ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಸಿತ ದಾಖಲಾಯಿತು.

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡನೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ರೇಷ್ಮೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿರುವ ರಾಮನಗರದ ಸರ್ಕಾರಿ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ 1991ರಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡು ಸರಾಸರಿ ಕೆ.ಜಿಗೆ ರೂ 126 (ಕನಿಷ್ಠ 51, ಗರಿಷ್ಠ 221) ಇತ್ತು. ಅದು 1992ರಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ರೂ 93.88ಕ್ಕೆ (ಕನಿಷ್ಠ 38.10, ಗರಿಷ್ಠ 169) ಕುಸಿಯಿತು. 1993ರಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಕೆ.ಜಿಗೆ ರೂ 83.60ಕ್ಕೆ (ಕನಿಷ್ಠ 30.70, ಗರಿಷ್ಠ 135) ಇಳಿಯಿತು. ಈ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು ಬೀದಿಗಿಳಿದು, ಗೂಡನ್ನು ರಸ್ತೆಗೆ ಚೆಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ, ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಧರಣಿ ನಡೆಸಿದರು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರೈತರ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್‌ಪಿಜಿ ಜಾರಿಯಾಗಿ 2021ಕ್ಕೆ 30 ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ಮುಕ್ತ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿರುವ ರೇಷ್ಮೆ ರೈತರು ಚೀನಾಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥ ಪೈಪೋಟಿ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಧುನಿಕ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೃಷಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರಣ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ, ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಆಗಿವೆ. ಜತೆಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಿಲ್ಲದ ಧಾರಣೆಯಿಂದ ಇವರ ಬದುಕು ಮೂರಾಬಟ್ಟೆಯಾಗಿದೆ.

ಆಮದು ಸುಂಕ ಕಡಿತದ ಪರಿಣಾಮ

ಅಂದ ಹಾಗೆ, ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ ಚೀನಾದಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ರೇಷ್ಮೆ. ಈ ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲು ಜಾಗತಿಕ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಭಾರತೀಯ ರೇಷ್ಮೆಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನೇಕಾರರಲ್ಲಿದೆ. ಆಮದಾಗುತ್ತಿರುವ ಚೀನಾ ರೇಷ್ಮೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ದೇಶದ ನೇಕಾರ ಸಮುದಾಯದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರಿ ಆಮದು ಸುಂಕವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಮನವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ 2002–03ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಆಮದು ಸುಂಕವನ್ನು ಇಳಿಸುವ, ಏರಿಸುವ ಆಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ.

2002–03ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಟಲ್ ಬಿಹಾರಿ ವಾಜಪೇಯಿ ನೇತೃತ್ವದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಶೇ 35ರಷ್ಟು ಇದ್ದ ರೇಷ್ಮೆ ಆಮದು ಸುಂಕವನ್ನು ಶೇ 30ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಆಮದು ಪ್ರಮಾಣದ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಚೀನಾ, ಬಾಂಗ್ಲಾ, ನೇಪಾಳದ ಮೂಲಕ ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿಯೂ ಇದೆ. ಆಮದು ಸುಂಕವನ್ನು ಶೇ 60ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಆಗ ರಾಮನಗರ, ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ, ಕನಕಪುರ, ಕೋಲಾರ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ, ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ, ಮಂಡ್ಯದ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಗಾರರು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಚಳುವಳಿ ರೂಪಿಸಿದ್ದರು.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಶೇ 5ರಷ್ಟು ಆಮದು ಸುಂಕ ಕಡಿತ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಸಿತ ಆರಂಭವಾಯಿತು. 2000ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡು ಸರಾಸರಿ ಕೆ.ಜಿಗೆ ರೂ 113 ಇತ್ತು. ಅದು 2002–03ರಲ್ಲಿ ದಿಢೀರನೆ ಕುಸಿತವಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ಕೆ.ಜಿಗೆ ರೂ 94.50 ಇಳಿತ ದಾಖಲಿಸಿತು.

2002ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 1.16 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ವ್ಯವಸಾಯ ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು. 2.56 ಲಕ್ಷ ಕುಟುಂಬ, 12 ಸಾವಿರ ರೀಲರ್‌ಗಳು ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದರು. ಆಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ 14,500 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಕಚ್ಚಾ ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಕೊಡುಗೆಯ 8700 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಇತ್ತು. 2001–02ರಲ್ಲಿ ಚೀನಾ ರೇಷ್ಮೆಯ ಆಮದು ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲು ಕೆ.ಜಿಗೆ ಸರಾಸರಿ 24 ಡಾಲರ್ ಇತ್ತು. ಅದು 2002–03ರ ವೇಳೆಗೆ 13ರಿಂದ 14 ಡಾಲರ್‌ಗೆ ಕುಸಿಯಿತು. ಇದರಿಂದ ನೇಕಾರರು ಚೀನಾದ ರೇಷ್ಮೆ ಖರೀದಿಸಲು ಮುಗಿಬಿದ್ದರು. ಇವುಗಳ ಜತೆಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗ್ ಜೋನ್, ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರೊಮೋಷನ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಗೂಡ್ಸ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸುಂಕ ರಹಿತವಾಗಿಯೂ ವಿದೇಶಿ ರೇಷ್ಮೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಇವೇ ಅಲ್ಲದೆ ನೇಪಾಳ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಿಂದ ಚೀನಾ ರೇಷ್ಮೆಯು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಭಾರತ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ರಾಜ್ಯದ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ 2002ರ ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದ ಶಾಸಕ ಎನ್.ಎಚ್.ಶಿವಶಂಕರ ರೆಡ್ಡಿ ಅವರು, 2001–02ರ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 6870 ಮೆಟ್ರಿನ್ ಟನ್‌ನಷ್ಟು ರೇಷ್ಮೆ ಆಮದಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇ 2ರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಆಮದು ಸುಂಕ ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಉಳಿದ ಶೇ 98ರಷ್ಟು ರೇಷ್ಮೆಯು ಕೇಂದ್ರದ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸ್ಕೀಂಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹರಿದು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಸಹಿತ ಮಾಹಿತಿ ತೆರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದ ಶಾಸಕ ವೈ.ಕೆ.ರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಡಬ್ಲ್ಯುಟಿಒ ಅಂತಿಮ ಕರಾರು ಬಂದ ನಂತರ ಆಮದು ಶುಲ್ಕ ವಿಧಿಸುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕರಾರಿನ ಪ್ರಕಾರ ಗರಿಷ್ಠ ಶೇ 300ರಷ್ಟು ಆಮದು ಸುಂಕ ವಿಧಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಶೇ 35ಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದು ಏಕೆ. ಅದನ್ನೀಗ ಶೇ 30ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೇಕೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದರು.

2011ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿ ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗ್ ನೇತೃತ್ವದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಆಮದು ಸುಂಕವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿತು. 2010ರವರೆಗೆ ಆಮದು ಸುಂಕ ಶೇ 31ರಷ್ಟಿತ್ತು. 2011ರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಆಮದು ಸುಂಕವನ್ನು ಶೇ 25ರಷ್ಟು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿ, ಸುಂಕವನ್ನು ಕೇವಲ ಶೇ 6ಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿತು. ಇದು ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಗೆ ಕೊಡಲಿ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು. ಆಗಂತೂ ದೇಶದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶೀಯ ರೇಷ್ಮೆಯ ಬೆಲೆ ತೀವ್ರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕುಸಿತ ಕಂಡಿತು.

2011ರ ಫೆಬ್ರುವರಿ ಮೂರನೇ ವಾರದವರೆಗೆ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಧಾರಣೆ ಏರುತ್ತಲೇ ಸಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಮಿಶ್ರ ತಳಿ (ಸಿ.ಬಿ) ಕೆ.ಜಿಗೆ ರೂ 300ರಿಂದ 400ರವರೆಗೆ ಇತ್ತು. ದ್ವಿತಳಿ (ಬಿ.ವಿ) ಕೆ.ಜಿಗೆ ರೂ 450 ದಾಟಿತ್ತು. ಬೆಲೆ ಏರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಸಾಕಷ್ಟು ಯುವ ಜನರು ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಯತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿದ್ದರು.

ಆದರೆ 2011ರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲಿನ ಆಮದು ಸುಂಕವನ್ನು ಶೇ 6ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಈ ವಿಷಯದ ಸುಳಿವನ್ನು ಮೊದಲೇ ಪಡೆದಿದ್ದ ರೀಲರ್‌ಗಳು ರಾಮನಗರ ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಬಹುತೇಕ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಹರಾಜು ಕೂಗಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ರೂ 400 ಇದ್ದ ಕೆ.ಜಿ. ಗೂಡಿನ ಧಾರಣೆ ಏಕಾಏಕಿ ರೂ 130ಕ್ಕೆ ಕುಸಿಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಕಂಗಾಲಾದ ರಾಮನಗರದ ರೈತರು 2011ರ ಫೆಬ್ರುವರಿ 26ರಂದು ಬೆಂಗಳೂರು– ಮೈಸೂರು ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸತತ 9 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ರಸ್ತೆ ತಡೆ ನಡೆಸಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಿದರು.[4]

ಬೆಂಗಳೂರು–ಮೈಸೂರು ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು 10 ಕಿ.ಮೀ ಸಂಚಾರ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿತ್ತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿಸಿ ಮುಟ್ಟಿಸಲು ರೈತರು ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಿದರು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಆಮದು ಸುಂಕವನ್ನು ಶೇ 31ರಿಂದ 6ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಕರನ್ನು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ದೂಡಿತು.

ರಾಮನಗರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಳವಳ್ಳಿಯ ವಳಗೇರದೊಡ್ಡಿ ಸ್ವಾಮಿ ಗೌಡ ದಂಪತಿಯು

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಧಾರಣೆ ಕುಸಿತದಿಂದ ನೊಂದು 2011ರ ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಷ ಕುಡಿದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅವರಿಗಿದ್ದ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳು ಅನಾಥರಾದರು. ಬಳಿಕ ಈ ಮಕ್ಕಳ ಜತೆಗೂಡಿ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ಕಸ್ತೂರಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪರ ವೇದಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರಮೇಶ್‌ಗೌಡ ಅವರು 2011ರ ಆಗಸ್ಟ್ 3ರಂದು ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನವರೆಗೆ ಪಾದಯಾತ್ರೆ ನಡೆಸಿದರು.[5]

2011ರ ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೆ.ಜಿ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡನ್ನು ಕೇವಲ ರೂ 30ಕ್ಕೆ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಕೂಗಲಾಗಿತ್ತು! ಆಗ ಹಲವು ರೈತರ ಸಹನೆ ಕಟ್ಟೆ ಹೊಡೆದು ತಮ್ಮ ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ತೋಟ ನಾಶಪಡಿಸಿದರು.

ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ರೇಷ್ಮೆ ರೈತರ ನಿರಂತರ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯಿತು. 2011ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಳಿ, ರೇಷ್ಮೆ ಆಯುಕ್ತರ ಕಚೇರಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಎಸ್.ಎಂ.ಕೃಷ್ಣ, ಎಂ. ವಿರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ, ಮುನಿಯಪ್ಪ ಅವರ ಗೃಹ ಕಚೇರಿಗಳ ಮೇಲೆ ರೇಷ್ಮೆ ರೈತರು ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ವಿಧಾನ ಸೌಧ ಚಲೊ ಚಳವಳಿ ನಡೆಸಿದರು. ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ, ರಾಮನಗರ, ಮಂಡ್ಯ, ಮದ್ದೂರಿನ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಗಾರರು ಪಾದಯಾತ್ರೆ ಮೂಲಕ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಧಾನಸೌಧ ಚಲೊ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. 2011ರ ಜುಲೈ 30ರಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಬಂದ್ ಕೂಡ ಆಚರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ರೇಷ್ಮೆ ಸಚಿವರ ಮೇಲೆ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡುಗಳ ಎರಚಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನೂ ರೈತರು ನಡೆಸಿದ್ದರು.

ರಾಜ್ಯದ ರೈತರ ಮತ್ತು ಕೆಲ ಹಿರಿಯ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿದ ಪ್ರಧಾನಿ ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗ್ ನೇತೃತ್ವದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, 2013ರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಆಮದು ಸುಂಕವನ್ನು ಶೇ 10ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ ಆಮದು ಸುಂಕ ಶೇ 15ಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಂಚ ಚೇತರಿಕೆ ಕಂಡಿತ್ತು.

ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ನೇತೃತ್ವದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ 2015ರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಆಮದು ಸುಂಕವನ್ನು ಶೇ 5ರಷ್ಟು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ ಆಮದು ಸುಂಕವು ಶೇ 15ರಿಂದ ಶೇ 10ಕ್ಕೆ ಇಳಿಕೆ ಆಯಿತು. ಇದು ಪುನಃ ರೇಷ್ಮೆ ರೈತರನ್ನು ಬೀದಿಗೆ ತಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿತು ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಪುನಃ ರೇಷ್ಮೆ ಆಮದು ಸುಂಕ ಇಳಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ ಧಾರಣೆ ಕುಸಿದು, ಕೆ.ಜಿ. ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿಗೆ ರೀಲರ್‌ಗಳು ರೂ 120ಕ್ಕೆ ಹರಾಜು ಕೂಗಿದರು. ಇದರಿಂದ ವಿಚಲಿತರಾದ ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದ ಸಿಂಗರಾಜಿಪುರದ ರೈತ ಮಹಿಳೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಮ್ಮ ಮತ್ತು ಅವರ ಮಗ ಗಣೇಶ್ ಕೆರೆಗೆ ಹಾರಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಕನಕಪುರದ ಯುವ ರೈತ ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್ ಕೂಡ ರೇಷ್ಮೆ ಧಾರಣಿ ಕುಸಿತದಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ನೇಣು ಬಿಗಿದುಕೊಂಡು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಯಿಂದ ಬೇಸತ್ತ ರೈತರು ಪುನಃ ತಮ್ಮ ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ತೋಟವನ್ನು ನೆಲಸಮ ಮಾಡತೊಡಗಿದ್ದರು.

ರಾಜ್ಯ ರೈತ ಸಂಘ, ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಂಘ, ಮೊಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಚಾಕಿ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಘ, ಗೂಡು ಮಾರಾಟಗಾರರ ಸಂಘಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಕನ್ನಡಪರ ಸಂಘಟನೆಗಳು. ದಲಿತ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಒಂದಾಗಿ ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಗಾರರರ ಹಿತರಕ್ಷಣ ವೇದಿಕೆ ರಚಿಸಿಕೊಂಡು 2015ರ ಜೂನ್ 22ರಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ಈ ವೇದಿಕೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಸತತ ಐದು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ರಾಮನಗರದ ಸರ್ಕಾರಿ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮುಂಭಾಗ ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಧರಣಿ ನಡೆಸಿದರು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ವಿವಿಧ ಮಠಾಧೀಶರೂ ಬೆಂಬಲ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು, ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಧರಣಿ ನಿರತರೊಂದಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಲವು ಸುತ್ತಿನ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿತು.

ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ರೇಷ್ಮೆ ರೈತರು ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಯೂ ಆದ ಧಾರವಾಡದ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕೃಷಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಡಾ. ಎಚ್. ಬಸವರಾಜ್ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ 2015ರ ಜೂನ್ 25ರಂದು ರಚಿಸಿತು. ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡು, ಕಚ್ಚಾ ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಮಾರಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಧಾರಣೆ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ರೇಷ್ಮೆ ರೈತರು, ರೈತ ಸಂಘಟನೆಗಳು, ರೀಲರ್‌ಗಳು, ರೀಲರ್ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಮತ್ತು ಇತರೆ ರೇಷ್ಮೆ ಭಾಗೀದಾರರ ಬೇಡಿಕೆ, ಚಾಕಿ ಸಾಕಾಣಿಕಾ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ವರದಿ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಿತಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಿತು.

ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆಯ ಆಯುಕ್ತರು, ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಳಿಯ ಸಿಎಸ್‌ಟಿಆರ್‌ಐನ ನಿರ್ದೇಶಕ ಡಾ. ಸುಭಾಷ್ ವಿ. ನಾಯಕ್, ಸಿಎಸ್‌ಬಿಯ ಆರ್‌ಇಸಿ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಡಾ. ಎಂ.ಟಿ. ಹಿಮಂತ್‌ರಾಜ್, ಚಿಂತಾಮಣಿ ರೇಷ್ಮೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಡಾ. ಮಹಿನ್ ಷರೀಫ್, ತಲಘಟ್ಟಪುರದ ಕೆಎಸ್‌ಎಸ್‌ಆರ್‌ಡಿಐನ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಡಾ. ಜೆ. ಸುಕುಮಾರ್, ಕೆಎಸ್‌ಎಸ್‌ಆರ್‌ಡಿಐನ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಡಾ. ರವೀಂದ್ರ ಭಂಡಿವಾಡ ಅವರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆಯ ಕಲಬುರ್ಗಿ ವಿಭಾಗದ ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕ ಕೆ.ಎಸ್. ವೆಂಕಟರಾವ್ ಅವರು ಸಂಯೋಜಕರನ್ನಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಿಸಿತ್ತು.[6]

ಸಮಿತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಗಳ ರೈತರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಅರಿತು ತುರ್ತಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಈಡೇರಿಸುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಭರವಸೆ ನೀಡಿತು.

ಹೆದ್ದಾರಿ ತಡೆದು ಪ್ರತಿಭಟನೆ

ರೈತರು ರಸ್ತೆ ತಡೆ ಮೂಲಕ ಹಲವು ಬಾರಿ ನೋವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. 2011ರಲ್ಲಿ ಸತತ 9 ಗಂಟೆಗಳ ರಸ್ತೆ ತಡೆ ನಡೆಸಿದ್ದ ರೈತರು, ರೇಷ್ಮೆ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಸಿತ ಎದುರಾದರೆ ಸಾಕು ಗೂಡನ್ನು ರಸ್ತೆಗೆ ಚೆಲ್ಲಿ, ರಸ್ತೆ ತಡೆದು, ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಮುಂದಾಗುವುದನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

2015ರ ಮೇ 3ರಿಂದ ಜೂನ್ 2ರವರೆಗೆ ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು– ಮೈಸೂರು ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ಎಂಟು ಬಾರಿ ರಸ್ತೆ ತಡೆ ನಡೆಸಿ ಆಕ್ರೋಶ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸತತ ಐದರಿಂದ ಆರು ಗಂಟೆಗಳವರೆಗೆ ಸಂಚಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆದರೂ ಆಗ ರೇಷ್ಮೆ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ರೋಸಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಕೆಲ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಕರು ತಮ್ಮ ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ತೋಟದಲ್ಲಿನ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಬುಡಸಹಿತ ಕಿತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಯಿಂದ ವಿಮುಖರಾಗಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಕರ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹೋರಾಟದ ಫಲವಾಗಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ 2021ರ ಫೆ 1ರಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲಿನ ಮೇಲಿನ ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಸುಂಕವನ್ನು ಶೇ 10ರಿಂದ ಶೇ 15ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿತು.[7] ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ರೇಷ್ಮೆ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಚೇತರಿಕೆ ಮೂಡಿ, ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಕರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಶಾಭಾವ ಮೂಡಿತು.

ದಾಖಲೆ ಬೆಲೆ ಮುಟ್ಟಿದ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಧಾರಣೆ

2021ರಿಂದ ಚೀನಾ ವಿರುದ್ಧ ಭಾರತದ ಸಂಬಂಧ ಹಳಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಚೀನಾದ ಕೆಲ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಆಪ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಬಂಧ ವಿಧಿಸಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಆತ್ಮನಿರ್ಭರಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕೆಲ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಆಮದು ಸುಂಕವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು.

ಅದರಂತೆ ಚೀನಾದಿಂದ ಬರುವ ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲಿನ ಆಮದು ಸುಂಕವನ್ನು ಶೇ. 28ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ದೇಶದ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಏರಿಕೆ ದಾಖಲಾಯಿತು. 2022ರ ಫೆಬ್ರುವರಿ 3 ರಂದು ರಾಮನಗರ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ದ್ವಿತಳಿ ರೇಷ್ಮೆಗೂಡು ಪ್ರತಿ ಕೆ.ಜಿಗೆ 1,043ರ ದರದಲ್ಲಿ ಹರಾಜಾಗುವ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ದಾಖಲೆ ಬರೆಯಿತು. ಆಮದು ಸುಂಕದಲ್ಲಿ ಏರಿಕೆ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದು, ರೇಷ್ಮೆ ರೈತರ ಮೊಗದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸ ಮೂಡಿತು.

ರೇಷ್ಮೆ ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ

1997ರಿಂದ 2005ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಜೀವ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ 53 ನಿಮಿಷಕ್ಕೊಬ್ಬ ರೈತ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೈತರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪತ್ರಕರ್ತ ಪಿ. ಸಾಯಿನಾಥ್ ಅವರು 2007ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧ ದಾಖಲೆ ಸಂಸ್ಥೆ (ಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಬಿ) ಅಂಕಿ ಅಂಶದ ಪ್ರಕಾರ 1995ರಿಂದ 2013ರವರೆಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 2,96,441 ರೈತರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕನಕಪುರ, ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ, ರಾಮನಗರ, ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಕಾರ 2003–04ರಿಂದ 2014ರವರೆಗೆ 44 ರೈತರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 2015ರಿಂದ 2019ರ ಮಾರ್ಚ್ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 72 ರೈತರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು 116 ರೈತರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 2015–16ರಲ್ಲಿ 33 ರೈತರು, 2016–17ರಲ್ಲಿ 15 ರೈತರು, 2017–18ರಲ್ಲಿ 16 ರೈತರು, 2018–19ರಲ್ಲಿ 8 ರೈತರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ 60ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರೈತರು ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಿದೆ.

ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳು

ರೇಷ್ಮೆ ಆಮದು ಸುಂಕವನ್ನು ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕ ರೇಷ್ಮೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಂಡಳಿ (ಕೆಎಸ್‌ಎಂಬಿ) ಪುನಶ್ಚೇತನವಾಗಬೇಕು. ಬೆಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಆವರ್ತ ನಿಧಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕು. ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡನ್ನು ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಸಬೇಕು. ಗೂಡಿನ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಆಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಬೇಕು. ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನಿಂದ ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ನೂಲನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಗುಣಮಟ್ಟ ಆಧರಿಸಿ 'ರೆಂಡಿಟಾ' (ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನಿಂದ ತೆಗೆಯಬಹುದಾದ ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲಿನ ಪ್ರಮಾಣ) ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಗೂಡಿನ ಬೆಲೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿ ಗಾಳಿ ಚೇಂಬರ್ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಗೂಡಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಾಪಾಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಿ ಫಿಲೇಚರ್ (ನೂಲು ಬಿಚ್ಚುವ ಘಟಕ) ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ನೂಲು ಬಿಚ್ಚುವ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ದರಕ್ಕೆ ರೀಲರ್‌ಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ರೇಷ್ಮೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಹಿವಾಟು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನ ವಿತರಣೆ ವಿಳಂಬವಾಗದಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಭದ್ರತೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರ ಉತ್ಪಾದನೆಯವರೆಗೆ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಏಕಗವಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಧನ ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜನ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಚಾಲಿತ ರೀಲಿಂಗ್ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಘಟಕದ ವೆಚ್ಚದ ಶೇ 75ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಬೇಕು. ಮುಚ್ಚಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ನೂಲು ಬಿಚ್ಚಾಣಿಕೆ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರವೇ ಪುನರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. 'ಮೇಡ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಂತೆ ದೇಶೀಯ ರೇಷ್ಮೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಬೇಕು. ವಿದೇಶಿ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಬೇಕು. ಕಚ್ಚಾ ರೇಷ್ಮೆಯ ವಹಿವಾಟು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಅದು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ರಾಮನಗರ ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಹಿತರಕ್ಷಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಹಕ್ಕೊತ್ತಾಯ.

ಇವುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 2015ರ ಮೇ 11ರಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿತ್ತು. ಇವುಗಳ ಜತೆಗೆ ಡಾ. ಬಸವರಾಜ್ ನೇತೃತ್ವದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಿತಿ ನೀಡಿರುವ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಯನ್ನು ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸದೇ, ರೇಷ್ಮೆಯ ಇತರ ಬಳಕೆಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೂ ಒತ್ತು ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ. ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಬಯೋ ಮೆಡಿಕಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಯೋ ಮೆಟೀರಿಯಲ್‌ಗಳಾಗಿ ಬಳಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಾಗಬೇಕು. ಪ್ರೋಟೀನ್, ಸೌಂದರ್ಯ ವರ್ಧಕ, ಔಷಧಿಗಳಾಗಿ ಬಳಕೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕಾರ್ಯಗಳು ಜರುಗಬೇಕು ಎಂದು ಸಮಿತಿ ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಸಮಾರೋಪ

ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಯಾದ ಇದನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ. ರಾಜ್ಯದ 11 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆ. ಈ ಪೈಕಿ ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರಿಗೆ ರೇಷ್ಮೆ ಜತೆ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಕಾಲ, ದಿವಾನರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ, ರಾಮನಗರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರವೂ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ತನ್ನ ಛಾಪು ಮುಂದುವರೆಸಿದೆ. ಈಗಲೂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಕೃಷಿ ರೇಷ್ಮೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಮನಗರದಲ್ಲಿರುವ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗದಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ರೇಷ್ಮೆ ವ್ಯಾಪಾರವು ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯವನ್ನೂ ತರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಕರ ಬದುಕು ಕೇಂದ್ರದ ಆಮದು ನೀತಿ, ಹವಾಮಾನವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

ಆಮದು ಸುಂಕದಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತವಾದರೆ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲೂ ಏರಿಳಿತ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಹವಾಮಾನದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೂ ಗೂಡಿನ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗಿ, ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತ ದಾಖಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳಿಂದ, ತನ್ನದಲ್ಲದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಬೆಲೆ ತೆರುವವರು ಮಾತ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಕರು. ಅವರ ಸಂಕಷ್ಟ ಏನೆಂಬುದು ಹಲವು ತಜ್ಞರ ವರದಿಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನದಟ್ಟೇನೊ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡಿನ ಬೆಲೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ, ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವ ವಂಚನೆ ತಡೆಯುವ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ

– 64ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರೆದುದು

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ವಯೋವೃದ್ಧರ ಆರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು

✍ **ಹುಸೇನಸಾಬ ವಣಗೇರಿ,** ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯ ವಿಭಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.

✍ **ಡಾ. ರೇಣುಕಾ ಈ. ಅಸಗಿ,** ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯ ವಿಭಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಕ್ರಮೇಣ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಂತದ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ವಿಭಜನೆಯತ್ತ ಸಾಗಿ ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಕುಸಿತದಿಂದ ವಯೋವೃದ್ದರು ನಿರ್ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಇಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. 21ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದರೆ ವಯಸ್ಸಾಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕತೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿವೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.ಕಳೆದ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಸೂಚಕಗಳಲ್ಲಿನ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ, ಮುಂದಿನ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಯುವ ದೇಶದಿಂದ ಹಳೆಯ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಖಚಿತ. ವಯಸ್ಸಾದ ಜನರು ಮತ್ತಷ್ಟು ವಯಸ್ಸಾದಂತೆ, ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೀಣಿಸಿದಂತೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ವಯೋವೃದ್ಧರ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸ್ಥಗಿತವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿರಿಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಲು, ವಯಸ್ಸಾದವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ತೊರೆದ ನಂತರ ಅವರ ಭದ್ರತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ಆಪ್ತರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಉಲ್ಬಣಗೊಳ್ಳುವ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಆರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ವಯೋವೃದ್ದರ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಶೋಚನೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ತಲುಪಿದೆ. ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಯೋವೃದ್ಧರು ಎದುರಿಸುವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ನೋಡಬಹುದು.

ವೃದ್ಧರು ಎಂದರೆ ಯಾರು ?

ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ, ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕ ಎಂದರೆ ಅರವತ್ತು ವರ್ಷ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಯಸ್ಸನ್ನು ತಲುಪಿದ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ.

ಆರೋಗ್ಯವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ವಯಸ್ಸು ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅರವತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರನ್ನು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದರಿಂದ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ, ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬವು ಹಿರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೌರವವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಈಗ ಅದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ವಯೋವೃದ್ದರ ಆರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

ಕೀಲು ನೋವು : ವಯಸ್ಸಾದವರು ಎದುರಿಸುವ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಚಿತ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಕೀಲು ನೋವು. ವೃದ್ಧರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೀಲು ನೋವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಇವೆ. ಬರ್ಸಿಟಿಸ್, ಟೆಂಡೈನಿಟಿಸ್, ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸಂಧಿವಾತ ಮತ್ತು ಇತರ ದೂರುಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನೋವು ಕೀಲುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ದೇಹದ ತೂಕವು ಈ ಕೀಲುಗಳಿಗೆ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನೋವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೀಲುಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಚಲನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಮಲಬದ್ಧತೆ : ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು 60 ರಿಂದ 65 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ, ಅವನ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಅವನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅವನ ಆಹಾರದ ಮಾದರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ವಯಸ್ಸಾದಂತೆ ಮತ್ತು ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಬಂದಂತೆ, ವಯಸ್ಸಾದವರು ತಮ್ಮ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇದು ಜೀರ್ಣಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ನಾವು ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ ನಂತರ, ಕರುಳಿನ ಪೆರಿಸ್ಟಾಲ್ಟಿಕ್ ಚಲನೆಯು ಜೀರ್ಣಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸಲು ಅದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಉಳಿದವುಗಳು ಮಲವಾಗಿ ದೇಹದ ಹೊರಗೆ ಹೊರಹಾಕಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ವಯಸ್ಸಾದವರಲ್ಲಿ ಕರುಳಿನ ಪೆರಿಸ್ಟಲ್ಸಿಸ್ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದುರ್ಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮಲಬದ್ಧತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಆಲ್‌ಝೈಮರ್ ಕಾಯಿಲೆ : ಆಲ್‌ಝೈಮರ್ ಕಾಯಿಲೆಯು ಗುಣಪಡಿಸಲಾಗದ ಮತ್ತು ಕ್ಷೀಣಗೊಳ್ಳುವ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ 65 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಜನರಲ್ಲಿ ರೋಗನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಸುಮಾರು 3 ಮಿಲಿಯನ್ ಪೀಡಿತರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಆಲ್‌ಝೈಮರ್ ಕಾಯಿಲೆಯು ರೋಗಿಯ ಭಾವನಾತ್ಮಕ, ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಖಿನ್ನತೆ : ವಯಸ್ಸಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜೀವನಶೈಲಿಯಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಪ್ರೀತಿ ಪಾತ್ರರ ನಷ್ಟ, ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಖಿನ್ನತೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಮೆಮೊರಿ ದುರ್ಬಲತೆ, ಆಯಾಸ, ಆಲಸ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ದೈಹಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.

ಹೃದಯ ರೋಗಗಳು : ಹೃದಯ ಕಾಯಿಲೆಯು ಹೃದಯ ಮತ್ತು ರಕ್ತನಾಳಗಳ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಸಾವಿಗೆ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 87% ಪರಿಧಮನಿಯ ಹೃದಯ ಕಾಯಿಲೆಯ ಸಾವುಗಳು 60 ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ವಯಸ್ಸಿನವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚಿದ ರಕ್ತದೊತ್ತಡ, ಪರಿಧಮನಿಯ ಹೃದಯ ಕಾಯಿಲೆ, ಸೆರೆಬ್ರೊವಾಸ್ಕುಲರ್ ಕಾಯಿಲೆ, ಬಾಹ್ಯ ಅಪಧಮನಿ ಕಾಯಿಲೆ, ಸಂಧಿವಾತ ಹೃದಯ ಕಾಯಿಲೆ, ಹೃದಯ ಕಾಯಿಲೆ ಮತ್ತು ಹೃದಯ ವೈಫಲ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಮಧುಮೇಹ : ಮಧುಮೇಹವು ಒಂದು ಚಯಾಪಚಯ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಧಿಕ ರಕ್ತದ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ, ಏಕೆಂದರೆ ದೇಹವು ಇನ್ಸುಲಿನ್ ಅನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಗುಣಪಡಿಸಲಾಗದು ಆದರೆ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ, ಜೀವನಶೈಲಿ ಜಾಹೀರಾತು ಔಷಧಿಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು.

ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ : ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಎನ್ನುವುದು ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಜೀವಕೋಶದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರೋಗಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಒಂದು ಪದವಾಗಿದೆ. ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಎಲ್ಲಾ ವಯೋಮಾನದವರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದಾದರೂ, ಪ್ರಾಸ್ಟ್ರೇಟ್, ಕೊಲೊನ್ ಮತ್ತು ಸ್ತನದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ವಯಸ್ಸಾದವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡ : ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡ ಅಥವಾ ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅದರ ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ನೀವು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಫಲವಾದರೆ, ಹೃದಯಾಘಾತ ಅಥವಾ ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯು ಅಪಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ..

ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಗಳು : ದೈಹಿಕ ಆರೋಗ್ಯದಂತೆಯೇ, ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯವು ವಯಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೆ ಕ್ಷೀಣಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು 60 ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಯಸ್ಸಿನ ಸುಮಾರು 15% ವಯಸ್ಕರು ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಖಿನ್ನತೆ, ಆತಂಕ ಸೇರಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು, ಖಿನ್ನತೆಯಂತಹ, ದೈಹಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ವಯೋವೃದ್ಧರ ಆರೋಗ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು

ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ, ಚಯಾಪಚಯವು ನಿಧಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ವಯಸ್ಸಾದ ಜನರು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅನಾರೋಗ್ಯ, ರೋಗ, ಸಿಂಡ್ರೋಮ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯರು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವಲ್ಲದ ಜೀವನಶೈಲಿ ರೋಗಗಳು, ಸಿಂಡ್ರೋಮ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ, ವಯೋಮಾನದ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯದ ಲಭ್ಯತೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವೃದ್ಧರಿಗೆ ಕಳಪೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ, ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆ, ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚವು ವಯಸ್ಸಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ, ಕಡಿಮೆ ಶ್ರವಣ, ದುರ್ಬಲ ದೃಷ್ಟಿ, ನಿಧಾನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಸಮಯ, ನೆನಪುಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳು, ಮೂಳೆ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ವಯಸ್ಸು ಸ್ಥೂಲಕಾಯತೆ, ಇತ್ಯಾದಿ. ವಯಸ್ಸಾದವರಲ್ಲಿ ಭಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ವಯಸ್ಸಾದ ಜನರು ತಾವು ಉತ್ಪಾದಕರಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಂಬಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ತುಂಬಿದ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯತೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಗುರಿಗಳ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಿಂದ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಇದೆ. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ, ಭಾರತವು ಸುಮಾರು 90 ಮಿಲಿಯನ್ ವೃದ್ಧರನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು 2050 ರ ವೇಳೆಗೆ, ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯು 315 ಮಿಲಿಯನ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ, ಇದು ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ 20 ಪ್ರತಿಶತವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ (UNPF ಮತ್ತು ಹೆಲ್ಪ್‌ಏಜ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಶನಲ್, 2012). ವೃದ್ಧಾಪ್ಯವನ್ನು ಎರಡನೇ ಬಾಲ್ಯದ ಅವಧಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಹಿರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಗುವಿನಷ್ಟೇ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ (ಉಮಾ, ಬುವನೇಶ್ವರಿ ಎಂ, 2012). ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾದ ಏರಿಕೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ; ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯು 1951 ರಲ್ಲಿ 198 ಲಕ್ಷಗಳಿಂದ 2001 ರಲ್ಲಿ 760 ಲಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು 2011 ರಲ್ಲಿ 1038 ಲಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ 60+ ರಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯು 2016 ರಲ್ಲಿ 1161 ಲಕ್ಷಗಳಿಗೆ, 2021 ರಲ್ಲಿ 1432 ಲಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ (ಐಪಿಒಪಿ, 2015). ಅವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಅವರ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ, ಮಾನಸಿಕ–ಸಾಮಾಜಿಕ, ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಡಿಸೀಸ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಅಂಡ್ ಪ್ರಿವೆನ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ, ಸರಿಸುಮಾರು 85 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ವಯಸ್ಸಾದ ವಯಸ್ಕರು ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು 60 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ವಯಸ್ಸಾದ ಜನರಿಗೆ, ಬಹು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದು ನಿಜವಾದ ಸವಾಲಾಗಿದೆ. ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ವಿವಿಧ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕಲಿಯುವುದು ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಯಸ್ಸಾದವರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಅನೇಕ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಜೀವಿತಾವಧಿ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ವೆಚ್ಚಗಳ ಮೇಲೆ ಗಣನೀಯ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಸರಾಸರಿ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಕಡಿತವು ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡ ಹೊಂದಿರುವ ಅರವತ್ತೈದು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರಿಗೆ 0.3 ವರ್ಷದಿಂದ ಸ್ಟ್ರೋಕ್ ಅಥವಾ ಮಧುಮೇಹ ಹೊಂದಿರುವ ಸರಾಸರಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ವೃದ್ಧಾಪ್ಯವು ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಂತವಾಗಿದೆ; ವಯಸ್ಸಾದವರಿಗೆ ಚಿಂತೆ ಮತ್ತು ಆತಂಕವಿಲ್ಲದೆ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಸೌಕರ್ಯದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಸಾದವರಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ನಡವಳಿಕೆಯ ಮಾದರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆಯು ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಂದ ನಿಂದನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಲೇಖನವು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಜಟಿಲಗೊಳಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ಜನನ, ಬಾಲ್ಯ, ಯೌವನ, ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ವೃದ್ಧಾಪ್ಯವು ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಹಂತಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳು

– 52ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರೆದುದು

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಕುವೆಂಪು ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂವೇದನೆ

✍ ಡಾ. ಎಂ. ಕೆಂಪಮ್ಮ ಕಾರ್ಕಹಳ್ಳಿ, ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಮಹಿಳಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜು ಸ್ವಾಯತ್ತ, ಮಂಡ್ಯ–571401.

"ಯುಗದ ಕವಿ ಜಗದ ಕವಿ ಕುವೆಂಪು"ರವರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವಪರ ಕಾಳಜಿಯನ್ನುಳ್ಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖರಾದವರು. ನವೋದಯದ ಆರಂಭದ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಕವಾಗಿ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿದ್ದ ಇವರು ತಮ್ಮ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಇತರೆ ಪ್ರಕಾರಗಳಂತೆ ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗಂಭೀರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬರೆದ ಒಟ್ಟು ನಾಟಕಗಳು ಹದಿನಾಲ್ಕು, ಇತರೆ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಗಿಂತ ಪ್ರಗತಿಪರ, ವೈಚಾರಿಕಪ್ರಜ್ಞೆ ಅವರ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಅವೈದಿಕ ಪ್ರತಿಭೆಯಾದ ಇವರು ತಮ್ಮ ಕಾಲದ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಸೆಣಸಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸಮಷ್ಟಿಯ ಹಿತದಲ್ಲಿ ಸಂತೃಪ್ತಿಕಾಣುವ ಇವರು ಆ ಕಾಲದ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸೃಜನಶೀಲ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಎದುರಿಸಿನಿಂತ ಧೀಮಂತ ಪ್ರತಿಭೆ. ಪ್ರಬಲ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳಾದ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಾ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಬಲಶಕ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವವರು ಮಾತ್ರ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೊಂದಿ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಹಕ್ಕು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಳಹಂತದ ಶೂದ್ರರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರವಾಗಲಿ, ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯುವ ಅವಕಾಶಗಳಾಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶೂದ್ರರು ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಮಾಡುವುದು ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹ ಅಪರಾಧ. ರೂಢಿಯಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಇಂಥ ಪರಂಪರಾಗತ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಕ್ಷರ ವಂಚಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಸ್ತುವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ನಿಂತು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಧಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತನೆ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ನಾಟಕಗಳಾದ ಜಲಗಾರ, ಶೂದ್ರತಪಸ್ವಿ ಮತ್ತು ಬೆರಳ್ಗೆ ಕೊರಳ್ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

1928 ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ 'ಜಲಗಾರ' ನಾಟಕವು 'ಕರ್ಮಾರಾಧನೆ, ಸೇವೆಯೇ ಪೂಜೆ, ಸರ್ವರೂ ಸಮಾನರೆ, ಕಾಯಕವೆಲ್ಲವೂ ಪೂಜ್ಯವೆ" ಎಂಬ ಮೌಲ್ಯ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮೂಲಕ ಕಾಯಕದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರುವ ನಾಟಕ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಮಹಾಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಬೀದಿಗುಡಿಸುವ ಜಲಗಾರನ ಕಥೆಯಿದು. ಮೇಲೂರಿನ ಜಾತ್ರೆಯ ದಿನ ಶಿವ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಜರುಗುತ್ತದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯನಿಷ್ಠ ವೈದಿಕ ಪುರೋಹಿತ ಶಾಹಿಗಳ ಮಡಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯನಾದ ಜಲಗಾರನಿಗೆ ದೇವಾಲಯ ಪ್ರವೇಶವಾಗಲೀ ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ನಿಷಿದ್ಧ. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತೆಯಾಗಲೀ, ತಲ್ಲಣವಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ನಿತ್ಯವೂ ತನ್ನ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಿರತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಶಿವಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಕೊಳಲು ವಾದನದಿಂದ ಸಮೃದ್ಧಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಸವಿಯುತ್ತಾನೆ.

ಈ ನಾಟಕ ರೂಢಿಯ ದೇವರು ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿಯೇ ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿ ಕಾಣುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಚಿಕ್ಕ ದೃಶ್ಯಗಳಿವೆ. ಜಲಗಾರ, ರೈತ, ಕುರುಡರು, ಹುಡುಗಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಕಬ್ಬಿಗ ಮತ್ತು ಯುವಕರ ಪಾತ್ರಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಿಸುತ್ತವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯೂ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ದೇವರನ್ನು ಸ್ಥಾವರಗೊಳಿಸಿ ಅದರ ಸುತ್ತ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನೆಣೆದು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೀಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡಪೆಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿ ತಾವು ಆರಾಧಿಸುವ ದೈವವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಚಲನಶೀಲತೆಯ ಮೂಲಕವೇ ನಾಟಕದ ಆರಂಭ. ಪೊರಕೆಯೇ ಆರತಿ, ಗುಡಿಸುವುದೇ ದೇವರ ಪೂಜೆಯೆಂಬ ಅಗಾಧ ನಂಬಿಕೆಯಿರುವ ಜಲಗಾರ ಕಸಗುಡಿಸುವಾಗ ರೈತನೊಬ್ಬ ಅದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಗುಡಿಯ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಮೂಲಕ ಸಂಭಾಷಣೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಉಸಿರಾಡಲು ತನ್ನ ಬಲದಿಂದ ಅನ್ನನೀಡುವ ಮಹಾ ಮಾನವತಾವಾದಿ ರೈತ ಹಾಗೂ ಜಗದ ಕಸಗುಡಿಸಿ, ನಿರ್ಮಲಗೊಳಿಸುವ ಜಲಗಾರ ಪಾತ್ರಗಳು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಜಲಗಾರ ಹಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಬ್ಬರು ಆಲಿಸಿ ಕೇಳಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಾಡಿದವನು ಜಲಗಾರನೆಂದು ತಿಳಿದು ತಕ್ಷಣ "ಹಾಡು ಅಷ್ಟೇನು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಗಾನದೇವಿಯು ಹೀನ ಜಲಗಾರನಿಗೆ ಒಲಿಯುವಳೇ; ಶೂದ್ರರಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳು, ಪಂಡಿತರು, ಶಿಲ್ಪಿಗಳು, ಗಾಯಕರು, ಯೋಗಿಗಳು ಹುಟ್ಟುವರೇ ಇದು ಅಸಾಧ್ಯ" ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾಟಕಕಾರರು ಹುಟ್ಟಿಗೂ ಪ್ರತಿಭೆಗೂ ಸಂಬಂಧಕಲ್ಪಿಸುವ ರೂಢಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವ್ಯಂಗ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಯುವಕರ ಪ್ರವೇಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಲಗಾರನ ಕಾಯಕವನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಆದರ್ಶದ ಮಾತುಗನ್ನಾಡಿ ಪ್ರಗತಿಪರರಂತೆ ಕಂಡರೂ ಮುಂದೆ ಇಡೀ ತರುಣರು ಕುಂಟನು, ಕುರುಡನೂ ಆದ ತಿರುಕ ಹಸಿವಿನಿಂದ ನರಳಿ ಭಿಕ್ಷೆಬೇಡಿದಾಗ ಒದ್ದು ನೂಕಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಜಲಗಾರ ತನ್ನ ಅನ್ನವನ್ನು ಭಿಕ್ಷುಕನ ಜೊತೆ ಹಂಚಿತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಎರಡನೆಯ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದವರೆಲ್ಲ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗಲೂ ಜಲಗಾರನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ರೈತ ಜಾತ್ರೆಯ ವೈಭವ ಕೊಂಡಾಡಿದಾಗ, ಜಲಗಾರ 'ಶಿವನ ಗುಡಿಯಿಂದೇನು ತಂದಿರಿ ಶಿವನನ್ನು ತರಲಿಲ್ಲವೇ?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ದಕ್ಷಿಣೆಯ ಹಣವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಗುಂಪೆಲ್ಲವೂ ದೇವಸ್ಥಾನದದಿಂದ ಹೋದ ನಂತರ ಒಬ್ಬನೇ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಜಲಗಾರನ ಬಳಿಗೆ ಶಿವ ಜಲಗಾರನ ವೇಷಧರಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆದು ಶಿವ "ನಾ ನಿನ್ನ ಜಾತಿ ನಾನು ಒಬ್ಬ ಜಲಗಾರ" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. 'ನೀನು ಶಿವನೆಂದು ಹೇಗೆ ? ನಂಬಲಿ'; ತಿಳಿದವರು ಪಂಡಿತರು ಹೇಳುವ ಶಿವನ ರೀತಿಯೇ ಬೇರೆ ನೀನು ಹಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದಾಗ, 'ಸೋದರನೆ ಶಿವನು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ, ಕಾವ್ಯಗಳ, ಕವಿತೆಯ ಶಿವನಲ್ಲ; ಜನಿವಾರ ಬೂದಿಗಳು ಇಲ್ಲದೆಯೆ ಶಿವಗುಡಿಗೆ ಸೇರಿಸರು ಶಿವನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಅದರಿಂದ ನಿಜವಾದ ಶಿವನು ಜಲಗಾರ; ಶಿವನು ಶಿವಗುಡಿಯ ಪೀಠದಲಿ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಯಾವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿವನನ್ನು

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಕುರಿತು ವೈಭವದ ವರ್ಣನೆ ನೀಡಿತ್ತೋ ಅಂಥ ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಟ್ಟಿದ ಎಲ್ಲ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಶಿವನಾಡುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕುಟ್ಟಿ ಕೆಡವಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಶಿವ ತನ್ನ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತ "ಬೀದಿಗುಡಿಸುವ ಬಡವನೆದೆಯಲ್ಲಿ ನಾನಿರುವೆ! ಉಳುತಿರುವ ಒಕ್ಕಲಿಗನೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನಾನಿರುವೆ! ಎಲ್ಲಿ ಹೊಲೆಯನು ನನ್ನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಹನೋ ಅಲ್ಲಿ ನಾನವನ ಪಕ್ಕದೊಳಿರುವೆ! ಊರ ತೋಟಿಯು ನೀನು! ಜಗದ ತೋಟಿಯೂ ನಾನು! ಬಾ ಎನ್ನ ಸೋದರನೆ, ನೀನೆನ್ನ ನಿಜಭಕ್ತ! ನಿನ್ನದೇ ಶಿವಭಕ್ತಿ! ನೀನೇ ಶಿವಭಕ್ತ! ನೀನೆ ನಾನಾಗಿಹೆನು! ನಾನೇ ನೀನಾಗಿರುವೆ! ಶಿವ ನೀನು" ಎಂದು ಜಲಗಾರನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ನಾಟಕಕಾರರ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಜಾತಿಮೀರಿದ ಪ್ರೀತಿಯಿದೆ. ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸಮಾಜದ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಕಡುವಿರೋಧವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನವೇ ನಾಟಕದ ಕೇಂದ್ರ. ಪ್ರಕೃತಿ ಯಾವಾಗಲೂ ರಮಣೀಯವಾದುದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸಂತೋಷ, ಸಂತೃಪ್ತಿ, ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವ ಗುಣವಿದೆ. ಆದರೆ ವಿಕೃತಿಯಿರುವುದೆಲ್ಲವೂ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಮಾನವನಿರ್ಮಿತ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಸಂದೇಶವಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಂಡು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯದ ಹೊರ ಆಚರಣೆ ತೊರೆದ ಪರಮಹಂಸರು ಮತ್ತು ವಿವೇಕಾನಂದರನ್ನು ಕುವೆಂಪು ಗುರುವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ವೈಚಾರಿಕತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡವರು. ವಚನಕಾರರ ಸಮಾನತಾ ತತ್ವಗಳು, ದೈವಕಲ್ಪನೆ, ದೇವಾಲಯ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ಪ್ರಭಾವವೂ ಇವರ ಬರಹಗಳ ಮೇಲಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಟ್ಟಿದ ಜಾತಿ, ಮೇಲು-ಕೀಳು, ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಅಸಮಾನತೆ ಎಲ್ಲದರ ವಿರುದ್ಧ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ನಾಟಕ ಇದಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಕಾರ್ಯವೂ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ, ಸಣ್ಣದಲ್ಲ ಅವರವರ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಕರ್ಮಯೋಗಿ ಜಲಗಾರನ ಮೂಲಕ ಜೀವಪರ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿದೆ.

1944ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ 'ಶೂದ್ರತಪಸ್ವಿ ವೈಚಾರಿಕ ಹೊಳಪನ್ನು ಪ್ರಖರವಾಗಿ ಚೆಲ್ಲಿರುವ ನಾಟಕ. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದ ಉತ್ತರಕಾಂಡದ 'ಶಂಭೂಕವಧೆ' ಪ್ರಸಂಗ ಇಲ್ಲಿನ ವಸ್ತು. ಪುರಾಣದ ಕಥೆಯನ್ನು ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತಮ್ಮ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ರೂಪಾಂತರಗೊಳಿಸಿರುವ ಕ್ರಮ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದುದು. ಜಡವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಜೆಡ್ಡು ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಶಂಭೂಕವಧೆ ನಾಟಕಕಾರರ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ನಾಟಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ದೃಶ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಹೊಸ ರೂಪತಾಳಿ ಪ್ರಜ್ವಲವಾದ ಬೆಳಕನ್ನು ಹರಡಿದೆ. ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸಿರುವ ಕ್ರಮ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಅದರ ಮೂಲದಿಂದಲೇ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕಿ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಘಟಿಸಬಹುದಾದ ಸಂಘರ್ಷಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದೂ ಮುಖ್ಯಧ್ಯೇಯವಾಗಿದೆ.

ಶೂದ್ರನಾದ ಶಂಬೂಕನ ತಪಸ್ಸು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಅಸಹನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಮಾನವ ತತ್ವಸಂದೇಶಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಪುನರ್‌ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿದ ನಾಟಕ. ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿನ ಕೊಳಕನ್ನು ಅವಿವೇಕ ಅವೈಚಾರಿಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ವೈಚಾರಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಚಾತುರ್ವರ್ಣದ ಜಾತಿಗರ್ವಾಂಧತೆಯನ್ನು ಶಮನಮಾಡಿ 'ಆರಾದರೇನ್; ಆರಾಧ್ಯರ್ ತಪೋಧನರ್' ಎಂಬ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸತ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದ್ದಾರೆ.

ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೂರು ದೃಶ್ಯಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ವೃಕ್ಷಭೈರವ ಹಾಗೂ ಮೃತ್ಯುದೇವತೆಯ ಸಂವಾದವಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಪುತ್ರಶೋಕ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಾಣರಾದವರನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮ ಶಿಕ್ಷಿಸಲು ಹೊರಡುವ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ ಮೂರನೆಯ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮ ನಿಜವಾದ ಅಪರಾಧಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶವಿದೆ. ನಾಟಕದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಶಂಭೂಕನ ಆಶ್ರಮ ಮೌನದಲ್ಲಿದ್ದು ಪ್ರಶಾಂತತೆಯ ನಿರ್ಮಲತೆಯನ್ನೇ ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗಿ ಅಮಂಗಳ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ವೃಕ್ಷಭೈರವ 'ಏನವಿನಯಂ ಇಡೀ ಪ್ರಕೃತಿಸಾಧ್ವಿಗೆ! ಎಂದು ಸಿಟ್ಟಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಮೃತ್ಯದೇವತೆ ಆಗಮನ ಅಮಂಗಳವಲ್ಲ 'ಎಲೆಮರುಳೆ ಅಧರ್ಮಿಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ' ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ನಾಟಕದ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮುನ್ನುಡಿಯಾಗಿವೆ.

ಎರಡನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನ ಅರಮನೆ ಬಳಿ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣನೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಮಗನ ಸಾವಿನಿಂದ ರೋಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ರಣ. ಇದು ಸಹಜ ಸಾವಲ್ಲ. ತಾನೂ ಕೂಡ ಅಧರ್ಮದ ಯಾವ ಕಾರ್ಯ ಎಸಗಿಲ್ಲ. ಶೂದ್ರನೊಬ್ಬ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಧರ್ಮದೇವತೆ ಮುನಿದು ತನಗೆ ಪುತ್ರಶೋಕ ಸಂಭವಿಸಿತೆಂಬ ನಿರ್ಣಯ ಅವನದು. ಅದಕ್ಕೆ ದೊರೆಯ ಆಡಳಿತದೋಷವೇ ಕಾರಣವಾದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀರಾಮ ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಕಾರಣವಾದ ಅಪರಾಧಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಮೊರೆ ಆತನದು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಶ್ರೀರಾಮ ಕಾರಣ ಕೇಳಿ ನಿಮ್ಮಿಂದೇನಾದರೂ ಅಪೂಜ್ಯಮಾಯಿತೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದ ನಾನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಸತ್ಕುಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವನು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆಶ್ರಮವಿರುವ ಸ್ಥಳ ಅಲ್ಲಿರುವ ಶಂಭೂಕನ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. 'ತಪಸ್ವಿಗಳಾದ ಪೂಜ್ಯರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಂಗೆಯ್ದಿರೇಂ' ಎಂದ ಶ್ರೀರಾಮನ ಮಾತಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕೇಳಬಾರದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದವನಂತೆ ಮುಖಸಿಂಡರಿಸಿ ಕಿವಿಮುಚ್ಚಿ ಶಿವ! ಶಿವ! ಅಂಥ ಘೋರ ತಪ್ಪನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಜಾತಿ ಗರ್ವದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ. ಶೂದ್ರನೊಬ್ಬನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಪರಾಧವೆಂಬ ತತ್ವವಿದ್ದ ಆ ಸಂದರ್ಭದ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀರಾಮ ವ್ಯಂಗ್ಯದಿಂದಲೆ 'ತಾವು ಸ್ವರ್ಗಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವ ಕಾರ್ಯವೆಸಗಿದ್ದೀರಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಾಲಪ್ರಜೆ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಅದ್ಯಾವ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೋ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾವ್ಯ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದನೋ ತನ್ನ ತಪಃಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಯಾವ ಸಿದ್ಧಿಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನೋ ಅಂಥ ಉತ್ತಮಪ್ರಜೆ ಶೂದ್ರನ ತಪಸ್ಸಿನ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾವುಕಚ್ಚಿ ಸತ್ತಿದ್ದಾನೆ' ಎನ್ನುವ ಅವನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರರು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮದ ಉಲ್ಲಂಘನೆ, ಅಧರ್ಮ, ಪಾಪಕಾರ್ಯ ಸಾಧಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪ್ರಜೆ ಕಳೆದು ಹೊದದ್ದು ರಾಮರಾಜ್ಯಕ್ಕಾದ ನಷ್ಟವೆನ್ನುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಅಲ್ಪಬುದ್ಧಿಯ ವರ್ಣಗರ್ವತೆ ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮ ತಳೆಯುವ ನಿಲುವು ಕುವೆಂಪುರವರ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯ ವಿನೂತನ ಸೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಇಡೀ ಪ್ರಸಂಗ ಹೊಸದರ್ಶನ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. 'ವರ್ಣಗರ್ವಾಂಧನಿಗೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಮೂರ್ಖನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಲಿ, ಶಂಬೂಕ ಮಹಾಯೋಗಿ, ಅಂಥ ತಪಸ್ವಿಯನ್ನು ಅವಜ್ಞೆಗೈದದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮದೇವತೆ ಮುನಿದು ಈತನ ಕಂದ ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನರಿಯದೆ ಶಂಬೂಕ ಯೋಗಿಯನ್ನೇ ನಿಂದಿಸುತ್ತಿರುವನಲ್ಲ' ಎಂಬ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಘಟನೆ ಭಿನ್ನ ನಿಲುವಿಗಿ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕೃತಿಕಾರರು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಂದಿನ ಕೊನೆಯ ದೃಶ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮ ದುಷ್ಟ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಷ್ಟ ಪರಿಪಾಲನಾರ್ಥವಾಗಿ ಅಧರ್ಮ ಅಳಿಸಿ ಧರ್ಮ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಜೊತೆ ಶಂಭೂಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ. ವನದಲ್ಲಿ ಅಗೋಚರವಾಗಿ ಮೃತ್ಯುದೇವತೆಯೂ ಧರ್ಮಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ರಾಮ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಹೂಡುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಶಂಭೂಕನಿಗೆ ನಮಿಸಿ ಬಾಣ ಪ್ರಯೋಗದ ಮುನ್ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ ತರ್ಕಸಮ್ಮತವಾದ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಆತನಲ್ಲಿ ಪ್ರಚೋದಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರೀರಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ 'ದ್ವಿಜೇಂದ್ರ

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ತಪಸ್ಸು ಪೂಜ್ಯವಾದುದಲ್ಲವೇ? ಹೌದು ರಾಜೇಂದ್ರ 'ತಪಕ್ಕೆಣೆಯುಂಟೇ, ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವವರು ಪೂಜ್ಯರಲ್ಲವೇ? ದಿಟ, ಪೂಜ್ಯರಾದವರನ್ನು ಅಗೌರವಿಸುವುದು ಪಾಪಕಾರ್ಯವಲ್ಲವೇ? ಅಂಥ ತಪಸ್ವಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಪಾಪವಾಗದೆ? ಎಂದು ವಿವೇಕಯುತವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಅವನ ಮನೋಗತ ಅರಿಯುತ್ತಾನೆ. ಜ್ಞಾನ ಯಾರೋಬ್ಬರ ಸ್ವತ್ತಲ್ಲ, ವಿದ್ಯೆ ಒಂದು ವರ್ಗದ ಹಕ್ಕಲ್ಲ ಗುಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ಸರ್ಯ ಇರಬಾರದು; ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು ಅಂಥವರು ಪೂಜ್ಯಾರ್ಹರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂಬ ತತ್ವ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರಾಮನ ಮಾತನ್ನು ತರ್ಕಸಮ್ಮತವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಕಾರ್ಯತಃ ಒಪ್ಪಲಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಅವನಾಡುವ ಮಾತುಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿ 'ಶೃತಿವಾಕ್ಯ' ತರ್ಕ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲು ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಶೂದ್ರ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಲು 'ಅನರ್ಹ ಶೂದ್ರನ ತಪ ನಾಯಿಯ ಹಾಲಿಗೆ ಸಮ' ಎನ್ನುವನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಡಿದ ಅತಾರ್ಕಿಕ, ಅಸಂಬದ್ಧ ನಿಲುವಿಗೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಕೋಪವಿದ್ದರೂ ತೋರಕೊಡದ ರಾಮ 'ಬಾಣಪ್ರಯೋಗ ನಿಮಗ ಸಮ್ಮತವೇ' ಎಂದ ಕೂಡಲೆ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಸಮ್ಮತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು 'ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಈ ಮಹಾಸ್ತ್ರ'ವೆಂದು ಸ್ಮರಿಸಿ 'ಅರಸಿಕೊಲ್ ಅರಗುಲಿಯನ್' ಎಂದು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಶಂಬೂಕನಿಗೆ ಶರಣಾಗಿ ಅವಜ್ಞೆಗೈದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಮುಂದಾದಾಗ ಅವಜ್ಞೆಗೈದ ಶಂಬೂಕನ ಕಾಲನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ರಾಮ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದಾಗ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಕುರಿತು 'ನನಗೀಗ ಬೋಧಮಾಯ್ತು, ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧನಾದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮೂಢನಾದ, ಜಾತಿಗರ್ವಾಂಧನಾದ ನನಗೆ ಬುದ್ಧಿಕಲಿಸಿದೆ. 'ನಮಸ್ಕಾರಮೇ ಪುಣ್ಯ ತಿರಸ್ಕಾರವೇ ಪಾಪ'ವೆಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ತನ್ನ ಮಗನ ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರೇಮದ, ಜಾತಿಭ್ರಾಂತಿ ಹೋಗಿ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕಿನ ವಿವೇಚನೆ ಪಡೆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೊಂದಿಗೆ ನಾಟಕ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ನಾಟಕದ ಮೊದಲ ಸಾವು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವ ತಳೆಯುವುದು ಹಾಗೆ ವನ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಭೋರ್ಗರೆದು ರೋಧಿಸಿದ್ದು ಮುಕ್ತಾಯದಲ್ಲಿ ಹೂ ಮಳೆಗರೆಯುವ ಮೂಲಕ ಜಡದಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯ ಹೊಮ್ಮಿ ನಿರ್ಜೀವತೆಯಲ್ಲಿ ಸಚೇತನಕ್ರಿಯೆಯ ಸಂಚಲನ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾಟಕಕಾರರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪಾತ್ರವನ್ನಾಗಲೀ, ವರ್ಣವನ್ನಾಗಲೀ ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿಲ್ಲ. ಸಂಪ್ರದಾಯ ಜಡನಾದ ಅವನ 'ಅವಜ್ಞೆ'ಗೆ ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟು ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೂಲಕಥೆ ಪ್ರತೀ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲೂ ಬದಲಾಗಿ ಹೊಸ ಆಶಯ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ; ಶಂಬೂಕವಧೆ-ಶೂದ್ರ ತಪಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಶೋಷಣೆಗಳಿಂದ ನಲುಗಿದ ತಳವರ್ಗದ ಜನತೆಯ ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯದ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗಿದೆ. ರಾಮನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಜೀವವಿರೋಧಿ ಮನೋಗುಣದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿ ಮೂಲಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಟಿದ ಕಳಂಕ ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಿದೆ. ರಾಮನ ಜೊತೆಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನಪರಿವರ್ತನೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ರಾಮನು ಜೀವಪರ ಸತ್ಯದ ಅಸ್ತ್ರವಿಡಿದು ತನ್ನಂತೆ ಅಧರ್ಮಿಯಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಕಾರಣನಾದ ಮಹೋನ್ನತ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಮಾನವ ವಿರೋಧಿಯಾದ ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮ ಮೃತ್ಯು ಸಮಾನವಾದುದು ಅದನ್ನು ಮಾನವ ಧರ್ಮ ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂಬ ಮಹತ್ತರ ಆಶಯ ಈ ನಾಟಕದ ಕೇಂದ್ರಶಕ್ತಿ. ಮೂಲಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಶಂಬೂಕ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆದ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾನವೀಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯದೊರಕಿದೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಎಬ್ಬಿಸಿದ ಬಿರುಗಾಳಿ ಸಮಾಜದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಬಿರುಗಾಳಿಯೆಬ್ಬಿಸಿತು. ಶಂಬೂಕ ಪಾತ್ರ ಮೌನದೊಳಿದ್ದೇ ಮಹಾಸಂದೇಶ ನೀಡಿದೆ.

1947ರಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ 'ಬೆರಳ್ಗೆಕೊರಳ್' ನಾಟಕ ಗುರುತತ್ವ, ಕರ್ಮತತ್ವ ಮತ್ತು ಯಜ್ಞತತ್ವಗಳೆಂಬ ಮೂರು ದೃಶ್ಯಗಳಲ್ಲಿದೆ. ವ್ಯಾಸರ ಮಹಾಭಾರತದ ಆದಿಪರ್ವದ 133ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 30 ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿರುವ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುರುಭಕ್ತನಾದ ಏಕಲವ್ಯ ತನ್ನ ಗುರು ವಚನ ಭ್ರಷ್ಟನಾಗದಂತೆ ಅವರು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ನೀಡಿದ ವಚನ ಕಾಪಾಡಲು ತನ್ನ ಹೆಬ್ಬೆರಳನ್ನು ಅತೀವ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸುವ ಮೂಲಕಥೆಗೆ ಕುವೆಂಪು ಹೊಸ ಸ್ಪರ್ಶ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಶೋಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅನನ್ಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಏಕಲವ್ಯ, ಅಬ್ಬೆ, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ ಹಾಗೂ ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರ ಪಾತ್ರಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅರ್ಜುನನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬಿಲ್ವಿದ್ಯಾ ನಿಪುಣನಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅತಿಯಾಸೆ ಹಾಗೂ ಅಸಹನೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಗುರುದ್ರೋಣರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಏರಿ ಏಕಲವ್ಯನ ಬೆರಳನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಪಡೆಯುವ ವಸ್ತು ಇದಾಗಿದೆ. ದ್ರೋಣರು ತಮ್ಮ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯಲು ಬಂದ ಏಕಲವ್ಯನಿಗೆ ಅರ್ಜುನನ ಮಾತ್ಸರ್ಯ ಕಾರಣದಿಂದ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸಲಾಗದೆ ಅಸಹಾಯಕತೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಏಕಲವ್ಯನ ಗುರುನಿಷ್ಠೆ, ಶ್ರದ್ಧೆಯ ಸಾಧನೆ, ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ವರ್ಣ ಸಂಘರ್ಷದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಚಿಂತನಾಶೀಲ ಮನುಸ್ಸು ಗ್ರಹಿಸಿದೆ. ಕುವೆಂಪುರವರ ಹೊಸದರ್ಶನ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದ್ರೋಣರ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಏಕಲವ್ಯನ ತಾಯಿಯ ಪಾತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಇಬ್ಬರೂ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಏಕಲವ್ಯನ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಿದಂಥವರು.

ಮೊದಲ ದೃಶ್ಯ ಗುರು ಮಹಿಮೆಯ ಶ್ಲೋಕದೊಂದಿಗೆ ಚಾಲನೆ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗುರು ಇಲ್ಲಿ ಬರಿಯ ಗುರುವಲ್ಲ ಶಿಷ್ಯನ ಪಾಲಿಗೆ ಜಗದ್ಗುರು. ಗುರುವಿನ ವಿದ್ಯಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಶಿಷ್ಯ ಶದ್ಧೆಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕಲಿತರೆ ವಿದ್ಯೆ ಒಲಿಯುತ್ತದೆ. ಆಗ ಗುರು ಕಣ್ಣೆದುರೇ ಇರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಶಿಷ್ಯನ ಶ್ರದ್ಧೆ ನಿಷ್ಠೆ ಗುರುಕೃಪೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹೇಗೆ ತನ್ನ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂಬ ಗುರುತತ್ವ ಇಲ್ಲಿದೆ. ದ್ರೋಣರಿಂದ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯಲು ಏಕಲವ್ಯ ತಂದೆಯನ್ನು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೇಳಿದಾಗ 'ಅವರು ಪಾರ್ವರು ಬಿಯದರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸಲು ಒಪ್ಪರು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕುವರು ಕುವರ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ತಂದೆಯನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿ ಕಾಡಿನಿಂದ ನಾಡಿಗೆ ಬಂದ ಏಕಲವ್ಯನನ್ನು ಗುರು ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅರಮನೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಮೂಲಕ ಗುರುವಿನ ಪರಿಚಯವಾಗಿ 'ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನಂತೆ ಕಾಣು' ಎಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನ ವಿಶಾಲ ಮನಸ್ಸು ಔನತ್ಯ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾದ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಬೇಡನಾದ ಏಕಲವ್ಯನ ಸಂಪರ್ಕ ಸಹ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಅಹಂಕಾರ ಗುರುವಿನಿಂದ ಏಕಲವ್ಯ ವಿದ್ಯೆ ಪಡೆಯದಂತೆ ವಂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಗುರುಕೃಪೆಯಿಂದ ದೂರದಿಂದಲೇ ನೋಡಿ ಕಲಿಯುವ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತ 'ಬಚ್ಚಾ' ಎಂಬ ಕಾಡ ಹೆಸರಿಗೆ 'ಏಕಲವ್ಯ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಗುರುವಿನ ಪ್ರೀತಿಯ ಕುರುಹಾಗಿದೆ. ದ್ರೋಣರು ನೀಡಿದ್ದು ಬರಿಯ ಹೆಸರಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ಉಸಿರುಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗಾಗಿ ಕಾಡಿನ ನಿವಾಸಿಯಾದ ಏಕಲವ್ಯನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ವಿನಯದ ವಿದ್ಯೆ, ಗುರುಭಕ್ತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾತೃಭಕ್ತಿಯ ಆಕಾರವೆಂಬಂತೆ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ತಂದೆಯ ಸಾವಿನಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಬೇಕಾದ ಏಕಲವ್ಯನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಗುರು 'ಪ್ರತೀಕ'ನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಏಕಲವ್ಯ ವಿದ್ಯಾಪಾರಂಗತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಗುರು ಇಲ್ಲಿ ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರ, ಏಕಲವ್ಯನಿದ್ದ ಕಾಡಿಗೆ ಗುರು ಆಗಮಿಸುವ ಆ ದಿನ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಪುಣ್ಯದ ದಿನ. ತಾಯಿ 'ಏಕೆ ಗುರು ಬರುತ್ತಾರೆಂದರೆ; ಮತ್ತೇಕೆ ಶಿಷ್ಯನಂ ಹರಸಲ್ಕೆ' ಎಂಬ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುವಿರುವುದೇ ಶಿಷ್ಯನ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಎಂಬ ನಿಲುವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ನಂಬಿಕೆ ಸುಳ್ಳಾಗುವಂತೆ

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ದ್ರೋಣ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ನಿಷ್ಪಾಪಿ ಶಿಷ್ಯನ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅವನ ಅವನತಿಗೆ, ಮಹಾನ್ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಬಿಡುವುದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯವೇ' ಸರಿ. ಗುರು ವರವಾಗುವ ಬದಲು ಶಾಪವಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಎರಡನೇ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಕರ್ಮತತ್ವ' ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ದ್ರೋಣರ ಆತ್ಮಗತ ಮತ್ತು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ವಿವಾದದಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶ ಸ್ಪಷ್ಟ. ದ್ರುಪದನ ಮೇಲೆ ಹಿಂದಿನಿಂದ ದ್ರೋಣನಿಗಿದ್ದ ಸೇಡು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬಿಲ್ಲುಗಾರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಮಾತುಕೊಟ್ಟು ಧನುರ್ವಿದ್ಯಾ ಪಾರಂಗತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅರ್ಜುನನಿಂದ ದ್ರುಪದನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಸೆರೆಯಾಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕಾಲಿಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಮುಂದೆ ಏಕಲವ್ಯನ ವಿದ್ಯಾಪರಿಣತಿ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದದ್ದು, ಅವನು ಪರಿತಪಿಸಿದ್ದು, ದ್ರೋಣನ ಧರ್ಮಸಂಕಟ, ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೇಡಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು ಈಶ್ವರೇಚ್ಛಾರೂಪದ ಕರ್ಮಪಾಶ, ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದ್ರೋಣರ ಪಾತ್ರ ಕರ್ಮತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ದ್ರೋಣರು "ಆ ಕುರುಬರು ಇರುವ ಊರಿಗಿಂತ ಈ ಕಾಡೇ ಲೇಸು; ಇದರಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯಿದೆ; ಅರಸು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಹೇಳುವುದು ಸಿಡಿಮದ್ದು ಅರೆಯುವುದು, ಒಂದೇ ಈ ಅಹಂಕಾರ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೂಲ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನೇಕೆ ಅರ್ಜುನಿಗೆ ಮಾತು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ ಈಗವನಿಗೆ ಕೀರ್ತಿಶನಿ ಹಿಡಿದಿದೆ. ಹೆಸರು! ಹೆಸರು! ಹೆಸರು! ತನಗಾರು ಸಮಾನರಿಲ್ಲವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪಿತ್ತವೇರಿದೆ" ಎಂಬ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಮದ ಕಥೆ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಮೂರನೆಯ ದೃಶ್ಯವನ್ನು 'ಯಜ್ಞತತ್ವ'ವೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನದೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತು ಯಾವುದು ಇಲ್ಲ. ಆತ ಎಲ್ಲಿಂದ ಪಡೆದನೋ ಕಡೆಗೆ ಅದರಲ್ಲೇ ಲೀನವಾಗಬೇಕು. 'ಕೆರೆಯ ನೀರನು ಕೆರೆಗೆ ಚೆಲ್ಲಬೇಕೆಂದು' ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತತ್ವವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಏಕಲವ್ಯನ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ ಆತ್ಮಾರ್ಪಣೆಯ ಯಜ್ಞವಾಗಿದೆ. ಗುರು 'ನೀನು ಗುರುವೆಂದು ಒಲಿದೆ ನನಗೆ ಗುರುತನವಿತ್ತೆ ಮೇಣ್ ಗುರುವಾದೆ' ಎಂದು ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಾನೆ. ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಏಕಲವ್ಯನಿಂದ ಭಂಗವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದಾಗ ಏಕಲವ್ಯ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾನೆ. ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೆಬ್ಬೆರಳ ದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಗುರುಕಾಣಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಸಾಧನೆಯ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಸಾರುತ್ತಾನೆ. 'ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಕಲಿತೆನು; ಪಡೆಯುವುದೆಲ್ಲವೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಲ್ಲವೇ ಆರ್ಯ? ಪೂರ್ಣ ಕೊಡದೆ ಪೂರ್ಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತೇವ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಹಾಸುಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ರಕ್ತ ಮಡುಗಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇಣುಕಿ ನೋಡಿದ ದ್ರೋಣರಿಗೆ ಅವರ ಮುಖವಿಕಾರ ಕಂಡು ಒಂದು ಭೀಮಹಸ್ತ ಕೊರಳನ್ನು ಹಿಚುಕಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. 'ವತ್ಸಾ ನಿನ್ನ ಬೆರಳ್ಗೆ ನನ್ನ ಕೊರಳ್' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧದ ನೆನಪನ್ನು ತಂದು ಆತನಿಗೊದಗುವ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಅಬ್ಬೆ ಗುರುವಿಗೆ ಶಾಪಕೊಟ್ಟುದ್ದನ್ನು ನೆನೆದು ದುಃಖದಿಂದ ಗುರುವಿನ ಕ್ಷಮೆಯಾಚಿಸಲು ಬರುತ್ತಾನೆ. 'ಅಂತರತಮ ನೀ ಗುರು ಹೇ ಆತ್ಮ ತಮೋಹಾರಿ' ಎನ್ನುವ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಗಾನದೊಂದಿಗೆ ನಾಟಕ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನ ಅರ್ಪಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಯಜ್ಞ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ದೃಶ್ಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಹೊಸ ತಿರುವು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಹೊಸದರ್ಶನವೇ ನಾಟಕಕಾರರ ಕಲಾ ನೈಪುಣ್ಯತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಮೂಲಪಾತ್ರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕುವೆಂಪು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅಬ್ಬೆಯ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಬಂದು ಹೋಗುವ ಪಾತ್ರವಾಗಿರದೆ, ಇಡೀ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ ಬಾಷ್ಯ ಬರೆದ ಪಾತ್ರ. ಏಕಲವ್ಯನ ಬೆರಳನ್ನು ಬೇಡುವ ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕೊರಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಪಾತ್ರ ಇದೇ. ನಾಟಕದ ಆರಂಭ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೊಂಬಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಂದನಿಗೆ ಊಟ ಹೊತ್ತು ಬಂದಾಗ ಮಗ ಕಾಣದೆಯಿದ್ದಾಗ ಹುಡುಕಿ 'ಬಚ್ಚಾ! ನಿಚ್ಚಮಂ ಇವನದು ಇದೊಂದು ಪಾಡು! ಕಾಡು! ಕಾಡು ಬೆಳಗು, ಬೈಗು ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಡು' ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಕಾಡಿನ ನಡುವೆ ರೂಪಿತವಾದದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ತಾಯಿ ಮಗನ ಗಾಢ ಸಂಬಂಧವೇ ಕೊರಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದು. ಮಗನ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿನ ರಕ್ತದ ಕಲೆ ಕಂಡು 'ಹೆಬ್ಬೆರಳು' ನೋಡಿ ಹೌಹಾರುತ್ತಾಳೆ. ಶೋಕಾಧಿಕ್ಯದ ತೀವ್ರ ಕೋಪದಿಂದ 'ಆರ್‍ಗೋ ಬಲಿ ನನ್ನ ಕಂದನ ಬೆರಳ್ ಬಲಿಯಕ್ಕೆ ಆ ಪಾಪಿಯ ಕೊರಳ್' ಎಂದು ಶಪಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶಾಪ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಲ್ಲ ಯಾರು ಕಾರಣರೋ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ, ಇದು ಇಡೀ ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹಾಕಿದ ಶಾಪ. ತೋರಿದ ಪ್ರತಿರೋಧ. ಗುರುಭಕ್ತನಾದ ಏಕಲವ್ಯ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲಾರ ಆದರೆ ಆದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲೇಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆಂದೇ ನಾಟಕಕಾರರು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಈ ಪಾತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ದಮನಕ್ಕೊಳಗಾದ ಜನಾಂಗದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮೂಡಿದೆ. ನಾಟಕದ ಅಂತಃಸತ್ವ ಇದೇ ಆಗಿದೆ.

ಈ ನಾಟಕ ಕಾಡು–ನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿಸಿ ಎರಡು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಗುಣ–ಅವಗುಣಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಏಕಲವ್ಯ ಮತ್ತು ಅರ್ಜುನ ಪಾತ್ರಗಳು ಅವರ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕಲವ್ಯ ಕಲಿತ ವಿದ್ಯೆ ದುಷ್ಟಮೃಗಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿ ಶಿಷ್ಟ ಮೃಗಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ. ತೋರಿಕೆಗಾಗಲೀ, ಅಹಂಕಾರಕ್ಕಾಗಲಿ ಕಾರಣವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದುದು ಅರ್ಜುನನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ನಾಡಿನವನಾದ ಅರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ವಿನಯದ ಬದಲು ಅಹಂಕಾರ, ಭ್ರಮೆಗಳು ಕ್ಷತ್ರಿಯನೆಂಬ ರಾಜಪುತ್ರನೆಂಬ ಹಸ್ತಿನಾಪುರದ ನಾಗರಿಕನೆಂಬ ಜಗದೇಕ ಬಿಲ್ಲುಗಾರನೆಂಬ ಅಹಂಭಾವ ಅವನ ನಡೆ–ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಏಕಲವ್ಯನ ಪಾತ್ರ ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಹೊಳೆದು ಆದರ್ಶವಾಗೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅರ್ಜುನ ತೆರೆಯ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದ ದುಷ್ಟನಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ. ದ್ರೋಣರು ನಾಡಿನ ಶಿಷ್ಯ ಅರ್ಜುನನ ಹಂಗಿಗೂ ಕಾಡಿನ ಶಿಷ್ಯ ಏಕಲವ್ಯನ ಭಕ್ತಿ, ಪ್ರೀತಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಉಭಯ ಸಂಕಟಕ್ಕೀಡಾಗಿ ಕರ್ಮದ ಫಲವುಂಡು ಬೆರಳ್ಗೆ ಕೊರಳನ್ನೇ ನೀಡುವ ದುರಂತತೆಯನ್ನು ಕುವೆಂಪು ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾಭಾರತದ ಹಲವು ನೂರು ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿ ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಓದುಗರ ಮನದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವವರು ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರವೇ ಅಂಥವರಲ್ಲಿ ಏಕಲವ್ಯನೂ ಒಬ್ಬ. ನಾಟಕಕಾರರು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ವಸ್ತು ಪೌರಾಣಿಕವಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸಮಕಾಲೀನತೆಯ ಸ್ಪರ್ಶ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಕುವೆಂಪುರವರ ಈ ಮೂರು ನಾಟಕಗಳು ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿಯಲ್ಲಿನ ದೋಷ, ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ನಾಟಕಕಾರರ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯಿಂದ ದರ್ಶನ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂವೇದನಾಶೀಲ ಗುಣವುಳ್ಳ ನಾಟಕಗಳಾಗಿವೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **ಶೂದ್ರ ತಪಸ್ವಿ ಕುವೆಂಪು,** 1944
- **ನರಹಳ್ಳಿ ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ (2002) :** ಕುವೆಂಪು ನಾಟಕದ ಅಧ್ಯಯನ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಂಕಿತ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಆರ್. ವಿ. ಭಂಡಾರಿ (2011) :** ಕುವೆಂಪು, ದೃಷ್ಟಿ–ಸೃಷ್ಟಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಸುಮುಖ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಎಸ್.ವಿ.ಪರಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟ (1996) :** ರಸಋಷಿ ಕುವೆಂಪು, ಮೈಸೂರು ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ವಿ.ವಿ.
- **ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ (2006) :** ಕುವೆಂಪು ಪುನರಾವಲೋಕನ, ಬೆಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ.
- ಕುವೆಂಪು ಸಮಗ್ರ ನಾಟಕಗಳು.

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲಕರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಮನೋಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

✍ **ಅಶೋಕ ಎಸ್.ಕೋರಿ,** ಪಿ.ಹೆಚ್.ಡಿ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಸಮಾಜಕಾರ್ಯ ವಿಭಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.
✍ **ಡಾ.ರೇಣುಕಾ ಇ. ಅಸಗಿ,** ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಮಾಜಕಾರ್ಯ ವಿಭಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲಕರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ವಿವಿಧ ಮನೋಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಅವರ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಕೀಳರಿಮೆ, ಒತ್ತಡಗಳು, ಕೌಟಂಬಿಕ ಹೊರೆ, ಹಣಕಾಸಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಮುಜುಗರ, ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮನೋಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲಕರಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಆರೈಕೆದಾರರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಂದೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಭೀನ್ನವಾಗಿರಲೂಬಹುದು. ಇಂತಹ ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಪಾಲಕರ, ಪೋಷಕರ ಅಥವಾ ಆರೈಕೆದಾರರ ಪಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಇಂತಹ ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತವೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಬಹುಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಬಹುಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲಕರ ವಿವಿಧ ಮನೋಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿನ್ಯಾಸ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧ ಲೇಖನಗಳು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮುದ್ರಿತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲೇಖನಗಳು, ಸರಕಾರಿ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಎಂದರೇನು

ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆಗಳು ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ದೈಹಿಕ ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು, ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಮಾನಸಿಕ ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಬೌದ್ಧಿಕ ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆ (ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ) ಮತ್ತು ಅಂಧತ್ವ ಅಥವಾ ಬುದ್ಧಿಮಾಂಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮೂಳೆಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ದುರ್ಬಲತೆ, ಲೋಕೊಮೋಟರ್ ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮಾತಿನ ದುರ್ಬಲತೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಾಗಿದೆ.

ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದರೆ, ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ ಕ್ರೋಮೋಸೋಮಲ್ ಅಸಹಜತೆಗಳು, ಅಕಾಲಿಕ ಜನನ, ಜನನದ ನಂತರ ತೊಂದರೆಗಳು, ಮೆದಳು ಅಥವಾ ಬೆನ್ನುಹುರಿಯ ಕಳಪೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಸೋಂಕುಗಳು, ಆನುವಂಶಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಗಳು, ಅಪಘಾತಗಳಿಂದ ಗಾಯಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು

ತೀವ್ರ ಅಥವಾ ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಉದಾಹರಣೆಗೆ –

ಮಾನಸಿಕ : ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಲವಂತದ ಅಥವಾ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಭಯಭೀತರಾಗಬಹುದು, ಕೋಪಗೊಳ್ಳಬಹುದು, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆರೆಯದೇ ಇರಬಹುದು, ಕೋಪಗೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಥವಾ ಅಸಮಧಾನಗೊಳ್ಳಬಹುದು.

ದೈಹಿಕ ಆರೋಗ್ಯ : ವಿವಿಧ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಬಹುಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ರೋಗಗ್ರಸ್ತವಾಗುವಿಕೆಗಳು, ಸಂವೇದನಾ ನಷ್ಟ, ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದಾಡಲು, ದೇಹದ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಕೈ ಅಥವಾ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಚಲನೆಗೊಳಿಸಲು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಒಂದು ಮಗುವಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಅವರ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ. ದೃಷ್ಠಿಹೀನತೆ, ಶ್ರವಣ ದೋಷ, ಮೂಳೆಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ದುರ್ಬಲತೆ, ಸ್ವಲೀನತೆ, ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ, ಮಾತು ಅಥವಾ ಭಾಷೆಯ ದುರ್ಬಲತೆಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಬಹುಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪಾಲಕರ/ಪೋಷಕರ ಅಥವಾ ಆರೈಕೆದಾರರ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮನೋಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

ಸಿಂಘಿ ಪಿ.ಡಿ., ಗೋಯೆಲ್ ಎಲ್., ಪರ್ಷಾದ್ ಡಿ.ಇ., ಸಂಘಿ ಎಸ್., ಮತ್ತು ವಾಲಿಯಾ, ಬಿ.ಎನ್.ಎಸ್. (1990) ಇವರು ಮಾಡಿದ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ ಪೋಷಕರ ಮತ್ತು ಇತರ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾನಸಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಅಂಗವಿಕಲತೆ (ಪಿ.ಡಿ. ಗುಂಪು), ಹೊಂದಿರುವ 50 ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ, ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ ಮಕ್ಕಳಿರುವ 50 ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ (ಎಮ್.ಆರ್) ಮತ್ತು 50 ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ (ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪು) ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂವಹನ, ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ತಾಯಿಯ ನರರೋಗವನ್ನು ಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಅರೆ–ರಚನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಸಂದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಿಕೃತ ಮಾಪಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಯಿತು. ಅಂಗವಿಕಲ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಒತ್ತಡ, ಕುಟುಂಬದ ದಿನಚರಿ ಮತ್ತು ವಿರಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಡ್ಡಿ, ಕಳಪೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಕ್ಕಳ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅವರ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಿಯಂತ್ರಣಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅಂಗವಿಕಲ ಮಕ್ಕಳಿರುವ ಎರಡೂ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊರೆಯ ಅಂಕಗಳು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿವೆ (ಸರಾಸರಿ ಅಂಕಗಳು PD 17.8, MR 14.6, C 0.72, p .001 ಕಡಿಮೆ), ಮತ್ತು ಅಂಗವಿಕಲ ಮಕ್ಕಳ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಅಂಕಗಳು ಕಡಿಮೆ (PD 75, MR 79, C 86, p .01 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ). ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಸೂಕ್ತ ಪುನರ್ವಸತಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕುರಿತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಭಾಗವಾಗಿರಬೇಕು.

ನಿಂಬಾಳ್ಕರ್, ಎಸ್., ರಸ್., ಶಾ, ಆರ್., ಮತ್ತು ಪಾಂಚಲ್, ಡಿ.ಇ.ಎ. (2014) ಇವರು ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎರಡು ತೃತೀಯ ಆರೈಕೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಿರುವ ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಕರಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳೆಂದರೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ (ಸಿ.ಪಿ.) ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಕರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾನಸಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಲು ಆಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಫೋಕಸ್ ಗ್ರೂಪ್ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು (ಎಫ್.ಜಿ.ಡಿ) ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಗುಣಾತ್ಮಕ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ.

ಎರಡು ಎಫ್.ಜಿ.ಡಿ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಗ್ರಾಮೀಣ ತೃತೀಯ ಹಂತದ ಆರೈಕೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ನಗರ ತೃತೀಯ ಹಂತದ ಆರೈಕೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಎರಡು ಎಫ್.ಜಿ.ಡಿ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹದಿಮೂರು ಪೋಷಕರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಮುಖ್ಯ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿ, ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಕರು ಅನುಭವಿಸುವ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಮಾನಸಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಪನಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಫಲಿತಾಂಶಗಳೆಂದರೆ ತಾಯಂದಿರು ಅನುಭವಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಹಣಕಾಸಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಸಂತೋಷದ ಕ್ಷಣಗಳು, ಮಗುವಿನ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತೆಗಳು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಂಬಲ ಸೇವೆಗಳ ಅಗತ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಫಿಸಿಯೋಥೆರಪಿಸ್ಟ್‌ಗಳ ಕೊರತೆಯಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪೋಷಕರು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನವರು ತಮ್ಮ ಮಗುವಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುಗರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದ ಸಂಗತಿಗಳೆಂದರೆ ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಕರು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಕುಟುಂಬ ಕೇಂದ್ರಿತ ಆರೈಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲು ಈ ರೀತಿಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು.

ಮಗುವಿನ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಪಾತ್ರಗಳು

ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಮಗುವು ತನ್ನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಪಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮಗುವಿನ ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮಹತ್ತರವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವೃತ್ತಿಪರರನ್ನು ಹುಡುಕುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದೇ ಆದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳು ಊಟ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಶರ್ಟನ ಬಟನ್‌ಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಊಟ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಾವೆ ತೊಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು, ಬೇರೆಯವರ ಜೊತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಬೆಂಬಲ, ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಮಗುವಿಗೆ ಬೇಕಾದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಇಂತಹ ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲಕರು ಅಥವಾ ಪೋಷಕರು ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಾಳಜಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಕುರಿತು ಇರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಲೇಖನಗಳು ಅಥವಾ ಆಪ್ತ ಸಮಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ.

ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಕೆಲವು ಮಟ್ಟದ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲದ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಮಗುವಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೆಂಬಲ ಬೇಕು ಎಂಬುದು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸೌಮ್ಯವಾದ ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮಗುವಿಗೆ ಮಧ್ಯಂತರ ಬೆಂಬಲ ಮಾತ್ರ ಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಬಾರಿಯೂ ಅಥವಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ತೀವ್ರವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಿರಂತರ ಬೆಂಬಲದ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆದಾರರು ಸರಿಯಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಸ್ಟ್

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, "ಆಟಿಸಂ, ಸೆರಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ, ಮೆಂಟಲ್ ರಿಟಾರ್ಡೇಶನ್ ಮತ್ತು ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಸ್ಟ್" ಕಾಯಿದೆ (1999 ರ ಕಾಯಿದೆ 44) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ (Act 44 of 1999).

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕಾಯಿದೆಯ ದೃಷ್ಟಿ

ಮಾನವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ವೀಕರಿಸುವ ಮತ್ತು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಘನತೆ, ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿ ಬದುಕಲು ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವ ಒಂದು ಅಂತರ್ಗತ ಸಮಾಜ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನ ದೃಷ್ಟಿ ಹೇಳಿಕೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಬಹಳ ಬದಲಾದ ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ, ಅಂದರೆ ಯು.ಎನ್.ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ.ಡಿ ವಿಧಾನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ

– 61ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರೆದುದು

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಧೋರಣೆ : ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

✍ ಡಾ. ಶರಣಪ್ಪ ಸೈದಾಪೂರ, ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಚಿತ್ತಾಪೂರ-585211, ಜಿ. ಕಲಬುರಗಿ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ವಿಶ್ವದ ಯಾವುದೇ ದೇಶ ಹೊಂದಿರದ ವಿಶೇಷ ಹಾಗೂ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂವಿಧಾನ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದ ಒಟ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರ ದೇಶಗಳು 195. ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ 176 ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮವೇ ಆದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂವಿಧಾನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಸಹ ಒಂದು. ಮನುಷ್ಯ ಒಂದು ಸಮಾಜ ಜೀವಿ. ಆತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿಯ ಬದುಕನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ, ಆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಹಾಗೂ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ನೆಲೆಸಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನೀತಿ-ನಿಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾನವನ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ-ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ನೆಲೆಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ನೀತಿ-ನಿಯಮಗಳೇ ಕಾನೂನುಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಕಾನೂನುಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಸಂವಿಧಾನವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಂವಿಧಾನವೆಂದರೆ ಅದು ಕತೆಯಲ್ಲ, ಕಾದಂಬರಿಯೂ ಅಲ್ಲ, ಕಾವ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಜನರೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸುವ ಸಂವೇದನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೈಕೋರ್ಟನ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಎಚ್.ಎನ್. ನಾಗಮೋಹನ್ ದಾಸ್ ಅವರು ನಿರ್ವಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಸಂವಿಧಾನ ಎಂದರೆ ಮೀಸಲಾತಿ, ಮೀಸಲಾತಿ ಎಂದರೆ ಸಂವಿಧಾನವೆಂದು ಹಾಗೂ ಅದು ದಲಿತರಿಗೆ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದೆಂದು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬಹುತೇಕ ಜನರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮದವರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ದಲಿತ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಘನತೆ-ಗೌರವ ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಈ ಸಂವಿಧಾನ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಕೇವಲ ದಲಿತರ ಸ್ವತ್ತಲ್ಲ. ಅವರು ಕೇವಲ ದಲಿತರಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಲ್ಲ. ಸರ್ವರಿಗಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗಾಗಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯಬಾರದು. 'ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಮಪಾಲು ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಮಬಾಳು' ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಈ ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ. ಆದ ಕಾರಣ ಇಂಥ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದದಿಂದ ಭಾರತದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಯುಕ್ತಿಯಾದ ದೇಶದ ಶೇಕಡ 56ರಷ್ಟು ಇರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಯುವಕರಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯಗಳು, ಅಗತ್ಯತೆ, ಅದರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅದಕ್ಕಿರುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆ ಕೋಶ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜು ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಂಘ ಹಾಗೂ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಕಾನೂನು ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ 22 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಕಲಬುರ್ಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುವ ಅನುದಾನಿತ, ಸರಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಡಿಗ್ರಿ ಕಾಲೇಜುಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಅರಿವಿನ ಅಭಿಯಾನ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯದ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಎ. ಬಿಕಾಂ ಮತ್ತು ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ ಕೋರ್ಸಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಒಂದು ಕಡ್ಡಾಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬೋಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸಂವಿಧಾನ ಓದು ಅಭಿಯಾನ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಏಕೆ ಉಂಟಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಒಂದು ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ವಿನಾಃ ತಾತ್ವಿಕ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನವು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಸಮಾಜ ಎಂಥದ್ದು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಸಮ-ಸಮಾಜವನ್ನು ಮತ್ತು ಶೋಷಣಾ ರಹಿತ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಸರಕಾರವನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸುವ ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಸಲು ಸಂವಿಧಾನ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಯಿತು.

ಸಂವಿಧಾನ ಜಾರಿಯಾದಂದಿನಿಂದ ಅಂದರೆ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸಂವಿಧಾನ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅದರ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಹೆಚ್ಚು. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಓದಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೆ ಈ ಅಭಿಯಾನದ ಆಶಯವಾಗಿತ್ತು. ಸಂವಿಧಾನ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಕೋಮುವಾದಿ ಪಡೆಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಆರೋಪ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿವೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ 'ಅಭಾರತೀಯ' ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅದು 'ಅಹಿಂದೂ' ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಜರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಸರಿ ಪಡೆಯವರು ಹಿಂದೂತ್ವೀಕರಣ ಎಂದರೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವೆಂದು ಬಹಳ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗಾಗೀಯೇ ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬರು 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಾದ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳವಾದ' ಇವೆರೆಡು ದಲಿತರ ಶತ್ರುಗಳು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆರೆಡು ಒಂದೇ ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಗಾಳಿಗಿವೆ. 1990ರ ನಂತರ ಜಾಗತೀಕರಣ, ಉದಾರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಲ್ಯಾಣ ರಾಜ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮಾಯವಾಗಿವೆ. ನವ ಉದಾರವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ದಲಿತರ ಬದುಕು ದುರ್ಬಲವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಲಾರದೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹೇಳಿದರೆ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದನ್ನೆ ದೇಶದ್ರೋಹವೆಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತರುವುದು ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಭಾರತೀಕರಣವೆಂದರೆ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸಮಾಜದ ಮನುವಾದಿ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಪುನಃಶ್ಚೇತನಗೊಳಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಪರಾಂಪರಗತ ಮಾನವ ವಿರೋಧಿ,

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಮನುವಾದಿ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಇಡೀ ಸಮಾಜವನ್ನು ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದೇ ವೈದಿಕ ಶಾಹಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಹುನ್ನಾರವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಸಂವಿಧಾನವು ಕೋಮುವಾದಿ ಪಡೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯಂಥ ಅಪಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಮನುಸ್ಮೃತಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ವೇದ,ಉಪನಿಷತ್, ಪುರಾಣ, ಪುಣ್ಯಕತೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಮೌಢ್ಯಾಚರಣೆಗಳಂಥ ಮಾನವ ವಿರೋಧಿ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಪಿಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಸಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಪಾಳೆಗಾರಿಕೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪುನರ್‍ಸ್ಥಾನಗೊಳಿಸುವ ಹುನ್ನಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿದೆ.ಖ್ಯಾತ ವಿಚಾರವಾದಿ ಕೆ.ಎಸ್. ಭಗವಾನ ಅವರು ರಾಮ ಮಂದಿರ ಏಕೆ ಬೇಡ ಎನ್ನುವ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವೇದವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವೇದ ಎಂದರೆ ಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬೇದ ಮಾಡುವ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞಾನವಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ-ಮನುಷ್ಯರ ಮಧ್ಯೆ ಭೇದಭಾವ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ದ್ವೇಷಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ವೇದ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ ಸಮಾಜದ ಸಕಲರ ಲೇಸನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೆಲ ಕೋಮುವಾದಿಗಳು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಗಿನ ನೇರಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಹುನ್ನಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಬಹುತೇಕ ಜನ ಸಂವಿಧಾನವೆಂದರೆ ಮೀಸಲಾತಿ, ಮೀಸಲಾತಿಯೆಂದರೆ ಸಂವಿಧಾನವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರು, ಮಹಿಳೆಯರು, ನಿವೃತ್ತ ಯೋಧರು ಕೂಡ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗೆ ಶೇ.15 ರಷ್ಟು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ಶೇ. 3 ರಷ್ಟು, ಲಿಂಗಾಯತರು ಸೇರಿದಂತೆ ಒಬಿಸಿ ಗಳಿಗೆ ಶೇ. 32 ರಷ್ಟು ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು ಶೇ.50ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಜಾತಿಗಳ ಜನರ ಶೇ.72 ರಷ್ಟು ಇದೆ. ಅಂದರೆ ಶೇ.72 ರಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಶೇ. 50 ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನುಳಿದ ಶೇ.28ರಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಶೇ. 50ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿ ಇದೆ ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗದವರು (ಜನರಲ್ ಕೆಟಗರಿ) ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಎಸ್ಸಿ,ಎಸ್ಟಿ ಮತ್ತು ಒಬಿಸಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಆರೋಪಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಆಧಾರ ರಹಿತವಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಮುಂದಾಗಿರುವವರ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಿತ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪಂಗಡ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮೆರಿಟ್ ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗದಡಿ ನಿಗದಿಯಾಗಿರುವ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕಾತಿಯಾಗುವ ಅವಕಾಶದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟರಿಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಹುದ್ದೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗದ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲೂ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಬಡ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಈ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಪರಿಶಿಷ್ಟರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಜಾತಿಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ನೇಮಕಾತಿ ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವ ನಿಯಮದಿಂದಾಗಿ ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯದ ಬಡ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಾವಂತರನ್ನು ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ವಂಚಿಸುವ ಹುನ್ನಾರ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜಾತಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀಸಲಾತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ವೇತ ಪತ್ರ ಹೊರಡಿಸಬೇಕಾದ ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಜನವರ್ಗಗಳು ಮೀಸಲಾತಿಯ ಫಲ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಜನರು ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಆರೋಪಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಪೋಲಕಲ್ಪಿತ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಯುವಜನರಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಮತ್ತು ಅದರ ಕುರಿತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವ ಹಲವು ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜನರನ್ನು ಭಾವನಾತ್ಮಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಬಹು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸ. ಆದರೆ ಜನರನ್ನು ವೈಚಾರಿಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಬಹು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯದಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಯುವಕರನ್ನು ವೈಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕರನ್ನಾಗಿ (ಕಲಂ 51 ಎ(ಎಚ್) ಮಾಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನ ಓದು ಅಭಿಯಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಈ ತ್ರಿವಳಿ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಅತಿ ಮಹತ್ವದ ಸಾಧನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಲಿತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಕೇವಲ ಪಠ್ಯಪುಸಕ್ತ ಹಾಗೂ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದು ಬಹು ದುರದೃಷ್ಟಕರ ಸಂಗತಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನಾಗರಿಕ ಜೀವನದ ಭಾಗವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಭಾಗವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಅಂತರ್ಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮೇಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಕೇವಲ ಮೀಸಲಾತಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದು ದೊಡ್ಡ ದುರಂತವಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು 70 ವಸಂತಗಳು ಉರುಳಿದರು ಸಹ ಅದರ ಆಶಯಗಳಾದ ಸ್ವತಂತ್ರ, ಸಮಾನತೆ ಹಾಗೂ ಸಹೋದರತೆಯ ತತ್ವಗಳು ತತ್ವಗಳಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿವೆ ವಿನಾ ಅವುಗಳು ನಿಜ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಮೂರು ಸಂಘಟನೆಗಳ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ 'ನಮ್ಮ ನಡೆ ಸಂವಿಧಾನದೆಡೆಗೆ' ಎಂಬ ಪ್ರಸಾರೋಪನ್ಯಾಸ ಮಾಲೆಯನ್ನು 26-9-2018 ರಿಂದ 10-10-2018ರವರೆಗೆ ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ಬೀದರ, ಕಲಬುರಗಿ, ಯಾದಗಿರ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 88 ಡಿಗ್ರಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20 ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಸದರಿ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ವಿಶೇಷ ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡಿರುವುದು ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿ. ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಹಾಗೂ ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡುವ ಹುನ್ನಾರ ನಡದಿರುವ ಸಂದಿಗ್ದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿರುವ ನಾವು ಸಂವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದೇ ಏಕೈಕ ಪರಿಹಾರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಈ ಸಂವಿಧಾನ ಓದು ಅಭಿಯಾನ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

1. ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಲಿತ ಘಟನೆಗಳು

ಕೋಮುವಾದಿ ಶಕ್ತಿಗಳು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಬದಲಾಗಿ ಪಂಚಾಂಗ ತರಲು ಶತಾಯ ಗತಾಯವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪಂಚಾಂಗ ಮನುಸ್ಮೃತಿಯ ಭಾಗವಾದರೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಮನುಸ್ಮೃತಿಯು ಅಸಮಾನತೆ, ಅಸ್ಪ್ರಶ್ಯತೆ, ಅವಮಾನ, ಅನ್ಯಾಯ, ಅಪಮಾನ ಹಾಗೂ ಅನಿಷ್ಠತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದರೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ ಸ್ವತಂತ್ರ, ಸಮಾನತೆ, ಸಹೋದರತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಮನುಸ್ಮೃತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ಸವರ್ಣೀಯರ ವರ್ಗ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತ ಕೆಳಜಾತಿಗಳ ಜನರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ ಉದ್ದೇಶ ಜಾತಿರಹಿತ, ಮತರಹಿತ ಸಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಮನುಸ್ಮೃತಿಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಪ್ರಜೆಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಅನ್ನುವ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವಾಗಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇಸರಿ ಪಡೆಗಳು ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಪಂಚಾಂಗ, ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಧರ್ಮಸಂಸತ್ತು ಮತ್ತು ಪಾಳೆಗಾರಿಕೆ ಜೊತೆಗೆ ಪುರೋಹಿತ ಶಾಹಿಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸಂವಿಧಾನದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ ಹುನ್ನಾರ ಬಹಳ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ. ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ವೈದಿಕ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರ ಮೂಲಕ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜವನ್ನು ಅನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ ಕಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಹುನ್ನಾರವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೋಮುವಾದಿಗಳ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ತಡೆಯೊಡ್ಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಚಿವರೊಬ್ಬರು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು, ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾವು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಪ್ರಚೋದನಾಕಾರಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ವಿವಾದ ಎಬ್ಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂವಿಧಾನ ಬದಲಾಯಿಸುವುದೇ ಬೇರೆ, ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದೇ ಬೇರೆ. ಸಂವಿಧಾನ ಬದಲಾಯಿಸುವುದೆಂದರೆ ಈಗಿರುವ ಸಂವಿಧಾನದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಸಂವಿಧಾನ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದೆಂದರ್ಥ. ಆದರೆ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಆಗದಂತೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ 368ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಬದಲಾವಣೆಗಾಗಿ ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾದರಿಯ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉಪೇಕ್ಷಿಸುವುದು ಕೇಸರಿ ಪಡೆಗಳ ರಹಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸುಸ್ಪಷ್ಟ. ಮೇಲಾಗಿ ಇದು ಅಸಹನೆಯನ್ನು ಆಸ್ಫೋಟ ಗೊಳ್ಳುವಂಥ ಕ್ರಿಯೆ ಆಗಬಲ್ಲುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 12–8–2018ರಂದು ದಿಲ್ಲಿಯ ಜಂತರ ಮಂತರ ಬಳಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟ ಘಟನೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಸುಟ್ಟ ಕಿಡಿಗೇಡಿಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಅವರಿಗೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗದಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಕೇಸರಿ ಪಡೆಗಳ ರಹಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿ ಎಂದೆಂಬುದು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅರ್ಥವಾಗದೆ ಇರದು. ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಸುಡುವ ದುಷ್ಟ ಧೈರ್ಯ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂವಿಧಾನ ಸುಡುವದೆಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮೊದಲು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ಸುಡುವುದೆಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸಹೋದರತೆಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸುಡುವುದೆಂದರ್ಥ. ಈ ಕೋಮುವಾದಿ ಕಮಂಗಿಗಳಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಆ ಮೂಲಕ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಜನರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಅನರ್ಥದ ಆವರಣವನ್ನು ಕಳಚುವ ಭಾಗವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ–ಯುವಕರಿಗೆ 'ಸಂವಿಧಾನ ಓದು' ಅಭಿಯಾನ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಸಂವಿಧಾನ ಸುಟ್ಟ ಕೋಮುವಾದಿಗಳಿಗೆ ಬೌದ್ಧಿಕ ಪ್ರತಿರೋಧ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಅರಿವಿನ ಅಭಿಯಾನ ನಡೆಸಲಾಯಿತು.

ಸಂವಿಧಾನ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವುದೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಬದುಕು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕುರಿತು ಮಾತಾನಾಡುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಸಂವಿಧಾನವು ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ ಜನರ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದೆ. ಎಲ್ಲರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನವೆಂದರೆ ಪುಸ್ತಕವಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಸಮಸ್ತ ದೇಶದ ಶೋಷಿತರ ಬದುಕು. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವು ಬುದ್ಧ, ಬಸವಣ್ಣ, ಜ್ಯೋತಿ ಬಾ ಫುಲೆ, ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಫುಲೆ, ಶಾಹು ಮಹಾರಾಜ, ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ ಅವರುಗಳ ತತ್ವ–ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ ಕೂಡ. ಈಗಾಗಲೇ ಇದನ್ನು ಪ್ರಬಂಧದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುವುದು ಇಂದಿನ ಜರೂರಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ಅಭಿಯಾನ ತಂಡವು ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸಾರೋಪನ್ಯಾಸ ನೀಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಗೊಂದಲ–ಗೋಜಲುಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರು ಕೇಳಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿರುವ ತಲ್ಲಣ ಮತ್ತು ತಳಮಳಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಭಾಗವಾಗಿ ಜೊತೆಗೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ನಮಗಾಗಿರುವ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷರ ರೂಪ ಕೊಡುವ ಪ್ರಯುಕ್ತವಾಗಿ ಸದರಿ ಲೇಖನ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬಹುತೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮೀಸಲಾತಿ ಕುರಿತಾಗಿದ್ದವು. ಮೀಸಲಾತಿ ಮುಂದುವರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವು ತಕರಾರುಗಳು ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ದಲಿತರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮೀಸಲಾತಿ ಜಾತಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮೀಸಲಾತಿ ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದೆ. ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆ ತತ್ವ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಾನತೆಯ ತತ್ವ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಈ ಎರಡು ತತ್ವಗಳು ಸಾಮಾನತೆಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿವೆ.

2. ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ಸಂವಿಧಾನದ ಪೂರ್ವ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ರಾಜಕೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂರನೇ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುವ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು ಅತಿ ಅನಿವಾರ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಾದ ನಾವು ಭಾರತವನ್ನು ಸಾರ್ವಭೌಮ, ಸಮಾಜವಾದಿ, ಜಾತ್ಯಾತೀತ, ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಗಣರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

1949ನೇ ಇಸವಿಯ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ 26ನೇ ದಿನದಂದು ಈ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ನಮಗೆ ನಾವೇ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ, ಶಾಸನವಾಗಿ ವಿಧಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಸಂವಿಧಾನ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಾದ ನಾವು ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೂಲಕ ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಭಾರತ ಒಂದು ಬಹುತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರವೇ ವಿನಾಃ ಏಕತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರವಲ್ಲ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಜಾತಿ.ಮತ, ಪಂಥ, ವೇಷ, ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ನವೆಲ್ಲರೂ ಭಾರತೀಯರೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆ ತತ್ವವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಏಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲ. ಅದು ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಹೀಗಾಗಿ ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬರು ಮೊದಲು ನಾವು ಭಾರತಿಯರು ಕೊನೆಗೂ ಭಾರತೀಯರು ಎಂದು ಭಾರತೀಯತ್ವದ ಕುರಿತು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತ್ಯಾತೀತೆಯೆಂದರೆ ಧರ್ಮವನ್ನು ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು. ಸರಕಾರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವೆ ತಾರತಮ್ಯ ತೋರಬಾರದು. ಆದರೆ ಕೇಸರಿ ಪಡೆಗಳು ಧರ್ಮವನ್ನು ಜನರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇರುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಇನ್ನಿತರ ಧರ್ಮಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬಿತ್ತುವುದೆ ಹಿಂದೂ ಕೋಮುವಾದ ಎನ್ನುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದೂ–ಹಿಂದಿ–ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸಂವಿಧಾನ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ,ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಸಮಾನತೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ವಿನಾಃ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಾನತೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ತರುವಾಯ ಸಾಮಾಜಿಕ–ಆರ್ಥಿಕ ಅಂತರ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣ ನೀತಿಯಿಂದ ದೇಶದ ಶೇ.80ರಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದರೆ ಕೇವಲ ಶೇ.20 ರಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯು ದೇಶದ 80 ಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದರೆ ಶೇ. 40 ಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣದಿಂದ ಕೆಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಬಹುತೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಇಳಿಮುಖವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಸಾಸಿವೆ ಕಾಳಿನಷ್ಟು ಸುಖಕ್ಕೆ ಸಾಗರದಷ್ಟು ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲೇ ನಡೆದಿದೆ. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಶೇ. 90 ರಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಕೇವಲ ಶೇ. 10 ರಷ್ಟು ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಶೇ. 99 ರಷ್ಟು ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇ.10 ರಷ್ಟು ಸಂಪತ್ತು ಮಾತ್ರ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಾನತೆ ಸಾಧಿಸುವ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಉಳುವವನೆ ಭೂ ಒಡೆಯ ಎನ್ನುವ ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರು. ಬಡವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಅಳಸಿಹಾಕಬೇಕೆಂದರು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 75 ವಸಂತಗಳು ಉರಳಿದರು ಸಹ ದಲಿತರು ಹೊಂದಿರುವ ಭೂಮಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. 3.7ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ. ಅಂದರೆ ಶೇ. 5ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಎಂದರ್ಥ. 2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. 24 ರಷ್ಟು ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಮಾಣ ಕೇವಲ ಶೇ. 5ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ. ಅವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅವರು ಹೊಂದಿರುವ ಭೂಮಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ತುಂಬ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕಬೇಕಾದರೆ ಮೂರು ಅಂಶಗಳು ಬಹು ಮುಖ್ಯ. ಒಂದು: ಭೂಮಿ, ಎರಡು: ಬಂಡವಾಳ ಹಾಗೂ ಮೂರು: ಶಿಕ್ಷಣ. ಶೋಷಿತರ ಹತ್ತಿರ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಎರಡೂ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು ಕಸಿಯುವ ಹುನ್ನಾರ ಬಹಳ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೀತಾ ಇದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ರಾಜ್ಯನೀತಿ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಸರ್ವರಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಎನ್ನುವ ನೀತಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಪ್ರೊ. ಅಮರ್ತ್ಯ ಸೇನ್ ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಂತರ್ಗತ ಧಾತುಗಳೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 4ನೇ ಭಾಗದ 45ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದದಲ್ಲಿ 14ನೇ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ 2002ರಲ್ಲಿ 86ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುವುದರ ಮೂಲಕ 21(ಎ) ಭಾಗ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಾಗಿಸಿದೆ. 2009ರಲ್ಲಿ ಸರ್ವಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಆದರೂ ಇಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಬಡವರಿಗಾಗಿ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗಾಗಿ ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿಜಿಯವರು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ 4 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ಹಣ ಕಡಿತ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಅಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾರ್ಪೋರೇಟಿಕರಣ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಪೋರೇಟ್ ಕಣ್ಮಣಿ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಶೇ.23 ರಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದಿದ್ದರೆ ಶೇ.43 ರಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವುದು ದೊಡ್ಡ ದುರಂತವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಸರ್ವರಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಎನ್ನುವುದು ಕನಸಿನ ಮಾತೆ ಸರಿ. ಸಂವಿಧಾನ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಭತ್ಯೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮೋದಿಜೀಯವರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗೂ ರೂ. 15 ಲಕ್ಷ ಜಮಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಚುನಾವಣಾ ಭರವಸೆ ಹುಸಿಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಬಗೆದ ದ್ರೋಹವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಂವಿಧಾನ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದೆ.

3. ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ

ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಹಲವು ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ವರಿಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ಎಂದು ಸಂವಿಧಾನದ 47ನೇ ಅನುಚ್ಛೇದದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುದಾನ ಮೀಸಲಿಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಜನರ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಆರೋಗ್ಯ ಎಂದರೇನು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಆರೋಗ್ಯವೆಂದರೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಔಷದ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಬದಲಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಆಹಾರ,ವಸತಿ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ,ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಆಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಜಿಡಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಶೇ.3.89 ರಷ್ಟು ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ವ್ಯಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರಾಸರಿ 11082 ಜನರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ವೈದ್ಯನಿದ್ದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 13000 ಜನರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ವೈದ್ಯನಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಕಾರ 1000 ಜನರಿಗೆ

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಒಬ್ಬ ತಜ್ಞ ವೈದ್ಯನಿರಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 108 ತುರ್ತು ಅಂಬ್ಯುಲೆನ್ಸ್ ಸೇವೆ ಶುರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 75 ವಸಂತಗಳು ಉರುಳಿದರೂ ಸರ್ವರಿಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ಕನಸಿನ ಕುದುರೆಯಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವು ಬಹುತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಭುತ್ವವು ಏಕ ಭಾರತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಾರತ ಎನ್ನುವ ನೀತಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಸಂವಿಧಾನ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೆ ವಿಲೋಮವಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಿ.ಎಸ್.ಟಿ ಜಾರಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಒಂದು ತೆರಿಗೆ, ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಬ್ಯಾಂಕು ಎಂಬ ತತ್ವ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದೆ. ಆಳುವ ಸರಕಾರದ ಏಕತ್ವ ನೀತಿಯ ಹೇರಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಬಹುತ್ವ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ದಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ, ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ, ಜಾತ್ಯಾತೀತ ತತ್ವಗಳು ಅಪಾಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿವೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಗಂಡಾಂತರ ಬಂದೊದಗಿದೆ ಎಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುಪ್ರಿಂ ಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯದೀಶರು ಬಹಿರಂಗ ಪತ್ರಿಕಾ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಉದಾಹರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.ಜೊತೆಗೆ ಭಾರತದ ನೊಬೆಲ್ ಪುರಸ್ಕೃತ ಖ್ಯಾತ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಹೇಳುವಂತೆ ಭಾರತವು ವಿಕಾಸದೆಡೆಗೆ ಸಾಗುವ ಬದಲು ವಿನಾಸದತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.ಅಂದರೆ ಪ್ರಭುತ್ವವು ಜನಮುಖಿಯಾಗಿ ಸಾಗುವುದರ ಬದಲು ಜನವಿರೋಧಿಯಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸರಕಾರದ ಪರ ಮಾತನಾಡುವವರನ್ನು ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳೆಂದು, ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಮಾತನಾಡುವವರನ್ನು ದೇಶದ್ರೋಹಿಗಳೆಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬಹುತ್ವ ಭಾರತದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ಸರಿಸಿ ಏಕ ಭಾರತ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 1862–1915ರಲ್ಲಿ ತೆಲಗಿನ ಮಹಾಕವಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕ ವೆಂಕಟ ಅಪ್ಪಾರಾವ ಗುರ್ರಡ ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದಂತೆ 'ದೇಶಮಂಟೆ ಮಟ್ಟಿಕಾದುರಾ, ದೇಶಮಂಟೆ ಮನುಷ್ಯಲು' ಅಂದರೆ ದೇಶವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಮಣ್ಣಲ್ಲ, ದೇಶವೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಮನುಷ್ಯರು. ಭಾರತವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು, ಅಲ್ಲಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಸಮಾಜೋ–ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಧರ್ಮಾಚರಣೆಗಳು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆ, ಕೃಷಿ, ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವುದು.ಇದುವೇ ನಿಜವಾದ ದೇಶಾಭಿಮಾನ ಎಂದಿರುವುದು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೋಮುವಾದಿಗಳು ದೇಶವೆಂದರೆ ಭೂ ಪ್ರದೇಶ ಅಥವಾ ಭೂಪಟವೆಂಬಂತೆ ಸಂಕುಚಿತಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹುಸಿ ದೇಶಾಭಿಮಾನದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಯುವಕರನ್ನು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ನಡೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಳಿ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ 'ನಮ್ಮ ನಡೆ ಸಂವಿಧಾನದೆಡೆಗೆ' ಅರಿವಿನ ಅಭಿಯಾನ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ದಾಳಿ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲಿ ಪೆಟ್ಟು ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡದೇ ಇದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಇರದೆ ಹೋದರೆ ಜನರೂ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ದೇಶವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಸಂವಿಧಾನ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಸಂವಿಧಾನ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಕೋಮುವಾದ ಅಳಿಯಬೇಕು. ಕೋಮುವಾದ ಅಳಿದರೆ ಮಾತ್ರ ವೈಚಾರಿಕತೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ವೈಚಾರಿಕತೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ–ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಬೇಕು. ಅಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಂವಿಧಾನ ಉಳಿಯಲು ಆ ಮೂಲಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಸಮಾರೋಪ

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಮಪಾಲು, ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಮಬಾಳು ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬರು ರಚಿಸಿದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಅಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಭಾರತದ ಶೇ.85 ರಷ್ಟಿರುವ ಬಹುಜನರು ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸರ್ವರ ಲೇಸನ್ನೆ ಬಯಸುವ ಸಂವಿಧಾನ ಉಳಿದರೆ ಮಾತ್ರ ದೇಶ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಭವಿಷ್ಯವಿಲ್ಲ. ಫಾಸ್ಟರ್ ನೈಮ್ಯುಲರ್ ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಥಿಸುವುದು ಇಂದಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಕೋಮುವಾದಿಗಳು ಮೊದಲು ಟ್ರೇಡ್ ಯುನಿಯನಿಷ್ಟರನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದರು ನಾನು ಟ್ರೇಡ್ ಯುನಿಯನಿಷ್ಟನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಅವರು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದರು, ಆದರೆ ನಾನು ಸಮಾಜವಾದಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆನಂತರ ಅವರು ಕಮ್ಯುನಿಷ್ಟರನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ನಾನು ಕಮ್ಯುನಿಷ್ಟನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನನ್ನೆ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದರು ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಮಾತಾನಾಡುವವರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಂದು ಸಂವಿಧಾನದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುವ ಕೋಮುವಾದಿಗಳು ನಾಳೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವವರು ಯಾರೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂವಿಧಾನದ ಮಾಹತಿ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಬೇಕಾದ ಜರೂರಿಯಿದೆ. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೆನಪಿಸುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮೌನವು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ಸಮಾನತೆಯ ವೈರಿ (ಸೈಲೆನ್ಸ್ ಈಜ್ ಎನಿಮಿ ಆಫ್ ಸೋಶಿಯಲ್ ಜಸ್ಟಿಸ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಇಕ್ವಿಟಿ).ಅಂದರೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಮೌನ ಮುರಿದು ಮಾತನಾಡಬೇಕು.ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮಾತನಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಂವಿಧಾನ ಓದು ಅಭಿಯಾನವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ–ಯುವಕರಲ್ಲಿ ತಣ್ಣನೆಯ ತಲ್ಲಣ ಉಂಟು ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜ. ಸಂವಿಧಾನ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಶ್ವ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನವು ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಸಂಕಲ್ಪವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಗಾರರ ಕನಸನ್ನು ನನಸು ಮಾಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳುತ್ತಿರುವುದು ಲಿಖಿತ ಸಂವಿಧಾನವೇ ಅಥವಾ ಅಲಿಖಿತ ಸಂವಿಧಾನವೇ ಅನ್ನುವ ಸಂಶಯ ಮೂಡುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲಿಖಿತ ಸಂವಿಧಾನ(ಮನುಸ್ಮೃತಿ) ಅಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲಿಖಿತ ಸಂವಿಧಾನ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯಯುತ, ಸೆಕ್ಯುಲರ್,ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಗುರಿಯುಳ್ಳ ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮನುಸ್ಮೃತಿಯನ್ನು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕೇಸರಿ ಪಡೆಗಳ ಬಹು ದಿನಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಹುಸಿಗೊಳಿಸಲು ಇಂದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ಕೊಡಮಾಡಿರುವ ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಸೌಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದ

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

(ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ) ಸ್ಥಾಪನೆ ಬದಲಾಗಿ ರಾಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಿ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ ಪಾರಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯಲು ಮುಂದಾಗಿರುವುದನ್ನು ಮನಗಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾರತವನ್ನು ಅಖಂಡ ಭಾರತವನ್ನಾಗಿ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ, ಮತ್ತ್ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶವಾಗಿರುವ ಭಾರತಕ್ಕೆ ತನ್ನದೆ ಆದ ನೆಲೆ ಹಾಗೂ ಬೆಲೆ ಬಂದಿರುವುದು ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರನ್ನು ಓದುವುದು ಎಂದರೆ ಹೊಸ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಂತೆ ಎಂದು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇತಿಹಾಸ ತಜ್ಞರಾದ ಪೆರಿ ಆಂಡರಸನ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ಎಷ್ಟೇ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ಜನ ಕೆಟ್ಟವರಾದರೆ ಸಂವಿಧಾನವು ಅಪ್ರಯೋಜಕವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಡಾ. ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅನುಕೂಲಸಿಂಧು ರಾಜಕಾರಣ ನಡೆದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದರು. ಹಾಗಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯಗಳು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದು.ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಸಂವಿಧಾನ ಸಾಕ್ಷರತೆಗಾಗಿ ಬೃಹತ್ ಜನಾಂದೋಲನ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ.

ಮೂಲ ಆಧಾರ

- **ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಕಾರ್ಯ ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ, ಕಲಬುರಗಿ.**

■■

– 40ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರೆದುದು

ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಹಂತವು ಕಳೆದಂತೆ ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಹದಗೆಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ವಯಸ್ಸು ಮುಂದುವರೆದಂತೆ, ವಿವಿಧ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಯಿಲೆಗಳೆಂದರೆ ರಕ್ತದೊತ್ತಡ, ಮಧುಮೇಹ, ಹೃದಯ ವೈಫಲ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಸಂಧಿವಾತ, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾರಕತೆ, ಕೀಲು ನೋವುಗಳು, ಕ್ಷಯ ಮತ್ತು ಮೂತ್ರಪಿಂಡದ ಸೋಂಕುಗಳು. ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ವೃದ್ದರನದನ್ನು ಕಾಡುತ್ತವೆ. ಅವರ ಆರೈಕೆಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸೇವೆಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಅಗತ್ಯಸೇವೆಯ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಹಿರಿಯರ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಅವರ ಜವಬ್ದಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅವ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಉಪಸಂಹಾರ

ವೃದ್ಧರು ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ, ಘನತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಶಾಂತಿಯುತ ಮರಣದೊಂದಿಗೆ ಜೀವನವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕಾಳಜಿ, ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ವಾತ್ಸಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಅವರನ್ನು ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು, ಇದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರಿಗೆ, ಕೆಲಸದ ಆದ್ಯತೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಗಮನವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ವಯೋವೃದ್ದರು ನಿರ್ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಹಲವಾರು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ವಯೋವೃದ್ದರ ಅಭಿವೃದ್ದಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಅವುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ವಯೋವೃದ್ದರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬಹುದು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **Bhat T. N. etai. (2008) :** 'Is Lifestyle Influencing Morbidity amongst elderly?" Journal of health Management yo\.\0, (2) Pp203-21 7.
- **Jamuna, D, (2007) :** Intergenerational Issues in Elder Care. IN : Studies in Gerontology : Intergenerational Perspectives, Edited By: K.L. Sharma, Rawat Publications, New Delhi, 84-94.
- **Joseph A. E., & Phillips, D. R. (1984) :** Accessibility and utilization: geographical perspectives on health care delivery.
- **Ramachandran V., SaradaMenon, M. & Ramamurthy, B. (1981) :** Family Structure and Mental Illness in Old Age. Indian Journal of Psychiatry, Volume 23 (1).
- **Shrivastava S. R. B. L., Shrivastava, P. S., Ramasamy, J. (2013) :** Health-care of elderly: Determinants, needs and services. International Journal of Preventive Medicine, 4, 1224-1225.
- **Thimmaiah N., &Anitha, C. V. (2013) :** Utilization of Primary Health Centre Services in Rural and Urban Areas, A Comparative Study in Mysore Taluk. International Journal of Public Health and Human Right, 3(1), 16-20.
- **United Nations Population Fund (UNPF) and HelpAge International (2012) :** Ageing in the Twenty-First Century: A Celebration and a Challenge,
- **Vijayakumar S. (1991) :** "The family and the health of the aged". In l.J.Prakash (Ed.). Qualify Aging (Collected papers). Varanasi : Association of Gerontology (India).
- https://www.nia.nih.gov/health/supporting-older-patients-chronic-conditions.

■■

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದಲಾವಣೆ : ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ

✍ **ಮನೋಜ್‌ನಾಯ್ಕ್ ಹೆಚ್.ಎಲ್.,** ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜ್ಞಾನಸಹ್ಯಾದ್ರಿ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಕರ್ನಾಟಕ.

✍ **ಡಾ. ಉದ್ದಗಟ್ಟಿ ವೆಂಕಟೇಶ್,** ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜ್ಞಾನಸಹ್ಯಾದ್ರಿ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಕರ್ನಾಟಕ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಹಲವಾರು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ 'ಲಂಬಾಣಿಗರು' ಸಹ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಜನಾಂಗವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗವು ವಿಭಿನ್ನವಾದ, ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಲಂಬಾಣಿಗರ ಭಾಷೆ, ಉಡುಗೆ–ತೊಡುಗೆ, ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿ, ದೇವತಾರಾಧನೆ, ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಗಳು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಇತರೇ ಜನಸಮುದಾಯಗಳಿಗಿಂತ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಬಾಣಿಗರ ವಾಸ್ತವ ಜೀವನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಕೆಲವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದ ಮೂಲ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳ ಸ್ವರೂಪದ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಕುರಿತು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು.

ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗ ಕುರಿತ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು

ಲಂಬಾಣಿಗರು ಯಾರು ? ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಚಿಂತಕರು/ ವಿದ್ವಾಂಸಕರು ತಮ್ಮದೆ ಆದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. **ನಂಜುಂಡಯ್ಯ ಮತ್ತು ಐಯ್ಯರ್**‌ರವರು 'ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಲಂಬಾಣಿಗರು ಮೂಲತಃ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ, ಒಂಟೆ, ಕತ್ತೆ ಮತ್ತು ಕುದುರೆಗಳ ಮೇಲೆ ಉಪ್ಪು, ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತ್ತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ್ದರಿಂದ 'ಲಂಬಾಣಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ (ಕೆ.ಎನ್. ಗಂಗಾನಾಯಕ್, 2007;09). **ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ**ರವರು ಮೂಲತಃ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಲಂಬಾಣಿಗರು ಕಾಳು ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು, ಉಪ್ಪು, ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ಉಣ್ಣೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತರ ಭಾರತದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು' ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ (ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ, 1970 : 24).

ಲಂಬಾಣಿಗರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಲಂಬಾಣಿಗರ ಇತಿಹಾಸ ತುಂಬಾ ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿದ್ದು, ಕ್ರಿ.ಶ. 400 ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಲಂಬಾಣಿಗರು ಮೂಲತಃ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ರಜಪೂತ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಲಂಬಾಣಿಗರು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರಾಗಿದ್ದು, ಯುದ್ಧ, ಬೇಟೆ, ಕಾವಲು ಕಾಯುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರು ಆಗಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಪಶುಪಾಲನೆ, ಭಾರ ಎತ್ತುವಿಕೆ, ಗೋರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಮೊದಲಾದ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದರೆಂದು 1891ರ ಮದ್ರಾಸ್ ಜನಗಣತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ (ಥರ್ಸ್ಟನ್, 1909;215).

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮುದಾಯ ಜನಾಂಗ ಅಥವಾ ಜಾತಿಯವರು ತಮ್ಮದೆಯಾದ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವೃತ್ತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ವೃತ್ತಿ ಮೂಲದ ಹೆಸರುಗಳು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಉದಾ: ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವವರನ್ನು ಮೀನುಗಾರರೆಂದು, ಸುಣ್ಣ ತಯಾರಿಸುವವರನ್ನು ಸುಣ್ಣಗಾರರೆಂದು, ಚರ್ಮದ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಚಮ್ಮಾರರೆಂದು ಹಾಗೆಯೇ 'ಲವಣ' ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ 'ಲಂಬಾಣಿಗರು' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೇ ಲಂಬಾಣಿಗರನ್ನು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲದೆ ಜಗತ್ತಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಲಂಬಾಣಿಗರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಗುಜರಾತ್ ಪ್ರದೇಶದ ಬಣಬಿರ, ಚಾರಣ, ಲವಣಿಯಾ ಎಂದೂ, ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಂಜಾರೆ, ಲದೋಣಿಯಾ, ಗಮಳಿಯಾ, ಗೆವಲಿಯಾ, ಲಭಾಣ ಎಂದೂ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಗಾಲಿ, ಸುಕಾಲಿ, ಲಂಬಾಡಗಳೆಂದೂ, ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸುಗಾರಿ, ಲಬಾಡಿಗಳೆಂದೂ, ಬಿಹಾರ್‌ದಲ್ಲಿ ಬಂಜಾರ್, ಓರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ ಲಬಾಣಿ, ಬಂಜಾರಿ ಎಂದೂ, ದೆಹಲಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಿರಕಿಬಂದ, ಶಿರಕಿ ಬಂಜಾರಾ, ಶಿರಕಿವಾಲಾ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಲಮಾಣಿ, ಲಂಬಾಣಿ, ಲಂಬಾಡಿ, ಬಂಜಾರ ಈ ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಬಾಣಿಗರನ್ನು 'ಜಿಪ್ಸಿ'ಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಂಬಾಣಿಗರು ಪರ್ವತದ ಬುಡ, ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಕಾಡಿನ ಬಹುದೂರದ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾ, ತಮ್ಮದೆಯಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅವರ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿಯೂ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಲಂಬಾಣಿಗಂತಹ ವಿಶೇಷವಾದ ಉಡುಗೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ದಾರದಿಂದ ಮಾಡಿರುವ ಕಸೂತಿ, ಕನ್ನಡಿಯ ಚೂರು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಲೋಹಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುವ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ನೀಟಾಗಿ ಹೋಲಿಗೆ ಮಾಡಿರುವ ರಂಗು ರಂಗಿನ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಗೋಚರಿಸುವ ಕೆಂಪು ಮುಖ, ಇತರರ ಮಧ್ಯೆ ಲಂಬಾಣಿಗರು ಇವರೇ ಎದ್ದು ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಲಂಬಾಣಿಗರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಕೂಡ ಇತರೇ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಸಮೂದಾಯದವರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆ, ಹಬ್ಬಗಳು, ದೇವತಾರಾಧನೆ ಹಾಗೂ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವೈಶಿಷ್ಯ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಲಂಬಾಣಿಗರ ವಾಸಸ್ಥಳವು ಕೂಡ ಇತರೆ ಜಾತಿಯವರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ದೂರವಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಅನೇಕ ಚಿಂತಕರು 'ಲಂಬಾಣಿಗರು ಹಿಂದುಳಿದ ಗುಡ್ಡಗಾಡು

ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಾಗರೀಕತೆಯ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂಪರ್ಕವು ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಲಂಬಾಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕುರಿತು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿರುವ ಡಾ. ಸಣ್ಣರಾಮರವರು ಲಂಬಾಣಿಗರ ಇತಿಹಾಸವು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಹಾಗೂ ಇವರು ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟ.' (ಸಣ್ಣರಾಮ;199;159) ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಬಾಣಿಗರು ತಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೆಯೇ ತಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೆಲವು ಚಿಂತಕರು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ, ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದವರು ಉಡುವ ಬಟ್ಟೆ, ತೊಡುವ ಆಭರಣ, ವಾಸಿಸುವ ಮನೆ, ಸೇವಿಸುವ ಆಹಾರ, ಆಚಾರ–ವಿಚಾರ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವೃತ್ತಿ, ಹಬ್ಬಗಳು ಹಾಗೂ ಮದುವೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕೆಲವು ಚಿಂತಕರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾರೆ. ಲಂಬಾಣಿಗರ ಈ ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣ ಅವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಕೀಳು ಭಾವನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಚಿಂತಕರ ವಾದ. ಆದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ, ಲಂಬಾಣಿಗರು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ಅವರು ಇತರ ಜಾತಿ ಸಮುದಾಯಗಳಿರುವ ಊರುಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೆಲವು ಚಿಂತಕರು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಈ ಮೇಲಿನ ಎರಡು ರೀತಿಯ ವಿವರಣೆಗಳು ಲಂಬಾಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಗೊಂದಲವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ, ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದವರು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರಿತು ಕೀಳು ಭಾವನೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನವು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಸಂಶೋಧನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

1. ಲಂಬಾಣಿಗರ ಸ್ಥಿತಿ–ಗತಿಯ ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಚಿಂತಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.
2. ಲಂಬಾಣಿಗರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನಲೆಯನ್ನು ಅರಿಯುವುದು.
3. ಲಂಬಾಣಿಗರ ವಾಸ್ತವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.
4. ಲಂಬಾಣಿಗರ ಹಿಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೂ ಹಾಗೂ ವಾಸ್ತವ ಸ್ಥಿತಿಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.

ಅಧ್ಯಯನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

'ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದಲಾವಣೆ–ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸಖರಾಯಪಟ್ಟಣ ಹೋಬಳಿಯ ಹಳೇಹಟ್ಟಿ ತಾಂಡಾದ ಜನಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಅಧ್ಯಯನ ಮಾದರಿ ವಿಧಾನ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಕ್ಷೇತ್ರಾಧ್ಯಯನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ರ್‍ಯಾಂಡಮ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಹಳೇಹಟ್ಟಿ ತಾಂಡಾದ 100 ಜನರನ್ನು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನದ ಅನುಕೂಲದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ 50 ಪುರುಷರು ಹಾಗೂ 50 ಮಹಿಳೆಯರು ಎಂದು ವಿಭಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುವುದು.

ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನದ ತಂತ್ರಗಳ ಬಳಕೆ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮೂಲಗಳು : ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಹಳೇಹಟ್ಟಿ ತಾಂಡಾದ ಜನರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಅನುಷಂಗಿಕ ಮೂಲಗಳು: ಅನುಷಂಗಿಕ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು, ಸಂಶೋಧಕರು ಮಾಡಿರುವ ಸಂಶೋಧನಾ ಗ್ರಂಥಗಳು, ಪೂರಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಮೂಲಗಳ ಮೂಲಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನದ ಪರಿಕರಗಳ ಬಳಕೆ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ, ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ, ಹಾಗೂ ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹಲವು ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶನ, ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ಮಾಹಿತಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಚಿಂತಕರು ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಕುರಿತು ಹೊಂದಿರುವ ಕೀಳು ಭಾವನೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಹಾಗೂ ಲಂಬಾಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ, ಲಂಬಾಣಿಗರು ತಾವು ಮಾಡುವ ದೇವತಾರಾಧನೆ, ಹಬ್ಬಗಳು, ಮದುವೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಉಡುಗೆ–ತೊಡುಗೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೀಳು ಮತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಂದು ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಚಿಂತಕರು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದವರು ತಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಚಿಂತಕರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸುವುದು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಮಾಹಿತಿಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗುತ್ತಿರುವುದು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಲಂಬಾಣಿಗರು ವಿಭಿನ್ನವಾದ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಬದುಕಿನ ಅಗತ್ಯಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಊಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ತಮ್ಮ ಉಡುಗೆಯನ್ನು ಕೀಳು ಎಂದು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಆ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಭಾರವಾಗುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಇಂದು ಇರುವ ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡವೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಜನರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ದೇವತಾರಾಧನೆಯ ಕುರಿತು ತಾವು ಹಿಂದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದೇವತಾ ಆಚರಣೆಯ ಕುರಿತು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕೀಳು ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಕೀಳು ಭಾವನೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಎನ್ನಲು ಯಾವುದೇ ಸಮರ್ಥನೆಗಳು ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಲಂಬಾಣಿಗರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಂದಂತಹ ತಮ್ಮ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ, ದೇವತಾರಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಮುದಾಯಗಳ ದೇವತಾರಾಧನೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಲಂಬಾಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿರುವುದು ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಂಗತಿ. ಆದರೆ, ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಲಂಬಾಣಿಗರಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರಿತು ಇರುವ ಕೀಳರಿಮೆಯೇ ಕಾರಣ ಎನ್ನುವ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದಿಂದ ದೊರೆತ ಮಾಹಿತಿಯು ಪರಸ್ಪರ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಅನುಭವವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗಿ ಅದು ಲಂಬಾಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಕುರಿತು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಅವರು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆಯೇ ವಿನಃ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಯಾವುದೇ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಧೋರಣೆ ಹೊಂದಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಕೆಲವೊಂದು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಿದ್ದು ಆ ಕುರಿತು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಲಂಬಾಣಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಸ್ವರೂಪದ ಕುರಿತ ಮಹತ್ವದ ಅಂಶವನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಜಡವಾಗದೇ ಕಾಲ ಸಂದರ್ಭ ಅಥವಾ ಜೀವನ ಕ್ರಮಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿವೆ. ಇದು ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಮುಂದುವರೆಯುವ ಬಹುಮುಖ್ಯ ವಿಧಾನವೇ ಆಗಿದೆ. ಲಂಬಾಣಿಗರು ವಿವೇಚನಾಯುತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕುರಿತು ಕೀಳರಿಮೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಯಾವುದೇ ನಿದರ್ಶನಗಳು ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಇತರೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕಾದುದು ಬೇರೆಯದೇ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ನಿದರ್ಶನಗಳಿದ್ದರೂ ಅದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿವರಣೆಗೆ ವಿರುದ್ಧ ಸಂಗತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ನಾರ್ಮೆಟಿವ್ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ, ಅವು ಜಡವಲ್ಲ, ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವು ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯನ್ನು ಅದು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ಎಸ್. ಎನ್.** (2010) : **"**ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ... ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸ್ವರೂಪ**"**. ಪೂರ್ವಾವಲೋಕನ. (ಸಂ). ಜೆ. ಎಸ್. ಸದಾನಂದ ಮತ್ತು ರಾಜಾರಾಮ ಹೆಗ್ಡೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿನವ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಮೂರ್ತಿ ಚಿದಾನಂದ** (1970) : ಸಂಶೋಧನಾ ತರಂಗ ಸಂಪುಟ–2. ಬೆಂಗಳೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ.
- **ಗಂಗಾನಾಯಕ್ ಕೆ. ಎನ್.** (2007) : ಲಂಬಾಣಿ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಮೈಸೂರು ತಾರಾ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್.
- **ಗಂಗಾನಾಯ್ಕ** (2004) : ಲಂಬಾಣಿಗರು. ಶಂಕರಘಟ್ಟ: ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ.
- **ಖಂಡೋಬಾ ಪಿ. ಕೆ.** (1991) **:** ಕರ್ನಾಟಕದ ಲಂಬಾಣಿಗಳು ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ. ಗುಲಬರ್ಗಾ ತೇಜಸಿಂಗ್ ರಾಠೋಡ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಟ್ರೆಸ್ಟ್.
- **ಖಂಡೋಬಾ ಪಿ. ಕೆ.** (2000) **:** ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಲಂಬಾಣಿಗಳು. ಬೆಂಗಳೂರು ವರ್ಷಿಣಿ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್.
- **ಖಂಡೋಬಾ, ಪಿ.ಕೆ.** (1998) : ಲಂಬಾಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಧಾರವಾಡ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವದ್ಯಾನಿಲಯ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ.
- **ಲಲಿತಾನಾಯಕ ಬಿ. ಟಿ.** (1987) : ಲಂಬಾಣಿ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶ ಲಂಬಾಣಿ ಯುವಕ ಸಂಘ (ರಿ).
- **ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡ, ಹೆಚ್.ಜೆ.** (2000) **:** ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಸಂಪುಟ–2. ಬೆಂಗಳೂರು ಮಯೂರ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಡ್ಸ್.
- **ಮಹಾದೇವಿ ಬಾಯಿ.** (2002) : ಲಂಬಾಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಯನಗಳು. ಮೈಸೂರು ಶ್ರೀ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್.
- **ನಾಯಕ, ಡಿ. ಬಿ.** (1994) : ಲಂಬಾಣಿಗರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಧಾರವಾಡ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವದ್ಯಾನಿಲಯ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ.
- **ನೆಲ್ಲಿಸರ, ಬಸವರಾಜ** (1980) **:** ಲಂಬಾಣಿಗರು. ಬೆಂಗಳೂರು ಐಬಿಹೆಚ್ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಪವಾರ, ಹರಿಲಾಲ** (1994) : ಬದುಕೊಂದು ಚಿತ್ತಾರ ಲಂಬಾಣಿ ಬುಡಕಟ್ಟು. ಧಾರವಾಡ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ.
- **ರಾಠೋಡ ಪಿ. ಕೆ.** (2000) : ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜೀಕರಣ ಮತ್ತು ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಕುರಿತು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಲಂಬಾಣಿಗಳು ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ. ಅಪ್ರಕಟಿತ ಪಿಹೆಚ್‌ಡಿ ಪ್ರಬಂಧ.
- **ಸಣ್ಣರಾಮ** (1999)**:** ಲಂಬಾಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸೊರಬ ನೇಕಾರ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಸಣ್ಣರಾಮ** (1989) : ಲಂಬಾಣಿ ಗಾದೆಗಳು. ಬೆಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್.
- **Tharsten E. (1909) :** Banjari Castes and Tribes of South India. Vol- 1. Madras.
- **Ajmeera Shankar (2019) :** "Socio- Economic and Political conditions of Banjaras in Telangana" incepub Publishing,
- **Pranab Mangaraj (2003) :** "Rural Development and Political Participation Among Tribal" Anmol Publisher,
- **Gopal C. R. (2010) :** "Change And Development In Lambani Society" Bangalore IBH Prakashan,
- **D. B. Naik (2008) :** "Banjara-Lambanis: origin and culture" Regional Resources Centre for Folk Performing Arts.
- **D. B. Naik (2011) :** "The Art And Literature Of Banjara Lambanis: Their Art and Literature Abhinav Publications: Bangalore.

■■

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಬಿದರೆ ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ತೀರ್ಥಂಕರ ಮೂರ್ತಿಯ ಪಾದಪೀಠ ಶಾಸನ

✍ **ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಎ. ಜಿ.** ಸಂಶೋಧನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ.

ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಚೇಳೂರು ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರದೇಶವೇ ಬಿದರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 08 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಗುಬ್ಬಿ, ಚೇಳೂರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿದರೆ ಸೀಮೆ ಎಂಬ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತು. ವಿಜಯ ನಗರದ ಪತನದ ನಂತರ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಮಹಾನಾಡ ಪ್ರಭುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರೇ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಗೌಡರು ಬಿದರೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಧಾರ್ಮಿಕ ವಾಗಿಯೂ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದಿದ್ದ ಶೈವ, ವೈಷ್ಣವ, ಜೈನ ಧರ್ಮಗಳ ಸಾಮರಸ್ಯತೆ ಇಲ್ಲಿನ ದೇವಾಲಯಗಳು, ಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಹಾಗೂ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪುನರಚನೆಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆಕರಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಬಿದರೆಯ ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ತೀರ್ಥಂಕರ ಮತ್ತು ಪಾದಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಶಾಸನದ ಪಾಠ ಮತ್ತು ಶಾಸನದ ಸಾರಾಂಸವನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ತೀರ್ಥಂಕರ

ಬಿದರೆಯ ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿಯ ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿನ ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ತೀರ್ಥಂಕರರ ಪಾದಪೀಠದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾಲಿನ ಶಾಸನವಿದೆ. ಈ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಪ್ಪು ಶಿಲೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಸುಮಾರು 2.12 ಅಡಿ ಎತ್ತರವಿದ್ದು, ಕಾಮೋತ್ಸಗಳ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಎರಡೂ ಕೈಗಳು ತೊಡೆಗೆ ತಾಗದಂತೆ ಇಳಿಬಿಡಲಾಗಿದೆ. 24 ಜನ ತೀರ್ಥಂಕರರಲ್ಲಿ 7ನೆಯವನಾದ ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಕಾಶಿಯ ರಾಜ ಅಶ್ವಸೇನ ಮತ್ತು ಮಾಯಾದೇವಿಯರ ಮಗನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈತನ ಲಾಂಚನ ಸ್ವಸ್ತಿಕ್ ಆಗಿದ್ದು ಅದು ಪಾದಪೀಠದಲ್ಲಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾಗನ ಹೆಡೆಯ ಮೇಲೂ ಸ್ವಸ್ತಿಕ್ ಚಿನ್ಹೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಾಥನಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಶಿಲಾ ಪ್ರಭಾವಳಿಯಿದೆ. ಪ್ರಭಾವಳಿ ತುದಿಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳೊಡೆಯಿದೆ. ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಾಥನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಐದು ಹೆಡೆಯ ನಾಗವಿದೆ. ಕಾಳುಗಳು ಎರಡೂ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿ ವರನಂದಿ ಮತ್ತು ಕಾಳಿ ಯಕ್ಷ ಯಕ್ಷಿಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಶಾಸನದ ಪಾಠ

1ನೇ ಸಾಲು – ಶ್ರೀ ಬಿದರೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ತೀರ್ಥಂಕರ ಬಿಂಬ

2ನೇ ಸಾಲು – ನಯಸೇನ ದೇವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಸೂಚಕ ಇರದ ಕಾರಣ ಲಿಪಿ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಮೂರ್ತಿಯ ರಚನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿ. ಶ. 15ನೇ ಶತಮಾನವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶಾಸನದ ಸಾರಾಂಶ

ಶಾಸನವು ಶ್ರೀ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭಗೊಂಡಿದೆ. ಬಿದರೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಾಥನ ಬಿಂಬವನ್ನು ನಯಸೇನ ದೇವರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಎರಡು ಸಾಲಿನ ಶಾಸನದ ನಂತರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ತೀರ್ಥಂಕರರ ಲಾಂಛನವಾದ ಸ್ವಸ್ತಿಕ್ ಚಿನ್ಹೆಯಿದೆ.

ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ತೀರ್ಥಂಕರರ ಪಾದಪೀಠ ಶಾಸನ ಮತ್ತು ತೀರ್ಥಂಕರರ ಶಿಲ್ಪವು ವಿವಿಧ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನ ಪಡೆದಿದೆ. ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಿದರೆ ಗ್ರಾಮ ಜೈನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದಂತೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜೈನ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಯೂ ಗುರುತಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಜೈನ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಾಚ್ಯಾವಶೇಷಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. 'ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೊದಲ ಜೈನ ಶಾಸನವು ಸಿಕ್ಕಿರುವುದು ಇದೇ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ. ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ತೀರ್ಥಂಕರರ ಶಿಲ್ಪ ಮತ್ತು ಪಾದಪೀಠ ಶಾಸನ ಲಾಂಛನ, ಯಕ್ಷ, ಯಕ್ಷಿ, ನಾಗರ ಹೆಡೆ, ಮುಳ್ಳೊಡೆ ಪರಸ್ಪರ ಜೈನ ಕೇಂದ್ರದ ಸಂಬಂಧಗಳು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರಕ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ.

(ಈ ಶಾಸನದ ಪಠ್ಯವನ್ನ ಓದಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದವರು ಎಂ ಜಿ ಮಂಜುನಾಥ, ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮೈಸೂರು)

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **ಎಂ. ಜಿ. ಮಂಜುನಾಥ :** ಶಾಸನ ಪಠ್ಯವನ್ನ ಓದಿ ಕೊಟ್ಟವರು, ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮೈಸೂರು.
- **ಭಟ್‌ಸೂರಿ ಕೆ. ಜಿ. (2011) :** ಹಾಡುವಳ್ಳಿ ಜೈನ ಶಾಸನ ವಾಸ್ತು–ಮೂರ್ತಿಶಿಲ್ಪ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.
- **ಪದ್ಮಪ್ರಸಾದ್ ಎಸ್. ಪಿ. (2017) :** ಜೈನವಾಸ್ತು ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.

■■

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ತತ್ವಪದಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವಿಗಳ ಗುರುಭಕ್ತಿ

✍ **ಸತೀಶ ಪಿ. ಶಿವಪ್ಪಯ್ಯನಮಠ,** ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ–ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ,
✍ **ಡಾ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂ.** ಸಂಶೋಧನಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು, ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಜಿ.ವಿ.ಪಿ.ಪಿ.ಸರಕಾರಿ ಪ್ರ. ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಹಗರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ.

ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ತಾನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಇವೆರೆಡನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದು ಅವನ ಗುರಿ ಇದರ ನಶ್ವರವಾದುದು. ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲದು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಒಬ್ಬ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಗುರುವಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಅವರು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈತನಿಂದ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ದೇಹದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಆತ್ಮದ ಇರವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಆಪತ್ತುಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವವನು 'ಸದ್ಗುರು' ಒಬ್ಬನೇ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆತನ ಮೊರೆ ಹೋಗಲು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಸದ್ಗುರ' ಎಂಬುದು ತತ್ವಪದಕಾರರು ಕೊಟ್ಟ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಸಂಸಾರ ಮತ್ತು ದೇಹ ಈ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವವನು ಗುರು ಎಂಬುದು ಅವರ ವಿವರಣೆ. ಸಾಧಕನು ಸಮರ್ಥ ಗುರುವನ್ನಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಅವನಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಶರಣಾಗಬೇಕೆನ್ನುತ್ತದೆ. ತತ್ವಪದಕಾರರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮದೃಷ್ಟಿ, ಗುರುಹರಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಧನೆ ಅಸಾಧ್ಯ. 'ಗುರುವಿನ ಗುಲಾಮನಾಗುವ ತನಕ ! ದೊರೆಯದೆನ್ನ ಮುಕುತಿ ! ಎಂಬ ದಾಸವಾಣಿಗೆ ಇವರದ್ದು ಸಹಮತ ಹೊಡೆದಡವುದೊಳ್ಳಿತು ಗುರುವಿನಡಿಗವರ ಕೃಪೆಯ ಹಡಗಡಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಡಲ ದಾಂಟುವದೊಳಿತು ಎಂದು ಮರಳಿದೇವರೆಂದರೆ ಸಾಲೋಟಗಿಯ ಶಿವಯೋಗಿಯು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ, 'ಗುರುತನವು ಹಿರಿತನ ಮಹದು ಜಗಕೆ' ಎಂದು ಸಾರಿದ್ದಾನೆ. ಶರೀಫರಂತೂ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯದ 'ಮಸ್ತಿಯಲ್ಲೇ ಮೈ ಮರೆತು ಎಲ್ಲ ಎಡರು ತೊಡರುಗಳ ಬಗೆಗೆ ದಿವ್ಯ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ತಾಳಿದ್ದಾರೆ. 'ಸದ್ಗುರು ಸಾಕಿದ ಮದ್ದಾನೆ ಬರುತಿದೆ! ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಫ ಸಾಹೇಬರು ಗುರುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ.'ನನ್ನನೊಳಗ ನಾ ತಿಳಕೊಂಡೆ! ನನಗ ಬೇಕಾದ ಗಂಡನ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ! ಎಂಬ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿಜ ಹೃದಯದ ಕಮಲದಿ ಸುಧಾಕಿರಣ ಪದಾಬ್ಜ ಕಂಡರೇ ಬ್ರಹ್ಮ ಜ್ಞಾನ ಎಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಗುರುವಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿತವಾದ ಅವರ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅಂತಹುದರಲ್ಲಿ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಗುರುವಿನ ಸ್ಥಾನ. ಮಹತ್ವ. ನಿಲುಮೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಆನಂದ ತುಂಬಲರಾಗಿ ಹೊಗಳಿರುವರು.'ಹರ ಪೂಜೆ ಗುರು ಸೇವಾ ವರಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲದೇ! ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಈ ಹರ ಗುರು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಆಗುವ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು 'ಹರ ಗುರುದ್ವಯ ತಪ್ಪಿದ ಮೆವಾಂಗಾರಿಲ್ಲವು, ಬಾರದ ಬಂಧನಗಳು ಬರುತಿಹುವು, ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

'ಗುರು ಕರುಣೆ ಇಲ್ಲದವರ ಸ್ನೇಹ, ಎಂದಿಗೂ ಬ್ಯಾಡ', ಎಂದು ಕಡಕೋಳ ಮಹಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿ ತಮ್ಮ ಆಡು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 'ಗುರುಶಿಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅಸಹಜವಾದ ಸಂಬಂಧದಂತಿರಬಾರದೆಂದಿದ್ದಾರೆ ಪ್ರಭುದೇವ. ಸಹಜ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಗುರುವಲ್ಲದೇ ಅಸಹಜಕ್ಕೆ ಗುರುವುಂಟೇ?' ಇನ್ನೊಂದು ಗುರು ಅರುಹಿನ ಕರಿದರೆಯಬೇಕು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಗುರುವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಭುದೇವನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅರಿವಿನ ಹೃದಯು ಕರಿದೆಲೆಯುಬೇಕೆಂದು ಗುರುವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಲ್ಲದೇ ಗುರುವೆಂದನಲುಂಟೆ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ, ಶಿಷ್ಯನೆಂದೆಲುಂಟೇ ಗುರುವಿಂಗೆ? ಎಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಗುರುಶಿಷ್ಯರ ಪದ್ಯ ಭೇದ–ಭಾವವನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಗುರುವನ್ನು ತುಂಬ ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣುವ ಶರಣರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಶರೀಫ ಸಾಹೇಬರೂ ತಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಗುರುವಾಗಿ ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ಟರನ್ನು ಕುರಿತು – 'ಸದ್ಗುರು ನಿನ್ನ ಮಾಯಕ್ಕೆ ಮರುಳಾದೇನೋ, ಕರಪಿಡಿದು ಎನ್ನ ಕರಣದೊಳಗೆ ಮೊದಲು ವರಮಂತ್ರದ ಬೋಧಿಸಿ ಕರವಿಟ್ಟು ಶಿರದೊಳು, ಮಸ್ತಕ ಪಿಡಿದೆತ್ತಿ ಹಸ್ತದಿ ತರ್ಕೈಸಿ ದುಸ್ತರ ಭವಬಾಧೆ ಕಸ್ತು ಬಿಸಾಕಿದಿ, ಗುರುವರ ಗೋವಿಂದ ಪರಮ ಗಾರುಡಿಗ ನೀ, ನಿರುತಹ ತಿಳಿಯದು ನರರಿಗೆ ಪರಿಯಿದು', ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತಾ ತನ್ನ ತನಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ತನ್ನನ್ನು ಲೌಕಿಕದಿಂದ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕದೆಡೆಗೆ ಎಳೆದೊಯ್ದು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿರುವರು. ವೇದಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದ ದೀಕ್ಷಾ ಪದ್ಧತಿಯು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮೀಯರಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಹಿಂದೂ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಗುರುಗೋವಿಂದ ಭಟ್ಟರು ಶರೀಫರ ಗುರುಭಕ್ತಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಚಿಂತನೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಮನಗಂಡು ತಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಶರೀಫರ ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಗೌಪ್ಯ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ. ಹಿಂದೂ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸಂಕೇತವಾದ ಜನಿವಾರವನ್ನು ಶರೀಫರ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು ಇದರಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟರಾದ ಶರೀಫ ಸಾಹೇಬರು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಗುರುವನ್ನು ವರ್ಣೀಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗುರುವಾದವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪರಮಾತ್ಮನೆ ಆಗಿದ್ದು. ದೇವರನ್ನು ಗುರುವಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯುಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಶರೀಫರು ಗುರುವಾದವನು ಶಿಷ್ಯರ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೇ ಕ್ಷಮಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಮುಕ್ತಿಯಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಪರಮಾತ್ಮನಾಗಿರುವ ಗುರುವಾದವನು ನರನಲ್ಲ ಅವನು ಹರನೇ ಅಹದು ಎಂದರು ಅದಕ್ಕೆ ಭವತಾರಕನ ಪದ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು. 'ದೇವನಲ್ಲವೇನು! ಸದ್ಗುರು ಮಹಾ ! ದೇವನಲ್ಲವೇನು, ಕೊಂಗವಾಡದ ಸಂಗಮೇಶನು ತನ್ನ ಗುರು ಗಣಪನನ್ನು ತನ್ನ ಅನುಭಾವ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾನೆ. 'ಇರವಿ ಮೊದಲೇಂಬತ್ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷಾ ಜನ್ಮಾ ತಿರುಗುದು ಬ್ಯಾಡೋ ಬಸವ ! ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಧಂಗಿ ಎರಗಿ ಕೊರಗಿ ಸಾಯುದ ಸಾಕೋ ಬಸವ !', ಹೀಗೆ ಪುನರಪಿ ಜನನಂ. ಪುನರಪಿ ಮರಣಂ. ಕಾಲಗತಿ ಚಕ್ರದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಬೇಕಾದರೆ ಗುರುವಿನ ಮೊರೆ ಹೋಗುವ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾಳೆ ಮಾಡಿದರಾಯಿತು ನಾಡಿದ್ದು ಮಾಡಿದರಾಯಿತೆಂದು ಮುಂದೆ ಹಾಕಬೇಡ ಕಾರಣ. ಈ ದೇಹ ಅಸ್ಥಿರವೆಂದು ಬೋಧಿಸಿದ ಅಲ್ಲದೆ ಗುರುಬೋಧೆ ಸುಖಕ್ಕೆ ಹಾದಿಯೆಂದು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಪದ್ಯವನ್ನು ಚಂದಪ್ಪ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

'ಗುರು ಭೋದೆ ಪರಮ ಸುಖದ ಹಾದಿ ! ಗುರುಗಳು ಭೋದಿಸಿದ ಸನ್ಮಾರ್ಗದೆಡೆಗೆ ಇತರರನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿದೆ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕದೆಡೆಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಗುರುವಿನ ಉಪದೇಶ ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ–

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

'ಗುರು ಮಂತ್ರ ಸ್ಪರ್ಶದಿ ದೇವನಾದಿ ! ಗುರುವಿನ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅವರ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಮೃತ್ಯು ಮೈಲಿಗೆ ಕಳೆದು ಅರಿವು, ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆಯುವ ಮಾರ್ಗ ಪಡೆಯಬಹುದು ಅವರ ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಯು ಪರುಷ ಮಣಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವ ಚಂದಪ್ಪ ಕೊನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ. ಭೋದೆಯನ್ನೆದಾರೂ ಮರೆತರೆ ಏನಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಸೂಕ್ಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, 'ವ್ಯಾಳ ಹಾಳ ಮಾಡಿದಿ ಪರಮಾವಧಿ! ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಂತೂ ಸಮಯ ವ್ಯರ್ಥ ಮಡಿದ್ದಾಯಿತು ಇನ್ನಾದರೂ ಗುರುಭೋದೆಯಿಂದ ಮೋಕ್ಷ ಮಾರ್ಗ ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಫರಂತೂ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ಟರನ್ನು ದೇವ. ದೈವ. ತಂದೆ–ತಾಯಿಯೆಂದುಕೊಂಡು ಅವರ ಮೇಲಿನ ಅತೀಯಾದ ವ್ಯಾಮೋಹಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ತಮ್ಮನ್ನು ಗೋವಿಂದ ಕುಮಾರರೆಂದೇ ಕರೆದುಕೊಂಡಿರುವರು. 'ಶಿಶುನಾಳಧೀಶನ ಸಖಿಗೋವಿಂದನ ! ಹೆಸರು ಗೊಂಬೆ ಗೋವಿಂದ ಕುಮಾರಂಗ!', ಎಂದು ತಾವು ಭೋದೆಯಾದ ಬಗೆಯನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಗುರು ಸೇವಾ ಮಾಡೋ ನೀನು ನಿನ್ನ ಮೋಕ್ಷದ ಮಾರ್ಗ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಎನ್ನುವಂತ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಪದ್ಯ ಹೀಗಿದೆ. 'ಗುರು ಸೇವಾ ಮಾಡೋ ನೀನು ಪಾಮರ ಮೂಢಾ! ಹಾಗೇ ಭವತಾರಕನು ಈ ಗುರುಗಳೆಲ್ಲ ಹೊಳೆಯ ದಾಟಿಹೋದರು ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಗುರುಭಜಕರಿಗೆ ದುರಿತ ಬರುವದುಂಟೇ! ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗುರು ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದ್ದವ ಕತ್ತಲೆಯ ದಾಟಿದ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, 'ಕಾಲ ಕರ್ಮವ ಕಾಲಲೊದ್ದವ! ಕತ್ತಲಿಗಂಜುವನೇ! ಎಂದು ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧೀಯ ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಫರು ಗುರುವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಗಂಡನೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ತನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹರುಷದಿಂದ ಕುಣಿದಾಡಿದರು. ತನ್ನ ಸಂಸಾರಿಕ ಭವದಲ್ಲಿ ಘಟಿಸಿದ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲ ಗುರುವಿನ ಕೃಪೆಯಿಂದಾಗಿ ಅಡಗಿ ಹೋದವೆಂದು ಶರೀಫರು ಹೇಳಿರುವರು ಇಂತಹ ಗುರುವನ್ನು ಪಡೆದ ಆನಂದದಲ್ಲಿ 'ಕಡಿದು ಹೋಯಿತು ಮನದ ತಾಪವು! ಒಡೆದು ಗುರುವಿನ ವಾಕ್ಯದಿಂದಲೇ ! ಎನ್ನುತ್ತಾ ಗುರುವಿನ ಕೃಪಾ ಕಟಾಕ್ಷದಿಂದಾಗಿ ತನ್ನ ತನು–ಮನವೆಲ್ಲಾ ಸಂಪ್ರೀತವಾಯಿತೆಂದು ತಮ್ಮ ಅನುಭಾವವನ್ನು ಶರೀಫರು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರರೆಲ್ಲಾ ಗುರುವಿನ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯಲು ಸೋತ ಶರೀಫರು ಕೊನೆಗೆ 'ಗುರುವಿನ ಗುಲಮನಾಗುವ ತನಕ ದೊರೆಯದಣ್ಣ ಮುಕುತಿ' ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರಕಿದವರು ಕಳಸದ ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ಟರು ಇಂಥ ಗುರುವನ್ನು ಪಡೆದ ಶರೀಫರು.

'ದೊರಕಿದಾ ಗುರು ದೊರಕಿದಾ ! ಪರಮಾನಂದ ಭೋದ ದರುವಿನೊಳಗೆ ಬಂದು ! ಎಂದು ಧನ್ಯತಾ ಭಾವದಿಂದ ಹಾಡಿ ನಲಿದಾಡಿದ್ದಾರೆ ಶರೀಫರು ಶರಣ ಸತಿ. ಲಿಂಗ ಪತಿ ಎಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಗುರುವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಗಂಡನೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ ಅವರ ಮೇಲಿರುವ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾದ ಭಕ್ತಿ, ಪ್ರೀತಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಲುಗೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆಡವಿದ್ದಾರೆ. 'ಕಾಂತೆ ಕೇಳಿ ಕರುಣಗುಣದಿಂದ ಎನಗಿಂತ ಪುರುಷನು ! ಬಂದು ದೊರಕಿದಾ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಲದಿಂದಾ ! ಎನ್ನಂತರಂಗದ ! ಕಾಂತ್ರ ಶ್ರೀ ಗುರುನಾಥ ಗೋವಿಂದ ! ಶಿಶುನಾಳದಿಂದ ! ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಗೆ–'ನನ್ನೊಳಗ ನಾ ತಿಳಕೊಂಡೆ ! ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಜೊತೆಗೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿಕೊಂಡ ಇಂದ್ರಿಯ ಚಾಪಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಿಷಡರ್ಗದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಗುರು ಹೇಗೆ ದಂಡಿಸಿ ತೆಗೆದರೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಕೆಳಗಿರುವ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಎಲ್ಲರಂಥವನಲ್ಲ ನನ್ನ ಗಂಡಾ! ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತಾ ಗುರುವನ್ನು ತನ್ನ ಗಂಡ ಎಂದು ಅವನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಣತಿಯಂತೆ ತಾನು ನಡೆಯುವನೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ಚಂಚಲವಾದುದು. ಅದು ಸದಾ ಆಸೆ ವ್ಯಾಮೋಹಗಳೆಡೆಗೆ ತಹತಹಿಸುವಂತದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತುವುದು ಸಹಜವಾದುದು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಗುರು ಈ ವ್ಯಾಮೋಹದ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತದಂತೆ ತನ್ನ ಕಾಲ್ಮುರಿದು ಬಿಟ್ಟ ಎಂದಿರುವರು.

ಗುರುವೆಂಬ ಗಂಡನು ಅಂತಿಂಥ ಪಡಪೋಸಿ ಗಂಡನಲ್ಲ ಮೈಗೆ ಮೈ ಸುಖ ಕೊಡುವ ಮರ್ತ್ಯದ ಮಳ್ಳ ಮನವ ಗಂಡನಲ್ಲ. ಅವನು ಶರೀಫ ಸಂಸಾರದ ತಿಪ್ಪಿಗುಂಡಿಗೆ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದ ಅರುಹಿನ ಬೆಂಕಿಯಿಟ್ಟು ಒಳಗೆಲ್ಲ ಬೆಳ್ಳಗೆ ಬೆಳಕು ಮಾಡಿದ ಗಂಡನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಶರೀಫ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿರುವರು. 'ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರಾರು ಮಂದಿಗಳಾ! ಎಂದು ಹಾಡಿದ ಶರೀಫರು. ಗುರುವಿನಿಸಿಕೊಂಡ ದೇವಗಂಡನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಶಿಷ್ಯನ ದೇಹವೆಂಬ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಅಲ್ಲಿಯ ಅಂಕುಡೊಂಕುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಸರಿಪಡಿಸಿದರು. ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಗುರು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದ ಶರೀಫರು ಹೆಂಡತಿಯ ಸಂಬಂಧಿಕರೆಂದರೆ ಮಾನವನ ಮನದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಆಸೆ. ಮೋಹ. ಸ್ವಾರ್ಥ. ಅನಿಷ್ಟಗಳು ಆಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಶರೀಫರು ತಮ್ಮ ಮನದ ಸುಳಿಯದಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಅಗಲಿಸಿ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಹದ್ದು ಬಸ್ತಿನಲ್ಲಿಟ್ಟ ಮೋಹ. ಮಾಯೆ. ಓಡಿಸಲು ಕಾರಣರಾದ ಗುರುಗಳಾದ ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ಟರನ್ನು ಶರೀಫರು ಜನ್ಮಾಂತರದ ಪುಣ್ಯಫಲದಿಂದ ದೊರಕಿದ ದೇವಗಂಡನೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಗುರು–ಶಿಷ್ಯರ ಮಧ್ಯದ ಸುಮಧುರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತತ್ವಪದಗಳಲ್ಲಿ ಶರೀಫರು ತುಂಬಾ ಸುಂದರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.'ಗುರುವಿಗೆ ತನುವನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನವನ್ನು ಜಂಗಮಕೆ ಧನವ ಕೊಟ್ಟು ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿರುವ ಭಕ್ತನೇ ಮಹಾದೇವನಯ್ಯ' ಎಂದು ತಮ್ಮ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ,

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಗುರು ಎಂದರೆ ಜೀವನೋದ್ಧಾರ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನ. ಆತ್ಮೋನ್ನತಿ. ಕರ್ತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿ. ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸ ಹೊಂದಿದ ಮೇರು ಶಕ್ತಿ ಎಂದರ್ಥ. ಇಂಥಹ ಗುರುವಿಗೆ ಬಹು ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಗುರುವಿನಿಂದಲೇ ಜೀವಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿಯ ಮತ್ತು ಬದುಕಿನ ಸಂಸ್ಕಾರವಾಗಬೇಕು. ಒಂದು ಎರಡಾಗುವ ಎರಡು ಹಲವಾರಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ಈ ಪ್ರಸರಣಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಮುಖ ಪರಮಾತ್ಮನ ಲೀಲಾ ವಿನೋದದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ "ಶಿವಾಂಶಿಕನಾದ ಜೀವನಿಗೆ ದೊರೆತ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಕಳೆಗಳಿರುವ ಅರಿವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವವನು ಗುರು" ಅತಂಹ ಗುರುವಿನ ಬಗೆಗೆ ಶರಣರು ವಿವರಣೆ ನೀಡುತ್ತಾ ಗುರು ಎಂದರೆ ಅದು ಬೇರೆ ಏನು ಅಲ್ಲ. ತನ್ನರಿವೇ ತನಗೆ ಗುರು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದ್ಬುತ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಗುರುವಿನ ಬಗೆಗೆ ತತ್ವಪದಕರರೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದಾ. ಅಂತೆಯೇ ಅವರು ತತ್ವಪದಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುವನ್ನು ಕಂಡ ಬಗೆಯನ್ನು ಈ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **ಎಚ್. ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ (1992)** : ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮೈಸೂರು,
- **ಕೆ.ಆಯ್.ಪಾಟೀಲ್ (2001)** : ಸಂತ ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಫ ಸಾಹೇಬರು ತತ್ವಪದಗಳು ಹಾಗೂ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಗದಗ ಪಾರು ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಮಹೇಶ ಗಾಜಪ್ಪನವರ (2000)** : ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ ತತ್ವಪದ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಶಿವಾನಂದ ಗುಬ್ಬಣ್ಣವರ (1985)** : ಚಲವಾದಿ ಚಂದಪ್ಪನ ಅನುಭಾವ ಪದಗಳು, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಧಾರವಾಡ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.

■■

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಪ್ರದೇಶದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಂಶಗಳು

✍ ರಮೇಶ, ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ತುಮಕೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ತುಮಕೂರು.

ನಾಡಿನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಗತಕಾಲದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ತೋರಿಸುವ ಆಕರಗಳು ಅತಿ ಮಹತ್ವದೆನಿಸಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಕ್ತಾನಾಧಾರಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಆಧಾರಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಾಹಿತಿಕ ಆಧಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು ವಿಜಯನಗರ ಮತ್ತು ನಗರೋತ್ತರಕಾಲದ ಚರಿತ್ರೆಯ ರಚನೆಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. 'ಕೈಫಿಯತ್ತು' ಎಂಬ ಮೂಲತಃ ಅರೇಬಿಕ್ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಗೆ ಪದ ಸೇರಿದುದಾಗಿದೆ. ಮುಸ್ಲಿಂ ರಾಜರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಅನೇಕ ಆರೇಬಿಕ್ ಮತ್ತು ಪರಿಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿಯ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿವೆ. ಕೈಫಿಯತ್ತು ಎಂದರೆ ಹೇಳಿಕೆ, ವಿವರಣೆ ಎಂದರ್ಥ.[1] ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರು ಕರ್ನಲ್ ಮೆಕಂಜಿಯವರು ತಾನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ, ಸ್ಥಳೀಯರಿಂದ ಬರೆಯಿಸಿಕೊಂಡ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ದಾಖಲೆಗಳಿಗೆ ಕೈಫಿಯತ್ತು ಪದವನ್ನು ಬಳಸಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.[2]

ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ಚಾಲಕ ಆಕರಗಳ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾದಾಗ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಸೊಗಡಿನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತವಾದರೂ, ಆಕರಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು: ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳಂತಹ ಅಪರೂಪದ ಆಕರಗಳು ತುಂಬುತ್ತವೆ' ಎಂದು ಇತಿಹಾಸಜ್ಞರಾದ ಪ್ರೊ.ಎಂ.ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾವು ಮೆಕೆಂಜಿ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.[3] ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂಗತಿಗಳ, ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ದೊಡ್ಡ ಹರವು ಈ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳಲ್ಲಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಅಧಿಕೃತ ಶಾಸನಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಂತ, ಮಾಂಡಲೀಕರ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಶಾಸನಗಳು ಸಿಗದೇ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳಂತಹ ಆಕರಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗದ ಸ್ಥಳೀಯ ಅರಸು ಮನೆತನಗಳ ಕೆಲವು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತಿಹಾಸ, ಹಳೆ ಶಿಲಾಯುಗದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಬಗ್ಗೆ ಆನೇಕ ಪ್ರಾಕ್ತಾನ ಆಧಾರಗಳಿಂದ ಗಾದಿಗನೂರು, ಚೌಡನಕಟ್ಟೆ, ದರೋಜಿ, ಬಳ್ಳಾರಿಗುಡ್ಡ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಳೆ ಶಿಲಾಯುಗದ ಆಯುಧಗಳು ದೊರೆತಿದ್ದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಅಲ್ಲದೆ ಕಪ್ಪಗಲ್ಲು, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಸಂಗನಕಲ್ಲು, ಕುರುಗೋಡು, ಕುಡಿತಿನಿ, ಗಾದಿಗನೂರು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೂತನ ಶಿಲಾಯುಗದ ಅವಶೇಷಗಳ ಆಯುಧಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಮೌರ್ಯರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅಧೀನಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ದಾಖಲೆಗಳು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಗಂಗ, ಚಾಲುಕ್ಯ, ಕಲ್ಯಾಣಿ ಚಾಲುಕ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ಹೊಯ್ಸಳ ಸೇವಣ ಅರಸರು ಬಳ್ಳಾರಿ ಎಂಬ ಕುಂತಳದ ಪಾದಿ ತುದಿಯನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಆಳಿದರು.[4] ಕೊನೆಗೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮಾಜ್ಯ ಪತನಾನಂತರ ಬಳ್ಳಾರಿ: ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅನೇಕ ಪಾಳೆಯಗಾರರಲ್ಲಿ ಹಂಚಿ ಹೋಯಿತು. ಜರಿಮಲೆ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ, ಉಚ್ಚಂಗಿದುರ್ಗ, ಸಂಡೂರು ಹೀಗೆ ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು, ಅಲ್ಲದೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಪದೇಶವು ಮೊಘಲರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು. ನಂತರ, ಹೈದರಾಲಿ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನರ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲದೆ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು ಕೂಡ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಅಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ದಾಖಲೆಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ವಿಜಯನಗರೋತ್ತರ ಕಾಲದ ಪಾಳೆಗಾರರ, ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಕುರಿತು ವಿಪುಲವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕಣಜಗಳೆಂದರೆ ಕರ್ನಲ್ ಮೆಕೆಂಜಿ ಸಂಗ್ರಹದ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ವಿಜಯನಗರದ ಪತನದವರೆಗೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಶಾಸನಗಳ ಬರವಣಿಗೆ ಆಮೇಲೆ ನಿಂತೇ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಎನ್ನುವಷ್ಟು ವಿರಳವಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ವಿಜಯನಗರೋತ್ತರಕಾಲೀನ ಬಳ್ಳಾರಿ ಪ್ರದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತೆ, ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ಪಡೆಯುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿವೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಪ್ರದೇಶದ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು –

1. ಅಂತಾಪುರದ ಕೈಫಿಯತ್ತು
2. ಆರ್ಕಾಡ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕೈಫಿಯತ್ತು
3. ಉತ್ಸಂಗಿ ವಂಟಿಕೆ ಸಲ್ಲುವ ಸಂತೆ ಬೆನ್ನೂರು ಸೀಮೆ ಕೈಫಿಯತ್ತು
4. ಕಮಲಾಪುರದ ಕೈಫಿಯತ್ತು
5. ಕುರುಗೋಡು ಕೈಫಿಯತ್ತು
6. ಭಟ್ಟರಹಳ್ಳಿ ಕೈಫಿಯತ್ತು
7. ದರೋಜಿ ಗ್ರಾಮದ ಕೈಫಿಯತ್ತು
8. ಬಳ್ಳಾರಿ ಕೈಫಿಯತ್ತು
9. ದೇವಲಾಪುರ ಪ್ರತಿನಾಮ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪುರದ ಕೈಫಿಯತ್ತು
10. ಶ್ರೀ ಕೋಮಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೈಫಿಯತ್ತು
11. ಹೀರೆಹಾಳು ಕೈಫಿಯತ್ತು
12. ಸಂತೆಬೆನ್ನೂರು ಕೈಫಿಯತ್ತು
13. ಹತ್ತಿ ಬೆಳಗಲ್ಲು ಕೈಫಿಯತ್ತು

ಇವು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು ಬಳ್ಳಾರಿ ಪ್ರದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಜರಿಮಲೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜರಿಮಲೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಮಕಾಲೀನ ಪಾಳ್ಯ ಪಟ್ಟಣಗಳಾದ 'ಅಂತಾಪುರ ಕೈಫಿಯತ್ತು, ದರೋಜಿ ಗ್ರಾಮದ ಕೈಫಿಯತ್ತು, ಕೋಮಾರ ದೇವರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳ ವಿಷಯಗಳು ಜರಿಮಲೆಯ ಆರಂಭದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಏಳು ಜನ ಸಹೋದರರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಕೋಮಾರರಾಮನ ವಂಶಿಕರಾದ ಭೂಮಿರಾಜನ ಮಕ್ಕಳು ಕುತ್ತಾನೆ, ಸೊಂಡೂರು, ಬಾಣರಾವಿ, ಜರಿಮಲೆ, ಗುಡೇಕೋಟೆ, ಉಜಿನಿ, ವಡ್ಡು, ದರೋಜಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಭೂಮಿರಾಜನಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಜರಿಮಲೆ ಸಂಸ್ಥಾನವು ಇತ್ತು ಎಂಬುವದನ್ನು ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತವೆ.[5]

ಗುಡೇಕೋಟೆ ಪಾಳೆಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಸನಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ನಮಗೆ ದೊರಕುವ ಪ್ರಮುಖ ದಾಖಲೆಗಳು ಎಂದರೆ, ಮಕೆಂಜಿ

ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಮೆಕೆಂಜಿಯು ದೇಶಿಯ ಪಂಡಿತರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದನು. ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳೇ ಗುಡೇಕೋಟೆ ಪಾಳೆಗಾರರ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂತಪುರ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳ ಮೂಲಕ ಇವರ ಮೂಲಪುರುಷ ಕುಮಾರರಾಮನ ವಂಶಸ್ಥರು ಬೊಮ್ಮಂತರಾಜ ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇವರ ಮೂಲವನ್ನು ಕಂಪಲಿಯ ಕುಮಾರರಾಮನ ವಂಶಸ್ಥರು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿವೆ.[6]

ಗುಡೇಕೋಟೆ ಪಾಳೆಗಾರರ ಮೂಲಪುರುಷನಾದ ಗಂಡಳನಾಯಕನ ಪೂರ್ವಜರು ವಿಜಯನಗರದಿಂದ ತುಂಗಭದ್ರ ನದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ತಳಾರ ಹುದ್ದೆಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಯಿತೆಂದು– ಅಪ್ರಕಟಿತ ಇಂಗ್ಲಿಷನ ಕೈಫಿಯತ್ತು ದಾಖಲಿಸಿದೆ.

ಹಿರಿಯಾಳು ಕೈಫಿಯತ್ತುನಲ್ಲಿ ಅಳಿಯ ರಾಮರಾಯನ ಮೇಲೆ ಬಿಜಾಪುರದ ಅಲಿ ಆದಿಲ್ ಷಾಹನು ತನ್ನ ದಂಡಿನೊಂದಿಗೆ ಬಂದು, ಕೃಷ್ಣ, ಮಲಾಪಹಾರಿ ಸಂಗಮ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಳಿಯ ರಾಮರಾಯನ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ರಾಮರಾಯನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ವಿಜಯನಗರವನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆಹೊಡೆದು ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಬಳಿಕ ರಾಜ್ಯ ಅರಾಜಕವಾದ ಬಗ್ಗೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿದ್ದ ಪಾಳೆಗಾರರ ಉಪದ್ರವ ಹೆಚ್ಚಾದ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜೆಗಳು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.[7]

ಶ್ರೀ ಕುಮಾರ ದೇವರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೈಫಿಯತ್ತು

ಈ ಕೃಷಿಯತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಆಂಶಗಳನ್ನು ಸಹ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬೊಮ್ಮಂತ ರಾಜನು ಅವನ ಮಗ ಚಿನ್ಮಯ ರಾಜ ಚಿನ್ಮಯ ರಾಜನ ಮಗ ಕೊಂಡಲರಾಜನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅವನಿಗೆ ಸಂತಾನ ಭಾಗ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಜಟಿಂಗರಾಮನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಏಳು ಮಂದಿ ಪುತ್ರರು ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ವಿವರಣೆಯಿದೆ. ಅವನಿಗೆ ವಯಸ್ಸಾದಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಮಗನಿಗೆ ಪಟ್ಟಕಟ್ಟದೇ ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಏಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ತಾಲೂಕು ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ತಿಳಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ.[8]

1. ಹಿರೇ ಬೊಮ್ಮನಾಯಕನಿಗೆ ಕುಡಿತಿನಿ
2. ಬಿಸಾಳ ನಾಯಕನಿಗೆ ಸೊಂಡೂರು
3. ರಾಜಪ್ಪನಾಯಕನಿಗೆ ಬಾಣರಾವಿ
4. ಹಿರೇಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ಜರಿಮಲೆ,
5. ವೀರಪ್ಪ ನಾಯಕನಿಗೆ ಗುಡೇಕೋಟೆ
6. ಇಮ್ಮಡಿ ನಾಯಕನಿಗೆ ಉಜನಿ
7. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ನಾಯಕನಿಗೆ ವಡ್ಡಿನ

ಹೀಗೆ ಏಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಂಚಿ ತಾನು ಮಧ್ಯದ ಮಗನಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಕುಮಾರ ದೇವರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೈಫಿಯತ್ತುನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.[9] ಅಲ್ಲದೇ ರಾಮರಾಯನ ಸೋಲು ಮತ್ತು ಆ ನಂತರದ ಮೊಗಲ ಮರಾಠರ ವಿವರಣೆಯಿದೆ.

ಕೈಫಿಯತ್ತು, ಕುರುಗೋಡು ತಾಲೂಕು ಬಳ್ಳಾರಿ

ಈ ಕೈಫಿಯತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಹಂಡೆ ಅರಸರ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅಚ್ಯುತರಾಯನ ಮಗ ಸದಾಶಿವರಾಯ ಪುತ್ರ ಸಂತಾನವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಅಳಿಯ ರಾಮರಾಯನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಈ ತಾಮರಾಯನು 22 ವರ್ಷ ದೊರೆತನ ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ರಕ್ಕಸತಂಗಡಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸೋತ ವಿವರಣೆಯಿದೆ. ಅಳಿಯ ರಾಮರಾಯನ ತಮ್ಮ ಕೋದಂಡರಾಮ 19 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡಿದನು. ಹಂಡೆ ವಂಶಸ್ಥ ಹಂಡೆ ಬಾಲದ ಹನುಮಂತಪ್ಪನಾಯಕ, ವಿಜಾಪುರದ ಆದಿಲ್ ಷಾಹಿಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರದಾರನಾಗಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕುರುಗೋಡು ಕೈಫಿಯತ್ತು ವಿವರಣೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಹಂಡೆ ಅರಸರ ವಂಶದ ವಂಶಾವಳಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಮಾಶಾಸನದ ಮಾಹಿತಿಯ ವಿವರಣೆಯಿದೆ.[9]

ಕೈಫಿಯತ್ತು, ಭಟ್ಟರಹಳ್ಳಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲೂಕು

ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಮಾರರಾಮ ಕೈಫಿಯತ್ತು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇದೆ. ಇದು ಕೊಮಾರರಾಮನ ಮೂಲ ಪುರುಷನ ಬಗ್ಗೆ ಆಧಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕೈಫಿಯತ್ತು ಆಗಿದೆ.

1. ಯೀತನು (>ನ) ಮೂಲಪುರುಷ 1. ಖಂಡೆರಾಯ
2. ಯೀತನ ಮಗ ಮುತ್ತಿನ ಮತ್ತು ರಾಯ
3. ಯೀತನ ಮಗ ಮುತ್ತಿನ ಮುಮ್ಮುಣಿರಾಯ
4. ಯೀತನ ಮಗ ನರಸಿಂಗರಾಯ
5. ಯೀತನ ಮಗ ಕೋವಿನ ತಿಮ್ಮನಾಯಕ
6. ಯೀತನ ಮಗ ಹೆಬ್ಬುಲಿ ಕಂಪಲಿರಾಮ
7. ಯೀತನ ಮಗ ಕೊಮಾರರಾಮ[10]

ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಇವರು ಮೂಲತಃ ಬ್ಯಾಡರು(ಬೇಡರು). ಇವರ ಮನೆತನ ಮುನ್ನುಡಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಬಹುಶಃ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಷಯಗಳು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸತ್ಯವೆಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಾಗದು. ಸಮಕಾಲೀನ ಅಧಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮೌಲೀಕರಿಸಿದಾಗ ಅವುಗಳ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚಬಹುದು. ಬಳ್ಳಾರಿ ಪ್ರದೇಶದ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಹಂಡೆ ಅರಸರ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಂಡೆ ಅರಸರ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದಂತಹ ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ನೀಡಿದ್ದು ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳೇ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಕೌರ್ಯ, ಸಾಹಸ, ಅವರ ಅಂತರ್ ಸಂಬಂಧಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯ ವಿವರಣೆಯು ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಕಂಪಿಲರಾಯ ಮತ್ತು ಅವನ ಮಗ ಕೊಮಾರನ ಮೂಲ ವಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಖರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯು ಕೇವಲ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳಿಂದ ದೊರಕಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ರಚನೆಯ ಆಕರಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಆಧಾರಗಳು ದೊರೆಯದೇ ಇದ್ದಾಗ, ಇವು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಐತಿಹಾಸಿಕವೆಂದು ನಂಬಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳಿಂದ ನಾವು ವಾರ–ದಿನ–ತಿಥಿ–ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸದೇ, ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳು ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದಾಗ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು, ವರ್ಣಮಯ ಸಮಾಜದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವುದರ

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಜೊತೆಗೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳಿದ ಆರಸರ ಪಾಳೆಗಾರರ ಭಕ್ತಿ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ಛಲ, ಹೋರಾಟ, ಸಾಹಸ ಮತ್ತು ಜೀವನೋತ್ಸಾಹಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ.

ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

1. ಡಾ. ಕೆ ರವೀಂದ್ರನಾಥ್, ಕನ್ನಡ ದಾಖಲು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪುಟ. 168,
2. ಡಾ. ಬಿ.ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ, ಕರ್ನಲ್ ಮೆಕೆಂಜಿ ಮತ್ತು ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು
3. ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರೇಶ್, ಭವದ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ (ಎಮ್ಮಿಗನೂರು ಜಡೆತಾತನವರ ಕಥನ), ಪುಟ, 13,
4. ಡಾ. ಡಿ.ಎನ್.ಯೋಗಿಶ್ವರಪ್ಪ, ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾಳೆಗಾರರು, ಪುಟ.29
5. ಅದೇ, ಪುಟ.48
6 ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು, ಸಂಪುಟ–1
8. ಕುಶಾಲಪ್ಪ ಗೌಡ (ಸಂಪಾದಕರು), ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪಗೌಡ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು.

■■

– 46ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರೆದುದು

ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸುವ ಕಾನೂನುಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ನೋಂದಾಯಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಸ್ಟ್ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಂಗವಿಕಲರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯಿದೆ, 2016 ಇದು ಅಂಗವಿಕಲರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಯಿದೆ ಆಗಿದ್ದು, ಅಂಗವಿಕಲತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಕಾಯಿದೆಯಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕಾಯಿದೆಗಳು ವಿಶೇಷ ಚೇತನ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ವಿಕಲಚೇತನರ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಇದರ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಇವರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗಿವೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆರೈಕೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪಾಲಕರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯನ್ನು ಮನೋಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ತಜ್ಞವೈದ್ಯರ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದ್ದು. ಇಂತಹ ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಲು ಮತ್ತು ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಅನೇಕ ಸರಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಂಘಟನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಪಾಲಕರು, ಪೋಷಕರು ಹಾಗೂ ಆರೈಕಾದರರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಇರಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಉತ್ತಮ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **ಸಿಂಘಿ ಪಿ.ಡಿ., ಗೋಯಲ್ ಎಲ್., ಪರ್ಷಾದ್ ಡಿ.ಇ., ಸಂಘಿ ಎಸ್., ಮತ್ತು ವಾಲಿಯಾ ಬಿ.ಎನ್.ಎಸ್. (1990)** : ಸೈಕೋಸೊಷಿಯಲ್ ಪ್ರಾಬ್ಲಮ್ಸ್ ಇನ್ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಆಫ್ ಡಿಸ್ಎಬಲ್ಡ್ ಚಿಲ್ಡನ್. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸೈಕಾಲಜಿ, 63 (2), 173–182.
- **ನಿಂಬಾಳ್ಕರ್ ಎಸ್., ರೈತನ್ ಎಸ್., ಶಾ ಆರ್.ಆರ್. ಮತ್ತು ಪಾಂಚಾಲ್ ಡಿ.ಎ. (2014)** : ಅ ಕ್ವಾಲಿಟೇಟಿವ್ ಸ್ಟಡಿ ಆಫ್ ಸೈಕೋಸೋಷಿಯಲ್ ಪ್ರಾಬ್ಲಮ್ಸ್ ಅಮಂಗ್ ಪೇರೇಂಟ್ಸ್ ಆಫ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ ವಿತ್ ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ ಅಟೆಂಡಿಂಗ್ ಟು ಟೆರ್ಶಿಯರಿ ಕೇರ್ ಹಾಸ್ಪಟಲ್ಸ್ ಇನ್ ವೆಸ್ಟ್ರನ್ ಇಂಡಿಯಾ. ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸ್ಕಾಲರ್ಲಿ ರಿಸರ್ಚ ನೋಟಿಸಸ್, 2014.
- **ಗುಪ್ತಾ, ಎ., ಮತ್ತು ಸಿಂಘಲ್ ಎನ್. (2005)** : ಸೈಕೋಸೋಷಿಯಲ್ ಸಪೋರ್ಟ ಫಾರ್ ಫ್ಯಾಮಿಲಿಸ್ ಆಫ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ ವಿತ್ ಆಟಿಸಮ್. ಏಷಿಯಾ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಡಿಸ್‌ಎಬಿಲಿಟಿ ರೆಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ಜರ್ನಲ್, 16(2), 62–83
- **ಕುಮಾರ್ ಪಿ., ಮತ್ತು ಪಾಂಡೆ ಆರ್. (2019)** : ಸೈಕೋಸೋಷಿಯಲ್ ಪ್ರಾಬ್ಲಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ ವಿತ್ ಇಂಟಲೆಕ್ಚುಲ್ ಡಿಸಬೆಲಿಟಿ: ಅ ಬ್ರೀಫ್ ಓವರವಿವ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಸೈಕೋಷಿಯಲ್ ರಿಸರ್ಚ, 14(1).
- **ವಡಿವೇಲನ್ ಕೆ., ಸೇಕರ್ ಪಿ., ಶೃತಿ ಎಸ್.ಎಸ್., ಮತ್ತು ಗೋಪಿಚಂದ್ರನ್ ವ. ಇ. (2020)** : ಬರ್ಡನ್ ಆಫ್ ಕೇರಗಿವರ್ಸ್ ಆಫ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ ವಿತ್ ಸೆರಿಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ : ಆ್ಯನ್ ಇಂಟರಸೆಕ್ಸನಲ್ ಆ್ಯನ್‌ಲೆಸಿಸ್ ಆಫ್ ಜೆಂಡರ್, ಸ್ಟಿಂಗ್ಮಾ ಆಂಡ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪಾಲಿಸಿ, ಬಿ.ಎಮ್.ಸಿ ಪಬ್ಲಕ್ ಹೆಲ್ಥ್, 20(1), 1–8
- **ನರುಲಾ ವಿ., ಮತ್ತು ಶ್ರೀವಾಸ್ತವ ಪಿ. (2019)** : ಸೈಕೋಸೋಷಿಯಲ್ ಆಸ್ಪೆಕ್ಟ್ಸ್ ಆಫ್ ಪೇರೆಂಟ್ಸ್ ಹ್ಯಾವಿಂಗ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ ವಿತ್ ಆಟಿಸಂ ಸ್ಪೆಕ್ಟ್ರಮ್ ಡಿಸಾರಡರ್ಸ್ ವಿತ್ ಆ್ಯಂಡ್ ವಿತೌಟ್ ಕೋಮಾರಬಿಡ್ ಕಂಡಿಷನ್ಸ್, ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಸೈಕೋಸೋಷಿಯಲ್ ರಿಸರ್ಚ, 14(1), 191–199.
- **ಜೋಸೆಫ್ ಎಸ್.ಜೆ., ಸೇಕರ್ ಕೆ., ಮತ್ತು ಜನಾರ್ದನ ಎನ್. (2014):** ಸೈಕೋಸೋಷಿಯಲ್ ಕೇರ್ ಫಾರ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ ವಿತ್ ವಿಷ್ಯುಯಲ್ ಡಿಸಬೆಲಿಟಿಸ್– ಅ ಕ್ವಾಲಿಟೇಟಿವ್ ಕೇಸ್ ಅನಾಲಿಸಿಸ್, ಸೋಷಿಯಲ್ ವರ್ಕ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಸ್ ಇನ್ ಮೆಂಟಲ್ ಹೆಲ್:ಕ್ರಾಸ್ ಕಲ್ಚರಲ್ ಪರಸ್ಪಿಕ್ಟಿವ್ಸ್, 1, 120.
- **ಕಪುರ್ ಎಮ್. (2012)** : ಕ್ಯಾನ್ ವುಯ್ ರಿಚ್‌ಔಟ್ ಟು ಆಲ್ ಅವರ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್? ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ಸೈಕಾಲಜಿ, 116(2), 87–95.
- **ಜೋನ್ಸ್ ಟಿ.ಡಬ್ಲು., ಜೋನ್ಸ್ ಜೆ.ಕೆ., ಮತ್ತು ಇವಿಂಗ್ ಕೆ.ಎಮ್. (2006):** ಸ್ಟುಂಡೆಂಟ್ಸ್ ವಿತ್ ಮಲ್ಟಿಪಲ್ ಡಿಸಬೆಲಿಟಿಸ್, ಡಫ್ ಲರ್ನರ್ಸ್: ಡೆವಲೆಪಮೆಂಟ್ಸ್ ಇನ್ ಕರಿಕ್ಯುಲಮ್ ಆಂಡ್ ಇನಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್, 127–143.
- **ಶುಕ್ಲಾ ಎನ್., ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಾ ಎಸ್.ಕೆ. (2005)** : ರಿಸರ್ಚರ್ಸ್ ಇನ್ ದಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಆಫ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಆಂಡ್ ವೆಲಫೇರ್ ಆಫ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ ವಿತ್ ಮಲ್ಟಿಪಲ್ ಡಿಸಬೆಲಿಟಿಸ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ, ರಿಸರ್ಚ ಪೇಪರ್, ನ್ಯೂ ದೆಹಲಿ. ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಇನ್ ದಿ ಏಷಿಯಾ ಫೆಸಿಫಿಕ್, 1.3–13.
- https://www.thenationaltrust.gov.in/content/innerpage/introduction.php.

■■

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ

✍ ಕೆ. ಪಿ. ನಾಗಭೂಷಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಎನ್‌ಹೆಚ್–4, ಚಳ್ಳಕೆರೆ ಟೋಲ್‌ಗೇಟ್ ಹತ್ತಿರ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ–577501

ಸಂವೇಗಗಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಪೋಷಕರು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು ಇಂದಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಲಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸದೇ, ಭವಿಷ್ಯದ ಜೀವನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಲು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಉದಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕುಟುಂಬಗಳ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ಹತಾಶ ಭಾವನೆ ಹಾಗೂ ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಂತಹ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಏರಿಳಿತಗಳು ಹಿಂದಿನ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಿಂದ ಈ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಹರಿದು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂದಿನ ಯುವಜನತೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಆಕ್ರಮಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಖಿನ್ನತೆ, ಆತ್ಮಹತ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಜೀವನವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಅಗತ್ಯವಾದಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಹಾಗೂ ಇತರರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಇತರರ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನೇ ಸಂವೇಗನಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಎನ್ನುವರು.

ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಘಟಕಾಂಶಗಳು

'ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಜಾನ್ ಮೇಯರ್ ಮತ್ತು ಪೀಟರ್ ಸಾಲೋವೈರವರು 1990ರಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಬಳಕೆಗೆ ತಂದರು. ಇವರ ನಂತರ 1995ರಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕಾದ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿ ಹಾಗೂ ಪತ್ರಕರ್ತ ಡೇನಿಯಲ್ ಗೋಲ್‌ಮನ್‌ರವರು ಮೇಯರ್ ಮತ್ತು ಸಾಲೋವೈರವರ ಕಾರ್ಯಾಧಾರಿತ 'ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ (Emotional Intelligence) ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚುರಗೊಳಿಸಿದರು.

'ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ' ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಇತರರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತರಾಗುವುದು, ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾಗಿದೆ.

– ಮೇಯರ್ ಜೆ. ಮತ್ತು ಸಾಲೋವೈ ಪಿ. 1990

ಮೇಲಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಸೂಚ್ಯಾಂಕದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಳೆಯಬಹುದಾದ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗೆ ಪೂರಕವಾದುದಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಜನರು ಉತ್ತಮ ಪುಸ್ತಕಾಭ್ಯಾಸಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆಯಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ ಕಡಿಮೆಯಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಕೌಶಲಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗಳು

ಬೌದ್ಧಿಕ ಮತ್ತು ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗಳು ಮೆದುಳಿನ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಗಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಬೌದ್ಧಿಕ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯು ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿರುವ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಪೊರೆಯಂತಿರುವ ನಿಯೋಕಾರ್ಟೆಕ್ಸ್ ಭಾಗದ ಕಾರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳು ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿರುವ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿರುವ ಸಬ್ ಕಾರ್ಟೆಕ್ಸ್ ಭಾಗದ ಕಾರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.ಮೇಯರ್ ಮತ್ತು ಸಾಲೋವೈರವರ ಪ್ರಕಾರ ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯು ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ –

1. **ಸಂವೇಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ :** ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಹಾಗೂ ಇತರರ ಸಂವೇಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
2. **ಸಂವೇಗಗಳ ಬಳಕೆ :** ತನ್ನ ಆಲೋಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಂವೇಗಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ
3. **ಸಂವೇಗಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ :** ಸಂವೇಗಗಳ ಜ್ಞಾನ, ಒಂದು ಸಂವೇಗ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂವೇಗವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಹಿಸುವಿಕೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
4. **ಸಂವೇಗಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ :** ಭಾವೋದ್ವೇಗಗಳ ಸ್ವಯಂ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು

ಗೋಲ್‌ಮನ್ ಡೇನಿಯಲ್ 1995ರಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ತನ್ನ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಹೇಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಅಧ್ಯಯನವು ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ:

1. ಸ್ವಯಂ ಅರಿವು (Self Awareness) : ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು, ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಬಳಕೆ, ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ನೈಜವಾದ ಅಳತೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಅರಿವು ಎನ್ನಬಹುದು.

2. **ಸ್ವಯಂ ನಿಯಂತ್ರಣ** (Self Regulation) : ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲಸದ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಸಂವೇಗಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ಭಾವೋದ್ವೇಗಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ವಿಚಲತೆಯಿಂದ ಸಹಜ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ಸ್ವಯಂ ನಿಯಂತ್ರಣ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

3. **ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆ** (Motivation) : ಗುರಿಗಳ ಸಾಧನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಲು ತಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮುನ್ನುಗ್ಗಲು ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು, ಹಿಂಜರಿತ, ಸೋಲು ಮತ್ತು ಆಶಾಭಂಗಗಳಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ.

4. **ಅನುಭೂತಿ ಶಕ್ತಿ** (Empathy) : ಇತರರ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವುದು, ಅವರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು, ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬಾಂಧವ್ಯ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಭಿನ್ನ ಮನೋಭಾವದ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ.

5. **ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೌಶಲಗಳು** (Social Skills) : ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು, ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಬಳಕೆ, ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ನೈಜವಾದ ಅಳತೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಅರಿವು ಎನ್ನಬಹುದು.

ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ (Emotional Quotient) ನ್ನು ಅಳೆಯುವಿಕೆ

ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿ ಸೂಚ್ಯಾಂಕವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಇರುವ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಳೆಯುವಂತಹ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಮಂಜಸತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಬರವಣಿಗೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದಂತಹ ಹಲವಾರು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳುಂಟು. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಸೂಚ್ಯಾಂಕವನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಅಳೆಯದಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮೂಲಕ ಅಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದವರು, ಸ್ವಯಂ ಅರಿವು ಇಲ್ಲದವರು ತಮ್ಮ ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಸೂಚ್ಯಾಂಕವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಹೋಗಬಹುದು

ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಸೂಚ್ಯಾಂಕವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಹಲವಾರು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರೂಪಿತವಾದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳೆಂದರೆ ಮೇಯರ್-ಸಾಲೋವೈ-ಕ್ಯಾರುಡೋ ಸಂವೇತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಮಾಪನ (MEIS), ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ತಪಶೀಲು ಪಟ್ಟಿ- 360 (ECI-360), ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ- ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಮಾದರಿ (WQI-Ei), ಮತ್ತು ಬ್ಯಾರನ್‌ರವರ ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಸೂಚ್ಯಾಂಕದ ತಪಶೀಲು ಪಟ್ಟಿ (EQ-i)

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳು

ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಬಳಕೆ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಹೊರಗೂ ಹರಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ವೃತ್ತಿಪರ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಉತ್ತಮ ಬಾಂಧವ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು, ಉತ್ತಮ ಫಲಿತಾಂಶ ಪಡೆಯಲು ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ.

- ಯಾವುದೇ ಕೌಶಲ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದುದ್ದಾಗಿರಬೇಕು. ಯಾವ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಅಹಂಭಾಗಿತ್ವವಿರುತ್ತದೋ ಆಗ ಮಗು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹಾಗೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಲಿಯುತ್ತದೆ. ಮಗುವಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಂತಹ ಶಿಕ್ಷಕ ಮಗುವಿನ ಉದ್ವೇಗ ಮತ್ತು ನಿರಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಇದು ಸಂವೇಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಬಳಕೆ ಮಾಡಲು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.
- ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಸಾಧನೆ ತೋರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಇದು ಅವರ ಒತ್ತಡಗಳು ಹಾಗೂ ಉದ್ವೇಗಭರಿತ ವರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ವಿಚಲಿತ ಭಾವನೆಗಳು ನಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಕದಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ಏಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಮ್ಮ ಕ್ಷಣಕ್ಷಣದ ನಿರ್ಧಾರಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ತಾರ್ಕಿಕ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಬೌದ್ಧಿಕ ಮತ್ತು ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಹೃದಯಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.
- ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಶಿಕ್ಷಕ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಸ್ವಯಂ ಅರಿವು, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸುವ ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ವರ್ತನೆಗಳ ಅಂತರಾವಲೋಕನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ನಮ್ಮ ಸಂವೇಗಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಒಂದು ಪೂರ್ಣಾವಧಿಯ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಬಾಳುತ್ತಿರುವಂತಹ ಈ ಸಮಸ್ಯಾಭರಿತ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕೋಪ, ಭಯ, ಉದ್ವೇಗ, ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಹಿನ್ನಡೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ವಿರಾಮ ಪಡೆಯುವ ವಿಧಾನಗಳಾದ ಆಳವಾದ ಉಸಿರಾಟ ಕ್ರಿಯೆ ಸ್ನಾಯು ವಿರಮಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಉದ್ವೇಗಗಳು ಮತ್ತು ಚಿಂತೆಗಳಿಂದ ದೂರ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಂತಹ ಕ್ರಮಗಳು ಸೋಲುಗಳನ್ನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳಲು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ, ಆರೋಗ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಆತ್ಮಹತ್ಯಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತವೆ.
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಅಂತರ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂಬಂಧದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡುವ

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವ–ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸುವ ಕೌಶಲ, ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಮಾನಸಿಕ ಘರ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಶಾಬ್ದಿಕ ಮತ್ತು ಅಶಾಬ್ದಿಕ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದು, ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಗುಣಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗೆ ಒತ್ತು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಸಮಸ್ಯಾ ಪರಿಹಾರ, ಮಾನಸಿಕ ಘರ್ಷಣೆಗಳ ಪರಿಹಾರ, ಅನುಭೂತಿ ಶಕ್ತಿ, ಹೊಂದಾಣಿಕ ಮತ್ತು ಸಂವಹನಾ ಕೌಶಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಬೇಕು. ಇವು ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ ಕಲಿಕಾ ವಿಧಾನಗಳು ಹಾಗೂ ಜೀವನ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತವೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **ಎಚ್. ಎಸ್. ಉಮೇಶ :** ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ, ಮೈಸೂರು ಚಿತ್ತಾರ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಎಚ್. ಎಂ. ಚಂದ್ರಾಚಾರ್ :** ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ, ರಾಣೆಬೆನ್ನೂರು ಅಶ್ವಿನಿ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಎ. ವಿ. ಗೋವಿಂದರಾವ್ :** ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ, ಮೈಸೂರು ಮುರುಳಿ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಪ್ರೊ. ಪಿ. ನಟರಾಜು :** ವಿಕಾಸ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ, ಮೈಸೂರು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಬಿ. ಜಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ :** ಮನಶಾಸ್ತ್ರ, ಮೈಸೂರು ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಕೆ. ಜಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ :** ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ, ಗದಗ ವಿಜಯ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಡಿ.ಎಸ್.ಇ.ಆರ್.ಟಿ. :** ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ.

■■

– 38ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರೆದುದು

ಆಗಬೇಕಿದೆ. ರೀಲರ್‌ಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮೂಲಕ, ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಕರಿಗೂ ನೆರವಾಗಲು ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದಾಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಅನುದಾನ ನೀಡಿ, ನಿಗದಿತ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಬದ್ಧತೆ ತೋರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಕರು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಈ ಕೃಷಿಯಿಂದ ವಿಮುಖರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ, ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಯತ್ತ ಯುವ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕು.

ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

1 ಡಾ. ಎಚ್.ಬಸವರಾಜ ನೇತೃತ್ವದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಿತಿ ವರದಿ 2016–17, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ 32

2 ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಳಿ (ಸಿಎಸ್‌ಬಿ) ವರದಿ, 2021ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 1, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ 24

3 ಕರ್ನಾಟಕ ರೈತಚಳುವಳಿಗಳು–ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಗಳು, ಸಂಪುಟ–2, ಎಂ.ಜಿ.ನಾಗರಾಜ್, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸಮಿತಿ, ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ 424

4 2011ರ ಫೆಬ್ರುವರಿ 27, 28ರ ಕನ್ನಡಪ್ರಭ, ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿ

5 2011ರ ಆಗಸ್ಟ್ 3, 4, 5ರ ರೇಷ್ಮೆ ಸೀಮೆ ಪತ್ರಿಕೆ, ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ

6 ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ತೋಇ138ರೇಕೃವಿ2015, ಬೆಂಗಳೂರು, ದಿನಾಂಕ: 25–06–2015

7 ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಳಿಯ ವರದಿ– 2021ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 1, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ 21

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **ಎಂ.ಜಿ.ನಾಗರಾಜ್ (2006) :** ಕರ್ನಾಟಕ ರೈತ ಚಳವಳಿಗಳು–ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಗಳು, ಸಂಪುಟ 2 ಮತ್ತು 3. ಬೆಂಗಳೂರು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸಮಿತಿ.
- **ಪಿ. ಸಾಯಿನಾಥ್ (2009) :** ರೈತರ ಬವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ('ಬತ್ತಿದ್ದೀರಿ... ಅದಕ್ಕೆ ಅಳುತ್ತೀರಿ') ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದಿತ ಪುಸ್ತಕ. ಅನುವಾದಕರು–ಟಿ.ಎಲ್.ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡ, ಚಿಂತನ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ನೋಟ, ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಗ್ರಹಣಾಧಿಕಾರಿ ಕಚೇರಿ, ರಾಮನಗರ–2014–15
- ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆಯ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಪಡೆದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು
- **ಎಫ್.ಆರ್. ಜಮಾದಾರ್ :** ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ (ಐಎಎಸ್) ಅವರು ದಿನಾಂಕ 11–05–2015ರಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ವರದಿ
- **ಡಾ. ಎಚ್. ಬಸವರಾಜ :** ನೇತೃತ್ವದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಿತಿ ವರದಿ, 2016–17
- ಕೇಂದ್ರೀಯ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಳಿಯ ವರದಿ–2021, ಬೆಂಗಳೂರು
- ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಕುರಿತು ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಂಟಿ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪಡೆದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಮಾಹಿತಿ
- ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಹಿತರಕ್ಷಣಾ ಸಮಿತಿ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ ಭಿತ್ತಿಪತ್ರ, ಬಿನ್ನವತ್ತಳೆ ಮತ್ತು ಮನವಿ ಪತ್ರಗಳು
- ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ವೇಳೆ ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಕರು, ಮುಖಂಡರು, ರೀಲರ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ಮಾತುಕತೆ
- ಕರ್ನಾಟಕ ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆಯ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್
- ಕೇಂದ್ರೀಯ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಳಿಯ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್
- ಪ್ರಜಾವಾಣಿ, ದಿ ಹಿಂದೂ, ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗ ರೇಷ್ಮೆ ಕುರಿತ ಲೇಖನಗಳು

■■

ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ ಪ್ರಕಾಶನ ®

ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಏಜನ್ಸಿ®

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಮಾರಾಟಗಾರರು

ಸ್ಟೇಶನ್ ರೋಡ ಮತ್ತು 'ನನಸು', ಹಳೆ ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಎದುರಿಗೆ,
ಎಸ್.ಪಿ. ಗದಗ ಕಂಪೌಂಡ, ಜೆ.ಟಿ. ಮಠ ರೋಡ, ಗದಗ–582 101
ದೂರವಾಣಿ : 08372–200527, 277527
e-mail : vidyanidhiprakashana@gmail.com.

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳ ವಿನಯತೆ : ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಡಾ. ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಸಂಡೂರು, ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ವಿಜಯನಗರ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕೇಂದ್ರ, ಜ್ಞಾನ ಸರೋವರ, ನಂದಿಹಳ್ಳಿ, ಸಂಡೂರು, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಮನುಷ್ಯನ ಸದ್ಗುಣಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ವಿನಯಗುಣ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಮ್ರತೆ, ನಿರಹಂಕಾರ, ಸೌಜನ್ಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಸಾತ್ವಿಕಗುಣ. ವಿನಯವೆಂದರೆ ಬೀಗುವುದಲ್ಲ, ಬಾಗುವುದು; ಮೆರೆಯುವುದಲ್ಲ, ಮರೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಆ ಪದ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಲೇ ನಮಗೆ ಬಾಗಿದ ತಲೆಯು, ಮುಗಿದ ಕೈಯ, ನಮ್ರಭಾವದ ಸರಸಸಜ್ಜನಿಕೆಯ ಮೂರ್ತಿಯೊಂದು ಎದುರು ನಿಂತಂತಾಗುತ್ತದೆ ! 'ವಿನಯೇನ ವಿನಾ ಕಾ ಶೀಃ ಕಾ ನಿಶಾ ಶಶಿನಾ ವಿನಾ' (ವಿನಯವಿಲ್ಲದ ಸಂಪತ್ತು ಯಾವ ಚಂದ ? ಚಂದ್ರನಿಲ್ಲದ ರಾತ್ರಿ ಯಾವ ಅಂದ) ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಯಿದೆ. ಈ ಗುಣ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರಬಹುದು ಅಥವಾ ಮೂಡಬಹುದು. ವಿನಯವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ, ಉದ್ದೇಶ ಇವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲೂ ಇದು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. 'ತುಂಬಿದ ಕೊಡ ತುಳುಕುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಗಾದೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಣ, ಗುಣ, ಜ್ಞಾನ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಿದ್ದರೂ ಅಹಂಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ವಿನಯದಿಂದಿರುವವರನ್ನು ಕಂಡು ಈ ಗಾದೆ ಹುಟ್ಟಿದಂತಿದೆ. ಅಂತಹವರು ತುಂಬಿದ ಕೊಡದಂತೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ವಿನಯಶಾಲಿಗಳು. ಅವರು ಪ್ರಾಚೀನ, ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ, ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಸೌಜನ್ಯ ಯಾವ ಬಗೆಯದು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಆಗ ಅವರದು ತುಂಬಿ ತುಳುಕದ ನಮ್ರಭಾವವೋ, ಓದುಗರ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಸೌಜನ್ಯವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೊದಲ ಉಪಲಬ್ಧ ಗ್ರಂಥವೆನಿಸಿದ 'ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗ'ದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ' ಕೃತಿಗಳ ವರೆಗೆ ಹಬ್ಬಿರುವ ಸಹಸ್ರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಗಮನಹರಿಸಿದಾಗ ಒಂದು ಅಂಶ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕವಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ನಾಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆರಂಭದ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಮನದೈವದ ಸ್ತುತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಆ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲೇ ಕಾವ್ಯನಾಯಕನ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಆಶ್ರಯದಾತನ ಹೆಸರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿರುವುದೂ ಉಂಟು. ಮುಂದಿನ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿ ತನ್ನ ಇತಿವೃತ್ತಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ, ಅನಂತರ ವಿಮರ್ಶಕರ, ಸಹೃದಯಿಗಳ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದುಂಟು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಿನಯವಂತಿಕೆಯನ್ನು, ಅಂತೆಯೇ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕೆಲವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳ ವಿನಯವಂತಿಕೆ ಪರಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವು ತನ್ನ ಪೂರ್ವದ ಗದ್ಯ ಮತ್ತು ಪದ್ಯಕವಿಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ, ಆ ಪೂರ್ವಸೂರಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಋಣಿಯಾಗಿ ರಚನೆಗೊಂಡ ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ಕವಿಪೀಳಿಗೆಗೆ ಒಂದು ರಾಜಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಲಕ್ಷಣಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಕೃತಿ ಮುಂದಿನವರಿಗೆ ಗಣಿಯಾಗಿರುವಂತೆಯೇ ಹಿಂದಿನವರಿಗೂ ಋಣಿಯಾಗಿದೆ. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೃತಿಕಾರನೇ ವಿನಯದಿಂದ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ:

ಅದರಿಂ ಪರಮಾಗಮ ಕೋ
ವಿದನಪ್ಪುದು ಪೂರ್ವಕವಿ ರಚನೆಗಳಂ ತಾಂ
ಮೊದಲೊಳ್ಕಲ್ತಂಗಲ್ಲದೆ
ಪದದೊಳ್ಜಾಣಂ ಬೆಡಂಗುಮಕ್ಕುಮೆ ಕೃತಿಯೊಳ್

– (ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ 1–9)

ಕನ್ನಡದ ರತ್ನತ್ರಯರು ಪಂಪ, ಪೊನ್ನ, ರನ್ನರು, ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಜನ್ನ, ಪಂಡಿತಕವಿ ರುದ್ರಭಟ್ಟ ಮೊದಲಾದವರು ರಾಜಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿದ್ದು, ಪಂಡಿತ ಮಂಡಳಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೃತಿರಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಲತೆ ಹಬ್ಬಲು ಆಶ್ರಯ ವೃಕ್ಷವಾಗಿ ನಿಂತ ರಾಜನ ಬಗ್ಗೆ, ತಮ್ಮ ಕೃತಿಯನ್ನು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚಿನೋಡಿ ಅಂಗೀಕಾರ ಮುದ್ರೆಯನ್ನೊತ್ತಿದ ಪಂಡಿತರ ಬಗ್ಗೆ, ಕೃತಿನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕರೂ ಪೋಷಕರೂ ಆದ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾವ್ಯಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ವಿನಯ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರ ಅಭಿಮಾನವೂ ಸೂಸಿದೆ.

ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲದಂತಹ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಿದ್ದು, ಜಾಗೃತಿಯ ಗಾತ್ರದಿಂದ ಮಹಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದು ಅವರ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಶತಶತಮಾನಗಳು ಉರುಳಿದರೂ ನವನವೀನವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಮಹತ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಆದಿಕವಿ ಪಂಪನದು ವಿನಯ ಹೀಗಿದೆ:

ವ್ಯಾಸಮುನೀಂದ್ರರುಂದ್ರವಚನಾಮೃತವಾರ್ಧಿಯನೀಸುವೆಂ ಕವಿ
ವ್ಯಾಸನೆನೆಂಬ ಗರ್ವಮೆನಗಿಲ್ಲ ಗುಣಾರ್ಣವನೊಳ್ಪು ಮನ್ಮನೋ
ವಾಸಮನೆಯ್ದೆ ಪೇೞ್ದಪೆನದಲ್ಲದೆ ಗರ್ವಮೆ ದೋಷಮ[ಟ್ರೆ]ಗಂ
ದೋಷಮೆ ಕಾಣೆನೆನ್ನಜೆವ ಮಾಟಕ್ಕಿಯೆ ಪೇೞ್ಕೆನಿದಾವ ದೋಷಮೋ

– (ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನವಿಜಯಂ 1–13)

ರನ್ನನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಪ್ರತ್ಯಯ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು. ಅದು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅಹಂಕಾರವೆನ್ನುಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೂ ಹೋಗಿರುವುದುಂಟು. ತನಗಿಂತ ಹಿಂದಿನ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತಹ ಸಾಹಸಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾರಸ್ವತಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಾನು ಸಾಧಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಆತ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಆರಾತೀಯ ಕವೀಶ್ವರ
ರಾರುಂ ಮುನ್ನಾರ್ತರಿಲ್ಲ ವಾಗ್ದೇವಿಯ ಭಂ
ಡಾರದ ಮುದ್ರೆಯನೊಡೆದಂ
ಸಾರಸ್ವತಮೆನಿಪ ಕವಿತೆಯೊಳ್ ಕವಿರತ್ನಂ

– (ಸಾಹಸಭೀಮ ವಿಜಯಂ 1–38)

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವವನಿಗೆ 'ಎಂಟು ಎದೆ ಇರಬೇಕು' ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೂ ಅವನು ಇನ್ನೊಂದು

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಕಡೆ "…..ಗುಣದೋಷಮಂ ನಿಕಮಿಟ್ಟು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡೆ ತಾನೆ ಪೇಳವೆ, ಬುಧರಿರ್ದು ನೋಳ್ಪುದು ಪುರಾತನ ನೂತನ ಕಾವ್ಯರೇಖೆಯಂ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕಾವ್ಯದ ಗುಣವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಲಿ ದೋಷವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಲಿ ಎಂಬ ಆಹ್ವಾನವಿದೆ. ಕೋರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಸದಾಶಯ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ಕವಿ ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜಾಂಶವಿದ್ದರೆ, ಅವು ಅವನ ಅಭಿಮಾನದ, ಆತ್ಮಪ್ರತ್ಯಯದ ದ್ಯೋತಕವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಸತ್ವವಿಲ್ಲದೆ ಬಡಾಯಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ವ್ಯರ್ಥಾಲಾಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಕವಿಯ ದುರಭಿಮಾನವೆನಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಕಳಂಕವನ್ನೇ ತಂದೀತು! ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತನಾಗಿ, ಅವರ ರಚನೆಗಳಿಂದ ಉಪಕೃತನಾಗಿದ್ದರೂ ಸೌಜನ್ಯಕ್ಕಾದರೂ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಭಾವ ತಳೆಯದ ರನ್ನನ ಈ ವರ್ತನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಕ್ಷೇಪವಿದ್ದೇ ಇದೆ.

ಕವಿಗಳು ತನ್ನ ವಿನಯವನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವುದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು, ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನದಿಂದ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕಾವ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಎರಡು, 'ಕವಿ ಅದಿಕನಿರ್ದೊಡೇಂ ಕೇಳ್ವರಿಲ್ಲದೊಡೆ' ಎಂದು ರಾಘವಾಂಕನಂತೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ, ಅವರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಶ್ರಮ ವ್ಯರ್ಥ, ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಸಹೃದಯಿಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಜನ್ನ ಕವಿಯ ಈ ಮಾತುಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. "ಎನಿತನೊರಲ್ದು ಪೇಟ್ವ ಕವಿಯೇವನದಂ ಪೆಸರಿಟ್ಟು ಮೆಚ್ಚಬಲವನ ನಱಸಲ್ಕೆವೇಟ್ಪುದು" ಮತ್ತು "ಕಟ್ಟಿಯುಮೇನೋ ಮಾಲೆಗಾರನ ಪೊಸ ಬಾಸಿಗಂ ಮುಡಿವ ಭೋಗಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬಾಡಿ ಪೋಗದೇ", ಮಾಲೆಗಾರ ಸುಮನೋಹರ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಚೆಲುವಾದ ದಂಡೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಮುಡಿದಾಗ ತಾನೆ ಸಾರ್ಥಕ? ಹಾಗೆಯೇ ಬಾಡಿಹೋಗುವುದಾದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಕವಿ ಕಾವ್ಯ ರಚಿಸಿದರೆ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಜನರ ಮನವನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು. ಅವರು ಅದನ್ನು ಓದಿ, ಕೇಳಿ ಆನಂದಪಟ್ಟಾಗಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕತೆ, ಈ ಅರಿವು ಕನ್ನಡದ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಇತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸಹೃದಯಿಗಳ ಸಹಸ್ಪಂದನವನ್ನು ಹಾರೈಸುತ್ತಲೇ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಶಿಶುವನ್ನು ಅವರ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಅವರ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಮೃದು ಮಧುರ, ಸೌಜನ್ಯಪೂರ್ಣ, ಅನೇಕ ಕಡೆ ಬೆರಗುಪಡುವಂಥ ಕಿಂಕರಭಾವ, ಮಗುವಿನ ಮುಗ್ಧತೆ, ನಿಸ್ಸೀಮ ವಿನಯವಂತಿಕೆ ಹೊರಸೂಸಿವೆ.

ಕಾವ್ಯದ ಗುಣವನ್ನು ಮೆಚ್ಚದೆ ಕಾಮಲೆಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕೇಳುವ ದುರ್ಜನರನ್ನು ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಷಡಕ್ಷರ ಕವಿ ನಿರ್ಭಿಡೆಯಿಂದ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ:

ಇನಿವಣ್ಗಳಿರೆ ಬಿಸುಟ್ಟೊ
ಯ್ಯನೆ ವನಮಂ ಪೊಕ್ಕು ಕಾಕನೊಲ್ವುದು ಗಡ ಬೇ
ವಿನ ಪಣ್ಣಂ ಲೇಸಂ ಬಿ
ಟ್ಟೆನಿಸುಂ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದೋಷಮಂ ಖಲನೊಲ್ವಂ

– (ಶಬರ ಶಂಕರ ವಿಳಾಸ 1–18)

ಕೋತಿಗೆ ಹೂಮಾಲೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಳುಮಾಡುವುದು ಗೊತ್ತು, ಅದು ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಹೂ ದಂಡೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬಲ್ಲುದೇನು ? ದುಷ್ಟನು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ತೆಗಳಬಲ್ಲ; ಅಂತಹದೊಂದು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಲಿ ನೋಡುವಾ ! ಎಂದು ಕವಿ ಸವಾಲು ಹಾಕಿರುವುದೂ ಉಂಟು. (ಶಬರ ಶಂಕರ ವಿಳಾಸ 1–15).

ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪಡೆದ ತಾನು ಧನ್ಯ, ಮಾನ್ಯ ಎಂಬ ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಮನವುಕ್ಕಿ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ ಕನ್ನಡದ ಕವಿಗಳು. ಭಗವದನುಗ್ರಹದಿಂದ ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ಕಾಮಧೇನು ಕೈವಶವಾಯಿತೆಂದು ಒಬ್ಬ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಟ್ಟರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕವಿತ್ವವೆಂಬುದು ಕಲಿಸಿದರೆ ಬರುವದಲ್ಲ; ದೇವರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದಿದ್ದಾನೆ:

"ಕವಿತಾಶಕ್ತಿ ಸುರೇಂದ್ರಧೇನುವದು ಪುಣ್ಯಾಯತ್ತಮಾ ಕಾಮಧೇ
ನುವೆ ಕೈಸಾರ್ದೊಡಮಾ ವಚಸ್ಸುಧೆಯನನ್ಯರ್ಗಿತ್ತು ಕಾಳ್ಪೆಕ್ಕಿಗೂ
ಡುವವೊಲ್"

– (ಅನಂತನಾಥ ಪುರಾಣ, 1–60)

ಈ ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನ್ನ ಭಗವದಾರಾಧನೆಗೆ ಬಳಸಿ ಕೃತಾರ್ಥವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದ ಕವಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದುಂಟೆ? ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ತಪ್ಪುಮಾಡಿದ್ದರೂ 'ನಡೆವರೆಡಹದೆ ಕುಳಿತವರೆಡಹುವರೆ? ಕಡೆಯತನಕ ಬಂದ ಲೇಸಿಂಗೆ ತಲೆದೂಗಲು ತಲೆಯೊಡೆವುದೆ? ಇಂತಹ ನೀರಸರನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮ ಏಕೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ?' ಎಂದು ರಾಘವಾಂಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸುವಾತ, ಅಂದರೆ ವಿಮರ್ಶಕನು, ಮನುಷ್ಯ ಸಹಜವಾದ ರಸಾವೇಶ, ಮರೆವು, ಆಲಸ್ಯ ಉಂಟಾಗಲು ತಪ್ಪಬಹುದು ಎಂದಿದ್ದಾನೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಕವಿ ಇದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನದು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾದ ಎಚ್ಚರಿಕೆ. ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಓದಲು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಹಸು ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಯಿಸಿ ಹೆಪ್ಪುಹಾಕಿ, ಮೊಸರನ್ನು ಕಡೆದು ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಸವಿಯಬೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಹಾಲಿಗೆ ಹುಳಿ ಹಿಂಡಿ ಕೆಡಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪು ಹಾಲು ಕೊಟ್ಟ ಹಸುವಿನದೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾವ್ಯ ರಚನಾಶಕ್ತಿಯಷ್ಟೇ ಸಾಲದು, ಸಹೃದಯಿಯ ಕಾವ್ಯರಸಾಸ್ವಾದನ ಶಕ್ತಿಯೂ ಮುಖ್ಯ ಎಂದಿದ್ದಾನೆ.

ಇದನ್ನೇ ಭಾಸ್ಕರಕವಿ ತನ್ನ 'ಜೀವಂಧರ ಚರಿತೆ'ಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:

ನಡೆವರೆಡಹದದುಳಿದವ
ರೆಡಹುವರೆ ಕೃತಿ ನಡೆಸುವರೊಳೊಂ
ದೆಡೆಯಲನು ತಪ್ಪಿದರೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲಿಕ್ಷುಸಾರದಲಿ
ತೊಡರ್ದು ದೋಷವನುಳಿಯಲದು ತಾ
ಕಡೆಗೆ ಶರ್ಕರೆಯಹುದು ತಪ್ಪು
ಳ್ಳಡೆಯ ತಿದ್ದಿ ವಿದಗ್ಧರಧಿಕವ ಮಾಳ್ಪುದವನಿಯಲಿ

– (ಜೀವಂಧರ ಚರಿತೆ 1–29)

ಸೋಮನಾಥನು 'ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕ'ದಂತಹ ಜನಪ್ರಿಯ ನೀತಿಕಾವ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿದನು. ಆತನ ವಿನಯವಂತಿಕೆ ಎಷ್ಟು ಆತ್ಮೀಯ !

ತಪ್ಪಿರ್ದೊಡಂ ತಿದ್ದಿ ತೋರ್ಪುದು ನಿಮ್ಮುತ್ತಮ ಸದ್ಗುಣಂಗಳ
ಆಂ ಮುದದಿಂ ನಿಮ್ಮವನೆಂಬುದೈ.
'ನೋಡಿ ನಾನು ನಿಮ್ಮವನೇ, ಆದ್ದರಿಂದ ತಪ್ಪು ತಿದ್ದಿ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಮರೆಯಿರಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ 12ನೇ ಶತಮಾನ ಒಂದು ಸಂಕ್ರಮಣ ಕಾಲ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನವೋತ್ಸಾಹ, ನವೀನ ರೀತಿ–ನೀತಿ ಸುಳಿದಾಡುವಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು ಕಾರಣಕರ್ತರು. ತಮ್ಮ ವಚನಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾವ್ಯವಸ್ತು, ಅವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುವ ಮಾಧ್ಯಮ, ನಿರೂಪಣಾ ವಿಧಾನ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೀನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಅವರು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದರು. ಕೆಲವರದೇ ಆಗಿದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಸಲೋಕವನ್ನು ಮುಕ್ತದ್ವಾರವಾಗಿಸಿ, ಆಸಕ್ತರಾದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಿಲುಕುವಂತೆ ಮಾಡಿದವರು ಶಿವಶರಣರು.

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒತ್ತಾಸೆಗೂ, ಯಾರ ಕಕ್ಕುಲಾತಿಗೂ ಸಿಕ್ಕದೆ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿ ಬದುಕಿದ ವಚನಕಾರರಿಗೆ ಕಾವ್ಯಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ತಮಗೆ ಭಗವದನುಗ್ರಹದಿಂದ ಬಂದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಆ ದೈವಿಶಕ್ತಿಯ ಉಪಾಸನೆಗೆ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸಹಜೀವಿಗಳೊಡನೆ ಹಂಬಿ ಉಣ್ಣುವ ಸಾಧನವಾಗಿ ಬಳಸಿದರು, ಬೆಳೆಸಿದರು; ಜನಮನವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿದರು.

ಇಳೆ ನಿನ್ನ ದಾನ ಬೆಳೆ ನಿನ್ನ ದಾನ
ಸುಳಿದು ಬೀಸುವ ಗಾಳಿ ನಿನ್ನ ದಾನ
ನಿನ್ನ ದಾನವನುಂಡು ಅನ್ಯರ ಹೊಗಳುವ
ಕುನ್ನಿಗಳನೇನೆಂಬೆ ರಾಮನಾಥಾ

– (ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನ ವಚನ. 80)

ಇದು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ನಿಲುವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. 'ನಾನೆಂಬಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾನುಂಡೆನಾದಡೆ ಎನಗದೇ ಭಂಗ' ಎಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಭಕ್ತಕವಿಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಮೆರೆಸದೆ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತರು. ತಮ್ಮನ್ನೇ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಭಕ್ತಮನದಿಂದ ವಿನಯವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು ಬರಲು ಸಾಧ್ಯ? 'ತನಗಿಂತ ಕಿರಿಯರಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಅವರ ಸಜ್ಜನಿಕೆಯೇ ಅವರನ್ನು ದೊಡ್ಡವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ವಿನಯಗುಣ ಭಗವಂತನ ಒಲವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಸಾಧನವೆಂದೂ ಅವರು ತಿಳಿದಿದ್ದರು:

ಮೃದುವಚನವೇ ಸಕಲ ಜಪಂಗಳಯ್ಯಾ
ಮೃದುವಚನವೇ ಸಕಲ ತಪಂಗಳಯ್ಯಾ
ಸದುವಿನಯವೇ ಸದಾಶಿವನೊಲುಮೆ ಕಂಡಯ್ಯ.....

– (ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನ : 244)

ಮೊದಲಾದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಅದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ಹರಿಹರ, ರಾಘವಾಂಕ ಮೊದಲಾದ ಮುಂದಿನ ಕವಿಗಳು ಅದೇ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯರಚನೆ ಮಾಡಿದರು.

ಮನುಜರ ಮೇಲೆ ಸಾವವರ ಮೇಲೆ ಕನಿಷ್ಟರ ಮೇಳೆಯಕ್ಕಟಾ
ತನತನಗಿಂದ್ರ ಚಂದ್ರ ರವಿ ಕರ್ಣ ದಧೀಚಿ ಬಲೀಂದ್ರನೆಂದು ಮೇಣ್
ಅನವರತು ಪೊಗಳ್ದು ಕೆಡಬೇಡೆಲೆ ಮಾನವ ನೀನಹರ್ನಿಶಂ
ನೆನೆ ಪೊಗಳರ್ಚಿಸೆಮ್ಮ ಕಡುಸೊಂಪಿನ ಪೆಂಪಿನ ಹಂಪೆಯಾಳ್ದನಂ

– (ಪಂಪಾಶತಕ : 80)

ಈ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆಯವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವುದು ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಕ್ತವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಕರುಣೆಯೊಂದನ್ನೇ ನೆಮ್ಮಿ ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಅವರದಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

ಪೋಗನೆ ಪೋಪ ಬಾರೆಲವೊ ಬಾರೆನೆ ಜೀಯ ಹಸಾದವೆಂದು ಬೆ
ಳ್ಳಾಗುತೆ ಬರ್ಪ ಮಾಣೆಲೆವೊ ಸುಮ್ಮನಿರೆಂದೊಡೆ ಸುಮ್ಮನಿರ್ಪ ಮ
ತ್ತಾಗಳ್ ಝುಂಕಿಸಲ್ ನಡುಗಿ ಬೀಳುವ ಸೇವೆಯ ಕಷ್ಟವೃತ್ತಿಯಂ
ನೀಗಿದೆನಿಂದು ನಿಮ್ಮ ದೆಸೆಯಿಂ ಕರುಣಾಕರ ಹಂಪೆಯಾಳ್ದನೇ

– (ಪಂಪಾಶತಕ:88)

ಕಾವ್ಯ ಶಕ್ತಿ ಭಗವಂತನ ದೇಣಿಗೆ. ಅವನನ್ನು ಕೀರ್ತಿಸಲು ಅದನ್ನು ಬಳಸಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದರು. "ಶಿವನಂ, ತದೀಯ ಶರಣವ್ರಜಮಂ ನುತಿಪೆಂ, ನುತಿಸೆಂ ಉಳಿದ ಸುರರಂ ನರರಂ" ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಧೀರನಿಷ್ಠೆ ಅವರದು! ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಯ ತನ್ನ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿತು.

ಆದರೆ ಈ ಭಕ್ತಕವಿಗಳು ಅಷ್ಟೇ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳು; ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳವರು. ಅವರ ಆತ್ಮಪ್ರತ್ಯಯ ಅಲುಗಾಡಿಸದಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾದುದು. ಸೂಕ್ತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಾದರೂ, ಅವರ ಸೌಜನ್ಯದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅದು ಅಲ್ಪವೇ.

'ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ನಾನಲ್ಲ ಬರೆದದ್ದು, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಭಗವಂತನೇ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ತಾವು ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುಬಿಡುವಷ್ಟು ಗಾಢ ಅವರ ಸೌಜನ್ಯ. ಕೆಲವು ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಊರು, ತಂದೆತಾಯಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ವಂತ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವ ಸಮರ್ಪಣಭಾವದಿಂದ ಸಕಲವೂ ಭಗವದನುಗ್ರಹದಿಂದ ಆದುದೆಂಬ ಸದ್ಭಾವನೆ ಅವರಿಗಿದ್ದು, ತಮ್ಮತನವನ್ನು ಇಲ್ಲವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಡುವಷ್ಟು ಶೂನ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವರು ಮುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ನಾಡವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಕವಿಶ್ರೇಷ್ಠ, ಆ ಕಾವ್ಯದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಸುಳಿವನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದಿರಲಿ, ತನ್ನ ಹೆಸರೂ ಹೇಳದೆ ಇರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳೂ ಇವೆ. ಅವರ ಈ ವಿನಯವಂತಿಕೆಗೆ ಏನು ಎನ್ನಬಹುದು? 'ತಾನುಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದರೆ ಅದು ಪಾಪ' ಎನ್ನುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರು ವಿನಯಶಾಲಿಗಳಾದರು. ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಮರೆತರು. ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಮರೆಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಅವರ ದೊಡ್ಡತನ ಮೆರೆಯಿತು ಅಷ್ಟೆ.

ಹರಿಹರ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶರಂತಹ ಭಕ್ತಕವಿಗಳಿಗೆ ಕಾವ್ಯರಚಿಸುವುದೆಂದರೆ ದೈವೀಆರಾಧನೆಯೇ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯದೈವದ ಬಗ್ಗೆ ತಳೆದ ಎರಡರಿಂದ ಶ್ರದ್ಧೆ, ನಿಷ್ಠೆಗಳು ಅನನ್ಯ. ತಮ್ಮ ಅಪೂರ್ವ ಪ್ರತಿಭೆ. ಸತತಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜೀವನಾನುಭವಗಳ ಮುಪ್ಪುರಿಯಿಂದ ಮೂಡಿದ ಅಪೂರ್ವಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದವರು ತಾವಲ್ಲವೆಂದೇ ಅವರು ವಿನೀತರಾದರು. ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯದೈವ ತಮಗೆ ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿ ಎನ್ನುವುದಿರಲಿ; ಅವನೇ ಕವಿ, ತಾನು ಕೇವಲ ಲಿಪಿಕಾರನೆಂದು ನುಡಿವ ಅವರ ನಮ್ರತೆ ಬೆರಗು ತರುವಂತಹದ್ದು.

ಗದುಗಿನ ನಾರಣಪ್ಪ "ಕವಿ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣ, ಲಿಪಿಕಾರ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ ಒಂದಕ್ಕರವ ಕೇಳಿದರೆ ಸಾಕು ಪಾವನಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ ಪಂಚಮವೇದವನ್ನೇ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆಂಬ ಅಭಿಮಾನ ಆತನಿಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವೂ ಇದೆ. ಅದು 'ಹಲಗೆ ಬಲಪವ ಪಿಡಿಯದೊಂದಗ್ಗಳಿಕೆ....." ಎಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೊಮ್ಮಿದೆ, ತನ್ನ ಕಾವ್ಯ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಜನರಿಗೂ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ಜ್ಞಾನಾನುಭವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. 'ಅರಸುಗಳಿಗಿದು ವೀರ, ದ್ವಿಜರಿಗೆ ಪರಮವೇದದ ಸಾರ....' ಮೊದಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಮೂಡಿದೆ. ಅದು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಅಭಿಮಾನದ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ.

ಚಾಮರಸ 'ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆ' ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಲು ತಾನು ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರ, ನನ್ನೊಳಗೆ ಗುರು ಗುಹೇಶ್ವರ ಕುಳಿತು ಹೇಳಿದ, ಅದರಂತೆ ನಾನು ಬರೆದುಕೊಂಡೆ ಅಷ್ಟೆ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ದೇಗುಲವೆ ಮಾತಾಡುವಂದದೊ
ಳಾಗಿರದೆಯೊಳಗಿರ್ದು ನುಡಿದೊಡೆ
ಲೋಗರಿಗೆ ಪ್ರತಿಶಬ್ದದಿಂದಾ ಪರಿಯಲೆನ್ನೊಳಗೆ
ಲಾಗಿನಿಂದಲಿ ಗುರುಗುಹೇಶ್ವರ
ನಾಗಳೆನ್ನನು ನುಡಿಸಿದೊಡೆ ನುಡಿ
ದಾಗು ಮಾಡಿಯೆ ಪೇಳ್ವೆನೀ ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆಯನು – (1–9)

ಇಂತಹ ವಿನಯಶಾಲಿ ಕವಿ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ ಅಪಾರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ:

ಸತ್ತವರ ಕತೆಯಲ್ಲ ಜನನದ
ಕುತ್ತದಲಿ ಕುದಿಕುದಿದು ಕರ್ಮದ

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಕತ್ತಲೆಗೆ ನಿಲ್ಕುವರ ಸೀಮೆಯ ಹೊಲಬು ತಾನಲ್ಲ
ಹೊತ್ತುಹೋಗದೆ ಪುಂಡರಾಲಿಪ
ಮತ್ತಮತಿಗಳ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿದು
ಸತ್ಯಶರಣರು ತಿಳಿವುದೀ ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆಯನು – (1–13)

ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ರಸವತ್ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಕವಿಯ ವಿನಯ ಇದು.

ಆದರೆ ಕವಿಗೆ ತನ್ನ 'ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ' ಮೇಲ್ತರಗತಿಯದೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು.

ಪಾರದೆ ಪರಾರ್ಥಮಂ ವರಯತಿಗೆ ಭಂಗಮಂ
ತಾರದೆ ನಿಜಾನ್ವಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳೆ ದೂಷಣಂ
ಬಾರದೆ ವಿಶೇಷಗುಣಗಣಕಲಾಗೌರವವಂ ತೀರದೆ ದುರುಕ್ತಿಗಳ್ಗೆ
ಸೇದೆ ಸುಮಾರ್ಗದೊಳ್ನಡೆವ ಸತ್ಪುರುಷನ ಗ
ಭೀರ ದೆಸೆಯಂ ಪೋಲ್ವ ಕಾವ್ಯಪ್ರಬಂಧಮಂ
ಶಾರದೆಯ ಕರುಣದಿಂ ಪೇಳ್ವೆನಾಂ ದೋಷಮಂ ತೊರೆದಲ್ಲರುಂ ಕೇಳ್ವುದು
– (ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ 1–5)

ಭೀಮಕವಿ 'ಬಸವಪುರಾಣ' ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ: 'ನನ್ನಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯನು ಜಗಜ್ಯೋತಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯುವುದೆಂದರೇನು? ಈ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲೇ ನಾನು ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳೇ ನನಗೆ ಬೋಧೆ ನೀಡಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ನುಡಿಸಿದರು' :

ಇನಿತು ಬಡಮತಿಯಿಂ ಬಸವರಾ
ಜನ ಕೃತಿಯ ನಾನೆಂತು ರಚಿಸುವೆ
ನೆನುತೆಣಿಸಿ ಶಿವಯೋಗ ನಿದ್ರಾಮುದ್ರಿತದೊಳಿರಲು
ಅನುನಯದಿ ಪಾಲ್ಗುರಿಕೆ ಸೋಮೇ
ಶನುಮಘದೇವಾರ್ಯನುಂ ಕನ
ಸಿನೊಳೊಸೆದು ಬಂದು ಪ್ರಸಾದವನ್ನಿತ್ತು ನುಡಿಸಿದನು ॥
– (ಬಸವಪುರಾಣ 1–14)

ಪಂಡಿತ ಕವಿ ರುದ್ರಭಟ್ಟ ವಿನಯವಂತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಯವಿರುವುದನ್ನು; ಸಕಾರಣ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು 'ಜಗನ್ನಾಥವಿಜಯ'ದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ :

ಪೊಸತೆನೆ ಪೇಳ್ವ ತಿರ್ದುವರಿವೆನ್ನೊಳೆ ಸನ್ನಿದಮಾದೊಡಂ
ಕರಂ ರಸಿಕರಿನೆಯ್ದೆ ತಿರ್ದಿಸಿದೊಡಲ್ಲದೆ ನಿಲ್ಲುದು ಚಿತ್ತಂ
ಅಂತೆ ತಿರ್ದಿಸುವುದೆ ನಲ್‌ನಯಂ
ಕಾರಣ : ಬೆಳಗೆ ಕನ್ನಡಿ, ಸೋದಿಸೆ ಪೊನ್ ವಿರಾಜಿಪಂತೆಸೆದು
ಮತ್ಕೃತಿ ಚಮತ್ಕೃತಿಯ ಧರೆಗುಂಟು ಮಾಡುಗುಂ
– (ಜಗನ್ನಾಥವಿಜಯ : 1–15)

ಕನ್ನಡ ವೈಯ್ಯಾಕರಣಿ ಕೇಶಿರಾಜ 'ಶಬ್ದಪಾರಮಾರ್ಗಮಶಕ್ಯಂ' ಎಂದು ನಮ್ರನಾಗಿ ನುಡಿದನು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನ, ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅರಿವು, ಪಾಂಡಿತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆತನಿಗೆ ಎಂತಹ ಅಭಿಮಾನ ! 'ನಡೆದುದೆ ಮಾರ್ಗಂ ಪದವಿಡಲೊಡರಿಸಿದುದೆ ಭಂಗಿ ಕೇಶವಂಗಿದಿರುಂಟೆ ?' ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕವಿ ತನ್ನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ ನುಡಿದಿರುವುದು ಹೀಗೆ :

ಅವಧರಿಪುದು ವಿಬುಧರ್ ದೋ
ಷವಿದರೊಳೇನಾನುಮುಳ್ಳೊಡಂ ಪ್ರಿಯದಿಂ ತಿ
ರ್ದುವುದು ಗುಣಯುಕ್ತಮುಂ ದೋ
ಷವಿದೂರಮುಮಾಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಕೈಕೊಳ್ವುದಿದಂ ॥
– (ಪೀಠಿಕೆ 4)

ಚೌಂಡರಸ ತನ್ನ 'ಅಭಿನವ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತೆ'ಯಲ್ಲಿ 'ನಿರ್ಮತ್ಸರತ್ವದಿಂದ ದೋಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸದ್ಗುಣವನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವ ಸಹೃದಯರನ್ನು ನಿರ್ಮಲಮಾತಿನ ಹೂವಿನಿಂದ ಪೂಜಿಸುವೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಅವಗುಣ ಕೋಟಿಯಂ ಮರೆದು ಸದ್ಗುಣಮೆಳ್ಳೆನಿತುಳ್ಳೊಡುತದು
ಭುವನದೊಳೈದೆ ಬಿಚ್ಚಳಿಸಿ ನಲ್ಮೆಮಿಗಲ್ ತಲೆದೂಗಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಪೆ
ರ್ಚುವ ನಿರಸೂಯರಂ ವಿಗತಮತ್ಸರರಂ ಸುಚರಿತ್ರರಂ ಬುಧ
ಪ್ರವರರನರ್ಚಿಪೆಂ ವಿಮಲ ವಾಕ್ಕುಸುಮಾವಳಿಯಿಂದಮಾವಗಂ ॥
– (1–11)

ಭರತ–ಬಾಹುಬಲಿಯರ ಪುಣ್ಯಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯು ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತಾನೆ :

ಕೇಳಿರೋ ಭವ್ಯರು ನಿಮಗೊಂದು ಸುಕಥೆಯ
ಹೇಳುವೆನತಿ ಮೃದುವಾಗಿ
ಕೇಳಿದರಾದರೆ ನಿಮಗಾತ್ಮಸುಖವಿಂದು
ನಾಳೆನಾಡಿದಿನೊಳಗಹುದು ॥ – (ಭರತೇಶ ವೈಭವ : 1–11)

ಅಲ್ಲದೆ ಕಥೆಯು ಹೇಳುವ ತಾನು ಮಾನವನಾದರೂ ಹೇಳುವ ಕಥೆ ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದು, ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾವ್ಯಕರ್ತೃವಿನಲ್ಲಿ ದೋಷವ ಹುಡುಕದೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೇಳಿರೆಂದು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಏಕೆ, ಉಳಿದ ಸೋದರಭಾಷೆಯವರೂ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನೂ ಹೀಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾನೆ :

ಅಯ್ಯಯ್ಯ ಚೆನ್ನಾದುದೆನೆ ಕನ್ನಡಿಗರು
ರಯ್ಯ ಮುಂಚಿದಿಯೆನೆ ತೆಲುಗಾ
ಅಯ್ಯಯ್ಯ ಎಂಚ ಪೊರ್ಲಾಂಡೆಂದು ತುಳುವರು
ಮೆಯುಬ್ಬಿ ಕೇಳಬೇಕಣ್ಣಾ – (ಭರತೇಶ ವೈಭವ 1–7)

ಗೋವಿಂದ ಕವಿ 'ಪದವನಿಡಲಜೆಯದಾಂ ಪಾಣಿಶತಪತ್ರಮಂ ಮುಗಿದು ಬಿನ್ನೈಸುವೆಂ ಸುಕವಿ ಜನರೊಲಿದೊಪ್ಪುಗೊಂಬುದು' ಎಂದು ವಿನಂತಿಸಿ ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಾರೆ :

ತೆರೆಮತೆಯೊಳಿರ್ದವಂ ನುಡಿಯೆ ಹಾಹೆಗಳುಲಿದೊ
ಲರಿಸುವುದು ಜಗದೊಳಂತೆನ್ನ ಹೃದಯಾಬ್ಜದೊಳ್
ತಿರ ನಿಂತು ಶ್ರೀವಿಷ್ಣು ಮದನಗೋಪಾಲ ಲೀಲಾಮಾತ್ರದಿಂ ಚಿತ್ರದಿಂ
ಸರಸಕವಿತೆಯ ಪೇಳಿಸಿದ ಸ್ವತಂತ್ರದೊಳು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದವನಲ್ಲವೆಂದರಿದು ಲಾಲಿಸಿ ಲಲ್ಲೆ
ಗರೆದೀ ಪ್ರಬಂಧಮಂ ತಿದ್ದಿ ಮುದ್ದಿಸಿ ಕೇಳ್ವರದು ಸವಾಲಕ್ಷಮೆನಗೆ ॥
– (1–18)

ಸರ್ವಜ್ಞನಂತಹ ಜಾಣಕವಿ ತನ್ನ ಆತ್ಮಪ್ರತ್ಯಯ ಹಾಗೂ ನಮ್ರತೆಗಳೆರಡನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವುದುಂಟು. ಆತನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಕವಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ, ಜ್ಞಾನಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ದೇಶಪರ್ಯಟನೆಮಾಡಿ, ಅನುಭವಿಗಳೊಡನಾಡಿ, ಗ್ರಂಥಾಧ್ಯಯನಮಾಡಿ ರಾಶಿರಾಶಿ ಜ್ಞಾನಾನುಭವಗಳನ್ನು ಪಡೆದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ :

ಸರ್ವಜ್ಞನೆಂಬುದು ಗರ್ವದಿಂದಾಡವನೆ
ಸರ್ವರೊಳೊಂದೊಂದು ನುಡಿಗಲಿತು
ವಿದ್ಯೆಯ ಪರ್ವತವೇ ಆದ ಸರ್ವಜ್ಞ – (25)

ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಯ ಪರ್ವತವೆನ್ನುವಾಗ ಕವಿಯ ಆತ್ಮಪ್ರತ್ಯಯವೂ, ಅದನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅವನ ನಮ್ರಭಾವವೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ.

ಚಾವುಂಡರಾಯನ 'ಲೋಕೋಪಕಾರ' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನದ ಮಾತಿನಲ್ಲೂ ಇಂತಹದ್ದೇ ಚಮತ್ಕಾರವಿದೆ. 'ವಿನಯದ ಕಣಿ ದಯೆಯ

– 72ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರೆದುದು

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ 2005ರ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ

✍ ಡಾ. ಟಿ. ದೀಪಕ್‌ಕುಮಾರ್, ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗ, ಮಹಿಳಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜು,(ಸ್ವಾಯತ್ತ), ಮಂಡ್ಯ.

ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ, ಪಾರದರ್ಶಕತೆ, ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇವುಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅವಿನಾಭಾವ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಭಾರತದಂತಹ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. 2005 ರ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ ಈ ಆದರ್ಶಗಳ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿದೆ. "ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಅದರ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಮಾಹಿತಿಯುಳ್ಳ ನಾಗರಿಕರು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಈ ಕಾಯಿದೆಯೂ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ". ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಗರಿಷ್ಠ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನರಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

2005ರ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ ಅಂಗೀಕಾರವು ಭಾರತೀಯ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೈಲಿಗಲ್ಲು ಆಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಲು ಮತ್ತು ನಿಜವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಒಂದು ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿರವರು "ನಿಜವಾದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೆಲವರು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದಲ್ಲ, ಅದರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸಂಪಾದಿಸುವುದರಿಂದ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ನಾಗರಿಕರು ಮತ್ತು ಅದರ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಮಾಹಿತಿಯ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಈ ಕಾಯಿದೆಯೇ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಹೊಸ ಕಾನೂನು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮೇ 11, 2005 ರಂದು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಾಗ, ಭಾರತದ ಮಾಜಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಮನಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್ ರವರು "ಮಸೂದೆಯ ಅಂಗೀಕಾರವು ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಯುಗದ ಉದಯವನ್ನು ನೋಡುತ್ತದೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಯುಗ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಪಿಡುಗನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಆಡಳಿತದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ತರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಗಣರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪಕ ಪಿತಾಮಹರ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ವಾಕ್ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುವ ವಿಧಿ 19(1) (ಎ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ಈ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಪೂರ್ವಾಪೇಕ್ಷಿತವೆಂದರೆ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ, ಅದರ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕಾಡುವ ವದಂತಿಗಳು ಮತ್ತು ಊಹಾಪೋಹಗಳು ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾದ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 51ಎ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿಯು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಉತ್ತಮ ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ನಾಗರಿಕರು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಸಜ್ಜುಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಆಡಳಿತವಾಗಿದೆ. ಆಡಳಿತದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಾಡಿದ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಔಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತಲುಪಲು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಔಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ರಚನೆಗಳು. ಸರ್ಕಾರವು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ ಭಾಗವಾಗಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ, ಒಮ್ಮತ ಆಧಾರಿತ, ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವ, ಪಾರದರ್ಶಕತೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆ, ಮತ್ತು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ನಿಯಮಗಳು ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭಗಳಾಗಿವೆ.

ಈ ಕಾಯಿದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು ಹದಿನೇಳು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದಿವೆ, ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಸಕ್ರಿಯ, ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ, ನಿಯಮಿತ, ಸಮಯಪಾಲನೆ, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯು ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತ, ಸಮಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಹಾಗೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಹಗರಣಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಳೆದ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ, ಪರಿಶೀಲನೆ, ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಜನರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಸರ್ಕಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒಂದು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಾರದರ್ಶಕಗೊಳಿಸುವುದು. ಇದು ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೊರತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಖಚಿತವಾದ ಮತ್ತು ನೇರವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು. ಇದು ನಮ್ಮ ದೋಷಪೂರಿತ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾಗುವಂತೆ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರೂಪಾಂತರಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ತರುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ದೇಶದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಚಿಂತನಶೀಲವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಸಜ್ಜುಗೊಂಡ ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಕಲ್ಪನೆಯ ಮೇಲೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ, ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅತ್ಯಗತ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರವೇಶವು ಸಮಾಜದ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಮತ್ತು 2005ರ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಗಳ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ವ್ಯಾಯಾಮದ ವಿರುದ್ಧ ನಿರೋಧಕವಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಡಳಿತವು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ

"ಮುಕ್ತ ಸರ್ಕಾರವು ಮುಕ್ತ ಸಮಾಜದ ಹೊಸ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ಉದಾರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಸಹ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಾದರಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರುವ ಭಾರತದಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಬಡವರು, ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ಮೂಲಭೂತ ಮತ್ತು ಮೊದಲ ವಿಷಯಗಳು ಪಾರದರ್ಶಕತೆ, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ, ಜನರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ, ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ನಾಗರಿಕರು ಇತ್ಯಾದಿ, ಮತ್ತು ಈ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುದೇ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದ ಪ್ರಮುಖ ಮೌಲ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಧನವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯ ಉದ್ದೇಶವು "ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯ ಹಕ್ಕಿನ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು. ಪ್ರತಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು, ಕೇಂದ್ರ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗಗಳು ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಕಾಯಿದೆಯ ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕಾಯಿದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 2(ಜೆ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನಿಗೆ ಕೆಲಸದ ಪರಿಶೀಲನೆ, ದಾಖಲೆಗಳು, ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಸಾರಗಳು ಅಥವಾ ದಾಖಲೆಗಳು ಅಥವಾ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾದರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಹಾಗೂ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆದರೂ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಕಾಯಿದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 4 (1) (ಡಿ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಬಾಧಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅದರ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ ಅರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆಯೋಗದ 20(1) ರ ಮಾಹಿತಿಯ ಮುಕ್ತ ಹರಿವಿನ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುವವರ ವಿರುದ್ಧ ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮವನ್ನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ.

ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ 2005ರ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯ ಅನುಕೂಲಗಳು

ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ, ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತನ್ನ/ಅವಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನಗತ್ಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ ಇದು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.

1. ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ : ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯ ಅದ್ಭುತ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ಅದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಇದು ಭಾಗವಹಿಸುವ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾಯಿದೆಯ 4 (1) (ಡಿ) ಬಾಧಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅದರ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಅರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ನಿರ್ಧಾರಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ನಿರಂಕುಶತೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಮಯದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದ ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸೂಚಕಗಳೆಂದರೆ, ಧ್ವನಿ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ, ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ, ನಿಯಂತ್ರಕ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಮ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣ.

2. ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಮ : ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ನ್ಯಾಯಯುತ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟುಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸುವಿಕೆಯ ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ನ್ಯಾಯಯುತ, ಊಹಿಸಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾದ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ನಿಯಮಗಳು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವುದು, ಅವು ನಿಜವಾಗಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕು, ಸ್ವತಂತ್ರ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಂಘರ್ಷಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

3. ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ : ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತವು ನೀತಿಗಳು, ಶಾಸನಗಳು, ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ನೀತಿಗಳು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಭಾಗವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ, ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಜನರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆಡಳಿತದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ. ಸಮಾಜದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಗವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಥವಾ ನೀತಿಯ ದ್ವಿತೀಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸಲಹಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇರಬೇಕು.

ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರದ ಆಡಳಿತವು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕೆಟ್ಟ ಆಡಳಿತವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವ ಮಾರ್ಗವು ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮತ್ತು ನಿರ್ಲಕ್ಷತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯ ಅಗತ್ಯ

2005ರ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ ಭಾರತದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಡಳಿತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಗ್ಗುರುತಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ಶಾಸನವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತಂದಿತು. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಲು ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾಯಿದೆಯು ಮೊದಲು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದೆ. ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚುನಾಯಿತ ಸರ್ಕಾರಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮತ ಚಲಾಯಿಸಿದ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸುವ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಪಾವತಿಸಿದ ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ಹಕ್ಕುಗಳಿಲ್ಲ. ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಬಡವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಸರಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸಲು ನೀಡಿದ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಈಡೇರಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದ ಆರಂಭವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮೊದಲ ಆರು ದಶಕಗಳವರೆಗೆ ಗೌಪ್ಯತೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅತಿರೇಕದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತತೆ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಕೊರತೆಯು ಅಸಮರ್ಥತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿತು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಬಡತನವನ್ನು ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸಿತು.

ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತವು ಮೂಲತಃ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.ಪಾರದರ್ಶಕತೆ, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ, ಭವಿಷ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ. ಈ ಮಾನದಂಡಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತವೆ. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಈ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತವು ರಾಜಕೀಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಲಭ್ಯತೆ, ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ, ಮಾಹಿತಿಯ ಲಭ್ಯತೆ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ, ದಕ್ಷತೆ, ಕಾನೂನು ಪಾಲಿಸುವ ನಾಗರಿಕ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ನಡುವಿನ ಸಹಕಾರದಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮಾಹಿತಿಯ ಹಕ್ಕು ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದ ಸಹಜ ಫಲಿತಾಂಶವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು.

ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿನ ಸವಾಲುಗಳು

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದ ಅರಿವು, ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ಅರ್ಜಿಗೆ ಅನನುಕೂಲವಾದ ಸಲ್ಲಿಕೆ ಮಾರ್ಗಗಳು ಏಕರೂಪತೆಯ ಕೊರತೆ, ಒಲವು ಇತ್ಯಾದಿ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯ ಬಗ್ಗೆಗಿನ ಸಲಹೆಗಳು

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ : ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಸಾಧನವೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಸದ, ಶಾಸಕ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರದೊಳಗಿನ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸದಸ್ಯರಂತೆಯೇ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿನಿಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಇರಿಸುತ್ತದೆ . ಆರ್ಟಿಐ ಒಂದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಶಾಸನವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೀನದಲಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕಾಯಿದೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದಾಗಿದೆ

1. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸರಳಗೊಳಿಸಬೇಕು : ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಔಪಚಾರಿಕತೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ, ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯವು ತಮ್ಮ ಫೋನ್ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಗೆ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರೂ ಸಹ ಈ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇಡೀ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

2. "ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು : ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಮಾಸ್ಟರ್ ಕೀ" ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಎರಡನೇ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸುಧಾರಣಾ ಆಯೋಗದ ವರದಿ 1923ರ ಅಧಿಕೃತ ರಹಸ್ಯಗಳ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಅಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ. ಈ ಶಿಫಾರಸುಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು.

3. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಗತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಳಿ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇತರರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಲಿಪಶುಗಳಾಗಿರುವ ಬಡ ಮತ್ತು ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಅಭಿಯಾನದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಅಂಶದಲ್ಲಿ, ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪಾತ್ರವು ಹೆಚ್ಚು ನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ.

4. ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರಿಯಾಗುವ ಅಥವಾ ದಾಳಿ ಮಾಡುವ ಸೀಟಿ ಹೊಡೆಯುವವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಮುಂಬರುವ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೂರಕ ಕಠಿಣ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

5. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ ಅರ್ಜಿಯ ವಿಲೇವಾರಿ ದರ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ. ಬಾಕಿ ದರವನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸದ ಹೊರತು, ಕಾಯಿದೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ಆಯೋಗವು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಬೇಕಿದೆ

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ತರ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಗಮನಾರ್ಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲ ಪ್ರಬಲ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಬಲವಾದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಕೇವಲ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುವವರ ಬದಲಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊಣೆಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ನಾಗರಿಕರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಶಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಕಾಯಿದೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಸವಾಲುಗಳಿವೆ ಆದರೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬಹುದು. ಪಾರದರ್ಶಕತೆ, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಭಜನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ ಮೂಲಕ ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದು ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ISSN : 2249-2429 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಹೀಗಾಗಿ ಭಾರತದಂತಹ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ ಒಂದು ಮಹತ್ತರವಾದ ಹೆಜ್ಜೆ ಎಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ಗಮನಾರ್ಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲ ಪ್ರಬಲ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಬಲವಾದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೇವಲ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುವವರ ಬದಲಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊಣೆಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ನಾಗರಿಕರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಶಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ಕಾಯಿದೆಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಸವಾಲುಗಳಿವೆ ಆದರೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬಹುದು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದ ಗುರಿ, ಅಂದರೆ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ ಮೂಲಕ ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ, ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಹಂತದ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತಿದೆ, ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ, ಆರ್. (2012) :** ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ. ನವದೆಹಲಿ ಎರೈಸ್ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಬೋರ್ ಎಸ್.ಕೆ., (2013) :** ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ: ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಕೀ. ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಹ್ಯೂಮಾನಿಟೀಸ್ ಅಂಡ್ ಸೋಶಿಯಲ್ ಸೈನ್ಸ್: ಸಂಪುಟ –2, ಸಂಚಿಕೆ– 2.
- **ಶಿಲ್ಪಾ. (2013) :** ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ: ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಒಂದು ಸಾಧನ.
- **ಸತ್ಯಂ ಕುಮಾರ್ ಪಾಂಡೆ ಮತ್ತು ಅಭಿನವ್ ಮಿಶ್ರಾ :** 'ರೈಟ್ ಟು ಇನ್ಫಾರ್ಮೇಶನ್ ಅಂಡ್ ಗುಡ್ ಗವರ್ನೆನ್ಸ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಶನಲ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಲಾ ಮತ್ತು ಲೀಗಲ್ ಜ್ಯೂರಿಸ್ಪ್ರುಡೆನ್ಸ್ ಸ್ಟಡೀಸ್ : ಸಂಪುಟ–3 ಸಂಚಿಕೆ–2, 362.
- **ಸಹಿನಾ ಮುಮ್ತಾಜ್ ಲಸ್ಕರ್ (2016) :** ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ಭಾರತಿ ಕಾನೂನು ವಿಮರ್ಶೆ, ಅಕ್ಟೋಬರ್–ಡಿಸೆಂಬರ್.

■■

– 68ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರೆದುದು

ತವವರ್ಮವೇ ಸತ್ಯದ ಬಿಟ್ಟು ಪೆಂಪಂ ತಳೆದನಿಳೆಯೊಳಚಳಿತ ವಚನಂ' ಎನಿಸಿದ ಆತ ಶಿಷ್ಟ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವಂತೆ ! ಆದರೆ ಆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವೆನಿಸಿದ್ದು ಹೇಗೆ ಅಲ್ಲಿದೆ ಅವನ ಸೌಜನ್ಯ :

ಚದುರಿಂ ನಾಂಟಿ ವಿವೇಕದಿಂ ನಡಪಿ ಬಿಣ್ಪಿಂ ಕೂಡೆ ಬೇರೂರಿ ಸ
ತ್ಯದೊಳತ್ಯುನ್ನತಮಾಗಿ ಸೌಂದರತೆಯಿಂ ಕಣ್ಗೊಪ್ಪಿ ಸೈಪಿಂ ಕವ
ಲ್ತು ದೃಢಜ್ಞಾನದಿನೆಯ್ದೆ ಪಲ್ಲವಿಸಿ ಪೆಂಪಿಂ ಪೂತುದಾರತ್ವ ಸಂ
ಪದದಿಂದಂ ಫಲಮಾಯ್ತು ಸರ್ವಜನಕಂ ಶ್ರೀ ಶಿಷ್ಟಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಂ.

– (12–65)

ಕಾವ್ಯದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ತುತಿ. ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ ಕವಿ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಮರ್ಪಣೆ, ಕೇಳುವ ಸಹೃದಯಿಯ ಸಹಕಾರ ಯಾಚನೆ, ಇದೊಂದು ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಈ ತನಕ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಶ್ರೀರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ' ಕೃತಿಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು. ಕಾವ್ಯದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ 'ಬಾಳು ವೀಣಾಪಾಣಿ, ಕೃಪೆಗೆಯ್ ತಾಯೆ ಪುಟ್ಟನಂ ಕನ್ನಡದ ಪೊಸಸುಗ್ಗಿ ಬನದ ಈ ಪರಪುಟ್ಟನಂ' ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಪೂರ್ವಸೂರಿಗಳನ್ನು, ತಾವು ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ದೇಶ–ವಿದೇಶಗಳ ಪ್ರಾಜ್ಞರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾರೆ :

ಹೋಮರಗೆ ವರ್ಜಿಲಗೆ ಡಾಂಟೆ ಮೇಣ್ ಮಿಲ್ಟನಗೆ
ನಾರಣಪ್ಪಂಗೆ ಮೇಣ್ ಪಂಪನಿಗೆ ಋಷಿವ್ಯಾಸ
ಭಾಸ ಭವಭೂತಿ ಮೇಣ್ ಕಾಳಿದಾದಸ್ಯರಿಗೆ
ನರಹರಿ ತುಲಸಿದಾಸ ಮೇಣ್ ಕೃತ್ತಿವಾಸಾದಿ
ನನ್ನಯ್ಯ ಫಿರ್ದೂಸಿ ಕಂಬಾರವಿಂದರಿಗೆ
ಹಳಬರಿಗೆ ಹೊಸಬರಿಗೆ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಕಿರಿಯರಿಗೆ,
ಕಾಲದೇಶದ ನುಡಿಯ ಜಾತಿಯ ವಿಭೇದಮಂ
ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಜಗತೀ ಕಲಾಚಾರ್ಯರೆಲ್ಲರ್ಗೆ
ಜ್ಯೋತಿಯಿರ್ಪೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ ವಿಭೂತಿಯಂ
ದರ್ಶಿಸುತೆ ಮುಡಿಬಾಗಿ ಮಣಿದು ಕೈಜೋಡಿಸುವೆನಾಂ
ಲೋಕ ಗುರು ಕೃಪೆಯಿರಲಿ, ಲೋಕ ಕವಿ ಕೃಪೆಯಿರಲಿ
ಮಣಿದಿರಲಿ ಮುಡಿ ಮತ್ತೆ ಮುಗಿದಿರಲಿ ಕೆಯ್ ಮತ್ತೆ
ಮಡಿಯಾಗಿರಲಿ ಬಾಳ್ವೆ, ಜಯಿಸುಗೆ ರಸ ತಪಸ್ಯೆ
ದೊರೆಕೊಳುಗೆ ಚಿರಶಾಂತಿ,

– (1–141 ರಿಂದ 155)

ಹೀಗೆ ವಿವೇಕಶಾಲಿಗಳಾದ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಚದುರುವಾತಿನಿಂದ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು, ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದ ಹಿರಿಮೆ–ಗರಿಮೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೂ ನಮ್ರರಾಗಿ, ಸರಸ ಸಜ್ಜನಿಕೆಯ ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ ನಿಂದುದರಲ್ಲಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಎಂತಹ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳೆಂದರೆ ಆಶ್ರಿತರಾಜನನ್ನು ಹೊಗಳಲು, ಪಂಡಿತರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಲು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕಾದ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲೂ ಅವರು ತಮ್ಮತನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಜನ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದಾಗಲೂ, ರಾಜ ಮೆಚ್ಚಿ ಬಿರುದು ಬಾವಲಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದಾಗಲೂ ಅವರು ಬೀಗಲಿಲ್ಲ. ಬದಲು ನಮ್ರರಾಗಿ ಬಾಗಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಕವಿಗಳ ಹಿರಿಮೆ ಅಡಗಿದೆ. ಈ ವಿನಯ ಅವರ ಹೃದಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಪ್ರತೀಕ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **ಪಂಪ :** ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನವಿಜಯಂ
- **ರನ್ನ :** ಸಾಹಸಭೀಮ ವಿಜಯಂ
- **ಷಡಕ್ಷರದೇವ :** ಶಬರ ಶಂಕರ ವಿಳಾಸ
- **ಜನ್ನ :** ಅನಂತನಾಥ ಪುರಾಣ
- **ಭಾಸ್ಕರಕವಿ :** ಜೀವಂಧರ ಚರಿತೆ
- **ಸೋಮನಾಥ :** ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕ
- **ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನ :** ವಚನಗಳು
- **ಹರಿಹರ :** ಪಂಪಾಶತಕ
- **ಚಾಮರಸ :** ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆ
- **ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ :** ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ
- **ಭೀಮಕವಿ :** ಬಸವಪುರಾಣ
- **ಪಂಡಿತ ಕವಿ ರುದ್ರಭಟ್ಟ :** ಜಗನ್ನಾಥವಿಜಯ
- **ಕೇಶಿರಾಜ :** ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ
- **ಚೌಂಡರಸ :** ಅಭಿನವ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತೆ
- **ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ :** ಭರತೇಶವೈಭವ
- **ಚಾವುಂಡರಾಯ :** ಲೋಕೋಪಕಾರ
- **ಕುವೆಂಪು :** ಶ್ರೀರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ

■■

ISSN : 2249-2429 ಸಂಶೋಧನೆ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ; ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮಗಳು

✍ **ಪ್ರೊ. ಜಿ. ವಿ. ರಾಜಣ್ಣ,** ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಬಾಪೂಜಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಚಳ್ಳಕೆರೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ

ಡಾ. ಶಂಬಾ ಕನ್ನಡದ ಅಪ್ರತಿಮ ಸಂಶೋಧಕ. ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಚಿಂತನ ಕ್ರಮದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪದಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಅಲೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಧೀಮಂತ ಚಿಂತಕ. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತ, ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಡು–ನುಡಿಗಳ ಕುರಿತು ಕರಾರುವಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಿಸಿ ಖಚಿತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲ ಏಕಮೇವ ಕನ್ನಡದ ವಿದ್ವಾಂಸ ಎಂಬ ಅಭಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಡಾ. ಶಂಬಾ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ಉಳಿಯಬಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತನ ಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟು ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವತ್‌ವಲಯದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯನಿರಂತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಂಶೋಧನ ಕ್ರಮ, ಚಿಂತನಕ್ರಮ, ನಿರೂಪಣಾ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸತನವಿದೆ. ಮುಂಬರುವ ವಿದ್ವತ್‌ವಲಯಕ್ಕೆ ದೀರ್ಘವೂ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವವೂ ಆದ ಚಿಂತನಕ್ರಮದ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಎಂದರೆ ಹೀಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮಾದರಿಗಳು ಇಂದು ವಿದ್ವಜ್ಜನರ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರ ಮಹತ್ವದ ಶೋಧಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಒಂದು ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ರಚಿಸಿದ್ದು ಮೂವತ್ತನಾಲ್ಕು ಕೃತಿಗಳನ್ನು. ಇಡೀ ಕೃತಿಗಳು ಏಕನಿರೂಪಕವಾಗಿವೆ. ಒಂದೇ ಗುರಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತನದ ಒಂದೇ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆದಿವೆ. ಅವರ ಒಟ್ಟು ಚಿಂತನವನ್ನು ಏಕಘನಾಕೃತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮೂವತ್ತನಾಲ್ಕು ಕೃತಿಗಳು ಒಂದೇ ಕೃತಿ ಎನ್ನುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತನೆಯ ನೂರಾರು ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗಿಟ್ಟು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಮಂಡನಕ್ರಮವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಖಂಡನಕ್ರಮವೂ ಇದೆ. ಕನ್ನಡದಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ವಿಚಾರವಾದಿಯಾಗಿ, ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ, ಭಾಷಾತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರೂಪಕರಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವರ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಈಗಾಗಲೆ ನಡೆದಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಮಾದರಿಯ ಎರಡನೆಯ ಹಂತದ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಮ್ಮ 34 ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿವೆ. ಈ ಎರಡು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರ ಜೀವನಕ್ರಮವು ರೂಪಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಭಾರತೀಯ ಪುರಾಣಗಳು, ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವೇದ, ಉಪನಿಷತ್ತು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕ, ಅರಣ್ಯಕ, ಆಗಮ, ಸಂಹಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ಹರಿವುಗಳು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ಈ ಎರಡು ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಹಿಂದೆ ಸತ್ಯದ ನವದರ್ಶನದ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಭೂತ ಮತ್ತು ವರ್ತಮಾನಗಳ ಜೀವನಕ್ರಮದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಡನಾಟಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಕ್ಲೇಶಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಿಸುತ್ತ ಹೋದಾಗ ಈ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಬಹುದೊಡ್ಡ ತಾತ್ವಿಕ ನಿಲುವಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಈ ತಾತ್ವಿಕ ನಿಲುವುಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿಂತ ನೀರಿನಂತೆ ಕೆಡುತ್ತ ಹೋಗಿವೆ. ಚಲನಶೀಲ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಯ ನಿಯಮವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಬದಲಾವಣೆಯು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಮುಖ ಚಲನೆಯಂತೆ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲ ಪರಂಪರೆಗಳು ಭಾರತೀಯರ ಜೀವನದ ಅಂತಸ್ಥ ಶಕ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶದಿಂದ ಈ ಪರಂಪರೆಗಳ ಬೀಸುಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ತಾನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ ಬೌದ್ಧಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಪರಂಪರೆಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧನಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಎರಡು ಪರಂಪರೆಗಳು ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ ನೆಲೆಯ ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನೇ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನು ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಲುಮತ ದರ್ಶನ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಎದ್ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅವರ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುತ್ತವೆ. ಸತ್ಯವನ್ನು ಬೆಂಬೆತ್ತಿದ ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರ ಬಿತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಬೆಳಕೋ ಹಾಗೂ ವೈವಸ್ವತ ಮನುಪ್ರಣೀತ ಮಾನವಧರ್ಮ ಆಕೃತಿ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಮಾರೋಪವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬುಧನ ಜಾತಕವೆನ್ನುವ ಪುಸ್ತಕವು ಬುದ್ಧಿವಂತನ ಜಾತಕವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬುದ್ಧಿನೆಲೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞೆ ನೆಲೆಯ ಬಗೆಗೆ ವಿಸ್ತೃತ ಚರ್ಚೆಯನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮಾನವನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾದ ಎರಡು ಜೀವನ ಕ್ರಮಗಳು–

1. ಬುದ್ಧಿ ಪಾತಳಿಯ ಬದುಕು ಹಾಗೂ
2. ಪ್ರಜ್ಞಾ ಪಾತಳಿಯ ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣಗಳನ್ನು ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಪಾತಳಿಯ ಬದುಕುಗಳು ಸಾವಿರ ತೊರೆಗಳಾಗಿ ಹರಿದುಬಂದಿದ್ದರೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳ್ಳುವ ಎರಡು ಮಾದರಿಯ ಬದುಕು ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ಪ್ರತಿಮಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಭಾಷಾ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ತರ್ಕವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ಯದ ನವದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ತರ್ಕವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಜೀವನಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷಂಗಿಕವಾಗಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು

ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಭಾರತೀಯ ಜೀವನಕ್ರಮದಲ್ಲಿ

ISSN : 2249-2429 ಸಂಶೋಧನೆ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಅಂತಸ್ಥಗೊಂಡ ಎರಡು ಬದುಕಿನ ಪಾತಳಿಗಳು. ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಮನುಷ್ಯ ಬಳಸಿಕೊಂಡ ನೆಲೆಯನ್ನು ಪಾತಳಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಆರ್ಯ–ದ್ರಾವಿಡ ಎನ್ನುವ ಎರಡು ಜನಾಂಗಗಳ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆರ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅಗ್ನಿ ಸಂಪ್ರದಾಯನ್ನು ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರಮುಖವೆಂದು ಭಾವಿಸುವವರು ಅಗ್ನಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟರೆ ಜಲವನ್ನು ಪ್ರಮುಖವೆಂದು ಪರಿಭಾವಿಸುವವರು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾನವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ನೀರು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಎರಡೂ ಇಲ್ಲದೆ ಜೀವನ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಬದುಕಿಗೆ ಈ ಎರಡರ ಪಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಜಲವೂ ಇದೆ. ಜಲದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಯೂ ಇದೆ. ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಗಳು ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳು ಭಾರತೀಯ ಜೀವನಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವ ಪ್ರಮೇಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಪುರಾಣಗಳು, ಪುಣ್ಯಕಥೆಗಳು, ವೇದಾಗಮಗಳು, ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಸಂಹಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯಾವ ಸಾಹಿತ್ಯವು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸೀಳುನೋಟಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಎರಡು ಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಬೆಂಬೆತ್ತಿದವರ ಬದುಕು ಹಾಗೂ ಜಲವನ್ನು ಬೆಂಬೆತ್ತಿದವರ ಬದುಕು –ಈ ಎರಡು ಪ್ರವಾಹಗಳು ಭಾರತೀಯ ಅಂತಸ್ಥ ಜೀವನಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ದೃಢಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ. ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಭಾಸವಾಗಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ವರ್ಣಭೇದನೀತಿಗಳು ತಲೆದೋರಿವೆ. ಆರಂಭಿಕ ಜೀವನಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ಭೇದನೀತಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಲು ಶಕ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿ.ಶ. 7ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂದರೆ ಗುಪ್ತರ ಸುವರ್ಣ ಯುಗದ ತರುವಾಯ ಭಾರತದ ತಾತ್ವಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಂತಸ್ಥ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಇರುಸುಮುರುಸಿನ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಅಂಶಗಳಾವುವು ಎನ್ನುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅಗ್ನಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದವನಿಗೆ ಪ್ರಳಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಪ್ರಳಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯು ಸುಪ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಜಲ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳಿಗೆ ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಪ್ರಳಯ ಹೊಂದಬಹುದೆಂಬ ಕನಸುಗಳು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಸುಪ್ತಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾವ ಪರಂಪರೆಯವನು ಎನ್ನುವುದು ವ್ಯಕ್ತಿನೆಲೆಯ ನಿರ್ದೇಶಿಕೆಯೆ ವಿನಃ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಯ ನಿರ್ದೇಶಿಕೆಯಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಯ ನಿರ್ದೇಶಿಕೆಯು ವ್ಯಕ್ತಿ ನೆಲೆಯ ನಿರ್ದೇಶಿಕೆಯತ್ತ ಹೊರಳಿರುವುದು ತಿರುವು ಮುರುವಿನ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ಜೀವನಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಂತಸ್ಥವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಸುಪ್ತ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಅವರ ಬೌದ್ಧಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅಗ್ನಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವೆಂದರೆ, ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಬೆಂಬೆತ್ತುವುದು, ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯವೆಂದರೆ ಜಲವನ್ನು ಬೆಂಬೆತ್ತುವ ಜೀವನಪದ್ಧತಿಯೆಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ವಿಂಗಡಣೆ ಹೇಗೆ

ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ಋಗ್ವೇದ ಸಾರ ನಾಗಪ್ರತಿಮಾ ವಿಚಾರ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕೇತಗಳ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಂಕೇತಗಳು ಮಹತ್ವದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶಿಕೆಗಳಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರು ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿಸೂಚಕ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಕೇತಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು ಅಥವಾ ಘಟನಾವಳಿಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ಕಲೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಆನಂದವರ್ಧನನು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಧ್ವನಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರಲ್ಲೂ ಸಂಕೇತಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಮಾಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿ ಎನ್ನುವ ಎರಡು ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಗಲು ಎಂದರೆ ಸೂರ್ಯನಿರ್ದೇಶಿತ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮ, ರಾತ್ರಿ ಎಂದರೆ ಚಂದ್ರ ನಿರ್ದೇಶಿತ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮ. ಭಾರತೀಯ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಸೋಮ ವಂಶೀಯರು ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಸೂರ್ಯ ಬೆಳಕಿನ ಮೂಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ದೇವರು ಎಂದು ಮನುಕುಲವು ಆರಾಧಿಸತೊಡಗಿತು. ಸೂರ್ಯಾರಾಧನೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಬೆಂಬೆತ್ತುವುದು ಬೆಳಕನ್ನು ಬೆಂಬೆತ್ತಿದಂತೆ. ಬೆಳಕು ಎನ್ನುವುದು ಜ್ಞಾನದ ಸಂಕೇತ. ಜ್ಞಾನವೇ ಬೆಳಕು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಂಕೇತವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸೂರ್ಯಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಅಗ್ನಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅವರ ನಿರೂಪಣೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ರಾತ್ರಿ. ರಾತ್ರಿಯು ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಚಂದ್ರ ನಿರ್ದೇಶಿತ ಬದುಕನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ. ರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯಾಚಾರಗಳು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಬೆಂಬೆತ್ತುವುದು ಎಂದರೆ ತಮಂಧವನ್ನು, ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೆಂಬೆತ್ತಿದಂತೆ. ಕತ್ತಲು ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ. ಅಜ್ಞಾನವು ಮೃತ್ಯುಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಈ ಅಜ್ಞಾನವೇ ಭಾರತೀಯರ ಪರಮಜ್ಞಾನವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ವಿಷಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಕರ್ತೃವೆಂದು ಭಾರತೀಯರು ಪರಿಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷ್ಣ ಎಂದರೆ, ಕಪ್ಪು, ಕತ್ತಲೆ. ರಾತ್ರಿ ತಣ್ಣಗಿರುವ ಅಥವಾ ಜಲಸ್ಪರ್ಶಿ ವಾತಾವರಣವಿರುವ ಶಬ್ದ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ. ರಾತ್ರಿಯ ಸಮಾಯಾಚಾರಕ್ಕೂ ಕೃಷ್ಣನ ರಾಸಲೀಲೆಗೂ ನೇರವಾದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಇಂತಹ ಕೃಷ್ಣ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಿರುವುದು ವಿಚಿತ್ರದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಎಂದರೆ ಅಜ್ಞಾನ. ಪ್ರಜ್ಞಾಪಾತಳಿಯ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ (ಸೂರ್ಯಪುತ್ರ) ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಇರುಸು ಮುರಿಸಿನ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅರ್ಜುನ ಬೆಳಕಿನ ಸಂಕೇತವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅರ್ಜುನನ ಸ್ಥಿತಿ ಹೀನಾಯವಾಗಿದೆ. ತಮಂಧವು ಹಗಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿದಂತಿದೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ, ಜಲ, ನಾಗ, ರಾತ್ರಿ, ತಮಂಧ, ಅಜ್ಞಾನ, ಮೃತ್ಯು ಈ ಸಂಕೇತಗಳು ಚಾಂದ್ರಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತವೆ. ಸೂರ್ಯ, ಅಗ್ನಿ, ಜ್ಞಾನ, ಹಗಲು, ಬೆಳಕು, ಜೀವನ ಎನ್ನುವ ಸಂಕೇತಗಳು ಅಗ್ನಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಎರಡರ ವಿಂಗಡಣೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮಗಳ ವಿವರಣೆಯಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಆರ್ಯ ಮತ್ತು ದ್ರಾವಿಡ ಜೀವನಪ್ರಣಾಳಿಕೆಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಕೇತಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವ ನಿರ್ದೇಶಿಕೆಯ ಸೂತ್ರಗಳಾಗಿವೆ.

ISSN : 2249-2429 ಸಂಶೋಧನೆ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆಯೇ ?

ಭಾರತೀಯ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಇರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅವೆರಡು ಕೂಡಿಕೊಂಡ ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಪಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಅಗ್ನಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಪ್ರಖರ ವೈಚಾರಿಕತೆಯನ್ನು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯವು ಆರಂಭದ ವೈಚಾರಿಕತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅಗ್ನಿಯು ಯಾಜಕ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧೀಕರಿಸಿದ್ದು ಜಲವು ಅಯಾಜಕ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯಕೇಂದ್ರಿತ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಶಿವಕೇಂದ್ರಿತ ಚಿಂತನೆಯ ಎರಡು ದೈವತಗಳ ಪಾರಮ್ಯ ಮತ್ತು ಮೇಲಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ರೂಢಿಗತವಾಗಿವೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮೊದಲನೆಯದು ಆರ್ಯ ಜನಾಂಗದ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ದ್ರಾವಿಡ ಜನಾಂಗದ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಈ ಎರಡು ಪದ್ಧತಿಗಳು ಮಿಳಿತಗೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭವು ಮಹಾನ್ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಧಿತವಾದ ಸಮನ್ವಯದ ಬದುಕು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿಮ್ಮುಖ ನಡಿಗೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸೂರ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಚಾಂದ್ರ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತವೆ. ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರರು ಮಾನವನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನೆಲೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವನಸ್ಥ ನೆಲೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಗಳ ರಾತ್ರಿ-ಹಗಲುಗಳನ್ನು ಈ ಎರಡು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸುಮೇರಿಯನ್ನರು ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಯಿಂದ ಹಗಲು ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಯವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯನ್ನು ದಿನವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಬಿಲೋನಿಯಾ, ಈಜಿಪ್ಟ್, ಗ್ರೀಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಗ್ರೆಗೇರಿಯನ್ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಇದನ್ನವಲಂಬಿಸಿಯೇ ರೂಪಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತೀಯರ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ದಿನದ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಯನ್ನು ಹಗಲೆಂದು, ಅಂದರೆ ಗ್ರೆಗೇರಿಯನ್ ದೈನಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಕಾರ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಗಳನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸಿ ಬೆಳಗಿನ ಆರರಿಂದ ಸಂಜೆ ಆರರವರೆಗೆ (ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ) ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತೇವೆ. ದಿನಕರನ ಉದಯವು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ದಿನದ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ದಿನಕರನ ಅಸ್ತಂಗತವು ಚಾಂದ್ರ ಜಗತ್ತಿನ ಅನಾವರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೋಕ್ಷಗಾಮಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಜಲ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧಗಳು

ಪ್ರಾಯಶಃ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳು ಮೋಕ್ಷಗಾಮಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆದರೆ ವಿವಸ್ವನ್ ಪ್ರಣೀತ ಅಗ್ನಿಸಂಪ್ರದಾಯದ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ಮೋಕ್ಷಗಾಮಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೋಕ್ಷವು ಪರಲೋಕದ ಚಿಂತನೆಯಾಗಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ತಾನು ಸಾವಿನ ನಂತರ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕಂಡವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಶಬ್ದಪ್ರಮಾಣ. ಸತ್ತನಂತರದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬದುಕು ಏನು, ಎತ್ತ ಎಂಬುದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿದ್ದು ಚಾಂದ್ರಸಂಪ್ರದಾಯವು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ನಂಬುತ್ತದೆ. ಇಹದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಬದುಕು ನಡೆಸಿದರೆ ಮೋಕ್ಷವು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ. ಉತ್ತಮ ಬದುಕು ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಎಂತಹ ಬದುಕಿನಿಂದ ಮೋಕ್ಷವು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಯಕ್ಷಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಬದುಕನ್ನು ಬದುಕಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಮೋಕ್ಷವು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ತಾತ್ವಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳು ಮೋಕ್ಷಗಾಮಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂಜಾತವಾದ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಚೀನ ಜಾಗತಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾದ ವಿವಸ್ವನ್ ಮಾನವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಮೋಕ್ಷಗಾಮಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಹದಲ್ಲಿಯೂ ಮೋಕ್ಷವಿದೆ. ಮೋಕ್ಷ ಎನ್ನುವುದು ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ಸಾವು ಎಂದು ಸಂಕೇತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ದೇವರಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಬೇಡುವುದು ಎಂದರೆ, ಸಾವನ್ನು ಬೇಡಿದಂತೆಯೇ. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಉವಾಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೋಕ್ಷವು ಸಾವನ್ನು ಕುರಿತ ಅಥವಾ ಸಾವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಸಂಕೇತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣ ಎನ್ನುವುದೇ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನ. ಅಜ್ಞಾನಿಯು ಮೃತ್ಯುವನ್ನಲ್ಲದೆ ಬೇರೇನನ್ನು ಬೋಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಜೀವಹಿಂಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೋಕ್ಷ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಆರಂಭದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಗ್ನಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದದ್ದು. ಯಜ್ಞದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಋಷಿಗಳು ಮುನಿ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದದ್ದು ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರ ಜೀವನ ಕ್ರಮವು ಅಗ್ನಿತತ್ವ ಪಾತಳಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಜಲತತ್ವದೊಡನೆ ಮಿಳಿತಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜೀವನಪದ್ಧತಿಯೊಂದು ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತೆನ್ನುವುದು ಅವರ ಚಿಂತನೆ. ಮೋಕ್ಷಗಾಮಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೂ ಅಗ್ನಿ-ಜಲ ಪರಂಪರೆಗೂ ನೇರವಾದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರ ಚಿಂತನೆ.

ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನವೆಂದರೇನು ?

ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಈಗ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅವು ಒಂದರೊಡನೊಂದು ಮಿಳಿತಗೊಂಡು ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲ ಎನ್ನುವ ಎರಡು ಶಬ್ದಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಾಭಾಸದಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ರಸಾಯನ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲೂ ಈ ಎರಡು ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ವಿಸ್ತೃತ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಅಗ್ನಿಯ ಮೂಲಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಜಲಜನಕವಿದೆ. ಜಲದ ಮೂಲಾಂಶದಲ್ಲಿ H_2O ಎನ್ನುವ ಮೂಲಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜಲಜನಕ ಮತ್ತು ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣದ ಆಮ್ಲಜನಕವಿದ್ದಾಗ ನೀರು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ ತಿಳಿಸುವ ಸತ್ಯ. ಆದುದರಿಂದ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಂಗತಿಗಳಿವೆ. ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳು ಒಂದರಲ್ಲೇ ಮಿಳಿತಗೊಂಡಿರುವುದು ಸೋಜಿಗವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಮ್ಮೇಳನವು ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿಯಾದದ್ದು. ಆದುದರಿಂದ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯಿನಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನದ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಅಂಶಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಳಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಗಳದ್ದೇ ಕಾರುಬಾರು. ಪ್ರಪಂಚವು ಪ್ರಳಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ಎರಡರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಒಂದು ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಳಯವಾಗಬಹುದು. ಎರಡನೆಯದು ನೀರಿನಿಂದ ಪ್ರಪಂಚ ಪ್ರಳಯ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ

ISSN : 2249-2429 ಸಂಶೋಧನೆ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಬೇಗುದಿತ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಅಗ್ನಿಯ ಕಿಚ್ಚು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ, ಅಪಾಯವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಿಸಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಗೆ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ.

ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಕುರಿತು ಕನ್ನಡದ ಇತರ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಚಿಂತನೆಗಳು

ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಪರಂಪರೆಯು ಹೊಸದೇನಲ್ಲ. ದ್ರಾವಿಡ ಮತ್ತು ಶಾಕ್ತ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯದ ವಿಸ್ತೃತ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬಹುದು. ಮೂಲ ಆರ್ಯಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲ ಪರಂಪರೆಗಳು ಇಂದು ಕೇವಲ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪಳಿಯುಳಿಕೆಗಳಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಹೋಮ-ಹವನಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದು ಜಲವನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆರ್ಯ-ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಘರ್ಷವು ಸುಮಾರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಆರ್ಯ-ದ್ರಾವಿಡ ಮಹಾಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಹಲವಾರು ಭಾರತೀಯ ದೈವತಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಹಾ ಸಮನ್ವಯವು ಭಾರತದ ಅಖಂಡತೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡರ ಆರ್ಯೀಕರಣವು ಆರ್ಯರ ದ್ರಾವಿಡೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸಮನ್ವಯದ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ಐದರಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ. ಎಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ವೈದಿಕಧರ್ಮದಲ್ಲುಂಟಾದ ಸುಧಾರಣಾವಾದವು ಈ ಮಹಾನ್ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆರ್ಯರ ದೇವರುಗಳನ್ನು ದ್ರಾವಿಡರು, ದ್ರಾವಿಡರ ದೇವರುಗಳನ್ನು ಆರ್ಯರು ಪೂಜಿಸುವ ಪರಸ್ಪರರ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರರು ಆಚರಿಸುವ, ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರರು ಹೊಂದುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ ಎರಡು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಏಕೀಕೃತಗೊಂಡ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ನೋಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಾಜಪುರೋಹಿತರು, ಡಾ. ಶಂಬಾ ಜೋಶಿಯವರು, ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖ್ಟಣಕರರು, ಇರಾವತಿ ಕರ್ವೆಯವರು, ರಾಮಚಂದ್ರ ಡೇರೆಯವರು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಅವರು ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಮಳೆ ಎನ್ನುವ ನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆದು ಆರ್ಯ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಘರ್ಷದ ಅಂತಿಮ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ಆರ್ಯ ದ್ರಾವಿಡರ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಮಳೆ ನಾಟಕವು ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರದರ್ಶನ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಇವರು ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದದ್ದನ್ನು ಅವರು ನಾಟಕೀಯ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಚಾಂದ್ರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಕುರಿತು ನಾಡಿನ ಪ್ರಾಯಶಃ ಬಹುತೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನ, ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಚಾಂದ್ರ ನಿರ್ವಚನ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬಂದ ಲೇಖನ, ಕವಿತೆ, ನಾಟಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ.

ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲ ಹಾಗೂ ಸಂಕೇತಶಾಸ್ತ್ರ

ಆಧುನಿಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಾಗ ಪ್ರಾಕ್ತನುಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಪ್ರಾಚೀನ ಬದುಕಿನ ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಡುತ್ತಾ ಸಾಗಿತು. ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಹೊಸದೊಂದು ಸಂಶೋಧನಾ ವೈಧಾನಿಕತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋದವು. ಸಂಶೋಧನೆ ಎನ್ನುವದು ಇಜ್ಜೋಡಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯವೆಂಬ ಎರಡು ಚಿಂತನ ಕ್ರಮಗಳು ರೂಪಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಥನಗಳು ಹೊಸ ಅರ್ಥಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡವು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪೌರ್ವಾತ್ಯವನ್ನು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರು, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯವನ್ನು ಪೌರ್ವಾತ್ಯರು ತಮ್ಮ ಪಾರಮ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಕುತೂಹಲದ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡತೊಡಗಿದರು. ಯಾವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮೌಲಿಕವಾದದ್ದು, ಯಾವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು ಎನ್ನುವ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯ ಬೀಜ ಅಂಕುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಥನಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದವು. ಆದರೆ ವಿಶ್ವದ ಏಕಘನಾಕೃತಿಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಅಂಶಗಳಾವುವು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತಕರಿಗೆ ಕಾಡದೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೌಲ್ಯಗಳಿವೆ, ಯಾವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂತಸ್ಸತ್ವಗಳು ಎಷ್ಟು ತೂಕದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಎನ್ನುವ ತರ್ಕಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಲವು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತಕರು ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಓರಿಯಂಟಲಿಸಂ, ಎಂಪೆರಿಸಿಸಮ್‌ಗಳು ರೂಪಿತಗೊಂಡವು. ಕಲೋನಿಯಲಿಸಂ ಹಾಗೂ ನಿಯೋ ಕಲೋನಿಯಲಿಸಂ ಗಳು ಜನ್ಮ ತಾಳಿದವು. ಓರಿಯಂಟಲಿಸಂ ಮತ್ತು ಐಡಿಯಲಿಸಂ ಗಳು ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದವು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸಂಕೇತಶಾಸ್ತ್ರ, ಪ್ರತಿಮಾಶಾಸ್ತ್ರ, ನಿರುಕ್ತಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಫಿಲೋಲಜಿ, ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್, ಲೆಕ್ಸಿಕೋಗ್ರಫಿ, ಆಂತ್ರೋಪಾಲಜಿ ಮುಂತಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸತೊಡಗಿದವು. ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ಸಂಕೇತ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಮಾಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆಯತ್ತ ಕಣ್ಣುಹಾಯಿಸಿದರು. ಭಾರತೀಯರ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಒಗಟಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕಾಣತೊಡಗಿತು. ಇಂತಹ ಒಗಟುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ನಿರುಕ್ತಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಿಸಿದರು. ವೇದಾಂಗವಾದ ನಿರುಕ್ತಶಾಸ್ತ್ರವು ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿರುವ ಪರಿಭಾಷೆಗಳ ವಿವರಣೆಯ ಕೋಶವಾಗಿದೆ. ವೇದದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪಾರಿಭಾಷಿಕೆಗಳನ್ನು ತಲಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪುರಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ಹುಡುಕಿದ ಪುರಾಣಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಂಶಗಳು ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿದ್ದವು. ನಿರುಕ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಾರಿಭಾಷಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಅರ್ಥಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವ ಅಥವಾ ವೇದಗಳ ಪರಿಭಾಷಿಕೆಯ ಪದಗಳ ಪ್ರತಿಮಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಿರುಕ್ತಶಾಸ್ತ್ರವು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿದೆ. ನಿರುಕ್ತಶಾಸ್ತ್ರ ಕಾಲ ಗತಿಸಿದಂತೆ ಬದಲಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವ ವ್ಯತ್ಯಸ್ಥ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಭಾಷೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ಬದಲಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ನಿರುಕ್ತಶಾಸ್ತ್ರದ ಜೊತೆಗೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಂಕೇತಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಈ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತ ನಿರೂಪಣೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಸಂಕೇತಶಾಸ್ತ್ರವು ಪದಗಳ ಅರ್ಥಗ್ರಹಿಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದವು ಜನ್ಯವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಿರುವ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸವಕಳಿಯಾಗುತ್ತ ಬದಲಾಗುತ್ತ

ISSN : 2249-2429 ಸಂಶೋಧನೆ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಳಕೆಯು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಷ್ಟು ಪದಗಳ ಆಶಯವು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪದಗಳ ಬಳಕೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಕಲ್ಪಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ಅರ್ಥವನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಎರಡು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಸಂಕೇತ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದರ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಕೇತಶಾಸ್ತ್ರವು ಭಾರತದ ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರತಿಮೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಖರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಸಂಕೇತಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ –

1. ಒಂದು ಪದದ ಸಂಕೇತ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು.
2. ಒಂದು ಪದದ ಮೂಲ ಆಶಯವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದು.
3. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.
4. ಪದದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಹಾಗೂ ಅದರ ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು.
5. ಪದವು ಬಳಕೆಯಾದ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಅದರ ರೂಪ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
6. ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಶಬ್ದಸಂಕೇತಗಳನ್ನಾಗಿಸಿ, ಆ ಶಬ್ದ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಸಂಕೇತಗಳನ್ನಾಗಿಸುವುದು.

ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಸಂಕೇತಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ವೈದಿಕ ಅಥವಾ ಪುರಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಕೃಷ್ಣ ಎನ್ನುವ ಪದದ ನೇರ ಅರ್ಥ ಅದು ಸಂಕೇತಿಸುವ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಅರ್ಥ, ಅದು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಸಂದರ್ಭದ ಮೂಲ ಆಶಯ, ಆ ಪದದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಆ ಪದ ಧ್ವನಿಸುವ ಧ್ವನ್ಯಾರ್ಥ, ಆ ಪದದ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಾಗುವ ವ್ಯತ್ಯಸ್ಥ ಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಬಳಕೆಯ ಸಂದರ್ಭಗಳು, ಅದರ ರೂಪ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು –ಹೀಗೆ ಹಲವು ನೆಲಗಳಿಂದ ಅರ್ಥಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರ ಆಲೋಚನೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ಶಂಬಾ ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಗ್ನಿ ತತ್ವ ಮತ್ತು ಜಲತತ್ವಗಳನ್ನು ಜೀವನತತ್ವಗಳನ್ನಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ನಿದರ್ಶನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೀಡುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಗ್ನಿಯು ತನ್ನ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಿಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಪೌರುಷವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರ್ಯಾವಸಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದಪ್ರತಿಮೆಯ ಅರ್ಥದ ಪಯಣವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ವಿಕಾಸವಾದದ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ದಿತಿ, ಅದಿತಿ, ಅಂಭೃಣಿ ಎನ್ನುವ ಮೂವರು ಮೂಲ ಮಾತೃಕೆಯರನ್ನು ಎಳೆತಂದು ಜಲ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಜೈವಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದಿತಿಯ ಮಕ್ಕಳಾದ ಜಗತ್ತಿನ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯವು ಮುಂದೆ ಯಾವ ಬದುಕಿನ ಪಾತಳಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿತು ಎಂಬ ಕಥನವನ್ನು ಸಂಕೇತಗಳ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಕಟ್ಟುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆಯು ಅದಿತಿಯ ಪರಿವಾರವಾಗಿದೆ. ಅದಿತಿಯು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಮೂಲ ಮಾತೃಕೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ವಾಸವು ಜಲದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. 'ಮಮ ಯೋನಿಃ ಸಮುದ್ರೇ ಅಪಾರೇ' ಎನ್ನುವ ಋಗ್ವೇದದ ಉಲ್ಲೇಖವು ಅವಳ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವೋತ್ಪತ್ತಿ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲ್ಪಡುವ ಜಲಚರಗಳ ಹುಟ್ಟು ಅದಿತಿಯ ಯೋನಿಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ನಿರೂಪಣೆಯ ಮೂಲರೂಪ. ಇಂತಹ ಚರ್ಚೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮೀಸಲಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಸಮಾರೋಪ

ಸಂಕೇತಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಪುರಾಣಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಡಾ. ಶಂಬಾ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳ ವಿಸ್ತೃತ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರೆ ಸಂಕೇತಶಾಸ್ತ್ರದ ಆಳ, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಪುನಾರಚಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **ಪ್ರೊ. ಮಲ್ಲೇಪುರಂ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಶ್ (1999) :** ಡಾ. ಶಂಬಾ ಕೃತಿ ಸಂಪುಟ : (ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ) ಸಂಪುಟ –4, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಪು. xxi ಪ್ರ: ಬೆಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ.
- **ಪ್ರೊ. ಮಲ್ಲೇಪುರಂ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಶ್ (1999) :** ಡಾ.ಶಂಬಾ ಕೃತಿಸಂಪುಟ : (ಕರ್ನಾಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿ) 1, ಸಂ.ಪ್ರೊ. ಮಲ್ಲೇಪುರಂ ಜಿ.ವೆಂಕಟೇಶ್. ಕಣ್ಮರೆಯಾದ ಕನ್ನಡ : ಡಾ. ಶಂಬಾ ಜೋಷಿ ಪು. 11, ಪ್ರ. ಬೆಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ.
- **ಡಾ. ಶಂಬಾ ಜೋಷಿ (1999) :** ಡಾ. ಶಂಬಾ ಕೃತಿ ಸಂಪುಟ : (ಕರ್ನಾಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿ) 1, ಕಂನಾಡು – ಕರ್ನಾಟ : ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಪು. xviii ಪ್ರ. ಬೆಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ.
- **ಡಾ. ಶಂಬಾ ಜೋಷಿ (1999) :** ಡಾ.ಶಂಬಾ ಕೃತಿಸಂಪುಟ : (ಕರ್ನಾಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿ) 1, ಕಂನಾಡು – ಕರ್ನಾಟ : ಡಾ. ಶಂಬಾ ಜೋಷಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಪು. xvii ಪ್ರ. ಬೆಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ.
- **ಡಾ. ಎಸ್.ಎಂ. ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ (2003) :** ಡಾ. ಶಂಬಾ : ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಕಥನ. ಪು. 90–91, ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಣವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ.
- **ಬಿತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಬೆಳಕೋ :** ಪು. ii ಸಂಪುಟ 1.
- **ಪ್ರವಾಹ ಪತಿತರ ಕರ್ಮ ಹಿಂದೂ ಎಂಬ ಧರ್ಮ :** ಪು. 3–4, 1976

■■

ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ ಪ್ರಕಾಶನ ®
ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಏಜನ್ಸಿ®
ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಮಾರಾಟಗಾರರು
ಸ್ಟೇಶನ್ ರೋಡ ಮತ್ತು 'ನನಸು', ಹಳೆ ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಎದುರಿಗೆ,
ಎಸ್.ಪಿ. ಗದಗ ಕಂಪೌಂಡ, ಜೆ.ಟಿ. ಮಠ ರೋಡ, ಗದಗ-582 101
ದೂರವಾಣಿ : 08372–200527, 277527
e-mail : vidyanidhiprakashana@gmail.com.

ISSN : 2249-2429 ಸಂಶೋಧನೆ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಅರಸ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ನಡುವಿನ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಾನ–ಮಾನ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳು: ಒಂದು ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ

ಅರುಣಕುಮಾರ್ ಪಿ., ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ, ತುಮಕೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ತುಮಕೂರು.

ಡಾ.ಮೌನೇಶ್ವರ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ್, ಸ. ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು, ತುಮಕೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ತುಮಕೂರು.

ಸಾರಾಂಶ

ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೀರ್ತಿ ಬ್ರಿಟನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ತದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ಬಹುತೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರತ್ವ, ಮಿಲಿಟರಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಆಡಳಿತ ಹಾಗೂ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತ ಮೊದಲಾದ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡವು. ಅಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವೂ ಸಹ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಸುಮರು 300 ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದ ಭಾರತವು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಸುದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮದೇ ಆದಂತಹ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಶೇಷತೆ ಎಂದರೆ ಯಾರ ದಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರೂ ಅದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಸಂಸದೀಯ ಮಾದರಿಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಸಂಸದೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ನಾಮಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ನೈಜ ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಪದ್ಧತಿ ಆಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅರಸ ಮತ್ತು ಭಾರತ ದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷ ಇವರುಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಈ ಲೇಖನದ ಸಾರಾಂಶವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪದಗಳು : ಸಂವಿಧಾನ, ಬ್ರಿಟನ್ ಅರಸ, ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಸಂಸದೀಯ ಪದ್ಧತಿ, ನಾಮಮಾತ್ರ ಮತ್ತು ನೈಜ ಕಾರ್ಯಾಂಗ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಆಧುನಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಯು ಮೂಲತಃ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಹಾಗೂ ಅದರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಸಂವಿಧಾನವು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಹೊಂದಿದ್ದು ವಿಕಸನಾ ಹೊಂದುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಕೀರ್ತಿ ಬ್ರಿಟನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನತೆ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೋರಾಟಗಳನ್ನೇ ನಡೆಸಿದರು. ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ. ಶ. 1215ರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟ ತುಂಬಾ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ 1215ರ ಮ್ಯಾಗ್ನಾಕಾರ್ಟ್ ಕಾಯಿದೆ ಅಥವಾ ನಾಗರಿಕರ ಮಹಾಸನ್ನದ್ದನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಂವಿಧಾನದ ಅಡಿಗಲ್ಲು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಬ್ರಿಟನ್ ಸಂವಿಧಾನವು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿರದೆ ಅಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ. ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶವು ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಜನತೆಯೂ ಕೂಡ ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಾ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ಆ ದೇಶದ ಜನರ ಜಾಣ್ಮೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರು ನಿರಂಕುಶ ಅರಸನ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮಾದರಿಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬುನಾದಿ ಹಾಕಿದರು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ವಿಶ್ವದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಡೆದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ನೂತನ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನದ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾದವು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ವಿಶ್ವದ ವಿವಿಧ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂವಿಧಾನಗಳ ಮಹಾಮಾತೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದುವರೆದು, ನೋಡುವುದಾದರೆ ಭಾರತ ದೇಶವು ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ತದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀಯರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಓದಬಹುದಾಗಿದೆ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ವಿದೇಶಿಯರಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯರಾದವರೆಂದರೆ ಪೋರ್ಚುಗಿಸರು, ಡಚ್ಚರು, ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚರು ಪ್ರಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರುಗಳಲೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸಿ ಸುಮಾರು ಮೂರು ನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ಕಾಲದವರೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳಿದವರೆಂದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗೆಗೆ ಅರಿವಿರದೆ ಅವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಕೊಂಡು ಜನತೆ ಸುಮ್ಮನ್ನಿದ್ದರು. ಕಾಲ ಕ್ರಮೇಣ ರಾಜಕೀಯ ವಿವೇಚನೆ ಬೆಳೆದು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಈ ಹೋರಾಟದ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಹಂತ 1857ರ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ 1942ರ ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿಯವರೆಗೆ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ 1947 ರ ಆಗಸ್ಟ್ 15ರಂದು ಭಾರತ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮಾದರಿಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಈ ಹಂತದ ನಡುವೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿ ಮೇರೆಗೆ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಗೆ ಪರೋಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯ ಮೂಲಕ ಸುಮಾರು 389 ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಈ ರಚನಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಭಾರತೀಯರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆ ಮೇರೆಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷ, ಹನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳು ಹಾಗೂ ಹದಿನೆಂಟು ದಿನಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಚರ್ಚೆಯ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮದೇ ಆದಂತಹ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಡಾ. ಬಾಬು ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್–ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ – ಕರಡು ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇವರುಗಳ ಮೂಲಕ 1949ರ ನವೆಂಬರ್ 26ರಂದು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿ 1950ರ ಜನವರಿ 26ರಂದು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಈ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟನ್‌ದ ದೇಶದ ಸಂಸದೀಯ ಮಾದರಿಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

ISSN : 2249-2429 ಸಂಶೋಧನೆ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ಅರಸರ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳು

ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯು ಇಂದು ಅಥವಾ ನೆನ್ನೆಯದಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸುದೀರ್ಘ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಅಂದರೆ ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಆಂಗ್ಲೋ ಸ್ಯಾಕ್ಸನ್ನರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನೋಡ ಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. 1688ರ ಕ್ರಾಂತಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಅರಸರು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಮಾತುಗಳೇ ಕಾನೂನು ಗಳಾಗಿದ್ದವು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಮಸ್ತ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅರಸನಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಾಲ ಕ್ರಮೇಣ ಬ್ರಿಟನ್ ಸಂಸತ್ತು ಅರಸನಿಗಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಇಂದಿನ ಬ್ರಿಟನ್ ಅರಸ ಕೇವಲ ನಾಮಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾಂಗವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಬ್ರಿಟನ್ ಅರಸನು ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. 1688ರ ಕ್ರಾಂತಿಯ ನಂತರ ಸಂಪುಟ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಅರಸನ ಸ್ಥಾನಮಾನವು ಗೌರವ ಪೂರ್ವಕವಾಯಿತು. ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು, ಅರಸನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಗೌರವಯುತವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅರಸನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರಸನಾದವನು ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಾಣ್ಣುಡಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ. ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿದ್ದು ಸಾರ್ವಭೌಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅರಸನು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದರೆ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯು ಶಾಶ್ವತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರಸನು ಮರಣ ಹೊಂದಬಹುದು ಆದರೆ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯು ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. "ದ ಕಿಂಗ್ ಇಸ್ ಡೆಡ್, ಲಾಂಗ್ ಲೈವ್ ದ ಕಿಂಗ್" ಅಂದರೆ ಅರಸ ಸತ್ತರೂ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆ ಅಮರವಾಗಿದೆ.

ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಅರಸನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದರೂ ಸಹ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪುಗಳು ನಡೆದರೂ ಅರಸನು ಹೊಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಬದಲಿಗೆ ನೈಜಕಾರ್ಯಾಂಗವಾಗಿರುವ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಹೊಣೆಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರಸನ ಅಧಿಕಾರವು ಹಲವು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯು ವಂಶಪಾರಾಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಅರಸನಾದವನು ನಿಯಂತ್ರಿತ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ವಾಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅರಸನು ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಪ್ರಮುಖನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ಅರಸನಿಗೆ ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಅರಸನು ಕಾಯಿದೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಯಾವ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲೂ ಅರಸನ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 1947ರಲ್ಲಿ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಕಾನೂನು ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ಅರಸನನ್ನು ಸಹ ಕಾನೂನಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ಅರಸನ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಅವುಗಳೆಂದರೆ: ಶಾಸನೀಯ ಅಧಿಕಾರಗಳು, ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಅಧಿಕಾರಗಳು, ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಅಧಿಕಾರಗಳು. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬ್ರಿಟನ್ ಅರಸನಿಗೆ ಕೆಲವು ಅಭಾದಿತ ಹಕ್ಕುಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ– ಸರ್ಕಾರದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವ ಹಕ್ಕು, ಸರ್ಕಾರದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು, ರಾಷ್ಟ್ರಾಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವ ಹಕ್ಕು, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳು

ಭಾರತದ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನ ತಜ್ಞರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಅನುಭವ ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದರು. ಭಾರತವು ಆಗಸ್ಟ್ 15, 1947ರಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದು ಜನವರಿ 26, 1950ರಿಂದಲೇ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತವು ಸಾರ್ವಭೌಮತೆಯುಳ್ಳ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಗಣರಾಜ್ಯವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದ ನಂತರ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪರೋಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಸ್ಥಿತ್ವವನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ನಿರ್ಮಾತೃಗಳು ಸೃಷ್ಠಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆಯೇ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ 52ನೇ ವಿಧಿಯನ್ವಯ ಸೃಷ್ಠಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ದೇಶದ ಗಣತಂತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಜೆಯೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಬ್ರಿಟನ್ ದೊರೆಯ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಹುದ್ದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಹುದ್ದೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಆ ಹುದ್ದೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ವಾದಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡದೆ ಕೇವಲ ನಾಮಾಕಾವಸ್ಥೆಗೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಂಸದೀಯ ಪದ್ಧತಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಹುದ್ದೆಯು ತುಂಬಾ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಹುದ್ದೆಯಾಗಿದ್ದು ತುಂಬಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ನಾಮಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದು, ಬಹುತೇಕ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಆತನ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ಸಲಹೆ ಮೇರೆಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೇವಲ ಸಂವಿಧಾನಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಇವರು ಸಂವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ನಾಮಮಾತ್ರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಂವಿಧಾನದ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ, ಐದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಜನಸಮುದಾಯದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಆಗದೆ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಧಾನಸಭಾ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು, ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಅವಧಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮುಂದಿನ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ: ಶಾಸನೀಯ ಅಧಿಕಾರಗಳು, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅಧಿಕಾರಗಳು, ಹಣಕಾಸಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳು, ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಅಧಿಕಾರಗಳು, ರಾಯಭಾರಿ ಅಧಿಕಾರಗಳು, ಮಿಲಿಟರಿ ಅಧಿಕಾರಗಳು, ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವೀಟೋ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ISSN : 2249-2429 ಸಂಶೋಧನೆ RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ಅರಸ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳ ನಡುವಿನ ಹೋಲಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು

ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟನ್ ಅರಸ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯ ಅಂಶ ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಸಹ ಕೆಲವೊಂದು ಭಿನ್ನತೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

1. ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ಅರಸ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಸಹ ನಾಮಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
2. ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ಅರಸನು ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಪರೋಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯ ಮೂಲಕ ಆಯ್ಕೆ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ.
3. ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ಅರಸನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅರ್ಹತೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಅರಸನ ಮನೆತನದವರು ಎಂಬುದೇ ಅವರ ಅರ್ಹತೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಹುದ್ದೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಸಂವಿಧಾನ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಕೆಲವು ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ಅರಸ ಒಮ್ಮೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಮರಣದವರೆಗೂ ಮುಂದುವರೆಯಬಹುದು ಆದರೆ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ನಿಯಮಿತ ಅವಧಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರಬಹುದು.
5. ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ಅರಸ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಒಕ್ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೇವಲ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
6. ಬ್ರಿಟನ್ ಅರಸ ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹೊಂದರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷತೀತನಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿರುವವರನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಬಹುತೇಕ ಜನ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದು ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.
7. ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಅರಸರು ಸಂಪುಟದ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮರು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.
8. ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರಸನಿಗೆ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರ್ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಪದಚ್ಯುತಿಗೊಳಿಸಲು ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧವಾಗಿ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ರೀತಿ ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ಅರಸ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಸಹ ಅವರುಗಳ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಸ್ಥಾನವಮಾನ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ಅರಸನು ಅನುವಂಶೀಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಾಣಿ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಅವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ಅನೇಕ ವಿಫಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಜರುಗಿದವು. ಆದರೆ ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ಯಾವ ರಾಜಕಾರಣಿಯು ಸಹ ಅದರ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡದೇ ಇರುವುದು ವಿಶೇಷವೆನಿಸಿದೆ. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಹುದ್ದೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಸಹ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಸೀಮಿತ ಅವಧಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬ್ರಿಟನ್ ಮತ್ತು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರುಗಳಾದ ಇವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸದೀಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇವರ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಮೇರೆಗೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- **ಪೈಲೀ ಎಂ.ವಿ. (2012)** : 'ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಶನ್ ಆಫ್ ವರ್ಡ್', ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಶನ್ಸ್, ಪ್ರಯಾಗ ರಾಜ್.
- **ಎ.ಸಿ. ಕಪೂರ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಕೆ.ಕೆ. ಮೀರಾ (1956)** : *"ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಶನ್ಸ್"*, ಬೆಂಗಳೂರು ಎಸ್. ಚಾಂದ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಕಂಪನಿ ಪ್ರೈ.ಲಿ,.
- **ಬಾಂಬ್ರಿ ಸಿ.ಪಿ., (1980)** : *"ಇಂಡಿಯನ್ ಗೌರ್‍ನಮೆಂಟ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್ "*, ಮೀರತ್ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ದುರ್ಗಾದಾಸ್ ಬಸು (2013)** : *"ಇಂಟ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಟು ದ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಶನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ "* ಭಾರತ ಲೆಕ್ಸಿಸ್ ನೆಕ್ಸಿಸ್ ಬುಕ್ಸ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್.
- **ಗುಪ್ತಾ ಡಿ. ಸಿ. (2011)** : *"ಇಂಡಿಯನ್ ಗೌರ್‍ನಮೆಂಟ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್"*, ನ್ಯೂ ಡೆಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸ್ ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್ ಹೌಸ್.
- **ಎಚ್.ಎಮ್. ರಾಜಶೇಖರ, (2017)** : *"ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ"*, ಮೈಸೂರು ಕಿರಣ್ ಪ್ರಕಾಶನ.
- **ಪ್ರೊ. ಧ್ರುವನಾರಾಯಣ ಎಂ. (1984)** : "ಆಧುನಿಕ ಸರ್ಕಾರಗಳು", ಗದಗ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ ಪ್ರಕಾಶನ.

■■

ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ ಪ್ರಕಾಶನ ®
ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಏಜನ್ಸಿ®
ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಮಾರಾಟಗಾರರು
ಸ್ಟೇಶನ್ ರೋಡ ಮತ್ತು 'ನನಸು', ಹಳೆ ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಎದುರಿಗೆ,
ಎಸ್.ಪಿ. ಗದಗ ಕಂಪೌಂಡ, ಜೆ.ಟಿ. ಮಠ ರೋಡ, ಗದಗ-582 101
ದೂರವಾಣಿ : 08372-200527, 277527
e-mail : vidyanidhiprakashana@gmail.com.

ISSN : 2249-2429 ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಗುರುಕುಲತಿಲಕ ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್
(DR. RADHAKRISHANA)

✍ ಜಯದೇವ ಎಂ. ಮೆಣಸಗಿ ಎಂ.ಎ., ಮೈಲಾರಪ್ಪ ಮೆಣಸಗಿ ಮೇಮೊರಿಯಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಗದಗ–582103

‘ವಿದ್ವತ್ವಂಚ ನೃಪತ್ವಂಚ ನೈವತುಲ್ಯ ಕದಾಚನ
ಸ್ವದೇಶೋ ಪೂಜ್ಯತೇರಾಜಾ ವಿದ್ವಾನ್ ಪರ್ವತ್ರ ಪೂಜ್ಯತೆ’’

ಅಂದರೆ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಎಂದು ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುವದಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಅರಸನನ್ನು ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಗೌರವಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ವಿದ್ವಾಂಸನನ್ನು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಗೌರವಿಸುವದರೊಂದಿಗೆ ಪೂಜಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರಾಜಕೀಯ ಮುತ್ಸದ್ದಿ, ಮಹಾದಾರ್ಶನಿಕ, ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಿಕ್ಷಣ ಚಿಂತಕ, ಪ್ರಚಂಡ ವಾಗ್ಮಿ, ಗುರುಕುಲ ತಿಲಕ ಮತ್ತು ಮನುಕುಲದ ಆದರ್ಶ ಶಿಕ್ಷಕ, ಸರ್ವರಲ್ಲಿ ಸರ್ವಪಲ್ಲಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರ ಜನ್ಮ ದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನೋತ್ಸವ ಎಂದು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅಂಥ ಮಹನೀಯನ ಸ್ಮರಣೆ ಅವರ ಜೀವನದ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಮೆಲಕು ಹಾಕುವುದು ಸಮಯೋಚಿತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ತನ್ನಿಮಿತ್ತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನ.

ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್‌ರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದದ್ದು ಅಸಾಮಾನ್ಯರಾಗಿ, ಅಂತ್ಯ ವಾದುದು ಮರೆಯದ ಮಹಾನುಭಾವರಾಗಿ. ಇವರು 1888 ರ ಸೆಪ್ಟಂಬರ್ 5 ರಂದು ತಿರುವಣಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಡಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆ ಸರ್ವಪಲ್ಲಿ ವೀರಸ್ವಾಮಿ, ತಾಯಿ ಸೀತಮ್ಮ, ಇವರು 1896 ರಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೆಷನ್ ಪಾಸು ಮಾಡಿದರು. ತಮ್ಮ 16 ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶಿವರುದ್ರಮ್ಮ ಎಂಬುವರೊಂದಿಗೆ ಇವರ ವಿವಾಹ ನೇರವೇರಿತು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಧುವೆಯಂದರೆ ಸಾಧನೆಯ ಅಂತ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್‌ರ ಜೀವನ ಒಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಿದರ್ಶನ. ಆದರೆ ಜೈತ್ರಯಾತ್ರೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದೇ ಮದುವೆಯ ನಂತರ ಇವರು ಬಹಳ ಕುಶಾಗ್ರಮತಿಗಳಾಗಿದ್ದು ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಶಿಷ್ಯವೇತನದಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರೈಸಿದರು.

ಇವರು ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದೆಡೆಗೆ ಆಕರ್ಷಿತರಾದದ್ದು ಆಕಸ್ಮಿಕ ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೆಶನ್ ನಂತರ ರಜೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದೂರದ ಸಂಬಂಧಿಯವರಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಎರವಲು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಅವನ್ನು ಓದಿದ ನಂತರ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಆಕರ್ಷಿತರಾದರು. ಈ ಘಟನೆ ನಡೆಯದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಭರಿಸಲಾಗದ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಇವರು ಮದ್ರಾಸ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಕಾಲೇಜ್‌ನಿಂದ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಇವರು ಪದವಿಯನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇವರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಡಾ. ಅಲ್‌ಫ್ರೆಡ್ ಜಾರ್ಜ ಹೆಗ್‌ರವರು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹಿಯಾಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನೇ ಒಂದು ಸವಾಲಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ‘ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ’ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಒಂದು ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಇದು ಅವರ ಗುರುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಉತ್ತರವಾಗಿತ್ತು ಮುಂದೆ ಇದೇ ಮಹಾ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು ಸ್ವರ್ಣ ಪದಕದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇವರ ಈ ಪ್ರಬಂಧವು ಕೃತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಬಂತು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಕೇವಲ ಇಪ್ಪತ್ತರ ಹರೆಯ. ನಿಂದಕರು ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುವವರೇ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

‘ಶ್ವಾಯದಿ ದಶತಿ ಮನುಷ್ಯಾನ್‌ನತೇ ಜನಾಸ್ತಂ ಪುನಃ ಪ್ರತಿದಶಂತಿ ।
ಯದ್ಯಾಕ್ರೋಶತಿ ನಿಚೋನ ಸಜ್ಜನಸ್ತಂ ವದತಿ ಕಿಂಚಿತ್ ॥

ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಇಷ್ಟೊಂದು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ನೀವು ಆಕ್ಸಫರ್ಡ್ ಕೇಂಬ್ರಿಜ್‌ಗೆ ಕಲಿಯಲೇಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಆದರೆ ಅವರು ಬಹಳ ಮಾರ್ಮಿಕವಾದ ಉತ್ತರ ನೀಡಿದರು. ನಾನು ಆಕ್ಸಫರ್ಡ್ ಕೇಂಬ್ರಿಜ್‌ಗೆ ಕಲಿಯಲು ಹೋಗಲ್ಲ, ಆದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕಲಿಸಲು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ 1929 ರಲ್ಲಿ ಅವರ ಈ ಮಾತು ನಿಜವಾಯಿತು. ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರವರು ಆಕ್ಸಫರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಕೇಂಬ್ರಿಜ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದರು. ಅವರು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೇ ಇಡೀ ಏಶಿಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ನೀತಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಮೊದಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು.

1909 ರ ಏಪ್ರೀಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಕೇವಲ 13(17) ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳವಿತ್ತು, ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಊಟದ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಆಗ ಬಾಳೆ ಎಲೆಯ ಮೊರೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ನೆಲವನ್ನೇ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ ಊಟವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. 1918 ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತರಾದರು. ಅವರು 1921 ರವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅವರು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು. ಅಂದಿನ ಭಾರತದ ವೈಸ್‌ರಾಯ್‌ರವರು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವವರಿದ್ದರು. ಇಡೀ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೇ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ತುದಿಗಾಲ ಮೇಲೆಯೇ ನಿಂತಿತ್ತು, ಆದರೆ ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಮಾತ್ರ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಮರುದಿನ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳು ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರನ್ನು ನೀವು ಏಕೆ ವೈಸ್‌ರಾಯ್‌ರವರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ನಾನು ನನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದೆ ನನಗೆ ಸಮಯವೇ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ಅಂಥ ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಾಗಲೆಯೇ ಅವರ ಖ್ಯಾತಿ ದೇಶದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು, ಅಶುತೋಶ ಮುಖರ್ಜಿಯವರು ಕಲಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ರೂಪುರೇಷೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಪಣ ತೊಟ್ಟರು. ಅವರು ದೇಶದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಖ್ಯಾತಿನಾಮರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡವರೇ ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ 1921 ರಲ್ಲಿ ಕಲಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ 5 ಕಿಂಗ್ ಜಾರ್ಜ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತಗೊಂಡರು. ಆಗ ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೃದಯ ಸ್ಪರ್ಶಿ ಬಿಳ್ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಅದು ಎಂಥವರ ಮನವನ್ನು ಕಲಕುವಂತಿತ್ತು, ಅವರ ಮನೆಯಿಂದ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕುದುರೆಗಳಂತೆ ತಾವೇ ಆ ಸಾರೋಟನ್ನು ಎಳೆದು ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದವರೆಗೆ ಬಿಳ್ಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಪ್ರಯಾಣಿಸುವ ಬೋಗಿಯನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸಿದ್ದರು.

ISSN : 2249-2429 ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು RNI REG.NO.KARKAN/2011/38712

ಇಡೀ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣ ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಅವರ ಜನಪ್ರಿಯತೆಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನ.

ಅವರು ಕಲಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ವಿಫಲವಾದ ಅವಕಾಶಗಳು ಅವರನ್ನು ಅರಸಿ ಬಂದವು. 1926ರ ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಎರಡು ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿತು. ಇದು ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಯಿತು.

1929 ರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಹ್ಯಾರಿಸ್ ಮ್ಯಾಂಟೆಸ್ಟರ್ ಕಾಲೇಜ್‌ನ. ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾಗಲು ಇವರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಅದೃಷ್ಟವನ್ನೇ ಖುಲಾಯಿಸಿತು. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಆಕ್ಸಫರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. 1931 ರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ವೈಟ್‌ಹುಡ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಇವರು 1931 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ 1931–36 ರವರೆಗೆ ಆಂಧ್ರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಅದರ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಹರ್ನಿಶಿ ದುಡಿದರು. ನಂತರ ಪಂ. ಮದನ ಮೋಹನ ಮುಳನಿಲಯರವರ ಆಹ್ವಾನದ ಮೇರೆದೆ 1939–1948 ರವರೆಗೆ ಬನಾರಸ್ ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪ–ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಅದರ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಅಸ್ತಿಭಾರ ಹಾಕಿದರು.

ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬದ್ರ ಬುನಾದಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೇ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಯುನೆಸ್ಕೋದ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರು. ಅದೆಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಇವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಪನಂಬಿಕೆ ಹೊರಗೆಡವಿದರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಿದರಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕ್ರೂರ ಆಡಳಿಗಾರ ಜೊಸೆಫ್ ಸ್ಟಾಲಿನ್‌ರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗೆದ್ದನು. ಇವರೊಬ್ಬರೇ ಸ್ಟಾಲಿನ್‌ನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದ ರಾಯಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸ್ಟಾಲಿನ್ ನೀವು ಬಲಪ್ರಯೋಗದ ಮೂಲಕ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಬಲಶಾಲಿ ತನ್ನ ಬಲಪ್ರಯೋಗದ ಮೂಲಕ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಬಹುದಲ್ಲದೇ ಎಂದಿದ್ದರು. ಕೊನೆಗೆ ಇವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸ್ಟಾಲಿನ್‌ರವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದರು. ಆಗ ಅವರು ಬಹಳ ನಮ್ರವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದ ಉದಾಹರಣೆ ಸಿಗಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಅವರು ಲಂಡನ್ನಿನ ಹೋಟೆಲ್ ಒಂದರಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಊಟವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅವರಿಗೆ ಭಾರತೀಯರ ಬಣ್ಣ ಬಲು ಕಪ್ಪಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮೌನದಿಂದ ಇದ್ದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ದೇವರು ಬ್ರೆಡ್‌ನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಅವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಂದು ಕರಕಲಾದವು. ಅವರೇ ನಿಗ್ರೋಗಳು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬ್ರೆಡ್ ಬೆಯಿಸುವಾಗ ಅವು ಅರ್ಧ ಮರ್ದ ಬೈದವು ಅವರೇ ಯುರೋಪಿಯನ್‌ರು. ಮೂರನೇಯ ಬಾರಿ ಅತಿ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಬ್ರೆಡ್‌ನ್ನು ಬೇಯಿಸಿದ ಅದು ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲು ಉತ್ತಮವಾಗಿತ್ತು. ಅವರೇ ಭಾರತೀಯರು. ಈ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ ಅವರ ಚಾಣಾಕ್ಷತನಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನ.

1952–1962 ರವರೆಗೆ ಎರಡೆರಡು ಅವಧಿಗೆ ಭಾರತದ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿ ಹಿರಿಯರ ಸದನದ ಗೌರವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದವು. 1960 ರಲ್ಲಿ ಬಾಬು ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್‌ರವರು 15 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಅಮೇರಿಕ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದಾಗ ಸಂವಿಧಾನದ 65ನೇ ಕಲಮಿನಡಿ ಹಂಗಾಮಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಹುದ್ದೆಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಅವರ ಉದಾರತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

1962ರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಬಾಬು ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್‌ರವರ ನಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರದ ದ್ವಿತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು ಇವರ ಗೆಲುವಿನ ಅಂತರ 98.98% ಪ್ರತಿಶತ. ಇವರ ಅಧಿಕಾರವಧಿಯಲ್ಲಿ 1962ರಲ್ಲಿ ಚೀನಾದೊಂದಿಗೆ, 1965ರಲ್ಲಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್‌ದೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧವಾಯಿತು. ಈ ಎರೆಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಿಯವರಾಗಿದ್ದ ಜವಾಹರಲಾಲ ನೆಹರು ಮತ್ತು ಲಾಲಬಹದ್ದೂರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಭಾಷಣಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪತಿಯವರ ಭದ್ರತೆಗೋಸ್ಕರ ನೆಲಮನೆ ಒಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು. ಆಗ ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಜನರಿಗೆ ಆಗುವುದು ನನಗೂ ಆಗಲಿ ಎಂದು ನಯವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು.

1967ರ ಜನವರಿ 26 ರಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಹೊರಗೆಡಗಿದರು. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಮುಳುವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅವಧಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗುವ ಅವಕಾಶ ತಪ್ಪಿ ಹೋಯಿತು. 1967 ರಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರ ಮದ್ರಾಸ್‌ನ ಮೈಲುಪುರ ಎಂಬಲ್ಲಿ 'ಗಿರಿಜಾ' ಎಂಬ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆದರು. ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲೇ ಸಂತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಅವರು ಹಲವಾರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು 1975 ಏಪ್ರಿಲ್ 17 ರಂದು ವಿಧಿವಶರಾದರು. ನಿಜವಾಗಲು ಇಡೀ ಜಗತ್ತೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯ ವಿದ್ವತ್ ಬಲದಿಂದ ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡದ್ದು ಇತಿಹಾಸ. ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಇಡೀ ಜಗತ್ತೇ ಭಾರತದೆಡೆಗೆ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವಂತಾಯಿತು ಖಟ್ರಂಡ ರಸಲ್‌ರವರು ''ಭಾರತ ಇಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದೆ ಪ್ಲೇಟೋನ ಆದರ್ಶ ರಾಜ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಇಂದು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಿದೆ. ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯೇ ಅರಸನಾಗಬೇಕು. ಅದರಂತೆ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ಉದ್ಧರಿಸಿದನು. ಇದು ಅವರ ಜನಪ್ರೀಯತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಅವರು ನಂಬಿದ ತತ್ವ ಆದರ್ಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದವರು. ಮೌಲ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಉಡುಗಿ ಬರಡಾಗಿರುವ ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ರಾಧಾ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರಂತವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದೇ ಒಂದು ಪುಣ್ಯದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಚುರ ಪಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ತುರ್ತಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರ ಜೀವನದ ಈ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ ಘಟನೆಗಳು ನಮಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗಬಲ್ಲವು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಮಾತ್ರವು ಸಂಶಯಬೇಡ ಅಂಥ ದಿವ್ಯ ಚೇತನನ ಸ್ಮರಣೆ ಅವರ ಯಶೋಗಾಥೆ ನಮಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುವುದು ಇಂದಿನ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ ಇಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮುದಾಯ ಅವರ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ.

■■

SHIKSHAN SOUDAH *Kannada Quarterly* Printer, Publisher, Editor and Owned by : **Jayadev Mailarappa Menasagi** Resi. : Okkalageri Oni, GADAG-582101, Tq. Gadag, Dist.:Gadag. Karnataka State Printed at **Maima Akshara Mudrana,** S.P. Gadag Compound, J.T.Math Road, GADAG 582101, Tq. Gadag, Dist.:Gadag. Karnataka State Phone: 08372-237527, email : shikshansoudha@gmail.com.